

BOEM@

LIVE LITERATURE

iulie - august - septembrie 2011 (Anul III) Nr. 7,8,9 (29,30,31)

BOEMA

Revistă de Literatură și Artă

Iulie, August, Septembrie 2011 (Anul III) Nr. 7, 8, 9 (29, 30, 31) - 80 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapart SRL Galați - Editura InfoRapArt

7-8-9 / 2011

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă
Secretar de redacție: Antoaneta Dobreanu

Redactori: Saint-Simon Ajarescu, Dimitrie Lupu, A.G. Secară, Ionuț Iancu, Cristina Roșu, Constantin Vizonie, Violeta Ionescu, Cristina Dobreanu

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Neculai
Colaboratori:

Maria Timuc – București
Luca Cipolla - Milano
Melania Cuc - Bistrița,
Tănase Carașca - Tulcea

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,
inforapart@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. A. I. Cuza, Nr. 45bis,
Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4, Galați, 800010

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: **0726 337376**

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Grigore Grigore (p.5), Ion Tutunea - Hercinicul (p.6), Menuț Maximilian (p.20), Cristian Pavel (p.26), Any Drăgoianu (p.27), Viorela Codreanu Tiron (p.29), Constantin Bejenaru-Beco (p.30), Liliana Petcu (p.31), Iulia Ruxandra Cevei (p.32), Maria Ieva (p.33), Tucă Cimpoieru (p.39), Olimpiu Vladimirov (p.43), Adrian Botez (p.49), Claudia Adam (p.53), Tănase Carașca (p.61), Florina Dinu (p.73)

Proză: Petre Rău: Blestemul (p.15), Dan Ion Sanda: De ce ne iubesc femeile cu motani (p.22), Camelia Constantin: Dansul / Inițiatul (p.28), Maria Tirenescu: Ziua învătătoarei mele (p.51), Tănase Carașca: La film (p.54), Constantin Vizonie: Un personaj pitoresc / Studenta de la engleză (p.57) / Noaptea cea mai lungă (p.58)

Cronică de carte: Adrian Botez: Cartea vestind din trecut – despre viitor: "Amintiri din Samsara", de Dan Sandu (p.10), Gheorghe A. Stroia: "Apusul îngerilor" sau "Profundele rădăcini românești - valențe ale unui univers epic concentrațional" (p.18), Cristian Petru Bălan: „Petale de cuvinte” de Gheorghe A. Stroia, sau arta de a stimula interesul cititorilor (p.66), Dumitru Scorțanu: Patria noastră, Google, sau jocul la ofsaid (p.69), George Filip: Poetul... minte! (p.71), Constantin Stancu: Când diamantele se fisurează (p.71)

Eseu: Ștefan Lucian Mureșanu: Agonia literatului și uzul valorilor umane (p.3), Simona Andra Dogaru: Dunărea, fluviu sacru (p.36), Iulia Surianu: Fluviul de vis (p.44), Dan Ion Sanda: Pipăind dolarii (p.63), Raluca Polodeanu: Zbor peste ape (p.64), Andreea Georgiana Semciuc: Galați, orașul dintre ape (p.74), Radu Mureșan: Gânduri (p.78)

Note de lectură: Melania Cuc: Taina de dincolo de cuvinte (p.25), Victor Știr: "Via Dolorosa" și Melania Cuc (p.26), Ionuț Iancu: Anularea libertății în Biserica Neagră (p.42), Melania Cuc: Victoria Fătu Nalațiu și *Beția de nectar* / Samson Iancu scrie ca și cum ar cresta carnea obrazului în brici (p.46) / "Înapoi la viitor", de Nicolae Băciut (p.48), Valeriu Valegvi: Registru liric personal / Poezia unui prieten (p.56) / Bucuria interviului (p.60), Elena M. Cîmpan: Via Melania Cuc (p.65)

Meridiane: Luca Cipolla: Italia (p.34)

Pictură: Gheorghe A. Stroia: Carmen Claudia Dițiu - "Frumusețea artei, picături ale abstractului timp - denumit suflet" (p.8) / Pictorul iranian Iman Maleki sau "Fascinația artei - dusă până la perfecțiune" (p.40)

Istorie: Ana Maria Cheșcu: În luptă cu semiluna - Țara Românească în timpul lui Vlad Țepeș (p.12)

Filosofie: Oana Panait: Cursa infernală din... secolul grabei (p.7)

Umor: Nicolae Ciobanu: donDoctorCasap' (p.77)

Grafică:

Coperta I: Victor Molev - *Vysotskiy*

Coperta a III-a: Festivalul Național al Cărții "Axis Libri", Galați, 06/2011

Recital de poezie - Mihail Gălățanu

Lansare de carte - Paul Săn-Petru

Coperta a IV-a: Pablo Picasso / *Les demoiselles d'Avignon*

Interior: Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Ștefan Lucian MUREȘANU

Agonia literatului și uzul valorilor umane

Motto: *Unii se întreabă cum se poate ca, dintre discipolii mei declarați, unul să se ocupe cu semiotica, altul cu stilistica, altul cu lingvistica istorică, altul să facă semantică culturală ș.a.m.d. S-ar părea că nu țin de aceeași școală, dar tocmai prin aceasta țin de aceeași școală.* (Eugen Coșeriu)

Suspiniul este o stare a faptului că semenii și-au adus aminte de noi. Lacrimile, chiar dacă nu se materializează prin umezirea ochilor, ele se preling prin venele care duc către inimă lichidul vâscos al existenței. O colosală ironie, același lichid rozariu ține în viață și pe cel care-i turbează inițiatului circuitul de energii ce îi trec prin coloana vertebrală. Suspiniul induce melancolia, care la rândul ei trezește amintiri care frământă sufletul până în ultima clipă a vieții. Este un dor tăcut ce urcă și coboară în matricea celestă a invizibilului, mângâind inimile telurice, care nădăjduiesc într-o liniște a apropiierilor.

Mă reazem de zidul unei biblioteci și, după un timp, aud gemetele celor dinăuntru: toți cei de dincolo de peretele gros al conservării cuvântului materializat, șoptesc neînțeles; ar fi fost imposibil să cunosc toate acele limbi care se șoptesc înăuntrul camerelor acelei clădiri. Unele cu teamă, altele cu patimă însă cele mai multe cu dorința de a ne spune ceva pentru cei de azi. Eu sunt un cel de azi care îmi lipesc urechea cu curiozitatea de a desluși ceva. Simt fâșăitul unei cărți și, de acolo, din lumea aceea, încep să aud un nume: Eugen Coșeriu (1921-2002). Îngerii deusieni au coborât din înaltul celest al liniștii și, în după-amiaza premergătoare mării sărbători a Nașterii Fecioarei Maria, a anului 2002, sufletul marelui om de știință român urca la ceruri, despărțindu-se, pentru totdeauna, de cei dragi. El lăsa în urmă o grandioasă operă științifică, riguros documentată, recunoscut ca *cel mai mare lingvist al celei de-a doua jumătăți a secolului XX și că tot ceea ce se va putea face în lingvistică, în mod serios, în secolul XXI, va trebui să țină bine cont, în esența sa, de gândirea maestrului de la Tübingen*,¹ închinată lingvisticii, dar și filologiei, o piatră de granit pusă la temelie valorii științei despre ceea ce înseamnă vorbirea și normele ei științifice.

Într-una dintre prestigioasele sale lucrări, rezultat al unei munci laborioase de cercetare, din perioada de început a carierei sale, lucrare document devenită clasică, cu titlul *Sistem, normă și vorbire*, marele savant, de origine română, scria, încă de pe la jumătatea secolului al XX-lea, formulând una dintre definițiile științifice juste ale lingvistului, spunând că

acesta: *...trebuie să fie în același timp botanist și grădinar; trebuie să ajungă la constituirea de tipuri abstracte și ideale de flori, dar numai pentru a îngriji cât mai bine viața capricioasă și uneori surprinzătoare și nouă a florilor vii și concrete din grădina sa, trebuie să fie botanist, pentru a fi un grădinar mai bun.* Savantul a creat, prin cercetările sale, în domeniul lingvisticii, un drum clar înțelegerii de către toți vorbitorii întregului glob că este necesar ca fiecare să-și respecte normele limbii pe care o vorbește, nu numai pentru a o folosi în discuțiile banale, lipsite de valoare, dar, în special, pentru a-i înțelege sensurile, filosofia cuvântului armat, care poate fi, uneori, distrugător de existențe. El a demonstrat că termenul uzitat nelalocul lui doboară sisteme și ucide etnii; cuvântul, la fel ca și ideea, are un drum lung al desfășurării. Trăim cu impresia că, atunci când folosim cuvintele, Universul pricepe voia noastră. Cuvintele au sensuri: sinonimii, antonimii, paronimii, care succed dorinței noastre de a fi vii și suntem reali tocmai pentru că cei inițiați trăiesc printre profani și le ghidează drumul pe care trebuie să pășească spre a nu produce anomalii existenței. Dacă ideea ar fi fost să reprezinte direct lumea exprimării, atunci oamenii ar fi fost cu adevărat o entitate-om, superiori prin manifestări și jenați de gânduri care ar fi fost semnalate prin unde șovăitoare. Este tocmai ce profanii nu au, decât cuvântul pe care îl distribuie în urechile care nu aud ale celor manipulați, este un invers proporțional al elementului gând cu cel al vorbirii. Savantul a creat unicitatea, legătura indisolubilă dintre cele două elemente și a creat încrederea de sine a omului în fața lui, în primul rând, și apoi în fața celui alt, anticipând discursul ca adevăr materializat și nu o plâsmuire.

Savantul lumii moderne citea omul prin știință și îi modela cu bunătate, de la distanța demiurgică, pornirile necontrolate. Eugen Coșeriu, omul-filosof al vorbirii, născut pe meleagurile românești din zona Bălți, conștientizase încă din anii fragedei sale tinereți că: *Distincția dintre limbă și realitate nu este atât de ușoară cum ar părea și învâlmășește, cu o frecvență mai mare decât s-ar dori, speculațiile lingvistice. Pentru vorbitor, limba este în mod obișnuit transparentă precum cristalul. Pentru lingvist acest cristal care este limba trebuie să fie obiectul său de studiu și nu întotdeauna este capabil să o analizeze fără a arunca privirea mai departe.*¹ Marele gânditor l-a egalat prin ceea ce a făcut pe chiar maestrul său Lévi-Strauss și a depășit așteptările prin puterea cu care a făcut ca termenul analizat științific să fie exprimat la sutele de conferințe și sesiuni științifice, la care a participat, dovedind valoarea analizată a cuvântului și a legăturii acestuia cu limba fiecărui popor în parte.

Când a plecat la studii Eugen Coșeriu a părăsit România, nicidecum România și Moldova, așa cum s-au dorit să fie rupte de forțele oculte ale anilor îndoliați din istoria neamului nostru, așa cum făcuseră și Mircea Eliade, și Noica, și Eugen Ionescu și mulți dintre marii oameni ai culturii noastre, care s-

(continuare în pag. 4)

au rupt de frați pentru a putea să spună nepăsătorilor din lumea liberă că etnia română va ști să dăinuiească și în marea lume a Europei. Prin ei și prin înaintașii noștri România a fost întotdeauna parte integrantă a bătrânului continent, fără a înceta vreodată să se oprească sau să ezite să-și poată folosi energiile, în corelație cu lumea europeană, pentru a făuri binele și a crea armonia etniei-om a Europei. Ei au făcut ceea ce noi din interior nu am putut face și nu merităm să fim condamnați pentru că eram constrânși și supuși tăcerii, însă ei au arătat lumii că materia cenușie românească este tot atât de cenușie și plină de ingeniozitate, ca și a altora, egalându-ne ca națiune realizată prin educație și cultură. Savantul român a urcat maiestuos treptele spre înaltul pedestal al nemuririi, a îndepărtat toate piedicile care i-au stat în cale, a dărâmat ziduri de nepătruns ale celor ce încercau să îi blocheze, neîncredători, drumul spre gloria supremă a geniului deusian. Mândri suntem de ceea ce ai lăsat lumii și vrem să nu uităm că tu, modest intelectual a absolvit liceul *Ion Creangă* din orașul Bălți, și-ai continuat studiile în filologie la universitățile din Iași, Roma și de filosofie la Universitatea din Milano. Ai predat 13 ani la Universitatea din Montevideo, Uruguay, iar între anii 1961 și 1963 ai fost profesor-invitat la Universitatea din Bonn. Din anul 1963 și până la sfârșitul vieții ai rămas devotat profesor la Tübingen. Știm, om al universalității, că multe generații de discipoli ai păstorit, care au constituit, preamărindu-ți numele, *Școala de lingvistică de la Tübingen*. Meritele tale au fost încununuate cu lauri de *Doctor Honoris Causa* la aproape 50 de universități din întreaga lume și, ca o vrere a lui Dumnezeu, sfidând orice crepuscul, ai vorbit peste optzeci de limbi, în care ai gândit pentru că te simțeați al tuturor, al lumii întregi.

Savantul Eugen Coșeriu a făcut ca toate mințile Europei Occidentale moderne să se plece adânc în fața științei lui, ca exponent al unui popor cu mari și vechi tradiții de viață istorică, o civilizație încă nestudiată în profunzimea a ceea ce a putut să dea lumii pământului tricii, din seva cărora ne tragem existența: *în afară de Coșeriu, niciun alt lingvist român nu s-a ridicat de la lingvistică la o filosofie a limbajului; și nimeni n-a ajuns la extraordinara notorietate universală ce înconjoară acum numele său.*¹

Cu toții, atunci când se apropie furtuna, observăm că norii se adună dominând părți ale clopotului celest, mătuindu-l și dispensând lumina cu valtrapurile fumurii ale urgiei. Îi vedem, îi urmărim, ne îngrozim la gândul tunetelor și fulgerelor, care se pot ivi dintr-un moment într-altul. Însă, nu vom ști niciodată locul unde se va produce trăsnetul, din care lumini orbitoare vor coborî, încărcând pământul cu energii ce vor străpunge derma fragilă a existenței telurice. Tot așa, atunci când România a fost să fie străpunsă de tunetele și fulgerele etniilor mărșăluitoare, lumini din mănunchiul fulgerat al națiunii noastre au străpuns negrele umbre ale întunericului, strălucind în alte părți ale lumii mult mai puternice decât la noi. Ei au creat neobosit și s-au lăsat purtați de mâinile îngerilor protectori ca purtători ai românismului, a vremurilor când nestingheriți și apreciați pentru bunele lor fapte, românii erau primiți cu brațele deschise de Occident. Profanii de acolo sunt ruși de misterul și de taina științei, ai creației pentru creație și viață, ai luptei pentru un ideal minunat al trăirilor omului, indiferent de locul unde dorește să trăiască. Europa este a europenilor și deci, și a noastră. Hotarele au existat în imaginația bolnăvicioasă a minților mărginite, care și azi mai bântuie cu siluetele lor fantomatice lumea, dar cad pentru că energia lor s-a risipit deja și praful din care derma le-a fost conținut în compoziție a început să fie suflat de cei care gândesc și privesc altfel în noua ordine a lumii Europei. Eugen Coșeriu a creat pentru lume, pentru binele ei și a gândit spre o mare oprire a disoluției materiei umane, el a văzut prin omul Europei legătura între etnii, respectul pentru cei care știau să cugete și să ferească mintea profană, deschizându-le orizonturi noi de gândire. El a făcut înconjurul lumii predând la universități celebre din Germania, Norvegia, Anglia, Spania, Portugalia, Italia, Polonia, Bulgaria, România, Moldova, chemat în Japonia, Chile, Brazilia, America, Uruguay, Argentina etc., *doctor honoris causa* la peste 40 de universități ale lumii și conferențind în peste opt limbi, pe care le vorbea cursiv. Omul de știință plămădit în arcul carpato-dunăreano-pontic a purtat în lumea întreagă mândria de a fi român și, peste toate acestea, dorința de a arăta că este european. Lingvistica, prin definiția obiectului ei de studiu, este o știință universală și nici nu avea altfel să nu creeze modelul savantului universal. Cărțile lui trebuie să nu lipsească de pe niciuna dintre catedrele lumii, acolo unde se predă lingvistica; nu este posibil să poată exista filolog, care să nu fi studiat după graniticele lui lucrări. Gravată puternic în lumea lingvisticii, a filologiei, numele savantului român, Eugen Coșeriu, a zidit o nouă orientare în lumea cercetărilor, dar și a învățământului universitar din întreaga lume. Savantul transpare cu consecvență ideea că omul de știință, în speță lingvistul, urmează să-și pună rezultatele muncii sale în slujba societății, vorbitorii fiind cei ce trebuie să profite în cea mai mare măsură de rezultatele activității științifice.

(continuare în pag. 19)

Grigore GRIGORE

Strigă la mine tăcerea să tac

Strigă la mine tăcerea să tac
din colțul de foc al speranțelor ei
„nu-mi spune mie ce vrei, ce nu vrei,
eu vreau cu tine acum să mă-mpac”.
strigă la mine iubirea să plâng
să vadă o lacrimă de-a mea într-a ei
„nu-mi mai vorbi niciodată de zei
pe oameni la piept îmi doresc să-i mai strâng”.
tu, de departe, din mine, te miri
ce singur mă simt și ce singurătate
găsești și-n colibe dar și în palate
și-aștepți ca din muntele meu de-amintiri
să-mi ții o cămașă în care să-nvăț
ce-i clipa de liniște și de răsfăț.

La un târg de mostre

La un târg de mostre cineva și-a
dus iubirea
cineva care nu fusese niciodată iubit
cei care o vedeau nu mai plecau
ceilalți puneau mâna pe umărul celui din față
și se lăudau „l-am atins pe cel care
a văzut iubirea”
tot pământul a fost acoperit cu brațe
care apăsau umărul celui din față
cu amintirea.

Picioarele au fost paturi de armă

Picioarele au fost paturi de armă
de câteva ori
li s-a cerut să fie paturi de armă
mâinile au fost arcuri și săgeți
de câteva ori
li s-a cerut să fie arcuri și săgeți
trupurile au fost pietre de moară
de câteva ori
li s-a cerut să fie pietre de moară
dar ochii au fost totdeauna, totdeauna
totdeauna munciți de culori și forme
aruncați și umpluți cu abisuri
și cu flori și cu ierburi
și cu lacrimi și buze
și cu picioare și cu mâini și cu trupuri.

Căderea culorilor – iată pericolul

Căderea culorilor – iată pericolul
ce ne amenință
locuitori ai generației mele
spectatori ai sângelui meu
zarurile n-au fost aruncate
cărțile care n-au fost arse
sau îngropate în închisori
vor fi citite de soare – soarele
înlocuind foarte bine ochiul uman.

Alte cuvinte n-am

Alte cuvinte n-am
cămașa, pantalonul, pantoful, creionul
și-o secundă în care poezia
îmi face semn că pot să trec
în spatele oglinzii în care
nu se pot privi decât visele
această secundă e flacăra rară
o rană pe care-o ud la rădăcină
pentru că îmi place cum se joacă
cu viața mea.

Eu sunt gândul

Eu sunt gândul
de care
nu pot
să mă
dezbrac
și visul
cu care
nu reușesc
să mă-mbrac.

Îngerul se teme de mine

Îngerul se teme de mine
c-o să fiu atât de rapid
încât în viteza mișcării
mele greșite
o să-l închid
e! Îngerul
și n-o să-nțeleg mai nimic
atâta timp cât instinctul
mă-mpiedică să-ntreb
unde-i prea-multul
cel mic?
privesc din oglindă
la mine
și-mi spun
„fă pasul
măcar cu ecoul dacă nu
cu glasul”

Ion TUTUNEA - HERCINICUL**Din geamătul cosmic...**

Iluziile își urlă spini la periferia gândurilor
impunătoare amurguri încețoșează vederea și îmi albesc
noaptele și cochetează cu Calea Lactee spoturi astrale
ninsse precum niște zâmbete cerești sporite de neliniști
fierbinți care-mi veghează continuitatea înveșmântată
în negrii plopi deltaici Colind prin miezuri de
înțelesuri unde se zvârcolesc salamandrin sentimente
rânite în spărturi de amintiri prin arhitecturile
trecerii Când ideile divinității îmi sunt parcă
multiplicate la xerox stăruitoare inscripționate într-o
încăpățănare care așteaptă să mă nască din geamătul
cosmic...

Ușor precum suspinul...

Mă simt ușor precum suspinul unei binecuvântări
care despică moartea chinuind-o sculptată-n lemn de
ulm de raza lunii și mă frige un dor de dimineață
înverzită chiar de mă simt pământ până la brâu
și-s deghizat din când în când în nufăr pe crucea
vremii răstignit flămând de stele tot agonizez pe
caldarâmul verbelor smintite sub brumă de iluzii
adânci devastatoare Mă strânge timpul – stranie brățară
cu miros de migdale robindu-mi singurătatea cearcănelor.

Prizonierul unui strigăt...

Din grinduri și din nuferi mă încercesc discret pumnal
Travestit într-un țipăt de pescăruș care își cere azilul
În văzduh ghemuit în zadarnice rugăciuni în ochi
Trăită Ești trecutul meu cel mai apropiat –
Prizonierul unui strigăt...

Suflet sălcii B.B.B

Meditație Suferință Compasiune Spaima prăbușirii
Uimire Speranță Măhnire Disperare așteptare
Moartea așteptării Ion Tutunea într-un peisaj
Crestat de tășuri hercinice unde concentrează
Pascal Godard și armăsarii sălbateci nord-dobrogeni
Strivesc frunzele hrănite din sufletul tău sălcii...
Bach – Brahms – Beethovenian...

Din străfundul

Din străfundul chinuit cusut pe chip îți dezmembrează
liniștea-n amiază făurindu-ți în templul trupului
amărăciune și o preschimbare-n febră care încet-încet
te devorează Vântul zbârlește ochiul apei unde se
caligrafiază alb de lebede întârziate pe coapsa unui
plaur înfrunzit Mi-e liniștea de țipete înfrântă
și simt cum agonii mă descârnează Fii binecuvântată
tu care mă privești cu ochii precum săbiile din străfundul
rânii...

Simfonie în alb

Atenție pleoapele mele au tras cortina peste
scena dramatică de gânduri unde începe
tragicomedia hoinărelii prin mine însumi
îmbuibatul de aștri aici la împreunări de ape tivite
de crepuscularul sângeri imperial care tulbură

cerul dezvăluindu-mi lacrima măhnirii precum
o simțitoare lumină din lăuntrica sfâșietoare
când mi-au prins rugină amintirile
și aud cum încărunțesc plopii și le cade părul
preschimbați într-o simfonie în alb
de petale de trandafiri luchianieni...

Precum o primăvară a pescărușilor

preasfințite din fântâni izvorâte întrebările mele
infiltrate în sufletele voastre schilodite de
atâtea închipuite dorințe Când fiecare pășire a mea
pe înțepătoarele scufundătoarele drumuri înierbate
este o feciorelnică rană când luceafărul îmi
vâslește în sânge negăsindu-și ruptura din floarea
credinței să-mi ungă cu picături de rouă strânsă
din coliviile de miresme de crini răsturnându-mi-le
pe îngrijorarea unui grind de zâmbet hăituit de
multpreaîndelungată tăcere într-un extaz cu
princiare cuvinte înnobilat Mă întorc precum o
primăvară a pescărușilor de lună argintați care
bastarzii cerului fiind precum și cugetările mele
prin zvâcniri deasupra voastră ciugulesc universul...

Încremenite precum tristețea

Lumina ne măsoară împrejurul Făcliei ei ne
mușcă mărginindu-ne spunând: Până aici ați fost
amăgiți – fiarele zâmbetului vă
încătușează viscolii de mori de vânt ca dintr-o
scundă plăcere a muntelui de a pogori înspre vale
pe o sprânceană cascadată de val care anunță o
îndelungă tăcere precum o mireasmă de salvie
vagabondând dănțuitoare pe un țipăt spontan de
egretă
devenit în alte simțiri arborescent de atâtea nesăbuită
dorință Unde ochiul deznădăjduirii își aprinde
atottulburătoarele făclii în mintea-mi ruinată
precum o dimineață de nouri destrămată și pangărită
de plecarea ta unde se instalează nepăsarea iubita
mea încremenită precum tristețea unei troițe...

Autoportret

Acesta-s eu mitraliat de gânduri
țâșnit din scorburi movulii de zori
cu marginile cârnii dezmembrate-n ceruri
străfulgerat de dumnezeiești fiori...
chiar de mă vindeți eu tot christianic
vă voi zâmbi iertându-vă prostia
și vă voi obloji cu duhul bălții
din care îmi încep împărăția...
Pe fruntea-mi înțepată-n spini de vise
mai port un pinten de hercinic dor
de vagabond stelar-cosmic Ulise
crescut în așteptări sfâșietor
certat de valuri monstruos de singur
încoronat de lume drept nebun
iartă-mă mamă că îți uit numele
când mă sărută marea cu spumele
ca orice soare Doamne iar...apun...

(din "Elegii tulcene", vol. VI)

Oana PANAIT

Cursa infernală din... secolul grabei

(spre neuitare... în sprijinul Muzei Clio)

Motto: "Errare humanum est,
perseverare diabolicum"

Dacă ființarea într-o ființare ca scop unic de supraviețuire într-o lume opacă la simboluri a devenit în secolul XXI singura rațiune a aceluia "a fi", atunci finitudinea într-un finit, care s-ar traduce printr-o nesfârșită idee de "sfârșit", de inexorabilă apropiere a disoluției finale, a acelei nerostite și totuși mereu prezente în noi înșine a încetării ființării, a suflului umanului contingent în ontic, a Marii Treceri riscă în societatea de azi să devină - nu ca altădată dihotomia ființării (viață) - neființă (moarte) - un model (*pattern*) existențial care nu se mai opune. În secolul XXI antagonicul vieții nu e ne-viața, căci finitudinea (Marea Trecere) este "trecută" parcă la un *index* al gândirii ontologice. Un "index" autoimpus - dar involuntar cenzurat! - de o societate aflată sub presiunea unui "trăirism" de tip Nae Ionescu, dar excesiv, o necontemplativă pasiune pentru viteză (futurismul lui Marinetti, destul de periculos și picant), preluată cu un secol înainte, pentru o explorare a neexploratului, a unui *aici și acum*; o societate care riscă să piardă însăși esența vieții prin negândirea ne-ființei, prin eliminarea aproape ridicolă a finitudinii. Omul secolului XXI trăiește atât de ancorat într-o realitate care exclude din start ideea de finit, de Trecere Absolută, încât această Mare Plecare Dincolo este privită în mileniul III cu o ușoară ridicare din umeri a neputință, mirată și în același timp curios de infantilă, de parcă Omul în decursul atâtor secole scurse în clepsidra Istoriei până acum nu și-ar fi făcut temele și a rămas un veșnic corijent la cea mai importantă materie din Orarul Vieții...

Am impresia că trăind acum prea în prezent, încercând să cuprindem clipa și s-o înlănțuim pierdem de fapt rostul existenței noastre de milenii, preteritul - trecut e bun, uneori... Graba cu care inventăm în laborator viață, artificialitatea tehnologică, despărțirea omului de om prin alte metode de comunicare, un nerespect și chiar o catalogare neproductivă pentru aceia - puțini - care mai gândesc, câteodată, finitudinea, alergarea continuă către "ceva" prin secolul XXI, de parcă acum și aici omul ar fi un alergător de cursă lungă... Atenție! Cursa se oprește întotdeauna, mai devreme sau la timpul convenit. Te mai și împiedici...

De ce suntem într-o veșnică alertă? A știrilor, a inovațiilor, a cărților, a discuțiilor? Suntem într-un *dialog neîntrerupt* (tehnologic!) pe stradă, acasă, pe vârfurile munților sau într-o peșteră (platoniană? prea puțin) dintr-un ținut exotic. Un dialog în care vorbim, dar nu ne auzim, un dialog în care țipăm, dar nu ne înțelegem, un dialog alertat sau întrerupt de alte... alergări non-euristice, lipsite de o maieutică socraticiană, avortoni ai unui secol pus pe fuga... Idei.

Trăim tot mai mult într-o lume care a uitat, parcă, că acel maraton al vieții cere - neapărat - și clipe de răgaz. Dacă privim peste umărul nostru - de om

superior tehnologic - al secolului XXI la secolele pe care "Istoria în marș" le-a depășit, vom observa că în toate civilizațiile Ideea finitudinii, a acelei Mari Treceri sau a "mitului veșnicei reîntoarceri" (Eliade) sunt nelipsite din artă, cărți, din viața în sine.

Ce se întâmplă însă acum? Secolul XXI este unul al optimismului debordant sau unul total inconștient în ciuda avansului revoluționar- tehnologic. Nu mai avem timp sau poate nu ni se (mai) pare ceva "normal" să gândim finitul? Dar totuși simțim finitudinea mai aproape decât omul secolelor trecute, fără s-o recunoaștem. Și nu am depășit "frica, angoasa", din contră, în secolul atomului am ajuns să privim Trecerea la fel de primitiv ca omul cavernelor. Aparența că ne aflăm în sfera lui *homo religiosus* este înșelătoare. Și totuși încă nu știm dacă fraza devenită aproape o sentință: *Secolul XXI va fi religios sau nu va fi deloc*, ar putea să fie "salvarea" noastră, a tuturor la... momentul oportun, atunci când trebuie să... oprim cursa. Da, avem sentimentul - nedefinit însă - că acea cursă nebunească se va opri de la sine, și totuși optimismul de secol XXI cu care ne-am înarmat tinde să devină incurabil, la fel ca și bolile care se înmulțesc odată cu avansarea științei: Evul Mediu - "Ciuma" (Albert Camus), Epoca Modernă - tifosul exantematic, sifilisul, pneumonia, contemporaneitatea - cancerul, SIDA și un *summum* din toate celelalte... Este fundamental - și foarte *semnificativ* - să ironizăm măcar finitudinea. A avea sentimentul tragicului nu este ceva "anormal". Miguel de Unamuno ("Despre sentimentul tragic al vieții") sau Eliade, Cioran sau *optimistul - pesimist mascat* Noica nu erau "angoasați" de Marea Trecere în complexitatea ei... "Pavilionul canceroșilor" (Aleksandr Soljenițin) este însă o privire retrospectivă a celui mai impunător (la propriu!) - atâtea decenii - *flagel roșu* al secolului pe care abia l-am depășit cu greu culcați pe burtă și înfricoșător de nedemni, aproape la fel ca pe sub sârma ghimpată a tranșeelelor Marelui Război din 1914 ori pe sub Zidul Berlinului, clipe ale Muzei Clio care ne-au trecut pe sub ochi ca niște năluci...

Gândirea finitului trebuie să facă parte din ființarea noastră. De fapt, singura boală cu transmitere sexuală care este 100% incurabilă este moartea. Trecerea de la viață la moarte se face prin naștere. Ne naștem cu prima boală care ne definește și ne desăvârșește umanul - Finitudinea.

Să fugim de ea? Să-i găsim un leac? O piatră filosofală? Alte gene de... laborator? O altă... planetă?

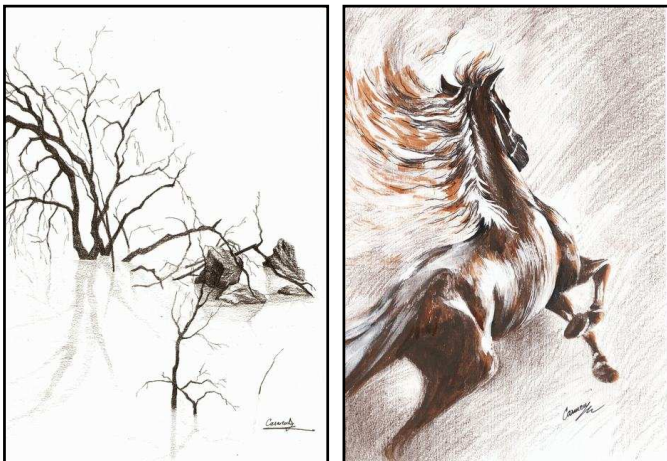
Am încercat secole de-a rândul. Degeaba... La urma urmei, orice alergător de cursă lungă trebuie să ajungă la... Finish.

Gheorghe A. STROIA

Carmen Claudia Dițiu: „Frumusețea artei, picături ale abstractului timp - denumit suflet”

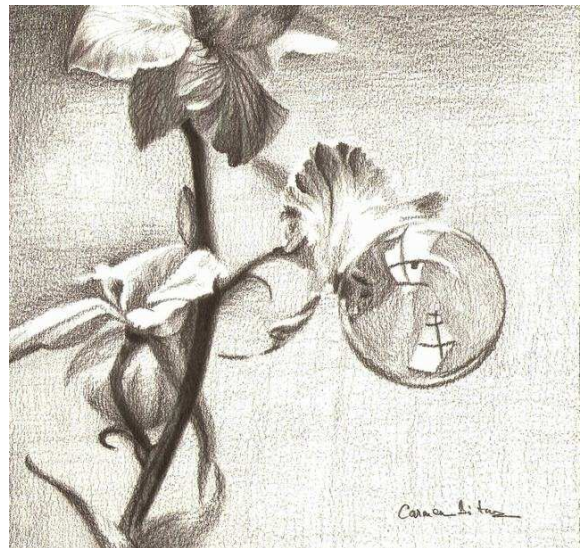
Într-una dintre peregrinările mele în căutarea unor elemente de artă grafică m-am „oprit” în spațiul delimitat de o galerie virtuală, intitulată **bluegallery**, al cărei proprietar este artistul plastic clujean **Carmen Claudia Dițiu**. Am început să pășesc timid în spațiul în care arta „se simte” la ea acasă, exprimând simțiri profund umane prin: sensibilitate, talent, pedanterie, expresivitate, frumusețe picturală. Un spațiu în care cuvintele de ordine sunt eleganță și sobrietate, mesaj și spiritualitate. Într-o discuție cu artista, am descoperit Omul Carmen Claudia Dițiu, îndrăgostită iremediabil de artă, de valențele sale pozitive, de puterea și forța pe care creatorul o transmite creației sale. Un artist, cu o dorință firească de a se ridica de la statutul său de muritor, la rangul de veritabil demiurg, ce-i poate smulge eternității - prin arta sa - tacita acceptare.

Iată cuvintele sale, prin care se autodefiniște ca om și ca artist: „Vreau pentru început să vă mulțumesc pentru cuvintele frumoase și totodată pentru aprecierile dumneavoastră. Artă pentru mine este o pasiune pe care, din păcate nu reușesc să o trăiesc așa cum mi-aș dori din multe motive, unele independente de mine. Sunt absolventă a Liceului de Artă din Cluj secția grafică - promoția '89, dar nu am continuat și cu Institutul pentru că drumul meu a luat o alta direcție. În prezent mă ocup de design interior iar, în paralel, urmez cursurile Facultății de Psihologie din cadrul Universității Babeș Bolyai din Cluj, fascinată fiind dintotdeauna de mintea umană și de credința că suntem un întreg - minte, corp, spirit. Site-ul bluegallery cuprinde o serie de lucrări - reproduceri sau originale - pe care le-am realizat în decursul anilor și care, mare parte dintre ele se găsesc în colecții particulare din țară sau străinătate aparținând prietenilor sau oamenilor cărora le-au plăcut tablourile mele și cărora le mulțumesc pentru asta.

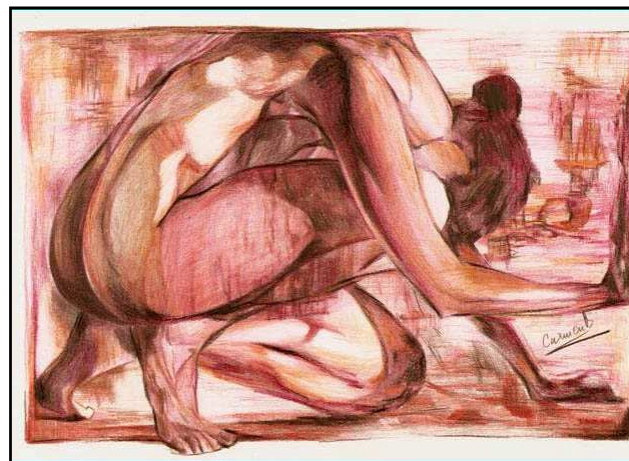
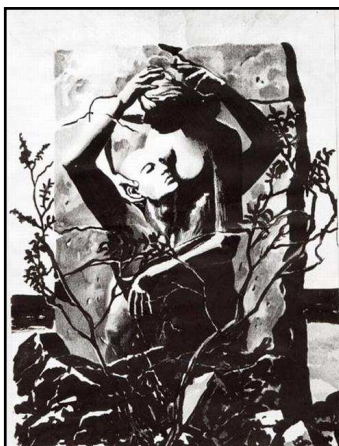
Am pășit în acest spațiu virtual, în care am găsit un număr impresionant de lucrări, de diferite texturi și compoziții: picturi în ulei, cerneală neagră, grafit, cărbune, pastel sau acuarelă. Toată creația artistei se manifestă prin trecerea rapidă, dar bine gândită, de la spațiile ample, cu întindere orizontală, spre spațiile intime, înguste, în care transpar sentimente - în culori, cu

irizări de alb și negru - pentru a crea iluzii. Carmen Claudia Dițiu este îndrăgostită, realmente, de exuberantul Orient îndepărtat, în arta sa apărând destul de des elemente orientale: **Pagodă, Dragon**, stilizări ale unor grădini japoneze. Mai mult decât atât, Carmen își pictează ori schițează în toate creațiile sale - în ulei, acuarelă sau cărbune - propria libertate. Astfel, ca simbol al evadării și al libertății dar și un binecunoscut simbol al nobleței, apare calul (equus), aflat într-o permanentă goană, într-o vervă dinamică, ce antrenează trombele de praf, creînd iluzia curgerii timpului. Prezentat - fie într-o transcendențială lumină, în amurgul sângeriului sau contopit cu lumina însăși - prin efectele speciale, create cu sensibilitate, se poate spune despre cal că este simbolul său preferat. Acestuia i se dedică un foarte mare număr de creații, redat fiind prin toate tehnicile folosite de artistă (**Portret, Sepia, Lupta, Cai alergând**).

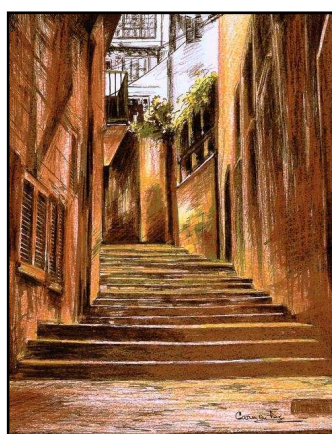
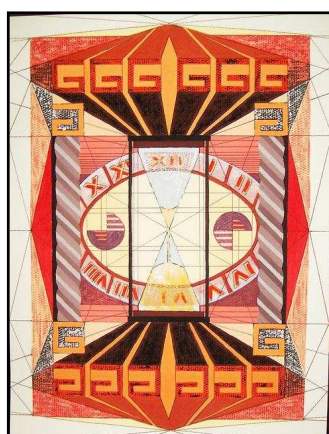

Există, în unele dintre creațiile artistei clujene, un eros special: delicat, lipsit de orice urmă de exuberanță ori trivialitate. Un eros postat pe pânză ori schițat pe hârtie ca simbol arhetipal, conturând monumente din alabastru printr-o fină împletire a curbilor și liniilor sale. Astfel apare dragostea: ca iluzie, ca sentiment, ca împlinire. Tot din acest spectru erotico-vizual, Carmen Claudia Dițiu ne prezintă flori, ca simboluri ale romantismului caracteristic artei și artistului în general. Timpul este iarăși o preocupare specială pentru artista clujeană. Timpul se intuiește și poate fi descoperit în tușele sale de culoare ori cărbune dinamice, în împletirea petelor ce sugerează fie lumina, fie întunericul, în multiplele sale fațete - alegorii. **Timpul abstract** împletește elementele pur tehnice (linii și contururi fine: clare, perfecte) cu elementele dinamice (jocul de umbre și lumini, iluzia optică indusă de prezența coloanelor spiralate) ori prin insinuanta întrepătrundere a tuturor acestor elemente. Prin tehnicile sale, Carmen Claudia Dițiu, se dovedește un artist dotat cu o deosebită pricepere și îndemânare, manifestând un talent autentic, desigur, exersat și erudit.

(continuare în pag. 9)

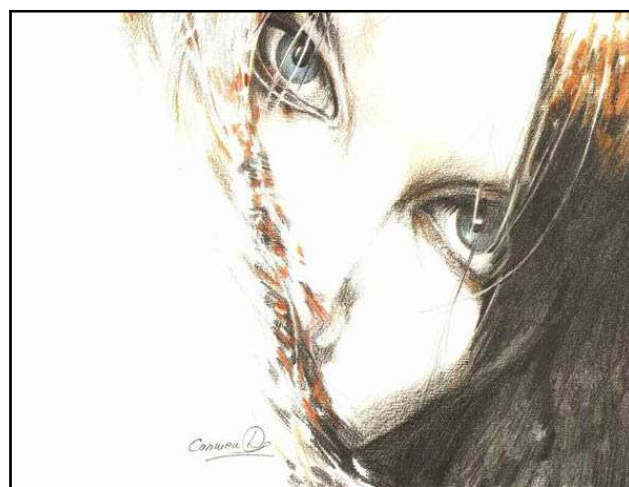

Unele dintre picturile sale în ulei sunt realiste prin tonuri, culori și redarea aspectelor naturii picturale (**Iarnă, Stânci din mare**). Altele exprimă trăiri, sentimente, iluzii, fiind impresioniste, prin tehnicile abordate (**Inocență, Profil, Mască, Fată cu flori**). Unele dintre lucrările artistei sunt reproduceri, distincte - față de original - prin stilul de abordare (tehnica specială de insinuare a luminii, subtil inspirată din strălucirea pânzelor lui Kinkade). Alte picturi în ulei, împletesc realitatea cu magia. Accentuate, prin utilizarea unei cromatice speciale (tușe de ocru pur, verde și galben) ce sugerează arderea ori viața, sunt - fie de natură abstractă (**Abstract 1 și 2**), fie de natură realist-magică (**Fata copac**). Impresionate sunt și lucrările în cerneală neagră ce-i poartă semnătura, preponderent realiste, reconstituiri ale unor locuri ori peisaje de care, cel mai probabil, artista a fost impresionată. Tușele de cerneală sunt fie ample, fie delicate, reușind să creeze cât mai fidel, elemente de decor, de altfel, dificile de realizat : luciul apei (**Pod , Casă lângă râu, Port**), linia orizontului (**Cabană**), firul înrourat al ierbii (**O picătură**) și corolele de minuni ale florilor (**Colț de natură, Grădină, Trandafir, Iris**), ori chiar tensiunea unei dezlănțuirii de forțe - omniprezentul equus (**Lupta**).

Pastelurile realizate de artistă (fie ele și reproduceri) creează o semiotică poetică nouă, ce conturează aproape monocrom (**Frescă**) și apoi desăvârșește - în culori pastel - sensibilul uman (**Portret, Fată verde**). Dorința de explorare a unor locuri ori destinații noi este și ea pastelată, prin insinuarea minaretelor (**Egipt**) sau a romantismului citadelor europene (**Graphic 3**).

Având în vedere paleta destul de largă a stilurilor abordate, rafinamentul lucrărilor sale, transmiterea unui puternic mesaj afectiv prin sensibilitate și romantism, putem concluziona despre Carmen Claudia Dițiu, că este un artist complet, valoros și, bineînțeles, în plină ascensiune creatoare. Arta română are, în panteonul personalităților sale, nume de prim rang - Octav Grigorescu, Tia Peltz, Wanda Sachelarie - Vladimirescu ori Beatrice Bednarik (dacă ar fi să enumerăm câțiva dintre prestigioșii graficieni români) - nume care au contribuit la crearea unor noi tendințe în pictura ori grafica timpurilor noastre. Și în lucrările din **bluegallery** am constatat subtilele influențe ale artei românești contemporane, dar reinventate, redimensionate și îmbogățite cu un suflu nou de prospețime. Prin tot ceea ce face, artista clujeană își clădește pas cu pas un spațiu și un timp al său, prin care să exprime forță creatoare și originalitate. Cu siguranță, arta sa va fi unanim recunoscută prin autenticitate, sensibilitate și mesaj. Am descoperit astăzi un artist veritabil, cu lucrări remarcabile. Un artist pe care nu-l poate opri nimic în realizarea demersurilor sale creatoare. Un artist de care suntem mândri și căruia îi urăm: **Drum bun, Carmen Claudia Dițiu**, spre împlinirea visurilor - oricât de îndrăznețe ar fi ele!

Adrian BOTEZ

**Cartea vestind din trecut, despre viitor:
"Amintiri din Samsara", de Dan Sandu¹**

Apărută la Editura Ateneul Scriitorilor, Bacău, în 2011, cartea lui **Dan Sandu**, „**Amintiri din Samsara**” (cu o întâmpinare prefațatoare uluit-strategic așteptătoare, a lui Calistrat Costin) stârnește, ca mai toate cărțile sale, probleme și, deci, exerciții de inteligență, de conștiință - și problematizări deosebit de grave. Motto-ul, extras din **Oana Orlea²** (cea care „**a învățat meseria de deținută!**” - cf. Ioan Căndea, **Mântuirea prin suferință**, Alba Iulia, 2009), este sugestiv, în acest sens: „**Mă îngrozește uitarea colectivă. A ține minte nu înseamnă a te da cu capul de pereți în fiecare dimineață. A ține minte înseamnă a-ți trăi viața firesc, fără a pierde vreo fărâma din marile și micile bucurii pe care ți le oferă ea, dar și a ști, în sinea ta, că știi și a transmite mai departe. A poseda trecutul e o formă de bogăție care ne împiedică să pierdem sau să ne stricăm viitorul**”. Capcană: viitorul vine, legic, peste puterile noastre de a întrerupe comunicarea temporalității. Viitorul osmozează, treptat, cu trecutul, peste capetele noastre - prin legea cosmică a **Samsarei** indice.

Numai un ignorant și un om lipsit complet de spirit de observație, nu-și dă seama că volumul „**Amintiri din Samsara**” se aseamănă, într-un anume sens, cu... „**Amintiri despre viitor**”, al lui Erik von Däneken. Acolo se vorbea despre civilizații terestre (cu obârșia în extraterestricitate, probabil...), aparent, dispărute - dar cu elemente reiterate, parțial, în civilizația așa-zis „modern-contemporană”. Aici, în cartea lui **Dan Sandu**, se semnalează, cu o subtilitate amară, elemente reiterate (ba, chiar hiperbolizate!), în prezentul „contemporan”, ale unei „civilizații” pe care doar fraierii o mai consideră ca fiind „definitiv revolută”...

...Definiția pentru **Samsara** sau **samsāra**: „**ciclul de reîncarnări sau renașteri din hinduism, budism, jainism, sikhism și alte religii înrudite cu acestea. Termenul de „samsara” este strâns legat de noțiunile de „avidya” și „karma**”. **Samsara** desemnează circuitul existenței în lume pe baza formulei naștere-moarte-renaștere. Potrivit faptelor din viața anterioară, omul se reîncarnează, urmând ca și după această viață să urmeze o altă” - cf. Mircea Eliade, **Alchimie asiatică (Alchimia chineză și indiană, Cosmologie și alchimie babiloniană)**, Humanitas, 1991.

...Începutul volumului (volum de 86 pagini, cu 75 de poeme) conține versuri original-pregătitoare, pentru o parte a doua, care dă impresia de postmodernism, de citare din presa antedecembristă...

De fapt, sunt mesaje de avertisment, pentru nu doar o societate românească, în care toate o iau razna, spre paleoliticul inferior al istoriei... - ...ci, mai ales, pentru o lume terestră contemporană, care se întoarce tot mai indiferentă și iresponsabilă, să deschidă și să accepte noi temnițe, noi posibilități de

univers concentraționar, “la lumina zilei” - în spatele acestor “realizări” fiind forțe uluitoare de lucide și îmbinând fățărnicia cu o strategie cinico-sadico, distructiv-apocaliptică de Duh, inversând, cu voluptate infernală, toate preceptele creștine, primul și cel mai important fiind însuși conceptul de “**mântuire a omului**”, după care urmează cel de... “**facere a lumii**” (mereu, dracul proclamă “**Lumea Nouă!**” - a se vedea și porecla Americii/SUA): “**Din școlile elementare / din licee și / facultăți / trebuie înlăturați profesorii / de valoare / care se bucură de popularitate... / Locurile lor trebuie ocupate / de oameni numiți de noi, / având un nivel de pregătire slab / sau mediocru**” (**Mântuirea omului**, p. 40) - sau: “**Trebuie ca la facultăți / să ajungă cu prioritate / sau în mod exclusiv, / cei care nu sunt interesați / să se perfecționeze // la nivel înalt, / ci doar să obțină / o diplomă**” (cf. **Facerea lumii**, p. 43) - adică, **ATUNCI**, Petre Roman ori Samuel Bruckner-Silviu Brucan - iar azi, **EBELE** și “**anastasele**”, “**tălmăcenii**” și “**botișii**”, “**ialomițenii**” și “**tineii**” (toți având, în spate, pe “**baciul isăresc**”, pe **Cel cu Ochi de Sticlă!**). Da, noi, subsemnatul, dăm mărturie că ultimii ani, cei din “noul mileniu”, înseamnă desfășurarea, cu deplin succes (nici inițiatorii lui nu sperau la așa “hal” de succes... la conștiințe atât de obediente și handicapate / lipsite grav, de orice rest de morală!) - la toate nivelurile învățământului actual, a acțiunii “**Impostura națională și globalistă**”, a sclavagismului intelectual, prin extirparea sau marginalizarea brutală a valorilor autentice, și promovarea nulităților servile, perfect adaptate la a deveni gardienii și călăii, cinici și sadici, ai celor pe care-i înlocuiesc, întru trimful nonvalorii naționale și mondiale! **Non / Anti-Axiologia Rediviva!** - ... “**curat întru samsara!**”

...Pentru ca, dincolo de școală, să se obțină lipsa totală de profesionalism, care înlesnește și întreține, perfect, șantajul și corupția și haosul social-moral, întru Gloria... **PĂPUȘARILOR** (României și Lumii: să ne detașăm, încât să privim către “competența distructivă” a lui... Jeffrey Franks sau “inteligența” și moralitatea unor lideri mondiali, precum Clinton, Bush, Berlusconi, Sarkozy sau... D.T.K.-ul FMI-ului! - ...și a atâtor altora, ieșiți “din aceeași fabrică” de obrăznicie și agresivitate impostural-infernală!

...Întru triumful hărțuirii, supravegherii draconice și, în cele din urmă, al arestării Duhului (din cărți, din biserici / religie - “**ecumenismul**” masonic fiind principala cale de năuceală spirituală terestră!, din mass media etc. - până la “**mântuirea**” prin mancurtizare și îndobitocire perfectă): “**E necesar să fie puse/sub observație ipografiile / bisericesti, / arhivele, / conținutul predicilor, / cântecelor, / al educației religioase, / dar și cel al ceremoniilor / de înmormântare...**” (cf. **Ochiul Lui Dumnezeu**, p. 38). Și, evident, nu sunt sub supraveghere continuă doar “**predicile bisericesti**”, ci sunt urmărite, cu înverșunare necruțătoare, și **cursurile-“predici”**, de la catedrele de orice specialitate, din licee și universități... Orice instituție are camere de supraveghere, iar distrugerea intimității, a nevoilor libertății Duhului s-au dovedit (prin **Big Brother**-

(continuare în pag. 11)

ul mondialist) cumplete hiperbole: ceea ce, în comunismul stalinist, era doar testare a **Estului European** - prin globalism - devine "**Politia Terrei**"! Comunismostalinismul a existat, în secolul XX, ca experiment local, **REUȘIT** (prin martirizarea, exterminarea, "frângerea cerbiciei", în lagărele și temnițele României Crucificate), pentru ca în veacul XXI, "mengelii" omenirii să aibă curajul de a ieși...întru aplicarea terestră a celor învățate, testate și "reuite", în special în "**poligonul românesc**".

...Firește, zona spirituală cel mai greu de învins este aceea religioasă (a se vedea, în zilele noastre, "experimental lui Moise din Buzău, cu "scoaterea icoanelor din mediul public") – de aceea, și conținutul agresiv mai mare, în ce-i privește pe "activiștii" de serviciu (dar saurienii, bolnavi de agramatism, ai politiciii stalinist-globaliste, "miros" faptul că lupta este nu izolată, ci...cu "**gemenii Duhului** - "**cultura**" provenind din placenta "**cultului**"!): "**Din lipsa muncii culturale / asociații religioase, mai ales Oastea / Domnului, care sub influența religiei / atrăgea masele largi ale țărănimii / muncitoare pe calea bisericii / și abonamentele erau tot religioase...**" (cf. **Cultul liber**, p. 39). A se observa că sintagma "**abonamente religioase**" nu caracterizează limbajul stalinist (pseudo-revolut...), ci cel al **globalismului ecumenist**, unde, spre pildă, la **bisericile scientologice și umaniste**, se intră pe bază de... **abonament!!!**

...De la înălțimea "**Porții Raiului**" ("**Sus la poarta Raiului**" - metafora incipitului de volum, însemnând perspectiva normalității sacrale, de dincolo de "**tusea muscălească**" - cf. **Taximetrie**, p.7 - "**taxiul**" fiind "vehicolul provizoriu" poetic, precum "**Iuntrea lui Charon**" - pentru dobândirea **PERSPECTIVEI ASUPRA ISTORIEI UMANITĂȚII!**), precum și a "**plămânilor**", sufocați de istorie și de interdicțiile adevărului istoric - se "**scuipă adevăruri**" ("**alte versuri negre și parșive / își trimit plămâni / la plimbare / scuipă adevăruri**"). Pe lângă și complementar cu cele care țin de asfixia "dăscăliei" oneste, terorizarea și desființarea Misiunii de Ravvi ("**...la anu' poate vreo cruce / servind drept material didactic**" - **Angusta, Sfântă Tristețe**, p. 9 - "**angusta**" sugerând, dublu: și "**angusta**", Imperiala și Demiurgica Misiune a Învățătorului Hristic - dar, pe cealaltă față a simbolului, fiind înscrisă "**mangusta**", cea care ucide Șarpele Înțelepciunii: "**Să fiți înțelepți precum șerpilor și blânzi precum porumbelii**", se adresează Hristos, către Sfinții Apostoli, trimiși întru Misiune!) – se produce catastrofa continuității generațiilor, cu automatisme fie tiranice, fie înregimentat-iresponsabile: "**Recrutarea elevilor se va face / prin grija organizațiilor de partid / syndicate și a conducerilor de întreprinderi, instituții...**" – ieri, pentru a striga: "**Stalin și poporul rus libertate / ne-au adus...**", azi, pentru a slăvi Unicul Partid, dimpreună și în frunte cu, neînvinș... Cărmaciul său "traian" (a cărui "**gândire transcende Galaxia**"... - declară țuțerul Traian Ungureanu...: "**are mama trei căței, / cine-i pupă-n cur pe ei?**" – cf.

Chirilice, p. 20).

...Și, pentru a liniști spiritele neliniștite ori cârtitoare, vom zice că, și stalinismul dejist (și, parțial, ceaușist), și americanismul globalist, au "glorioase realizări": "**glorioasa Armată Roșie / după lupte eroice, a eliberat / Câmplungul**" (că-i trebuia!, ca și bazele americane de azi, că-s de la Deveselu ori de la M. Kogălniceanu, ce importanță mai are?!), sau: "**nu poți fi comunist** (n.n.: azi, globalist!) / **adevărat / nu poți îndeplini sarcini bune / de răspundere / - fără a învăța** (n.n.: azi, după manualele alternative, care-ți distrug discernământul și identitatea multimilenară!) / **-fără a studia** (n.n.: ieri, cât de intangibilă era Armata Sovietică, binecuvântată de "Țarii Kremlinului" - azi, cât de deștept și invincibil e americanul, binecuvântat să crape, din ordinul Casei Albe și a...petroliștilor și negustorilor de armament!)... - cf. **Tov (1)**, p. 10.

...Și, pentru că nu e nicio diferență esențială, între o ocupație și... următoarea, poporul român, după ce și-a rupt palmele ovaționând tot ce i-a stat în fața ochilor, adoarme, ostenit de atâta... paradă! ... - uitând că ar mai fi **o a treia soluție**: să-și construiască și rezolve **SINGUR** destinul, nici după indicații de la Kremlin, nici de la Casa Albă, ci din...minte și bunul-simț și din geniul lui...tustrele anesteziate, azi: "**Nu-i nevoie de educație / ne-am săturat de știință / dar ne trebuie docilitatea... / ...Este nevoie de șefi și / de sclavi...**" (cf. **Lumina vine de la Răsărit**, p. 83).

...Și asta, **TOTDEAUNA!**

...În definitiv, lumea, de ieri sau de azi, nu-i nici bună, nici rea (la modul absolut și incomentabil): este..."**istorie**"! Atât! Dar, spune Blaga, românul a tot sabotat-o (pe "doamna" asta Istorie), pentru că nu i-a plăcut duhoarea ei...Va mai reuși, oare - din nou și din nou?! Sau ar trebui, poate, ca "**mămăliga să explodeze**", și să devenim, în mic, ceea ce China este în mare: **o existență terestră nu doar remarcabilă (deci, bună de furat și de sclavaj... "modern"!), ci și respectabilă, dacă nu chiar temută...?!**

...Tot istoria, ca fiind "**urmele pașilor Lui Dumnezeu pe Pământ**", își va spune ultimul cuvânt, și în ce privește România, și în ce privește avertismentele, extrem de grave și inteligent încifrate, ale lui **Dan Sandu**... Un lucru rămâne, însă, cert: dacă, din nou, scriitorii de o remarcabilă inteligență și rafinată intuiție, precum este și **Dan Sandu** - simt nevoia, din nou, iar și iar, să încifreze (ca pe vremurile considerate, naiv, ca... "**definitiv revoluate**"!), pentru a nu le fi azvârlite cărțile în cel mai groaznic coș "cenzurativ" ("coșul" imperturbabil al **UITĂRII / IGNORĂRII DEPLINE**, conforme cu... "**political correctness**"!... și, azi, știm, din "cazul Eminescu", "cazul Blaga", "cazul Radu Gyr", "cazul Dan Botta" etc. etc. - cât de îngrozitor de eficiente sunt aceste metode ale "**asasinatului în viață**"!) – înseamnă că aburii infernali ai tiraniei deja ne-au cuprins și lucrează (cum altfel decât îndârjit-distructiv!), asupra ființei și fibrei personalității noastre! "**Deșteaptă-te, omule!**" - ... sau, dacă istoria

(continuare în pag. 45)

Ana-Maria CHEȘCU

În luptă cu Semiluna Țara Românească în timpul lui Vlad Țepeș

Figura domnului Vlad Țepeș, învăluită în mister și legendă, a cunoscut de-a lungul timpului numeroase ipostaze care, de cele mai multe ori, nu au avut nicio legătură cu realitatea istorică. Dincolo de imaginea domnului sângeros pe care contemporanii i-au creat-o, Vlad Țepeș a încercat, prin atitudinea sa necruțătoare, să stăvilească uneltirile marilor boieri și să instaureze ordinea și dreptatea, în vederea luptei antiotomane. Din nefericire, Occidentul avea să-l cunoască, mult mai târziu, datorită romanului lui Bram Stoker, cel care va transforma Transilvania în „patria” lui Dracula.

De cealaltă parte, istoricii autohtoni s-au dovedit mult mai realiști în afirmații. De departe, Școala Ardeleană are meritul de a-i reda domnitorului român o imagine mult mai corespunzătoare realității. Odată cu „Hronica românilor și a mai multor neamuri”, lucrare ce poartă semnătura ilustrului Gh. Șincai, avem prima încercare de delimitare a adevărului de legendă. Începutul secolului al XX-lea, aduce pe scena istoriografiei românești mari nume precum, N. Iorga și A. D. Xenopol, care-l vor repune în drepturi pe domnitor. Cu toate acestea, prima încercare de monografie dedicată acestuia poartă semnătura lui Ioan Bogdan, pentru ca ulterior să apară și altele precum cea a lui Emil Stoian, Ștefan Andreescu etc.

Din acest motiv, în paginile ce urmează, vom încerca să reconstituim o imagine cât mai fidelă a celui mai controversat domnitor român din perioada medievală. Totodată, există și astăzi confuzii între cele două nume care l-au consacrat, Vlad Țepeș și Vlad Dracul, motiv pentru care, într-o primă fază, vom încerca să facem o scurtă incursiune în istoria familiei Drăculeștilor.

Originea numelui

Cu toate că Vlad al II-lea a fost cunoscut în istoriografie ca Vlad Țepes, în realitate, acesta a fost descendent al familiei Drăculeștilor, iar folosirea apelativului de Vlad Dracul, pare mult mai potrivită decât cea de Țepeș, care provine de la modul de pedepsire al trădătorilor. După cum afirmă și Ioan Bogdan, această metodă de tortură nu a fost „invenția” domnului muntean, ci ea a fost folosită încă din cele mai vechi timpuri¹. Acesta îl pomenește pe Herodot, care vorbește despre daci, cei care trimiteau câte un mesager la Zalmoxis, după ce îl străpungeau cu o suliță. Revenind

la folosirea apelativului de „Țepeș”, cel responsabil de propagarea povestirilor sângeroase despre viața lui Vlad Țepeș, a fost regele Matia Corvin, care a inițiat o amplă campanie propagandistică la adresa acestuia. Deși au cunoscut un mare succes în țările germane între secolele XV-XVI, aceste povestiri nu au corespuns realității. În ceea ce privește folosirea apelativului de „Dracul”, acesta trebuie pus în legătură cu vizita lui Vlad I la curtea împăratului Sigismund de Luxemburg, moment care coincide cu investirea acestuia drept cavaler al ordinului cruciat al Dragonului (Ordinul Draconis), la 8 februarie 1431. Acest ordin fusese înființat, la 14 decembrie 1408, de împăratul Sigismund de Luxemburg și soția sa, Barbara, și avea drept obiectiv protejarea catolicismului occidental contra ereticilor și necredincioșilor și totodată organizarea unei cruciade antiotomane. Majoritatea istoricilor consideră că acest apelativ i-a survenit lui Vlad I, cât și fiului său, în urma includerii în acest ordin. Demn de amintit aici este faptul că apelativul de Țepeș i s-a atribuit abia după moarte, în timp ce, în timpul vieții, a fost cunoscut sub numele de Vlad Dracul. De cealaltă parte, în relatările călătorilor străini, Vlad al II-lea, apare ca Dragulo, care poate fi tradus drept „cel drag, cel iubit”. Astfel, umanistul italian Antonio Verancnis (1504-1543), relatează: *și s-a început mai întâi numi de către turci a-i numi draguli, de la viteazul lor principe Dragula²*, în timp ce, cronicarul sas, Georg Ieremias Haner afirmă, *după opinia mea, numele său adevărat este Dragula..., care înseamnă un om foarte iubit³*. Se pare că voievodul muntean nu a fost deranjat de acest nume, intitulându-se în acte drept, Drăculea sau Drakulya.

În concluzie, din rândurile de mai sus, putem desprinde următoarele lucruri; întemeietorul familiei Drăculeștilor poate fi considerat Vlad I, care și-a câștigat acest nume în urma includerii în ordinul Dragonului, pentru ca, ulterior, fiii acestuia, Vlad al II-lea și Radu cel Frumos să preia acest nume.

Context istoric

În 1453, Constantinopolul își deschidea porțile în fața lui Mehmed al II-lea (1451-1481). Erijându-se în postura de moștenitor al împăraților romani și de apărător al statelor creștine, acesta avea să inițieze o politică de cucerire a teritoriilor care aparținuseră cândva Imperiului Roman. Pentru a-și legitima aceste cuceriri, Mehmed al II-lea, va iniția o politică de toleranță religioasă. După cum afirmă și Tasim Gemil, *Mehmed al II-lea, a stabilit elementele esențiale ale proiectului constituirii unei monarhii universale, scop pentru care a reușit să unească în mâna sa autocratică, tradițiile vechi turcești, islamice și romane.*⁴ Cu toate că mulți istorici au

(continuare în pag. 13)

văzut în acest proiect, o reeditare a mai vechii „pax romana” convertită, de data aceasta, în „pax otomana”, această politica de centralizare, promovată pe plan intern, avea să slăbească Imperiul din interior. De altfel, mai toate marile Imperii s-au destrămat din acest motiv (Habsburgic, Rus). Adunând la un loc popoare diferite și obligându-le să trăiască sub același „acoperiș”, Mehmed al II-lea și-a asumat un mare risc.

Din acest motiv, între secolele XIV-XVI, relațiile dintre Țările Române și Poartă au intrat într-o lungă perioadă de conflicte, perioadă cunoscută în istorie sub numele de „cruciadă târzie”. În această perioadă, Țările Române au constituit o adevărată „ispită” pentru Poartă, care nu a „neglijat” aceste teritorii, ci a încercat să le aducă sub aripa sa „protectoare”.

Acest amestec al Porții a fost vizibil și în dese schimbări ale domnilor, între anii 1418-1447, perindându-se la tronul Țării Românești opt domni, posibili descendenți a lui Dan I (1337-1386) sau Mircea cel Bătrân (1386-1418). Totodată, aceste schimbări pot fi puse și pe seama rivalității dintre Dănești și Drăculești, rivalitate ce-și va pune pecetea și asupra dezvoltării ulterioare. După cum afirmă și Papa Pius al II-lea, cel care în 1459 avea să declanșeze cruciada antiotomană la Montava, *printre valahi în vremea noastră au fost două fracțiuni, una a Daniilor și cea a Dragulilor*⁵. Se pare că în această luptă s-a implicat și lancul de Hunedoara, care-l va înlătura pe Vlad Dracul, tatăl lui Vlad Țepeș, în campania din 23 noiembrie-6 decembrie 1447. Despre acest episod ne vorbește același Pius al II-lea, care afirmă: *Iar Daniil, primind ajutor de la Ioan de Hunedoara, care cărmuia Ungaria, acesta „prin acțiunea sa” nu i-a reinstalat, cât a dobândit pentru sine glorie și bogății, ca unul care smulgând pământul Daniilor de sub puterea turcilor, le-a ocupat ei*⁶. Atât Șt. Andreescu cât și E. Stoian, au văzut în această expediție una de pedepsire, ca rezultat al păcii pe care Vlad Dracul o încheiase cu turcii. Ipoteza conform căreia lancul de Hunedoara ar fi încercat să-și atribuie acest teritoriu, doar pentru a dobândi bogății, mi se pare exagerată, din moment ce, un alt domn, Vladislav al II-lea, a fost pus pe tronul Țării Românești. După cum se știe, lancul de Hunedoara, încerca să realizeze un front antiotoman, la care ar fi urmat să participe și Țara Românească și Moldova și din acest motiv, nu putea tolera nici un fel de acțiuni în favoarea Porții. Drept urmare, în Moldova, Roman al II-lea este înlocuit cu Petru al II-lea, în timp ce, în Țara Românească, este numit Vladislav al II-lea. După aceste schimbări, lancul de Hunedoara își va pune planul în aplicare. În octombrie 1448, are loc bătălia de la Kossovopolje, ultima mare acțiune antiotomană din secolul XV, soldată cu înfrângerea cruciaților. În acest timp, Vlad Țepeș, împreună cu fratele său, Radu cel Frumos, era ostatic la turci, bucurându-se de protecția sultanului Murad al II-lea. Se pare că Vlad Țepeș avea să profite de scurta absență a lui Vladislav al II-lea și ajutat de pașa de Nicopole și câțiva boieri credincioși să se înscăuneze la Târgoviște, ca voievod. Există numeroase controverse în ceea ce privește durata acestei stăpâniri. Cea mai plauzibilă este cea a lui N. Stoicescu⁷, care consideră că a existat, într-adevăr, o încercare de

luare a domniei, între septembrie-noiembrie 1448, dar nu mai lungă, pentru că, între anii 1447-1456, Țara Românească s-a aflat sub tutela lui Vladislav al II-lea. Prin urmare, această primă domnie este, mai degrabă, un episod al luptei dintre Dănești și Drăculești. De altfel, până în momentul preluării celei de-a doua domnii, Țepeș s-a aflat sub protecția lui lancul de Hunedoara. Se pare că, acesta din urmă, a fost responsabil de revenirea lui Țepeș, în scaunul Țării Românești, în anul 1456.

A doua domnie și declanșarea luptei anti-otomane

Cea de-a doua domnie a lui Vlad Țepeș debutează cu o serie de măsuri menite să restabilească ordinea și stabilitatea internă, în vederea luptei antiotomane. Cunoscând veleitățile boierilor, acesta a instaurat un regim de teroare, regim de la care i s-a tras supranumele de Țepeș. După cum afirmă și istoricul bizantin Laonic Chalcocondil, *chemând câte unul dintre boierii săi despre care putea crede că ar fi în stare să ia parte la trădarea pentru schimbarea domnilor, îl slutea și-l trăgea în țepă, împreună cu toată casa...*⁸ Dincolo de imaginea nefavorabilă, istoricul bizantin, sesizează motivațiile politice ale cruzimii voievodului afirmând, *când a crezut așadar că-și are domnia Daciei pe deplin consolidată, se purta cu gândul să se lepede de împărat*⁹. Prin urmare, acțiunile domnului muntean nu erau dictate de un sadism feroce, ci de încercarea de a-și întări poziția în rândul supușilor, pentru a nu avea surprize neplăcute.

În această perioadă, energicul sultan, Mehmed al II-lea, urmărea să-și extindă dominația asupra regiunilor nord-pontice și implicit asupra ținutului aflat sub stăpânirea lui Țepeș. Odată cu moartea lui lancul de Hunedoara, în anul 1456, Vlad Țepeș pierdea un aliat important în lupta antiotomană. Din acest motiv, în primii ani ai domniei, domnul muntean a încercat să-și „adoarmă” adversarul prin diverse stratageme. Dacă în primii ani ai domniei, *Dragula ducea personal haraciul la Poartă și împărțea numeroase daruri, ca să-și asigure tronul și liniștea*¹⁰, în 1459 acesta înceta plata tributului pe motiv că *n-are putere să plătească haraciului, deoarece dușmanul de ungar este puternic și-i stă în cale ca o piedică*¹¹. Această schimbare de atitudine poate fi pusă în legătură și cu ascensiunea tânărului rege ungar Matias Corvin, care oferea posibilitatea creării unui nou front antiotoman pentru domnul muntean. De altfel, aceștia au semnat un tratat de alianță, în anul 1458, în vederea luptei antiotomane.

Anul următor aducea cu sine un nou proiect de cruciadă antiotomană, declanșat la inițiativa papei Pius al II-lea, în urma conciliului de la Mantova, din septembrie 1459. Din păcate, singurul care a luat în serios această inițiativă a fost Vlad Țepeș, deoarece, atât aliatul său ungar, cât și celelalte forțe ale lumii catolice, nu s-au ținut de promisiuni. Demn de amintit aici este faptul că, sub

(continuare în pag. 14)

masca unității și solidarității, ambele tabere promovau aceeași politică expansionistă. În aceste condiții, Țările Române, au fost nevoite să penduleze între cele două forțe expansioniste, cea turco-islamică și cea ungaro-catolică, în funcție de contextul extern. Cu toate aceste antagonisme, se pare că domnul muntean a crezut cu tărie în proiectul antiotoman.

Anul 1462 va aduce o serie de evenimente. Pentru a restabili dominația asupra Țării Românești și reda Chilia Moldovei, Mehmed al II-lea a declanșat ostilitățile. La această campanie a participat și domnul Moldovei, Ștefan cel Mare, care, în același an, își reînnoiește jurământul vasalic față de Ioan Cazimir al IV-lea, pentru a recupera Chilia. Despre această campanie avem informații de la ienicerul sârb, Constantin Mihailovici de Ostrovița, participant la evenimente. Acesta relatează: *iar împăratul fără întârziere, adunându-și oastea, a pornit pe urma lui. Iar când a fost la Nicopole, pe malul Dunării, de cealaltă parte a Dunării stătea de asemeni Vlad Dracul cu oastea sa și oprea trecerea oștii împăratului*¹². După trecerea Dunării, oastea lui Mehmed al II-lea a fost încontinuu hărțuită de trupele voievodului muntean, care era conștient că raportul de forțe dintre acele tabere era profund inechitabil. Dacă istoricul bizantin, Chalcocondil, cifra oastea otomană la peste 250.000 de suflete, ambasadorul venețian la Constantinopol, Balbi, îl vedea pe Dracula, în fruntea unei oști de 30.000 de oameni¹³. Cu toate acestea, sorții au fost de partea voievodului muntean. De altfel, acesta a apelat și la alte stratageme, pentru a-și apăra teritoriul. Folosind vechea tactică a pământului pârjolit, a pus să fie arse câmpurile și satele, a otrăvit fântânile și izvoarele, iar populația s-a retras în păduri și munți. Datorită acestei situații, oastea otomană a fost cuprinsă de spaimă, lucru remarcat de același ienicer sârb, care relatează: *ne cuprinsese o spaimă mare, deși voievodul român avea o oaste mică și peste tot eram cu grijă și ne îngropam în fiecare noapte în șanțuri; totuși nu puteam fi siguri*¹⁴. De altfel, Țepeș își va pune geniul „la bătaie”, în celebrul atac de noapte (17-18 iunie 1462, pe drumul dintre Nicopole și Târgoviște), în urma căruia oștile otomane au fost nimicite: *...ne-au lovit într-o noapte, încât au omorât oameni, cai, cămile, au omorât o sută de mii de turci*¹⁵.

Deși victorios, domnul muntean, nu a apucat să se bucure de această izbândă, deoarece nu peste puțin timp va fi întemnițat de regele ungar Matia Corvin la Buda. Odată cu înscăunarea lui Radu cel Frumos, Țara Românească a intrat efectiv în orbita puterii otomane. În concepția lui Mehmed al III-lea, Radu cel Frumos trebuia să fie reprezentantul fidel al intereselor otomane în Țara Românească. Drept consecință, noul domn a prestat jurământ de credință față de sultan, ba mai mult, a fost nevoit să suporte și prezența unor oști otomane pe teritoriul țării sale. Lupta antiotomană va fi preluată de Moldova, care, pentru mai bine de 45 de ani, s-a aflat sub tutela lui Ștefan cel Mare.

După o lungă captivitate, Vlad Țepeș avea să revină la tronul Țării Românești, pentru ultima oară, în

noiembrie 1476. Din nefericire, odată cu această ultimă încercare, Țepeș își va găsi sfârșitul, fiind ucis de către fostul domn, Laiotă Basarab.

Făcând un bilanț al domniilor lui Vlad Țepeș, putem lua în considerare afirmațiile umanistului italian, Filippo Buonaccorsi Callimachus (1490): *Acei dintre ei români, care se numesc Besserabi, nu numai că au rezistat timp îndelungat cu forțe atât de mici împotriva întregii puteri a turcilor, dar foarte adesea chiar i-au atacat, înainte de a-l pierde, din pricina luptelor, pe cel mai mare comandant...Vladislav Dracula*¹⁶.

Bibliografie

1. *Călători străini despre Țările Române*, vol. I, Ed. Științifică, București, 1968.
2. *Istoria românilor*, vol. IV, Ed. Enciclopedică, București, 2001.
3. Gemil Tasin, *Românii și otomanii între secolele XIV-XVI*, Ovidius University Press, Constanța, 2008.
4. Stoicescu Nicolae, *Vlad Țepeș*, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București, 1976.
5. Stoian Emil, *Vlad Țepeș. Mit și realitate istorică*, Ed. Albatros, București, 1989.
6. Bogdan Ioan, *Vlad Țepeș și narațiunile germane și rusești asupra lui*, București, 1986.

¹ I. Bogdan, *Vlad Țepeș și narațiunile germane și rusești asupra lui*, București, 1986, p. 60-61.

² *Călători străini despre Țările Române*, vol. I, Ed. Științifică, București, 1968, p. 399-400.

³ Apud E. Stoian, *Vlad Țepeș. Mit și realitate istorică*, Ed. Albatros, București, 1989, p. 31.

⁴ Apud T. Gemil, *Românii și otomanii între secolele XIV- XVI*, Ovidius University Press, Constanța, 2008, p. 189.

⁵ *Călători străini...*, vol. I, p. 472.

⁶ *Ibidem*.

⁷ N. Stoicescu, *Vlad Țepeș*, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București, 1976, p. 75.

⁸ Apud *Istoria Românilor*, vol. IV, Ed. Enciclopedică, București, 2001, p. 351.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ *Călători străini...*, vol. I, p. 126.

¹¹ E. Stoian, *op. cit.*, p. 79-80.

¹² *Călători străini...*, vol. I, p. 127.

¹³ E. Stoian, *op. cit.*, p. 89.

¹⁴ *Călători străini...*, vol. I, p. 127.

¹⁵ *Ibidem*, p. 128.

¹⁶ Apud F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2002, p. 102.

Petre RĂU

Blestemul

(din ciclul **Phenomenalia**)

Nu e treaba mea să vă spun o astfel de poveste, rar m-ați auzit implicându-mă în destăinuri de acest fel. O fac însă tocmai pentru că pe aceasta nu are cine să v-o mai spună, întrucât toți protagoniștii ei, cei care se aflau de cealaltă parte a baricadei, sunt acum morți.

Acolo unde mă aciuasem atunci nu se putea ajunge deloc ușor. Trebuia să pătrunzi munții, să te strecorei printre cele două coline și să străbați cale lungă, într-o călătorie buimăcitoare, pentru a ajunge la casa pustie a lui Pazvante. De fapt, casa nu era chiar pustie, că doar mai locuia în ea, de ani buni, ultimul fiu al lui Pazvante, Mihăiță, cel șchiop de un picior. Cu toate astea, numai locuit nu se putea numi acesta, pentru că, în virtutea atribuțiilor mele, nu i-am dat pace deloc.

Mai întâi că Mihăiță se trăgea dintr-o familie rău famată. Așa zicea lumea. Timp de douăzeci de ani, mai toți membrii acesteia s-au avut în dușmănie cu ai mei. Nu scoteau două vorbe din gură fără să ne drăcuiască, fără să ne scuipe și să ne batjocorească. Așa era vorba lor. Și mai toți aceștia s-au prăpădit urât rău de tot. Unii, destul de devreme, au dat ortul popii, desigur, din pricini de mare scandal cu ai mei. A murit care cum a apucat, ba o fetiță mușcată de un șarpe, ba un înecat în pârâul umflat din spatele casei, ba unul înecat făcând baie chiar în propria sa baie, în curte, că l-au găsit cu capu-n apa de numai câteva palme, aplecat ca și cum ar fi căutat ceva între picioare. Moșul Pazvante s-a dus și el pur și simplu prăbușindu-se pe cărarea din grădină în timp ce se trudea să culeagă niște mere căzute pe jos, încă necoapte, să le pună la butoi pentru rachiul din toamnă. Nevastă-sa murise cu doar câteva luni mai înainte, se zicea că de offică pe viață, după ce apucase nenorocita să-și îngroape trei copii.

Însă nu morțile ciudate ale membrilor acestei familii, care abia se mutase aici de vreo câțiva ani, au făcut faima casei din dealul satului, ci mai degrabă zvonul că în ea se aciuse necuratul care bântuia cam de multă vreme prin locurile acestea.

Și aveau dreptate. După ce au răbdat mulți ani la rând batjocura la care au fost supuși de aproape toți membrii marcanți ai lui Pazvante, ai mei, după un consiliu de familie în care au fost aduse mărturii cutremurătoare că aceștia își merită soarta, au hotărât să mă trimită pe mine, să mă ocup direct și personal de acești indivizi bolnavi la minte, din cale afară de nerecunoscători și pe deasupra și amenințatori la adresa noastră.

Mai întâi m-am instalat în grădină, de unde am început să observ totul de la distanță. Când a sosit prilejul și i-am prins prin preajmă pe Leonora și Patrichi, frații mai mici ai lui Mihăiță, i-am și fript. Nu prea purtau ei mare vină, dar erau ai lui Pazvante și asta conta cel mai mult.

Pe fetiță a mușcat-o un șarpe de picioruș și în trei ceasuri și-a dat duhul. La numai un an după aceea, Patrichi s-a apucat să împungă apa pârâului cu o prăjină, ca să tragă la mal cioatele bune de foc. Pârâul era tare umflat la vremea aceea, după ploile abundente ce avuseseră loc în munți, și nu a trebuit decât un pic să-i alunece piciorul și dus a fost, luat de apa învolburată. L-au găsit după vreo trei zile în apele Mureșului, cu mulți kilometri mai la vale de sat.

Toader, cel mai mare dintre copiii, ajuns aproape de vârsta însurătorii, l-a prins răul tocmai pe când făcea baie în curte. A căzut răpus de inimă, cu capul în balie, așa cum am spus. Pe bătrână, o femeie putrezită, deși nu avea decât cincizeci de ani, o hoască de care mă săturasem până peste cap și abia așteptam un prilej să-i fac felul, am prins-o în tocul ușii, când se pregătea să plece în sat după făină. Era cu traista în mână când a căzut ca din cer lovindu-se cu capul de colțul ușii și rămânând atârnată de clanță, țeapănă și cu gura larg căscată.

Cine ar fi crezut însă că moșul era cel mai greu de răpus? Nu împlinise cincizeci și cinci de ani, dar părea bătrân, cocârjat de muncă, aspru și fără nicio bucurie în viață. Privirile nu i se mai desprindeau de pământul pe care-l lucra cu atâta râvnă. Avea mâinile bătătorite, negre și pline de crăpături, ca pernițele labelor de urși. Brațele le ținea permanent îndoite, ca pe niște cozi de lopată care atârnavă spre înapoi ca să fie mai ușor de mănuit.

Pe vremea aceea gospodăria arăta cum nu se poate mai bine. Pomii din livadă erau dichisiți și îngrijiți, unul mai frumos decât celălalt. El singur plantase livada aceea care începuse să dea rod de numai câțiva ani. Legumele creșteau verzi și fragede în straturi perfect aliniată. Pazvante se îngrijea de casă și de gospodărie și avea grijă ca toți ai lui să muncească și să tragă cot la cot cu el. Mai erau și câteva animale în grajdul din fundul curții, dar de ele se îngrijea mai mult nevastă-sa și copiii.

De când se știa pe lume avusese ceva cu mine. A mers nu o dată pe la întruniri religioase, cu gândul să mă alunge din gândurile sale, simula de multe ori că se bate cu mine azvârlind pumni de jur împrejur și înjurându-mă de se auzea în toată valea, mă chema adesea cu țâfnă la el să-i țin piept și strigând cât îl ținea gura că vrea să mă nimicească, invocând și zdrobind încarnarea răului și câte și mai câte. Ba chiar s-a apucat odată, după ce-și pierduse primii doi copii, să cheme acasă preotul din sat să-i țină o slujbă ca să mă alunge pe mine din casă și din curtea lui. Preotul însă, un duhovnic tinerel abia ajuns în slujba satului, s-a speriat rău încă de cum a urcat primele trepte ale cerdacului și am reușit să-i suflu în ceafă. Am stat după aceea ascuns o vreme ca să nu-i cad în față, dar când i-am văzut fața înfricoșată, am știut că nu va duce slujba aceea

(continuare în pag. 16)

până la capăt. Așa a și fost că, după ce a bolborosit câteva vorbe acolo pe care nu le-am simțit, și după ce a văzut că nici cădelnița nu-i mai scotea fum, nu a mai stat nici să-l servească anfitrioana cu gogoși pe care le încropise atunci special pentru această ocazie și a șters-o la vale către miezul satului, mult mai grăbit decât o făcuse la venire.

Când și-a pierdut primul copil, Pazvante nu a părut că se sinchisește prea mult. Și-a văzut mai departe de munca lui. Doar pomii care creșteau în fiecare an și straturile proaspete și verzi de legume aveau importanță majoră. Vecinii nu prea se opreau la vorbă cu el fiindcă abia de-i auzeau vorbele. Că bătrânul Pazvante era și un pic bâlbâit. De, așa îl lăsase Dumnezeu! Mai apoi, după ce l-a îngropat și cel de-al doilea, pe fața pe care și-o arăta rar de sub pălărie i-au apărut câteva cute adânci care i-au brăzdat fruntea și obrazul, dar i s-a umflat și un neg care, de mult sălășluind aproape de vârful nasului, acum i se lungise de-i atârna până peste colțul buzei stângi. Așa l-au găsit mort, în grădină, cu vârful negului atârându-i peste buza din stânga, către vârful limbii care atârna și ea mult prea forțat și nefiresc afară.

Pe feciorul său Mihăiță am avut zeci de ocazii să-l prind la înghesuială, dar deja îl aveam în plan atunci pe Pazvante în persoană și mi-am zis de fiecare dată că ar fi mai bine să mă ocup mai întâi de acesta, apoi de cotonogul de fecioru-său care, oricum, era o victimă prea sigură. Și până la urmă am izbutit, ceea ce mi-a adus un elogiu de la ai mei care, văzând că am târăganat lucrurile atât de mult, au apucat să intre la bănuială și să devină sceptici că voi reuși.

Lată-mă, așadar, aflat încă pe lângă casa lui Pazvante, în care acum mai locuia doar Mihăiță cel plăpând. Era el plăpând, dar parcă mă înjura chiar mai mult decât taică-său, de când rămăsese singur să aibă de grijă gospodăriei.

Bietul neofit era însă speriat tare. Din cauză că i se socotea casa blestemată, nu era des vizitat de cineva. Satul era mult mai la vale de gospodăria lui izolată care, cu toate acestea, când o priveai cuprinsă între cele două coline ca într-o menghină, printre stejarii falnici și pajiștile care se întindeau împrejur, avea un aer misterios. Sătenii susțineau însă că gospodăria era bântuită de strigoi. Și aveau perfectă dreptate, pentru că eu aveam permanent grijă să mut lucrurile de la locul lor, să le fac să dispară sau să apară în locuri diferite, să mai scot și câte un sunet care îngheța suflarea cuiva de prin preajmă, și câte și mai câte, așa încât treburile să pară necurate. Că doar nu degeaba îmi mai ziceau ei și necuratul!

Oamenii apreciau că gospodăria din vârful dealului, deși nu fusese niciodată părăsită de adevărat pentru multă vreme, părea încărcată de tristețe și amenințare. Copacii, cei de prin curte și grădină, dar și de pe marginea uliței ce însoțea pâraul la vale, păreau mai întunecați, iar umbrele aruncate de ei pe fața pământului prindeau forme pline de semnificații ciudate.

Dar nu numai aceste aspecte contribuiau la fireasca îngrijorare a celor ce știau câte ceva despre rosturile acestui lăcaș. De când rămăsese singur, Mihăiță nu prea se mai îngrijea de gospodărie. Nemaivăzând multă vreme colțul sapei, buruienile au început să crească din plin, mari și înalte de atingeau coroana copacilor. În

livadă pomii creșteau noduroși și încâlciți. Mai dădeau încă roade, destul de bogate, dar fructele erau închircite, lăsate să cadă singure pe jos și să putrezească. Mărâcinii se înmulțeau pe la poalele lor, înfruptându-se și ei din poamele scuturate de vânt.

Dar și asupra casei, o clădire dreptunghiulară durată din lut și lemn, impunătoare și frumoasă cândva, pe vremea când zugrăveala-i albă era încă proaspătă, s-a așternut un fel de singurătate cu neputință de îndurat. Buruienile năpădiseră scândurile cerdacului, torturate de ploi și vânturi, zidurile ajunseseră cenușii. Geamurile câtorva ferestre, care au fost în timp fie sparte sau crăpate, nu au mai fost niciodată înlocuite. Fântâna din curte, altădată admirată pentru bogăția și răcoarea apei din ea, dar și pentru acoperișul ei bine proporționat, dichisit și curat, se umpluse de tot felul de gunoaie, ba chiar acoperișul acela a luat foc într-o bună zi - foc pus pe seama țigărilor aruncate anapoda de Mihăiță - și a ars până n-a mai rămas aproape nimic din el. Grajdul din fundul curții se dărâma și el, aproape stătea să cadă, ce mai, gospodăria toată aproape că începea să pară devastată. Oamenii din vale socoteau însă pe mai departe locul acela un sălaș al unor rele ciudate, mai cu seamă că, de-a lungul timpului, aici se petrecuseră întâmplări cumplite și taine de nepătruns legate de ea.

În fapt, pentru săteni, cei din familia Pazvante erau niște venetici, pentru că se instalaseră pe aceste meleaguri numai de-o generație încoace. Apăruți ca din senin, cumpăraseră casa aceea care nu avea niciun moștenitor prin preajmă, venind de undeva de nimeni n-a înțeles bine de pe unde anume.

La scurtă vreme după ce Mihăiță rămăsese singur pe lume legumele din straturi își împrăstiaseră semințele, mai răsăriră de câteva ori după propria lor voință și putere, apoi pieriră înfrânte de buruieni. Gospodăria ajunsese din nou la starea ei naturală, adică ca și când nu mai avea niciun stăpân, ca atunci înainte de a fi cumpărată de Pazvante.

La vremea aceea oamenii din sat au început cu adevărat să ocolească locurile acestea. Își spuneau unul altuia, dar mai ales sieși, că aici diavolul devenise mai puternic și mai îndrăzneț ca oriunde, el stăpânea locul. Și așa și era. Mă simțeam atât de în largul meu, încât vreme îndelungată l-am lăsat în viață pe Mihăiță că, deși îl vedeam zilnic prin preajmă, aproape și uitasem de el și de soarta lui.

Totul a mers așa până am aflat că Mihăiță, așa beteag cum era, nu se sfia deloc să-mi aducă injurii, să mă blesteme în fel și chip și chiar să îndrăznească să sară la bătaie la mine, atunci când era singur, prin casă sau prin grădină, sau chiar de față cu câte vreun sătean care mai trecea din întâmplare pe uliță și arunca privirea sau ciulea urechile peste gardul de nuiele.

(continuare în pag. 17)

Atunci chiar că mi-a sărit țandăra. Cel mai mult m-au lovit noile lui apucături care erau îndreptate toate împotriva mea: și-a luat fel și fel de măsuri de apărare, înțesându-și toate hainele, chiar și pălăria pe care o moștenea de la taică-său, cu tot felul de lanțuri și cruciulițe de argint și alte tinichele. Nu numai că prin casă atârnavă tot felul de candeli și icoane pe toți pereții, dar avusese tupeul să sculpeze din lemn o cruce mare și s-o lipească de peretele dinspre ogradă, așa încât, cam de pe trei sferturi din bătătură, eram nevoit să mă uit drept în ea. Vă imaginați câți nervi mi-a stors omul ăsta nesăbuit. Când îl vedeam îmbrăcat în armura aceea, mi-l imaginam că e gata să pornească un adevărat război împotriva mea și, câteodată, mă apuca și pe mine frica. Nu o dată m-am gândit că vrea să-mi vină de hac. Noroc că el nu prea avea cum să mă vadă pe mine, că altfel, probabil, ar fi căpătat și mai multă furie și, cine știe, poate și curaj mai mult!

Când trecea prin grădină, pe aproape de locul în care îmi plăcea mie să zăbovesc mai mult, purta în mână o bâta. La început n-am prea înțeles de ce o tot lua cu el, că doar n-o folosea nicidecum să-și echilibreze mersul greoi din cauza piciorului beteag. Era un ciomag gros, suficient de noduros încât să-mi trezească suspiciuni. Căci cu bâta aceea pornea însă uneori la atac, luând cu asalt tufișurile înalte de pe lângă gard, izbind năpraznic în stânga și-n dreapta și strigând afurisenii, ce mai, mai să-mi vină s-o iau din loc.

Noaptea însă nu ieșea deloc din ascunzătoare. Se încheia în cămăruța mică de lângă bucătăria casei, care avea o fereastră mică înspre ulița satului, trăgea zăvorul ușii și cârligul de sus, cel pe care îl folosea și ziua, și nu scotea capul din pernă până nu se lumina afară. Când se scula, trăgea perdeluța ferestrei, privea multă vreme în lungul drumului și înspre dealul din depărtare, până ce i se obișnuiau ochii cu lumina, apoi ieșea, în cele din urmă, afară, trăgând cu zgomot zăvoarele ruginite. Îi era frică de întuneric, căci, de cum apunea soarele, se și trăgea repede în casă.

S-a întâmplat totuși ca într-o noapte, în plin întuneric, probabil în urma unui coșmar, să iasă ca și turbat din casă și să se strecoare în curte, prin desișuri, către locurile în care bănuia că aș putea sta eu la taifas cu cine știe ce rudă de încrengătură. S-a avântat netemător la atac, înverșunat și cu bâta ținută amenințător deasupra capului, gata să lovească în primul dușman care i-ar fi apărut în cale. Aproape că m-a călcat pe coadă, așa de aproape de mine a trecut. Tocmai mă pregăteam să-mi fac rondul de noapte, când m-am trezit în mijlocul țipetelor lui insultătoare. Îl credeam dormind dus la vremea aceea, în cămăruța lui, cu nasul adâncit în pernă și sforăind, așa cum obișnuia de fiecare dată, de se zgâlțâia oglinda din perete. Și nu mi-a fost tocmai ușor să mă trezesc cu el aproape peste mine, plin de furie, înjurând și urlând de se porniseră toți câinii din sat să latre a pustiu.

În dimineața care a urmat nu a mai ieșit din casă după ce s-a luminat. I-am pândit fiecare mișcare, mai abitur ca altădată. La un moment dat chiar mă îngrijorasem că și-a făcut singur felul, imediat după ce se liniștise și se afundase din nou în cămăruța lui. Chiar că mi-ar fi fost greu să dau explicații în fața alor mei

dacă s-ar fi întâmplat așa ceva, fără ca eu să fi bănuțit nimic. Dar, spre norocul meu, pe la prânz Mihăiță a avut bunăvoința să scoată capul afară din bucătărioara lui, însă nu mai mult decât să urineze în colțul prispei. A dispărut iarăși înăuntru, până aproape să se întunece când, iarăși a ieșit, de data asta să caute ouă în cuiarul gănilor de sub streășina grajdului. N-a găsit nimic, a cotrobăit prin mai multe locuri, pe unde știa că cele câteva găini din curtea sa mai scăpau câte un ou, dar fără succes. A înjurat de câteva ori, m-a prins și pe mine, ca de obicei, în refrenul lui, apoi s-a retras definitiv în casă.

În casa lui nu prea îndrăzneam să intru, pentru că riscam să dea ușor peste mine. De aceea, nu-i știam chiar toate mișcărilor, mai ales pe acelea dinăuntru. Motiv pentru care mă mai trezeam cu câte o surpriză din partea lui, cum se întâmplase și aceea din noaptea de care am amintit.

Mă cam enerva să-l văd pe Mihăiță că se credea un supraviețuitor. Dar momentul oportun încă nu sosise, iar eu n-aveam voie să acționez nechibzuit.

Într-o zi care a urmat, pe când amurgul se îngâna cu noaptea, Mihăiță se târi cu grijă către o tufă de liliac din curtea casei. Știa că tufa aceea adăpostește o adunare tainică a dușmanului. Când ajunsese într-atât de aproape încât credea că nu mai avea cum să-i scape, sări dintr-odată în picioare, de m-am și temut pentru gamba lui strâmbă să nu și-o lovească în salt, și se repezi către tufa de liliac, țipând și izbind cu bâta. Numai că eu nu mă aflam acolo, și chiar apucasem să-i pregătesc o surpriză: în tufă, atinse un șarpe care, cam supărat din această pricină și trezit de loviturile necruțătoare, șuieră somnoros, se înalță și se repezi de trei ori la gâtul lui Mihăiță, mușcându-l hotărât.

Mihăiță lăsa să-i cadă bâta din mână și se cutremură scurt, fiindcă șuierul sec și ascuțit al șarpelui fusese înspăimântător. Căzu în genunchi și câteva clipe înalță o rugăciune și răcni un blestem: lată necuratul! Piei Satană!

Au fost ultimele lui cuvinte, căci apoi s-a prăbușit, în timp ce șarpele, simțindu-și victima la pământ, se apropie și începu ușor s-o parcurgă, cu toată lungimea, mai întâi cățărându-i-se pe piciorul beteag, apoi traversându-i pântecul și pieptul și îndreptându-se către acolo de unde rănilor provocate începeau deja să sângereze.

Gheorghe A. STROIA

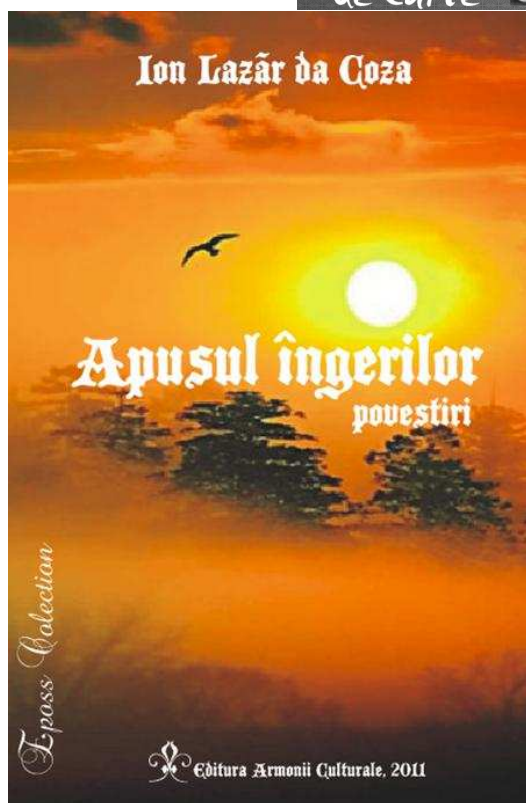
„Apusul îngerilor” sau „Profundele rădăcini românești - valențe ale unui univers epic concentraționar”

Acolo unde lumina și întunericul se împletesc într-o dulce îmbrățișare, sub zămislirile de liniște ale apusului, atârnând în fereastra casei lui frânturi caline dintr-o înfiorată poveste a vieții – pentru a se feri de privirile nedumerite ale acvilelor regale – Ion Lazăr da Coza înfățișează cititorului său pagini din trecut, reverberând arome ori timpuri uitate, într-o încercare firească de tainică (re)descoperire a sinelui. Prin „**Apusul îngerilor**” se continuă șirul povestirilor „arodate” ținutului Vrancei, ținut încărcat de istorie, mituri și personaje de legendă, spre relevarea frumuseții unor vremuri de mult apuse. Cartea este, în fapt, o continuare a precedentei lucrări ce-i poartă semnătura: „**Crucea umbrelor**” (Editura Pallas, Focșani – 2008), povestirile din „**Apusul îngerilor**” construind un aproape același fir epic plin de vitalitate, expresiv și care uimește prin acuratețea detaliilor.

Ca prozator, Ion Lazăr da Coza dovedește și de această dată inventivitate și abilitate creativă în realizarea unei succesiuni epice limpede – logicitatea ciclico-dinamică a acțiunii fiecărei povestiri a cărții constituind una dintre calitățile indubitabile ale valențelor sale de povestitor. Fiecare povestire poartă un titlu bine ales. De exemplu, titlul povestirii „**Pietre**”, ar putea fi privit ca o reconfirmare a zicalei românești: „*Lemnul se usucă, piatra crapă, inima omului multe rabdă.*”. Personajul central al acestei povestiri este Valeria care, grație portretului fizico-moral conturat de autor, poate fi considerată o a doua Ana a lui Vasile Baci, eroina din romanul „**Ion**” a lui Liviu Rebreanu. Surprindem aceeași imposibilă poveste de dragoste dintre un băiat sărac și o fată bogată (beteagă, de această dată), un personaj masculin parvenit (cu apriga dorință de îmbogățire imediată) și imoral (oscilând între nevastă și amantă). Deși un „**Ion**” în miniatură, reconstituind cadrul moral și social al vremurilor evocate, povestirea „**Pietre**” diferă prin amploare, prin înlănțuirea rapidă a evenimentelor și mai ales prin final.

Ce este caracteristic prozatorului vrâncean? O rară grijă pentru detalii, reconstituirea autenticului făcându-se printr-o curtenitoare acribie, fiecare povestire a sa fiind un studiu etnografic în miniatură. Sunt inventariate și adăugate acestui patrimoniu cultural: elemente de arhitectură, vestimentație, meșteșuguri, elemente de socializare străvechi (hora, claca, șezătoarea), ca valori ale spiritualității poporului român. Ion Lazăr da Coza creionează, printr-un vârtej literar epico-liric seducător, aspecte dramatice ale spațiului rural românesc, eroii săi fiind veritabile monade ale satului de ieri și de azi, despre care autorul vorbește cu înfinită duioșie.

Practic, regăsim în aproape fiecare personaj al cărții, frânturi din însăși personalitatea autorului, ca îmbinare ale unor manifestări contrarii: tandrețe ori revoltă, acceptare ori împotrivire, slăbiciune ori forță, destin ori voință. Iată descrierea Valeriei: „*Unii oameni se resemnează ușor și definitiv. Ei mulțumesc pentru tot ce*

li se oferă, fie necazuri, fie bucurii. O astfel de persoană era și Valeria. Frații ei muriseră de mici. Ea scăpase de atacul poliomielitice doar cu un picior care creștea mai scurt și mai uscat. Bine i-a fost în copilărie când încă nu-și conștientiza infirmitatea, apoi, crescând, un zâmbet trist și resignat s-a încrustat pe chipul nu frumos, dar nici urât. Și acolo avea să rămână toată viața.” (Pietre)

Dacă în „**Crucea umbrelor**” povestirile sunt prezentate oarecum într-o succesiune cronologică (dinspre vremuri îndepărtate, spre cele actuale), în „**Apusul îngerilor**” ele alternează ca încadrare temporală, creând iluzia unui mozaic atemporal, cu spații înguste, bine definite. Astfel, povestirea „**Oile**”, cu o acțiune destul de recentă, prezintă un caz neelucidat de omucidere (ori sinucidere), în care omul satului (aici Norica) este stăpânit de resentimente dar și de prejudecăți specifice românului arhaic. Ea încearcă, folosind diverse mijloace, să elucideze misterul morții ibovnicului său. În fiecare povestire este câte un apus: al unui pădurar (Toni Torache - „**Oile**”), al unui lăutar (Masim, vioristul - „**Masim Țiganu**”), al femeii veșnic înșelate ori amăgite (Valeria - „**Pietre**”). Moartea fiind constanta ce însoțește personajele încă de la naștere, precum duhul pomului la rădăcina căruia s-a vărsat apa din scaldătoare și care, într-un final, e gata să furnizeze scândura pentru sicriu.

Indiferent la ce perioadă se referă, fiecare povestire a cărții lui Ion Lazăr da Coza reușește să creeze acel ambient specific, prin folosirea elementelor care dau autenticitate și veridicitate firului epic. Dacă în „**Crucea umbrelor**” cele mai multe povestiri erau rememorări ale copilăriei scriitorului, „**Apusul îngerilor**” abordează mai des un ton

(continuare în pag. 19)

detașat, imparțial, în care autorul nu renunță definitiv la a fi și personaj. Atent la detalii, cu un limbaj bogat, plin de expresivitate, rostind din loc în loc adevăruri, ziceri ori aforisme pline de înțelepciune, prozatorul vrâncean încheagă prin „**Apusul îngerilor**” o nouă reușită carte de proză scurtă.

Prin împletirea diverselor epoci, autorul construiește pas cu pas un vitraliu viu al societății românești, cu precădere al celei rurale, cartea putând căpăta valoarea unui document cu valențe etnografice. În esență o carte viguroasă care, printre ițele împletite cu meșteșug și derulate cu suficient tact, rezzonează cu un vibrato liric special, evident mai ales în descrierea locurilor ori schițarea personajelor. Există, în aproape fiecare povestire, un moment în care viața întâlnește ficțiunea, iar acolo unde ficțiunea doar se intuiește, i se construiesc subtile extensii în fabulos, dovedind în felul acesta puterea de sugestie și abilitatea literară a autorului.

Ion Lazăr da Coza

Prin „**Apusul îngerilor**” se reconfirmă forța creatoare a prozatorului vrâncean care, cu o modestie caracteristică unui spirit distins, împărtășește cu generozitate pagini de veritabilă literatură. O scriere frumoasă ce își culege seva ori chiar poartă „amprenta” unor opere marcante ale literaturii române. În cele două cărți de proză ale sale, se constituie un univers epic, limitat ca întindere. Practic, prozatorul se închide într-un timp sau într-un spațiu bine definit. Se manifestă, neîndoios, o teamă a evadării din acest univers concentraționar. Prozatorul, fie își impune restricții, fie nu dorește să evadeze. Și asta, foarte probabil, pentru că aici (la el acasă) se simte cel mai bine, se simte în elementul său. Și din acest punct de vedere, scrierile lui Ion Lazăr da Coza sunt inedite, ca abordare.

Cartea de față este parte integrantă a unui jurnal al profundelor rădăcini ale spiritualității românești. Un jurnal scris cu răbdare și perseverență, de către un om care militează, prin tot ceea ce face, pentru păstrarea valorilor poporului român și convertirea lor în pagini de istorie. „**Apusul îngerilor**” dezvăluie, în principal, un Ion Lazăr da Coza minuțios, aplecat cu dragoste asupra originilor, un scriitor cu har, ale cărui scrieri sunt de o certă valoare literară. Un prozator în plină efervescență creatoare și ascensiune care, cu certitudine, nu se va opri aici, construindu-și drumul, după rețeta lui Franz Kafka: „*Atâta timp cât nu încetezi să urci, treptele nu se vor termina sub pașii tăi, ci se vor înmulți la infinit.*”

Teza profesorului Coșeriu a deschis larg ferestrele științei, ducând la o abordare integrală a activității de limbaj, fapt ce a și inspirat pe discipolii săi români să-i propună ca această orientare să se numească **lingvistică integrală**. Porneau la drum cu o știință *obiectivă și realistă* însă fără a neglija măsura în care era vizat limbajul, *așa cum este*, sub toate aspectele, sublinia de fiecare dată lingvistul, derivând din natura lui fundamentală de activitate.

Studiile eruditului om de știință au sugerat o teorie în care două componente au definit obiectul de cercetare al disciplinei lingvistice: a) – *vorbirea este (1) o activitate general-umană, efectuată de vorbitori (2) ca reprezentanți ai unei tradiții comunitare de tehnică lingvistică, (3) în mod individual*” b) – *orice activitate, așadar și activitatea de vorbire, poate fi considerată: (1) în calitate de activitate, (2) în calitate de cunoaștere pe care se întemeiază activitatea (3) în calitate de produs al activității.*

Concepția coșeriană a creat premisele pentru o cercetare integrală a limbajului, care se dezvoltă ca o construcție teoretică realizată prin descompunere analitică, din punctul de vedere al planului vorbirii, al limbii și al planului discursiv, domenii care există sincron în cunoașterea vorbitorului și se manifestă simultan în vorbire.

Cunoștințele savantului au depășit culmile inteligenței, munca sa științifică a creat o nouă teorie asupra înțelegerii lingvisticii, cercetare prin care a demonstrat congruența vorbitor-vorbire, dând lumii intelectuale puterea de a desluși prin cuvânt ideea și voia vorbitorului, care gândește în limba sa natală. Limbile pământului au un singur numitor comun, limbajul prin vorbire, cuvântul ca manifestare conștientă a activității de fiecare zi a omului pentru că limbajul selectează simultan un semnificant, dintr-o masă informă de sunete, și un concept, dintr-o masă informă de percepte. A cercetat și a demonstrat că limbajul are o dimensiune sincronă, ca raporturi între semne la un moment dat, și o dimensiune diacronică, ca evoluție a semnelor în decursul timpului.

Eugen Coșeriu s-a stins din viață, lăsându-se chemat de nemurire în lumea eterizată a ideii însă el, în lumea liniștită a universalității sufletelor, își va continua activitatea sa științifică, cercetând și descifrând tainele deusiene a semnelor limbajului și ale vorbirii neuitând niciodată să spună că: limba română a rămas etalonul nenumit al limbii exemplare din toate sferile de cultură.

¹ Florina Nicolae, *Eugen Coșeriu*, Revista ABC, 7 dec. 2002.

² *Idem 1.*

³ Mihai Zamfir, *Scrisori portugheze: Coșeriu*, nr.49/2002, România literară, Revista Uniunii Scriitorilor din România.

Menuț MAXIMINIAN

S-a născut la Timișoara la 10 iulie 1979. Absolvent al Colegiului Național "Liviu Rebreanu" din Bistrița, profil matematică-fizică, a Școlii Postliceale de Informatică din cadrul Grupului Școlar de Informatică, a Universității Babeș-Bolyai, Facultatea de Litere, secția română-etnologie, masterat în Etnologie la Universitatea de Nord Baia Mare. Director la cotidianul "Răsunetul", membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști, al Societății Scriitorilor Bistrițeni "Conexiuni", al Ligii Scriitorilor din România, al Societății Scriitorilor din Bistrița-Năsăud. Este redactor Radio Renașterea și colaborează la ziarul "Realitatea", revistele EuRoCom și "VIP" din București, "Agerro" - Stuttgart, Romanian Tribune-Chicago, "Revista ilustrată", Conexiuni, "Studii și cercetări etnoculturale", "Litera Nordului", „Vatra veche”, „Gând românesc” și la "Mișcarea Literară" etc. În palmaresul său de ziarist apar primele premii importante, cum ar fi cel pentru Jurnalism Cultural, pentru Municipiul Bistrița. Autorul a zece cărți: „Confesiuni”, Ed. Arcade, 2004, „Cartea Diuganilor”, Ed. Karuna, 2006, „Generația în blugi”, Ed. Karuna, 2007, „Chip de înger”, Ed. Karuna, 2007, „Pe aripa cerului”, Ed. Karuna, 2008, „Povestea Anei”, Ed. Lidana, 2009, „Solidaritate și toleranță”, Ed. Mesagerul, 2009, „Rădăcini împrumutate”, Ed. Karuna, 2009, „Rugăciunea cântată”, Ed. Eikon, 2010, „Vremea sintagmelor”; Ed. Karuna, 2010. Este prezent în antologiile Scriitori Bistrițeni, Ed. „George Coșbuc”, tradusă în 7 limbi, în antologia „Pretexte”, Ed. Eikon, 2008, a Societății Scriitorilor din Bistrița Năsăud, „Punți, Bistrița - Giula”, Ed. Eikon, 2009, „Al nouălea cer” - antologia grupării de scriitori „Litera Nordului”, Ed. „George Coșbuc”, 2009, antologia „Colocviile Ion Căian Românul dedicate culturii tradiționale”, Ed. Clubul Saeculum, 2009, Dicționarul culturii și civilizației populare din Țara Năsăudului, vol. I, Editura Napoca Star, 2009, „Pretexte literare”, Dumitru Munteanu, Ed. „George Coșbuc”, 2009 etc. Este realizatorul emisiunii „Astăzi sărbătorim” la AS TV, membru al ASTRA, Despărțământ Năsăud, al Organizației pentru Apărarea Drepturilor Omului, președinte al Comisiei mass-media, Redactor șef la „Drepturile Tale”. Premii: Premiul municipiului Bistrița, Premiul pentru promovarea culturii românești - Fundația Progress, Premiul pentru promovarea valorilor neamului – OADOR, Premiul I în cadrul proiectelor culturale inițiate de Fundația Ana, Suceava, Premiul Centrului Cultural Municipal Bistrița, Premiul de excelență pentru creația literară - PROADO, Premiul IGF, Premiul Centrului Județean pentru Cultură, Premiul Casei Românești din Catalonia - Centrul Cultural Român Barcelona pentru creație literară etc.

Aici, acolo

Perfida își țese pânza
Ce miroase a moarte,
Peste drum de zi
Se zbate o ființă.

Aici, păienjănița vrea sânge,
Din trupul de fluture,
Într-o luptă a nedreptății,
Acul veninului străbate timpul.

Acolo, în umbra florii,
În vaietul unei lumi,
Între două ghivece maro,
Se naște o nouă viață.

Dacă tu ai fi aici,
Iar eu aș fi acolo,
Între lumile noastre,
Oare ce ar fi?

Abia atunci

Când colbul de pe uliță dispare,
Când olul de lut nu mai aduce apă,
Când Crucea din turlă se va apleca
Atunci, abia atunci...

Dacă oamenii nu se vor mai saluta,
Dacă iarba nu va mai crește,
Dacă urâtul va umple cărarea sufletelor,
Atunci, abia atunci...

De va fi lumea fără rugăciune,
De va fi omul fără inimă,
De va fi uitată lcoana,
Atunci, abia atunci...

Da, abia atunci e vremea
În care soarele nu ne va încălzi,
În care îngerii vor spune versul Venirii,
În care El va fi pe Calea Cerului,
Întru Judecata fiecăruia.

Altfel de suflet

În parc, pe coama suferinței,
Însoțit de porumbei își spune gândul.
Scaunul care-l ține ca o forță,
Desparte lumea în două.

Brunetul împovărat de Cruce,
Cu picioare fără de folos,
Își îndreaptă fruntea spre Cer,
Așteptând clipa ce-i e dată.

Dacă bunătatea s-ar transforma în energie,
Iar inima în putere,
Atunci ar fi simplu să umble din nou,
Ca un copil pe drumul biruinței.

O Doamne, dă-mi puterea de a mă ridica,
Dă-mi o parte din fericirea îngerilor Tăi,
Dă-mi șansa de a alege calea,
Tu, doamne, dă-mi pași aici, acum...

Miez de Rai

În tinda raiului mioarele pasc din iarba grasă
Crescută pe oase de sfinți,
Întru așteptarea apei
Adusă de femeia văduvă.

Aici, nebunia pentru Hristos
Nu are leac pământean,
Pentru scânteia de Adevăr,
Călugărul dându-și sufletul.
Țara dorului de Iisus,
Mândră ca soarele de pe cer,
Unde pietrele se înmoaie sub glasul Îngerilor,
Și munții se apleacă pentru a fi mângâiați.

Infinitul dumnezeirii e în inima mea,
Pe zidurile temniței este cuvântul Tău,
Credința stă demnă în picioare,
Nimic nu se pierde, totul se câștigă.

Primăvară în cântec

Lui Fuego

Când primăvara vine din iarnă,
Dezmoțind sufletul de român,
Când florile ies din iarbă,
Aducând balsam de Rai

Când izvoarele tremură gălăgioase,
Pornind la vale cu apa vieții,
Când prima brazdă a sacralului,
Este răsturnată pe deal

Când zâmbet de copilandru
Se arată la Sfântul Soare,
Când cuibul berzei este casă
Pentru fiicele risipitoare

Când Nemurirea-i țară,
Iar inima tresare,
Mângâiat de chipul mamei,
Ascult un cântec dintru început.

Printre nori

Când sticla de la lampă crapă sub ger,
Cerule e sprijinit de vârful căpițelor de otavă.
În munții zăpezilor dacice
Satul plutește pe apele norilor.

Sfârcurile mugurilor tresar,
Vine primăvara, o simte calul alb,
Pe ulița din capătul de sus al lumii
Oamenii își leapădă jocul vorbeii.

Nu e nevoie de fluier,
Mioarele pasc în voie iarba îngerilor,
Pe cărarea cât un fir de ață,
Trece nepăsătoare nemurirea.

Când focul de Blagoveștenie
Își unește fumul cu norii,
Biserica înfiptă în mijlocul satului e deschisă
Miroase a Cer, urâtul iese din suflet,
Iar Maica Sfântă bea ceai din fructe sălbatice
cu muritorii.

Ierni pierdute

Când sania împinse ziua spre amiază,
Un pom se clinti în drum,
Plin de globuri de gheață
El dădu binețe fiarelor pădurii.

Zăpada de altă dată
Se pitește în bârlogul suratelor,
A evadat fără pic de jenă
Din lumina farurilor de mașină.

Pe băncuța de sub cireș
Se întâlnește cu Dumnezeu,
Ea, iarna, și ei, îngerii,
Stau cuminiți așteptându-și steaua.

Rânduieii

Eram credincios
Ca fluturii,
Ca marea,
Ca florile din grădina îngerilor.

Pe cărarea de la moară,
Cu sacul de uium în spate,
Apare credința.

Dumnezeu salută lutul
Iar norul negru,
Retras pe ritm de fulgere,
Îl arată cu Evangheliile la inimă.

El dă putere albinei
Să facă floarea miere
Prunii-prune, merii-mere,
Rânduind toate.

Pe drumul de pe coastă,
Lelea Marta așteaptă Învierea.

E vremea nunților

Marușca pășește sănătos
pe sumanul stăpânului
Are două mustăți de lapte,
Doi ochi de smoală
Și o blană de tigroaică.

A înfiat un cățel,
Care sugă lapte de mătă,
Primește alături de om,
Și are sânge de șarpe.

E vremea nunților,
Motanul în călduri miorlăie,
Țopăie, zgârâie,
Întru ademenirea iubitei prăzi.

Dan Ion SANDA

De ce ne iubesc femeile cu motani

Motănelul care aduce fericire

Igor, motănelul nostru, e mai necontrolabil decât un cățel, căci sare și sus pe frigider, pe mobile..., dar se merită. Mă întrebă nevastă-mea întruna de el, îl caut și îi comunic rezultatul, că se spune că e bine să existe comunicare...

Îl iau în brațe și i-l duc plocon să îl mângâie și ea și mă capăt și eu... cu un zâmbet. Asta îmi face curaj să îi scap mâna pe trup. Nu lui Igor, ci chiar ei.

Fără legătură cu propoziția anterioară... ea se bucură nespus. Citește tolănită cu el torcând lângă ea. Mă privește aprobator cum îl dezmiard... Plutește bucuria-n aer.

Când ea se găsește la calculator, el sare drept pe imprimanta Epson, cu atâta grație, de apare ca teleportat, și se cuibărește cu șoldurile făcute melc. Se lasă apoi fleșcăit cu capul și picioarele atârându-i peste margini în jos, ca ceasurile acelea scurse ale lui Salvator Dali. Când își agită coada, mătură cu ea ecranul monitorului și și-o lasă apoi așternută pe toată tastatura.

Nevastă-mea se chinuie să bată litere fără să îl deranjeze.

- Măi, lenevilă!...

Ciulesc urechile și dau și eu târcoale, căci se merită să fii în preajma unei femei bine dispuse... El pășește apoi peste tastatură sub privirea ei tandră, se întoarce nehotărât iar. Chiar dacă o stânjenește nu îl repede deloc. Ce mai, face ce vrea din ea, ca și bărbatul profitor în primii ani de căsnicie...

Zice drăgăstos către mine:

- Dragul de el, nu știe ce să mai vrea!...

Nu mă îmbăt cu apă rece... Drăgăleșenia din glasul ei este de la și către motan, eu sunt publicul...

Când face "nani" stăm să îl admirăm cum stăteam demult îmbrățișați lângă pătuțul unde dormea copilul și priveam prostii de iubire părintească. Uneori stă lungit pe o parte pe masă și toarce. Noi îl mângâiem amândoi deodată și sâsâim ca penibilia să-l distrăm... E așa de relaxant, de zici că numărăm bani.

Îl se netezește blana și i se lungește trunchiul, ca cel al unui pește baban turtit maiestos în zona viscerelor.

- Uite și tu, măi, Sofi, ar merge excelent din el o știucă umplută!...

- Ce prostii zice, mă, capsomanul ăsta de tactu?... i-o fi plăcând împăiat!...

Ne tachinăm, ceea ce e foarte bine. Cu el în preajmă toată ziua suntem bine. Toate se duc, însă abilitatea de a conversa ține cuplul mai bine și mai mult.

Eu sunt specializat... în a-l alerga și în a-l smotoci. Uneori îl imobilizez jos pe covor între șchioapele mâinilor, îl țin în inelul format cum țineau exploatoarii pe răsculați cu gâtul băgat între două lemne scobite rotund și alăturate. El saltă doar vârful cozii și îl agită, cum bate podeaua cu palma luptătorul când se recunoaște răpus de adversar. Când strâng "lațul" și îl enervez, se zvârcolește, unduindu-se ca șarpele, și mă zgârie până îi dau drumul. Fuge în salturi, țintuindu-mă cu ochii, îmi dă târcoale, hotărât să se lupte cu mine.

De obicei e blajin. Uneori, dimineața, îl găsim în chiuvetă. Stă ca și cloșca în cuibar. Îl pun eu și-n oala smălțuită pentru făcut mucenici, și are loc berechet, și se încovrigă cooperant de ai crede că stă și să torni apă de să-l dai și într-un clocot... N-am îndrăznit chiar să torn, că mâțele urâsc apa, dar odată, așa fără, chiar am pus oala pe un ochi de aragaz, și el se uita liniștit; dar când a simțit căldura dedesubt a țâșnit de mi-a zburat oala cât colo și mi-a și nenorocit-o, că i-a sărit smălțul, și de atunci adio, m-am lins pe bot de mucenici...

Altfel suntem cumiți amândoi... însă, îl apucă și pe el bâzdâcul, ca și pe noi oamenii, când le avem pe toate și uităm să mai fim recunoscători soartei. Face rele, sare pe părțile moi ale mobilei, zgârie foarte hotărât tapițeria. Îl smulg apucat de burtă și îl arunc într-o parte, că-mi distruge cotierele de la canapele. Nu-s fraier s-o fac cu ură, ci așa blând, mai ales când ea e de față, căci îl apără: Ei, își ascute și el ghiarele!... Îl alerg de-a lungul holului și el face salturi cu coada ridicată arătându-și rușinea. Țopăie și noi râdem, și e foarte bine așa. E recomandat să râzi cel puțin o oră pe zi, și la muncă nu prea poți râde așa deșănțat. Se zice că dacă omul râde așa la toți ca-n ajun de sărbători, sau merge pe stradă cântând, ori își face casă, ori e sărit de pe fix. Acum oamenii sunt sobri, preocupați de funcții, de cariere, de să își dea importanță. Nu mai sunt relaxați ca pe timpul lui Ceașcă, când doi deștepți la un loc nu se deranjau și te puteai relaxa și bucura de tovărășia și prietenia colegilor. Nu mai merge nici să cultivi prea multă prietenie cu hohote și să te bați pe burtă cu vreun amic, că ies repede vorbe și... dacă vezi prostii din toate, îți perturbă sexualitatea și începi tu însuși să problematizezi... că se zice că orice bărbat are un aplecuș homo, și mai ales "taurul"; scrie în zodie că acesta se poate distra în cursul dimineții cu o femeie, iar seara o poate face cu un bărbat.

Deși e limpede că Igor e binevenit în casa noastră, eu sunt mai răutăcios. Îi zic cotoi. Ea nu accept, că sună sexos și flatant și atunci îl strig pe placul ei, motănele. În definitiv, chiar e un biet motănel căruia îi dau în glumă tot felul de nume

(continuare în pag. 23)

de ocară. Relaxat, îmi vărs și eu focul de la școală, acum când legea interzice să ironizezi elevii, să le pocești numele în glumă când strigi catalogul, să le imiți vorba peltică, să îi poreclești, să îi tragi de vreo ureche, să le altoiești vreo bastârcă, sau să-l faci pe vreunul țigan, sau să-i zici că-i prost de cap.

S-a strâmtorat peste tot, au dat ăștia legi deștepte?!... vorba colegei mele, Daniela Frangopol. "Dane, ai auzit, mă?... până aici ne-a fost, a apărut legea că nu mai avem voie să venim beți la școală și nici să facem sex cu elevii!..."

Îi mai zic lui Igor și: ce face băiatu mic? / motănelul Arpagic, după cel al Anei Blandiana, dar așa ceva e parfum, îi place și ei.

E altă treabă că lasă păr prin apartament și se așează popândău și își așterne anusul pe masa unde noi mâncăm de ani de zile. Ea zice că nu e problemă că se linge, și de ce nu îl perii că tot frec menta toată ziua... Sunt și dezavantaje, că nu merge fără, dar sunt și avantaje. Alergăm amândoi după el, și asta o mai inspiră pe nevastă-mea să se mai lase și ea alergată... conform ideilor mele fixe, altfel devenite ușor ușor foaaaarte nesuferite. În cărți se atrage atenția așa zișilor "schimbători de fotolii" că sedentarismul e cea mai vătămătoare meteahnă a omului modern, așadar gimnastica e utilă, de aceea ne întindem cu sârguință să îl salvăm pe Igoraș, sau să îl așezăm chiar noi pe locurile înalte după care tânjește. Dormim deja separați, ca aristocrații. Ea ține acum toată noaptea ușa deschisă la dormitorul ei, dar nu pentru mine... El e animal nocturn, ziua le moțâie bine, precum cei care au fot născuți prin cezariană, că se spune că au fost deranjați din somn, și noaptea să cutreiere cât vrea prin patul ei... și să se culce lângă ea, pe ea, cu ea. Mai încerc și eu să profit, că e mai lesne de vreo tentativă. Când mă ia arțăgoasă cu "ce vrei, mă, în camera mea?", deci e clar că are una din cele o sută de dureri sintetizate în trei, "capul, curul, au măseaua", bag motiv că îl vreau pe Igor, și mă ușchesc. Cât privește pisicuța... ei, nu mai merge, așa, să îi ceri chestii, nu mai merge să-ntinzi coarda, ca la coarde... că totul în viață are o limită...

La revelionul 2010 i-am zis ce mi-a venit mie așa:

- Ehe, Iгоре, a mai trecut un an, parcă te și văd mort și te dau la pubelă, și îți seacă ochii-n cap, și te năpădesc furnicile!...

Ea a mormăit ceva și eu am insistat, și ea, drăguța... mi-a dezvăluit... ceva destul de neplăcut. A zis: "vezi să nu îți sece ție primul...". A pus onestă și "primul", deci acceptă că și ea e tot trecătoare, dar... să fiu eu mai repede, cum e și firesc, femeile se mai codesc și dau prioritate... bărbaților.

Și eu îl iubesc pe Igor, dar mai glumesc, că umorul e mereu binevenit. Oricărui om îi place să râdă de ceva, că râsul aduce plăcere. Totdeauna în grupul primar, sau oricare altul, unii - în general, care alcătuiesc o majoritate - își îndreptată obsedant atenția către cel care e considerat mai prostuț, și îl sâcăie cu bășcălia. La noi în casă, dintre noi trei, Igor e calul de bătaie, căci îi zicem ce vrem noi. Datorită lui ne mai tachinăm și reciproc, ceea ce e foarte bine. Ne scoa-

tem pârleala, căci cu acreala asta dată de ani, ar ieși scânteii, deși uneori mai ies...

E clar că apreciază de ce scot eu pe gură, că dă și ea replici iscusite. Deși sunt mușcătoare, eu le consider agreabile, adică reușesc să o stimulez și să o amuz. De nu ar fi așa m-ar beșteli.

Aversiunea nu o poți ascunde mult timp și dă o inspirație grupa mare, spui la reproșuri pe nerăsuflete, ca cei din zodia Vărsător când îi apucă pe ei amocul. Minte și ea de îngheață apele, că dimineață când pregetă să se scoale din pat, el îi linge degetele cu limba lui aspră, și își împinge botul sub mâna ei ca să fie mângâiat. Îmi toarnă gogoși de parcă eu m-aș fi născut ieri. Parcă ar fi plouat cu pinguini și m-am prelins și eu în casă, pe lângă chederele de la termopanele ei iubite.

O las în pace să creadă că m-a convins cu minciunile ei gogonate. Dacă dezlegi secretul ăsta, ai șanse să trăiești ceva mai mult, și mai liniștit. Când fiică-mea, Bianca, stăpâna lui de drept, îl aduce de la București la Constanța, și are niște gheare ca spinul undiței, și nu se mai cuprind nici ascunse de smocurile de păr dintre pernțe, și zgârie cumplit, argumenteză că a prelucrat-o mamă-sa "să nu i le tai, că dacă pe drum cumva se pierde să aibă și el cu ce să se apere". Ce să se apere, că nu mai e el combatant ca un cotoi adevărat, ca să se lupte pentru a obține favoruri de la partea femeiască... ca toți masculii de pe planeta asta ce nu se pot relaxa niciodată, inclusiv noi soții... deși doar pentru așa ceva ne-am însurat?!... Și-a pierdut ferocitatea și viclenia de-a lungul generațiilor, că de la natura crudă a trecut la confortul civilizației și acum, colac peste pupăză, că l-am scopit, i s-a dus și testosteronul. E molâu, molâu. O fi fost el cândva Norvegian de pădure, dar nu a văzut zăpadă decât în frigider, sau de la fereastră. Doarme, blănosu', uneori tolănit și cu picioarele răscărănite în sus, de pare că așa l-a surprins încemenirea morții, ca pe ăia de i-a acoperit instantaneu și i-a copt cenușa încinsă a Vezuviului, și s-au păstrat până azi acolo sub stratul gros, exact în poziții oarecum nefirești, cum i-a surprins acel moment fatidic. Am încercat și eu să trândăvesc cumva cu picioarele flexate în sus și îndepărtate, așa ca el. Presupun că are o încredere oarbă în noi, ori e adevărat că mâța se consideră stăpâna supremă a locuinței și ceilalți locatari sunt tolerați de ea, căci pentru a putea să te relaxezi sau să te lași chiar furat de somn în asemenea poziție e necesar să ai sentimentul de a fi în siguranță, adică cumva încuiat pe dinăuntru și între persoane de încredere sau aservite ție.

În poziția aceea, cu picioarele ridicate în aer, vigoarea îți e slăbită și te simți chiar lipsit de demnitate. Psihologii zic că unora dintre femei, deoarece bărbații le trag sub ei - ele, așa cu fața-n sus, fiind vulnerabile - această postură le pare cumva umilă, și de aici le-ar veni multe animozități vis-a-vis de sexul tare și dominant... Asta-i drama femeilor, și cine să o amelioreze, și cine să aibă

(continuare în pag. 24)

vreo vină? Eu nu am fost de acord, măcar atât să fi făcut și eu pentru masculinitatea asta, mai nou nerecunoscută și chiar năpăstuită, dar i-am scos pinioanele, că făcea pipi peste tot pe unde credea că se cade să fie numai el tartor.

Acum îl iau în balon:

- Stai, mă, mai demn, ești și tu motan, ce, ți-ai schimbat orientarea sexuală?...

- Daaa, perversul! sare la mine nevastă-mea.

- Iгоре, insist eu să pun paie pe foc, de ce nu i-ai zgâriat, mă, pe nenorociiții ăia de ți-au scos biluțele?... Cum te mai dai tu dea dura după pisicuțe? Ți-au dat la coș ce aveai tu mai de preț!... Nevastă-mea, femeie în toată firea - adică deja că(tră)nită, mde, vârsta, zice destul de răutăcios:

- Zi-i, Igor, mai bine i le-ar fi scos lui, să se sature, obsedatul!

Asta-i faza, noroc cu femeile alea mai "ușoare" - care sunt pentru noi bărbații chiar pâinea lui Dumnezeu pe pământ, căci nu te poți relaxa în fapt cu vreo nevastă autointitulată normală că îți desoperă cusururi: că vorbești obscen, sau că ești obsedat, și orice ele nu prețuiesc, le definesc ca înclinații perverse... Dacă ar fi după ele, am muri de doruri... după chestii nefăcute. Uneori îl căinez:

- Sărmanul de tine, te-au făcut ăia fetiță!

Ea zice:

- Nu-i mai spune așa, dragă, că poate înțelege!

Aiurea, vrăjeli de femei care ne-ar vrea pe toți masculii castrați. De atunci, de când i-am scos fuduliile, e de o curățenie îngerescă. Toate caracteristicile din site-ul pisici.ro le-am identificat la el, deci e rasă pură, sau în cel mai rău caz metis de Norvegian de pădure. Are o blană maron lungă, înspicată, cu negru strălucitor pe coamă. Chiar pe burtă bate-n cafeniu, și coada lungă și stufoasă, cum o ține tot timpul în sus, se vede din spate cum e lată ca o pană. Se plimbă el cu aer autoritar, dar cu mine nu îi merge. Pe unde îl prind îl răstorn și el se lasă femeiește doborât... Când stă cu burta-n sus în scoica vreunui fotoliu îi bag palma drept între picioarele dinapoi, unde are o minune de mohair bej-gălbui, și îl răcăi și mi se cufundă degetele în puful delicat ca în făină. Îl scormonesc, îl clatin și îl târâi în lateral. El mă cuprinde cu labele, deschide botul și mă înșfacă, dar strânge finuț, căci altfel mi-ar străpunge pielea, și mă zgârie la fel de finuț. Uneori mă roade, dar tot așa gentil. Nu se lasă chiar în voia pornirilor, strânge cu dinții alintător, atent, precum noi la iubitele noastre locurile acelea dulci minunate... Finuț, finuț, dar îmi apare antebrațul ca la ăia de nu mai au loc să își injecteze, cicatrici de la colții lui, și zgârieturi alandala de la gheare. Cojițele dau aspect de linii punctuate, dispuse în cruciș, curmeziș și strâmbe, arce de cerc, forme de strune rupte întoarse, scrijelituri ca cele primitive de pe statuia Menhir din camera tezaurului a Muzeului de arheologie - Constanța.

Se pot imagina pe antebrațul meu pești, oranți și semne runice, ca pe pereții bisericii scobite în creta dealului Tibișir, din comuna Basarabi de lângă Constanța. Păstrând proporțiile, ca și la cei cu droguri,

plăcerea cere sacrificii... Când țip, nu mușcă, pe moment nu mai mușcă, și eu ziceam că e deștept, dar reacționează la fel dacă îi strig mușcă-mă. Și totuși este, căci cu ghearele nu are preferințe, dar dinții caută loc gol, ca și ticăloșii de noi. Palmele noastre ne mai mulțumim să le plimbăm peste hainele mândrei, dar gura caută spuma pielii descoperite. Parcă ar fi cățel, că o simte pe "mamă-sa" de când intră-n bloc. Ridică capul și ciulește urechile și, când ea calcă pe ștergătoarea din fața ușii, el sare să răcăie ușa nerăbdător s-o întâmpine când va intra. Se repede cu atâta zel de zici că se rupe în două și, cât este de lung, se cabrează, punându-și labele din față pe ea, ajungându-i până-n talie.

Zic: Uite-l, ce seamănă cu puma aia desenată pe adidași! dar mă gândesc la mieii jupuiți, atârnați în cârlige prin halele de carne... Nu mai dau în vileag ce îmi vine așa. Nu mi-a spus nimeni, dar am înțeles și eu cu timpul... că nu e bine să fii prea relaxat... asta îi dă de gol pe bărbați că iau în derădere veșnica urzeală a nevestelor de a-i cizela...

Indiferentă față de prezența mea, ea își lasă haina scoasă de pe umeri și, în timp ce i-o pun în cuier disciplinat și bine crescut, cum vrea orice femeie să îi fie barbatul, el toarce țanțoș cu coada drept în sus făcând opturi prin picioarele ei. Se apleacă și îl ia ostentatoriu, cum joacă unii actori, așa gros, prin sitcomuri.

- Mă iubește, mă, pui' mic, mă iu-beește!...

Odinioară, eu eram personajul principal, și tot așa îmi vâjâia coada când îmi făceam rost de "tonă", unde să mă adăpostesc cu iubita, și pândeam pe vizor, și când îmi sosea, tăbăram pe ea din prag, să o ajut să se dezbrace... Acum mă apropiu ca prin filme când, uitându-și ura, se împacă dintr-o dată la vești bune, sau în preajma suferinței, sau a morții, și se strâng în brațe ușurați sau sfâșiați de durere, pe holurile spitalelor și, uneori ultimul, mai stingher, se întinde și el peste ceilalți deja îmbrățișați între ei. Eu corespund aceluia, ultimului, și eu pe acolo... dar tot merge, decât deloc...

Când îl am în propriile mele mâini, o atrag precum magnetul lama, ea se apropie și pune mâna ei fină de femeie: Uite, aici îi pațe lui, tu, îl mângâiezi prea tare!... are puriței băiatul?!... E mană cerească să se izmenească așa o nevastă trecută în partea foarte rea a lui 40, abia sosită acasă sub povara unei zile istovitoare de birou. Un simplu motan contează foarte mult pentru binele comun, alungă dezbinarea și stinghereala, și întărește ce e mai bun și decât iubirea - prietenia și afecțiunea familială.

Melania CUC

Taina de dincolo de cuvinte

Veronica Știr, *Mugur de iarnă*, poeme
(Editura Karuna, Bistrița, 2010)

Poetă care a atins maturitatea creației, Veronica Știr scrie o metaforă filigranată folosind din abundență detaliile unei lumi deslușită de dincolo de ceață. Vraja poemului vine dintr-un spațiu care amintește de filosofia inimitabilă a firului de iarbă. Copilăria, un timp trecut prin filtrul intelectului, dar care nu își pierde nimic din savoarea perenității și universalității, copilăria pare a sta la baza sintagmelor cărții *Mugur de iarnă*. Și totuși, Veronica Știr nu face aici un simplu exercițiu de readucere în lumină a unor senzații definitorii a ceea ce este poetul în sine. Ea se suprapune, ca entitate, forței creației divine, și ceea ce rezultă de aici este poezia de calitate.

Într-un haos al facerii de literatură, cum este cel în care ne zbatem astăzi, când fiecare scriitor își încearcă pana și harul pe texte din ce în ce mai stranii, mai alambicate, Veronica Știr ne aduce o suită de poeme de o simplitate regală, verbe elegante care nu dețin leșul unor imagini înșelătoare.

Mama și chipul din icoană, pânzele de iarbă și...pânze de pământ și apă... detalii așezate în rama poeziei, iată numai un exemplu din căpătâiul de carte, un eșantion de cuvinte obișnuite, dar care, prin fixarea lor în vers, au devenit, la Veronica Știr, un fel de Rugăciune în care prezentul și trecutul, efemeritatea și veșnicia sunt două dimensiuni inseparabile ale întregului.

Scrisă cu forță nativă indubitabilă, dublată de știința și înțelegerea Cuvântului, *Mugur în iarnă* este una dintre cărțile rarissime în care balastul nu există, forma grosieră a poemului „la prima mână” nu se simte.

“...dau fila și citesc aceeași pagină / nu mai descifrez / literele / se întunecă” este o mostră de necăutare a rezolvării prin forță a problemelor umanității și ale individului, poeta rezumându-se doar la a lua act de desăvârșirea unui ritual cosmic, și supunându-se cu candoare, dar și majestuoasă relevanță, conștientă de asumarea vocației sale, supunându-se înscrisului implacabil, soartei. Această aplecare spre renunțare la lupta din războiul zilnic, nu este decât înțelepciunea prin care, autoarea reușește să se distanțeze de problemele care abundă, să privească de la o oarecare distanță detaliile trinității: Om-Timp-Spațiu.

Roua, ca lacrimă celestă, este o prezentă emoționantă în contextul unora dintre poeme. Nimic facil, nimic fragil sau nelalocul lui, doar sudoarea ierburilor și cea a pietrelor, a stelelor... esența atâtor entități care face împreună lumea poetului. Melcii, ca trăgători ai brazdei palpabilului printre sintagmele argintate de vise, melcii, broscii și chiar paianjenii, în poezia Veronicăi Știr sunt elemente de coagulare a unor imagini rurale de o simplitate divină în esență, dar care ne dau posibilitatea descoperirii unor spații,

pe care, citadini prin adopție, am pierdut-o ca și ireversibil.

O faună și o floră ca scoase dintr-un dicționar de mitologie, se regăsesc în paginile cărții. Totul este basm și curaj de interpretare a unui vis care încă nu a fost pus în amintire.

Veronica Știr simplifică experiența sa poetică la imagini clare și senzații aproape tactile. Își trăiește destinul poetic prin plonjarea curajoasă în miracolul întâmplării.

Nu doar lumea din iarbă și țărână este implicată în facerea cărții de față, accidentele lumii contemporane sunt prinse în liantul poemului: “*accident rutier / accident aviatic / accident feroviar / accident cerebral / din ce accident am ieșit...*”.

Și aici, întrebările Omului se lovesc de întrebările Poetului. Valențele sunt nenumărate în paginile de carte, iar arta prin care Veronica Știr reușește să reverbereze în inima și în mintea noastră, prin poeme, este o artă care îi aparține indubitabil.

“...pui de cloșcă / din ouăle transformatorului / cu gălbenuș magnetic”. Iată un fragment de poem pentru care, autoarea a trebuit să pună în două talere ale aceleași balanțe o lume de carne și alta pur și simplu tehnologizată. Două repere care am zice noi, nu ar avea loc în aceeași teacă de sabie. Și totuși, tocmai acest curajos paralelism, desprins direct din cotidian, face din relația poetică o expresie proaspătă.

Autoarea nu are inhibiții, nu se teme de alăturarea cuvintelor aparent nepotrivite, în aceeași sintagmă. Își cunoaște posibilitățile creative și exersează într-o simfonie complexă, convinsă fiind că totul se rotește în jurul axului ce unește cerul cu pământul.

“...credința, fluture, pe umărul tău drept”. Iată credința redusă la înțelepciunea de-a recunoaște că nu suntem monolitul care nu suferă nici o schimbare. Credința ca un fluture, efemer și în perpetuă metamorfoză, stă pe umărul drept, deasupra mâinii, zic eu, a drepte care scrie. Veronica Știr scrie din prezent dar și dintr-o memorie colectivă, scrie selectiv ca și cum ar lăsa mostre de jurnal al unor vremuri de facere și prefacere a individului, vremuri hibride.

Basmul și o seamă de instrumente de lucru însoțesc pe parcurs, odiseea cărții, o carte care se citește cel mai bine în grădină, întins pe iarbă, și... așteptându-l pe... Francois Victor, cum se destăinuiește Veronica, în unul dintre frumoasele sale poeme.

Lectura unei astfel de cărți este o bucurie, - un spațiu în care regăsești menajeria aventurilor din copilărie cu întrebările esențiale ale lumii mereu în prefacere.

Victor Stir

"Via Dolorosa" și Melania Cuc

Cunoscută pentru puterea de concentrare pe perioade de creație scurte, Melania Cuc publică proză, poezie, tablete, recenzii, cu ritmicitatea profesionistei care este, fără să aibă vreo rețineră față de vreunul dintre domeniile amintite. Citind un text al scriitoarei, lectorul intră în ritmul insurgent care mobilizează, antrenează, dând viață în jur, organizând în mod specific universul din jurul poemului, povestirii etc.

"Via Dolorosa", recentul volum apărut la Editura "Nico" din Târgu-Mureș, pare venit dintr-o răsuflare, într-atât e de unitar stilistic și ca manieră de transpunere a stării de grație în forma scrisă.

Diversitatea temelor abordează convoacă o plajă largă de trăiri ca într-un atlas al stărilor personale naturale sau a celor pe care autoarea le inventează cu o aplicație care a scăpat multora până la volumul prezent, care o reprezintă plenar.

Aproape fiecare poezie are un nucleu generativ epic care devine "centrul de coagulare" al textului și deopotrivă "osatura" construcției poetice.

Ajunsă la cel mai înalt punct al purei perioadei sale de creație, autoarea a dat o carte având cea mai importantă coordonată: ineditul, faptul de a fi cu totul proaspătă, fără locuri comune, fără gânduri și structuri previzibile.

Materia textuală se desfășoară în poem, a poemelor în carte, cu o continuitate și dinamicitate amintind de dicteu, de scrierea sub o inspirație atât de prodigioasă, încât poemul pare transmis autoarei de o voce care poate fi a daimonului sau a îngerului. Fiecare poem povestind ceva aduce în text condiția umană, astfel că la nivelul întregii cărți sunt colectate stările umanului cu relevanță pentru existența adesea nostalgică, insistând asupra tristeții cu sugestii metafizice. "Via Dolorosa" spune: "Despre cum / A înflorit bumbacul / Cântă trubadurii ferecați în cușca bestiei / Cu sângele-n spumă. Arena de luptă este tixită cu mame și / Cu prunci înfășați în flori de hârtie. / Poporul invocă din rărunchi și din buze / Dreptul la fericire. / Mai departe-i Păcatul." Poemele au deopotrivă un inedit, cum de pildă, "Îngerii îmi vând șofran", și un firesc ("Bine ai venit, surioară!"), poezia nefiind căutată în formulări cu "ștaif", prăfuite, ci adesea în cotidian, în firesc. Melania Cuc caută poezia tocmai în viață și de aici sporul de credibilitate pe care textul îl dobândește.

Această carte, cea mai bună a Melaniei Cuc, demonstrează capacitatea autoarei de a se reinventa ca scriitoare, venind înaintea cititorilor cu o formă total nouă față de cele din cărțile anterioare, puterea de a se schimba de la o carte la alta fiind tocmai marea virtute a adevăratului scriitor.

Cristian PAVEL

pilot

la un moment dat
chiar și puterile tale slăbesc
și ești un planor și-mi cazii
la picioare și mă rogi
să te-ajut
să decolezi din nou
să revii la altitudinea
de croazieră

dar eu sunt deja un
plafon dens de nori
o zonă de turbulențe
o masă amestecată
de singurătate și străinătate

eu știu acum doar
să scutur cabina să
cânt piloților în căști
ca un turn de control senil
să zgâlțâi fuselajul
să mă răzvrătesc, să spun
povești cu cloroform
stewardeselor

eu mă vâr în șampanii
în catering în jurnalul de zbor în
mesgeria scrisă gsm
citită la sosire

tu intri arar în vrie în picaj
dar eu te redresez în ceață
te sărut pe gât și gâtul tău
se face pasăre concorde

motoarele tale din carne
turează periculos

fără tren fără trenă aterizezi
ca o mireasă
într-o nuntă cu aplauze.

pe masa ta

ca să ajung la tine glorios
fac diving rafting snorkeling
bungee jumping și alte fițe

un sac de trofee răstorn pe masa ta
un cufăr din mine cu pietre
în carate pestrițe

Any DRĂGOIANU

Labirint

mă recunosc în aceste silabe
de vreme ce tu ai sub pleoape
un dicționar explicativ pentru dragoste

gesturile mele se regăsesc sub fiecare clipire
și privirea obosește dănuind
ca mireasa din Cana Galileii,
fără să știe
de miracolul apei,
în casa păcatelor ei...

transformă un fascicul de lumină
într-o mângâiere pătimașă,
apoi analizează
dacă formula aplicată
va descoperi ieșirea
din labirint...

Clepsidra ascunsă după un bonsai

ca un maharajah îngândurat
îmi trasez hărți pe pământul făgaduinței

clinetul bijuteriilor scumpe
mă neliniștește
în casă toți servitorii mă strigă Ali

iubita poartă un sari albastru și voal transparent pe
buze

când am paloș când sunt o felină
și mă gândesc la nopțile cu lună din patria mea

privesc absent în grădină
bonsaiul a înmugurit

unde am văzut prima dată răsăritul

Despre tine

inima ta are un ceas din aur de 24 de carate
când bate îmi trezește vecinii cu orele fixe de somn
arterele sunt ca secundele explodează de amintiri
eu îmi potrivesc visurile după fiecare minut

brațele tale sunt cât pădurile din sufletul meu
mă tem să nu te pierzi în atâtea zăpezi stelare
cu timpul vei învăța toate colțurile universului
păstrându-ți în casa inimii doar o poză cu mine

Potopul

îmi construiesc un palat
schitul mayașilor se zăresc pe cer
formele aspre au despiciat norii
de colțul unei stele atârână
harta unui alt început

palatul meu seamănă cu o arcă
nu știu ce criterii voi folosi
viața unora e mai scumpă
vața altora e... viață

calendarul are trei semne cu roșu
epavele mă neliniștesc
copiii au prioritate
apele curg

ultimul mayaș trasează granița

Tic-tac

pasărea colibri e generoasă
aripile ei plăpânde mă scot
din zig-zagul inimii tale

simt neliniștea pulsului
urmăresc secundele

în agitație viselor
arcuiesc fiecare gând

crinii au înflorit sub pleoapa nopții
albul mă urmărește pretutindeni

Război în suflet

câmpul mirosind a cadavre
un roșu intens pe retină
cuibul părăsit
lanul de grâu
albăstrelele fac legea
țăranul își târăște praful anilor
în vârful opincilor

soarele ne topește gândurile

Răstignire

cuiele mi-au străpuns
carnea cuvintelor
țărâna alunecă pe trupul
secat de durerea
timpului tău...

pianul din capătul holului
are claviatura stricată

într-o noapte ai cântat
ca Richard Clayderman
ți-ai pus pardesiul albastru

ceața învăluia
urmele destinului meu...

Camelia CONSTANTIN

DANSUL

Dansul înseamnă pasiune!

Exprimarea eu-lui, amprenta ritmului ce definește unicitatea fiecărui om! Varietatea mișcărilor subliniază stările sufletești și transformă mișcarea în artă pură! Acordurile muzicii dau impuls auzului.

Ziua e corespondentul nopții... moartea, o prelungire a vieții către dimensiuni mai evoluat, dar dansul este vibrația sângelui ce se împletește cu bătaia inimii!

Pirueta suavă îți înalță privirea spre cer unde spiritul își absoarbe lumina și talentul. Murmurul pământului îți încarcă trupul de forță. Rezultatul este explozia materiei ce face dragoste cu infinitul diafan al sufletului!

Uduirile corpului sunt asemenea flăcărilor care ard și se alimentează din focul divin! Dansul este literatura pasului ce atinge abia simțit cărarea inimii, se înalță spre steaua creației acolo unde îngerii te ating cu aripile luminii. Îți oferă fericirea paradisiului.

Dansul este poezia vieții... libertatea neîblânzită ce desface toate barierele și ne unește cu Dumnezeu!

Descătușarea timpului și forma expresiei prin dans o regăsim în toate formele naturii.

Adierea vântului e suflul ușor, respirația ființei. Soarele este focul din secretul coregrafiei. Munții... Privește spre ei! Măreția poziției tale în dans va fi egală cu distincția piscurilor semețe! Natura dansează, trăiește, respiră!

Întoarce-te spre misterul de argint al lunii și vâlul ei străveziu va transforma senzualitatea dansului într-o formă de manifestare creativă.

Dansul... energia creatoare...

Așează-te în centrul universului tău, trăiește-ți destinul pentru care ai fost născut. Nu sta în umbră! Viitorul este al tău... alunecă în pași de dans! Totul în jur va fii magie pură.

Lipește-ți fruntea de stele, închide ochii, concentrează-te... atrage spre tine sursa caldă din grădinile iubirii divine... dansul tău va deveni una cu tine și cu mediul înconjurător... icoana din conștiința sentimentelor... templul energiilor pozitive și strălucitoare al grădinii lui Dumnezeu!

Când te vei afla la granița dintre lumi... dansul tău va deveni contopirea cu Nemurirea..

Drum bun printre stele, Magician al inimilor!

Tribut lui MJJ - king of pop

Inițiatul

Oglinda din apă ți-a reflectat privirea. Sufletul. Viața. Închizând ochii, ai văzut o parte din adevăr sau chiar tot. Cine știe?

Te-ai înălțat prin Spirit, ai ajuns în inima cunoașterii. Lumina a pătruns în adâncurile finite și infinite ale ființei, în fiecare celulă. Ai înțeles menirea.

Un glas divin auzit doar de subconștientul inimii, ți-a șoptit secretul destinului. Nu l-ai pierdut niciodată! Ai luat o parte din el, l-ai transformat în ritmuri... cuvinte... mesaje. L-ai pus la dospit în conștiința umană. A crescut și asta nu e totul!

Muzica Universului are puteri tămăduitoare. Se infiltrează în imaginația ta, o transformi în realitate, dăruiești lumii. Aceasta este menirea ta pe Pământ.

Ucenicul Vrăjitor, cel ce împarte cu semenii harul primit din cer.

Deschizi ochii și imaginile se succed cu viteză năucitoare. Ți s-a permis să cunoști cartea sorții.

Pe prima pagină... numele tău scris cu litere de argint într-o limbă necunoscută. Parcurgi filă după filă, imaginea ta din oglindă se schimbă. Lumini și umbre te învăluie, se împletesc, se amestecă... Umbrele din tenebrele unor suflete întunecate. Le simți ura! Ce tare dor rănilor vorbelor deșarte și faptele lor îndreptate împotriva ta! O șfichiuire de bici ud e lacrima nevinovăției. În lumini sunt umbre... în umbre sclipeșc speranțele. Ai făcut cunoștință cu trădarea perfidă a marilor malefici. Au folosit toate armele să te distrugă! Ai perceput mizeria conștiinței lor cu intuiția sufletului de copil. Dar le-ai simțit ca un adult. O flacăra roșie, fierbinte îți atinge fruntea... te inundă. Urcă și coboară, se uniformizează în corpurile tale. Explodează în imaginație, revarsă căldură și magie. Ritmuri înalte străbat trupul. Dansul devine unirea naturii senzuale cu pasiunea pur divină a creației. Ești un instrument al dragostei, înzestrat cu talentul subtil al misterului. Arcușul melodic atinge undele cerebrale, le perfecționează.

Păstrezi în ungherele cunoașterii taina ce ți-a fost încredințată. Responsabilitatea e mare, greu de îndeplinit! Tu o faci din iubire. Cu plăcerea fierbinte a extazului. Un inițiat în măiestria artelor. Un magnet pentru suflete asemeni ție și nu numai. În mintea oamenilor, te poți transforma în dorințele lor. Poți deveni orice personaj al aspirațiilor visătorului. Ai capacitatea de a capta căldura din înalturi și a o transmite în inimile celorlalți. Un nucleu de energie benefică. Extaz și liniște. Lacrimi și fericire. Un izvor de beatitudine euforică a simțurilor, induse prin muzică. Vocea e o șoptă de dor picurată în urechile ascultătorilor.

Un fulger iute lovește. Te doboară, te aruncă în valurile agitate. Apa te acoperă, îți umple gura... astupă ochii. Suflarea te părăsește. Prea devreme. Faci un ultim efort, o zvâcnire. Te avânți în sus. Leși din adâncuri, sorbi cu nesaț aerul curat al liniștii ce te cuprinde ca un abur. O altă lume se înfățișează. Culoarele sunt curate, purificate în soarele alb cu raze calde dar mângâietoare. Făpturi în straie imaculate te înconjoară și te conduc într-un loc sigur... Acolo unde te-ai născut.

În Leagănul Creației.

Viorela CODREANU TIRON**Dorință**

Aș vrea să mă pot uita lung
fără să cad în adâncurile
cerului de dedesubt
în slăvile înălțimilor
pornite din adâncuri,
să-mi pot frânge pumnul destinului
ce-mi tescuește timpul
în lacrimi.

Zbor sau cădere

Eu n-am avut niciodată
decât liniștea păsărilor călătoare
prinsă-ntr-un zbor
cu aripi de mercur.

Să-mi mai scrii

Îmi place să-mi scrii,
noaptea târziu,
pe marginea foi albe.
Fără cuvinte să-mi scrii!
fără teamă de sfâșierile tale
chiar și în grabă să-mi scrii...
Îmi place să-mi scrii...
chiar dacă nu mi-ai scris
niciodată.

Să-mi mai scrii...
despre ce-ar fi putut fi
și-n veci nu va fi.

Cumpăna dorului

Veșnic albită în cumpăna dorului
îmi legăn ostatecă inima
alături de a ta.
Aplecând dimineți în izvorul luminii
tresar de uimire când treci,
și nu te oprești,
la cumpăna dorului
veșnic albită în mine.

Oboseală târzie

Am venit de departe
pentru această oră
să-ți cumpăr taina cu umbre arse
pe buzele tale
din care mai răsar trandafiri
pe chipul globului
rostogolit în oceanul de dor
în aceeași veșnică oră
obosită,
târzie.

Ieri, azi, mâine...

Am fost un *ieri*
în drumul tău de *azi*,
și am pășit mereu

în urma zborului *mâine*,
totdeauna ostil în iluzia vieții,
în care ghilotina auzului
îmi picură veșnicia-n coloși.

În țara în care-am plecat

În țara în care-am plecat
nu mai sunt vise
și nici amintiri
sunt doar tăceri ascuțite
ce țipă prelung.
În țara în care-am plecat
nici o pasăre nu mai cântă
cad numai frunze
din schelete de arbori
peste cutremurătoare izvoare
ce au uitat să mai curgă.
În țara în care-am plecat
nimic nu mai este
din nimicul ce-a fost.

Dincolo de vis

E ora
când se dezlănțuie ultima clipă,
în deșteptarea celei dintâi,
cu labirinturi nebune
peste scufundări prinse-n inelul vârtejului
la limanul ruinii străfulgerate de vis
în împietrirea orei
de dincolo de mine.

Amintind de un vis

Pentru cine au tras clopotele
și orologiile au oprit timpul
făcând inima
tainic să bată
și dulce să moară
între două mătăanii,
atunci când milenii veneau (?)
sau milenii plecau (?)
Bun-venit, dragoste! mi-ai spus
în ecoul plecării,
amintind de un vis
în prag de uitare.

Descântec

Am fost doar un vaier și-un cânt,
dar
ca pasărea am cântat,
ca iarba am crescut,
ca ploile m-am risipit
pe pământ nisipos
ca soarele am luminat
pentru o inimă stearpă,
ca descântec m-am subțiat
în miresme de vară
aromindu-mă-n cântec de leagăn
balsam pentru rănile tale.

Constantin BEJENARU-BECO

Delta Dunării – Inima mea

Pentru mine
Colnicul Hora
Este Muntele Tabor.
Aici am primit Harul
Pe care deseori
L-am rătăcit și pierdut.
Ca să-l regăsesc întru totul,
Trebuie să pășesc
Drumul Damascului
Prin care voi transforma
O mică parte din El
Într-un nou Cosmos.

Așadar pădurea mea de liane
Unică-n Europa și-n Lume
Din scoicile mărunte,
Din nisipurile sedefii
Ale Caraormanului
Îți voi ridica Templu,
Pentru că știi minunat
Să privești, să taci și să ierți.
Pădurea mea,
Din ierburi de mare
Îți voi împleti cunună,
Apoi ne vom scufunda
În verdele cald și mățos
Și-acolo vom dăinui
O vecie.

Să uimești Delta Dunării
Cu poezii –
Stupidă încercare;
Să uimești Delta Dunării
Cu propriile-i vise –
Doamne, ce splendoare!

O lebadă de plumb
Cade Doamnă D.D.
Dintre pleoapele tale
Și a fost iarăși noapte
Și va fi din nou zi
Pe plaurul dintre Băclănești și Sireasa-

Plaurul lui Nechita.
Flutură ceața pe dune de vis
Și din tăceri metafizice
Duhul bălții renaște
Elegiile duineze ale celui care semna
Rainer Maria Rilke.

E timpul să culegem
Din nuferi tăcerea
Și s-o transformăm în cuvinte;
E timpul să ne scufundăm
În visele câinilor enoși
Scoicilor, sălciilor plângătoare
Și șerpilor de apă;
E timpul să conștientizăm faptul
Că nu mai sunt păsări
Care să-și adore zborul
Ci doar imaginile expirate
Ale aripilor;
E timpul ca să renunțăm la noroi
De dragul Ierbii, Salciei și Egretei.
Să ne gândim tot mai mult și adevărat
La umbrele care vom fi
Îngropate în viclenia viscolului „Traistă goală”
Amantul iernilor din satele Deltei.

Dar până atunci Doamnă D.D.,
Din pletele tale de miere
Voi face o țară de basm
În care vor stăpâni două stele –
Ochii tăi de peruzea
Legănându-se peste inima mea.
În acea țară de basm
Vom locui o viață și-o moarte
Până vor rămâne din săruturile noastre
Numai o stea. Astfel,
Cine știe-n ce cimitir de săruturi
Vom fi mâine, dacă azi ne trăim
Și visăm din plin DRAGOSTEA.

Așadar, curgă vinul pelin ot Sarica Niculiței –
Cine a spus că dacă bei vin – bei geniu?!-,
Săruturile noastre să-nfrunte moartea,
Lebedele să danseze ca ielele
În juru-ne!
Să nu mai cerem clipei să stea
Ca să trăim nemurirea!

Ay, ay, ay pentru ideile
Care n-au fost să fie
Decât de vânt și ploi desenate;
Ay, ay, ay pentru amintirile
Care n-au fost să fie
Decât răstălmăcite ecouri;
Ay, ay, ay pentru voi
Înflăcărare singurătăți,
Simple păreri de bun-rămas
De fratele Pescarului de oameni
Deseori invocate.

(din volumul „SAPIENȚIALE”, în pregătire)

Iulia Ruxandra CEVEI**Aer cu mireasma adolescenței...**

Sufletul meu s-a deschis ca o floare
polenizată ușor
de un fluture viu colorat,
în alb, roz și albastru.
Culorile inimii mele.

Sufletul meu s-a deschis ca și cerul,
iar vântul bate puternic
și îmi răcorește clipa
dogorită de razele soarelui.
Lumina inimii mele.

Sufletul meu s-a deschis
cum s-au deschis aripile fluturilor
și și-au ales calea lor
și zboară
luminos
spre cer.
Aer cu mireasmă de roze.

Dezvăluiri sub clar de lună

Știu, trebuie să recunosc,
m-am schimbat,
am uitat să cânt,
să râd,
să zâmbesc.

Stiu, am uitat
acea mireasmă caldă
de trandafir sălbatic
atârnând copilăros la fereastra ta
îmbrățișarea caldă
a roșului turbat
din apusul de soare
sunetului clopoțelului
mov și umed
din toiu primăverii

Recunosc!
mi-am lăsat de prea multe ori părul
într-o rază de speranță
căreia i-am promis
iubire veșnică
pe care am așteptat-o
și nu am primit-o

Știu, trebuie să recunosc,
am uitat
cum să mai iubesc!

Mai spune-mi

Spune-mi că mă iubești,
Hai! Spune-mi
Zi că îți e dor de mine,
Că ai nevoie de mine
ca de aer

Spune-mi
"Draga mea, fără tine
inima
ar înceta să mai bată,

sufletu-mi
ar muri,
iar mintea
ar lua-o razna"

Zi-mi
că eu sunt raza ta de soare,
că sunt pansamentul pus la timp pe rană,
că sunt acea vorbă atât de dulce
sau...
spiritul dezinfectant,
atât de necesar,
atât de dureros!

Adu-ți aminte și nu uita

Trecutul se-ntoarce ca un viitor
Și viitorul va fi la un moment dat un trecut
Pentru că ziua de mâine este azi și ce a fost
azi este ieri
Și ieri am văzut, acum îmi place si mâine
iubesc.
Îți aduci aminte cum era...?

Când soarele îți zâmbea țir, sufletului,
Iar inima zbura o dată cu fluturi
Colorați în mii de culori visătoare.
Iar ea, inima, se lăsa condusă de vraja lor,
Îți aduci aminte când...?

Când erai doar un copil
Și erai pictat în șapte culori,
Culorile curcubeului.
Iar fiecare culoare era a ta,
A spiritului tău vesel.
Și îți mai aduci aminte cum...?

Cum inima îți cânta melodii,
Care te lăsa să plutești,
În valurile vieții,
Valuri străvezii de cașmir pufoase ca iubirea.
Adu-ți aminte că....

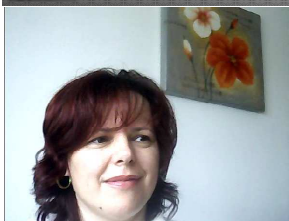
Că așa sunt și eu, iubirea
Alerg în inimă și te deschid
Cum își deschid aripile fluturii,
Fluturii inimii tale.
Și nu uita cum...

cum alergam printr-o ploaie de culori
Și ud te strângeam în brațe
Pentru că eram doar noi doi
Eu, iubirea, tu, sufletul
Și nu uita că....

Că tu ești întruchiparea ideală a perfecțiunii
Și doar tu poți să faci lumea să zâmbească
Pentru că ești calea mea de acces
Iar eu sunt întruchiparea ideala a bucuriei
Și nu uita că...

Că prin mine, iubirea, toți își aduc aminte,
Iar prin tine, sufletul, nimeni nu uită.

Maria IEVA

Destinul cuvântului

zbuciumul lumii
clipa de iluminare
sărutul îngerilor
binecuvântarea pământului
perfecțiunea divină
nașterea cuvântului

zborul porumbelului alb
universul cunoașterii
calea iubirii
pacea infinitului
lumina înțelepciunii
împlinirea cuvântului

Din piscurile înșorite

Din piscurile înșorite
Apune lacrima și curge
Iar din lumini îngălbenite
Spre tine sufletul se scurge

O, cât aș vrea să zbor departe
Spre ochii tăi cei visători
Spre lumea ce nu are moarte
Să fim cocorii migratori

Îmbrățișând albastru-verde
Înlănțuiți în fulger alb
Cu stropi de dor să ne dezmierde
Lumina viselor cu drag

Cad picături de rouă vie
Din visele ce ne-au unit
În univers o galaxie
Veghează dorul infinit

Apune lacrima și curge
Din piscurile înșorite
Cu tine sufletul ajunge
Spre alte lumi făgăduite

Între ieri și mâine

Între ieri și mâine
Am fost și voi fi.
O clipă rămâne...
Ce-am fost într-o zi?

Între trup și suflet
Lumină și lut,
Răsună un urlet
În semn de salut.

Între cer și ape,
Un brâu de culori,
Lumini, horoscoape
Și ochi temători.

O clipă rămâne,
Am fost și voi fi,
Între ieri și mâine,
Ce-am fost într-o zi.

Mă vei cunoaște

Mă vei cunoaște poate într-un răstimp galactic
Sub clipa ce se-abate din drumul veșniciei,
Purtat de-același vis, de-același dor sălbatic,
Când visul veșnic zboară din tâmpla nimiciei.

Când amurgiri de vise încep a se desprinde
Și viața în lumină apune să se nască
Mă vei cunoaște poate când cerul iar s-aprinde
Și clipele vor plânge uitarea omenească.

Când steaua va renaște din apă, foc - țărână
Și zborul nemuririi iubirea îl învață,
Când soarele și luna vor merge mână-n mână
Ne vom cunoaște poate, o zi, un an, o viață...

Clipa

S-a prins de veșnicie clipa
Deasupra norilor de vise
Și îngerul, pierzând aripa
Cunoaște legile nescrise.

Și amintirea-i e neclară
Din timpul fără timp căzut
Amestec plămădit din ceară,
Din lacrimă, din dor, din lut...

De doruri palmele-s brăzdate
Și ochii-s ridicați la cer,
Din astrele însângerate
Se nasc iar clipele și pier.

S-a prins de veșnicie clipa
Deasupra norilor de stele
Și-ntinde îngerul aripa
Și legile se nasc din ele.

Calea Lactee

Lăsa-voi iubirea să curgă
Spre marea din care-a plecat,
Din calea lactee s-ajungă
La vecinicul mâine uitat.

Cu doruri din ani adunate,
Cu verdele crud în priviri,
Din clipe de vis alintate
Renasc, înflorind, mari iubiri...

Cu aripi de îngeri în inimi,
Cu suflet și dor dezlegat,
Cătând mereu visul unimii,
Iubirea, ca ieri ne-a legat.

Spre marea din care-a plecat
La calea lactee s-ajungă,
Din vecinicul mâine uitat
Lăsa-voi iubirea să curgă...

Luca CIPOLLA

- Italia -

Luca Cipolla are 35 de ani și locuiește la Cesano Boscone - Milano. Scrie versuri din adolescență și timp de șase ani a studiat limba română. A mai publicat în revista "Climate Literare" din Târgoviște (nr. 32, iunie-iulie 2010) și în revista Boema (nr. 10/2010, 1/2011, 4/2011). Este și un cunoscut traducător.

Erte pareggiate da tēpido sole
ora non sorvoli
ed il vento,
un guerriero stanco,
bussa alla tua porta,
solo spettri
che si dipanan nel presente
e discorron di cosa è stato;
perdona il lascito di mestizia
e l'otre di fiele greve,
un tricolor che annuncia
la sua comparsa,
invito a nozze
d'un'ora vana,
compiuta
nel lamentar fugace.

L'alba ho sentito chiamare al rintocco,
la brezza dolente
di un cielo corrotto...
e subire la scena
incantevole e pesa
un ēfebo sparuto,
la gonna mai arresa...
La riva sua ad est più non mi cinge,
lambisce il silenzio
di ogni meninge;
dal rivo risale ed affiora la mano,
un' Erato è in procinto
di volare lontano.
L'alba ho sentito chiamare al rintocco,
la brezza dolente
di un cielo corrotto...

Un cielo di porpora m'assale
prosciugandomi le vene...
Da quell'arco, passato e presente,
due gemelli,
una mano tendersi
ad un fiore colto nell'infinito del tempo...
e lontano saluto
chi forse mi sta accanto
e più freddo non sento...

Urcușuri egalate de soarele călduț
acum nu survolezi
și vântul,
un ostaș obosit,
bate la ușa ta,
doar stafii
care se deapănă în prezent
și discută despre ce a fost;
iartă legatul de mâhnire
și burduful fierii grele,
un tricolor care anunță
apariția lui,
invitație la nunta
unei ore vane,
conchise
într-o lamentare trecătoare.

Răsăritul am auzit să cheme la clinchet,
briza jalnică
unui cer corupt...
și să rabd scena
încântătoare și grea
un efeb jigărit,
fustă niciodată învinsă...
Malul ei la est nu mă mai cuprinde,
atinge tăcerea
fiecărui meninge;
din pârau se urcă și apare mâna,
o Erato e pe punctul
de a zbura departe.
Răsăritul am auzit să cheme la clinchet,
briza jalnică
unui cer corupt...

Un cer de purpură mă înfruntă
secându-mi vinele...
Dinspre bolta aceea, trecut și prezent,
doi gemeni,
o mână care se întinde
unei flori culese în infinitul timpului...
și departe salut
pe cel care poate îmi este alături
și rece nu mai simt...

Sostanza,
quant'eri sostanza;
e dietro l'inferriata
quella ricerca tua
sfrenata;
stanche parole al risveglio,
stanco io
d'una memoria cieca;
e vagare in quel respiro,
là dove si spegne
anche l'ultima nota
e l'ultimo raggio ti riempe.

Attraversa la strada,
il grigio come filo conduttore
tra blocchi e cavi della luce,
qualcuno ti catturerà un giorno
e lo sai;
ricordi come pregavi
ed il cuscino a fazzoletto,
le tue lacrime bruciate da un vento
che sa di nafta,
polvere nell'etere
che gridava giustizia.
Lontano così vicino,
un cine in disuso,
lo zingano nella sua palaria,
anche qui il tempo scorre incessante,
lento sentilo passare,
un cane pigro ti guarda assopito,
il cuore sa dove specchiarsi.

La roccia si consuma al pianto
e nessuno la guarda...
lingua straniera non mi coglie,
nemmeno l'oblio...
quel nome gridato da lontano
il tuo,
ed era piano ,
quel nome come spirale
che nell'angusto scorrere dell'ora
spezza in versi polvere e molecole,
di lacrime cascata,
non altro che riva di pietra logora sei,
cenere slavata.

Candida mi sovviene,
antica,
soave dalle prime alture,
mordace e scipita,
gentile ed aspra,
di re valorosi figlia,
intarsio di nobili culture,
languida di movenze.

Substanță,
cât erai de substanță;
și după grație
acea căutare a ta
neînfrânată;
cuvintele oboseite la trezire,
eu obosit
unei memorii oarbe;
și rătăcit în suflarea aceea,
acolo unde se stinge
chiar ultima notă
și ultima rază te umple.

Traversează strada,
griul ca fir conducător
printre blocuri și cabluri de lumină,
cineva te va cuceri o zi
și o știi;
Îți amintești cum te rugai
și perna la batistă,
lacrimile tale arse de-un vânt
care simte uleiul,
praf în eter
care strigă a justiție.
Departe așa aproape,
un cinematograful ieșit din uz,
țigănu în pălăria lui,
și aici timpul curge neîncetat,
încet îl simți trecând,
un câine leneș te privește ațipit,
inima știe unde să se oglindească.

Stânca se consumă la plâns
și nimeni nu o privește...
limba străină nu mă culege,
nici măcar uitarea...
acel nume strigat de departe
al tău,
și era domol,
acel nume ca spirala
care într-o îngustă desfășurare a orei
sparge în versuri praf și molecule,
lacrimilor cascadă,
nu altceva decât malul pietrei consumate ești,
cenușă spălăcită.

Candidă îmi aduce aminte,
antică,
suavă din primele înălțimi,
mușcătoare și insipidă,
gentilă și aspră,
regilor valoroși fiică,
incrustație nobilelor culturi,
languroasă de mișcări.

Simona Andra DOGARU

Dunărea – fluviu sacru

Din val în val a cules vremea întreaga recoltă a fluviilor. Din fiecare răsărit al timpului a rămas în veșnicie o canoe învolburată. Târziu, sau poate prea devreme, dar oricum nu la timpul potrivit, din noianul anilor gârboviți a strălucit Dunărea. Nici omul și nici hazardul nu și-au împletit calea în bătrânul fluviu la creare, ci însăși Divinitatea care a răspuns însetării noastre c-un izvor albastru ce străbate-atâtea plaiuri: din acordurile ample ale muzicii lui Beethoven și Bach și până la sunetele viorii lui Enescu, în drumul anevoios pe care-l parcurge, Dunărea adună și unește spiritualități, culturi și OAMENI. În fiecare din aceste locuri a rămas o frântură de istorie, o nervură de vitejie și o umbră divină.

Nici creatură fără Creator nu este, nici trecut fără de istorie nu e, și nici lucru fără de început. Din epoca creației, prin suflu divin, s-a născut Candida: mama, sora și cununa bătrânului fluviu... Cu chip suav și blând ce strălucea-n apusul serii și mai tare ardea-n zorile dimineții, Candida împlinea în sine învolburarea și limpezimea. Nici lumina zilei, nici ciripitul codrului și nici căldura vorbeii bune nu-i erau cunoscute, întrucât nu vedea, nu auzea și nu vorbea. În schimb, frumusețea chipului palid o transforma în înger, într-un înger învolburat. Viața sa nu avea nici început, și cu atât mai puțin sfârșit. Menirea?! Nici măcar atât nu știa... Cu toate acestea, era clar că nu e o ființă oarecare ce avea să se piardă în tumultul lumii, ci avea o misiune precisă pe care însă n-o descoperise.

Dar chemarea, oricât de greu sau de târziu s-ar auzi, se împlineste. Cum fiecare răsărit o prindea la marginea pădurii, pe malul unui lac întins ca infinitul, și acum, în dimineața unei zile de august, razele soarelui vârat îi scaldau fața și întreg trupul. În întunericul și în tăcerea sa perpetuă s-a strecurat însă mângâierea: în fața ochilor temători în a se deschide complet străjuia un contur alb strălucitor, iar în urechile încă amorțite cânta un glas heruvimic, grăind: „Din tumultul tău și apele vor bea, din limpezimea ta și ele se vor adăpa. Mergi, cutreieră și caută loc bun, curat și tânăr și păzește-l ca pe-o lacrimă a Cerului.” Atât, o clipă i-a fost de ajuns ca să-și recupereze vederea, auzul și să pună început temeinic călătoriei sale. S-a ridicat și a încercat să meargă, dar parcă instinctele refuzau să o asculte. Acum veșmântul nu-i mai era plin de praf și ponosit, ci alb, curat ca spuma mării, lucru care o stânjenea puțin. „Loc bun, curat și tânăr...”, dar unde, de unde să înceapă? În neputința trupului se concentra parcă întreaga atenție, însă, dacă înainte trăia așteptând, sperând, acum avea ocazia și chiar trebuia să împlinescă grăirea heruvimică.

În dimineața zilei următoare a hotărât să pornească la drum spre direcția în care va zbura prima pasăre a înaltului. Așteptarea i-a fost curmată curând de o pasăre amărâtă, cu aripile aproape frânte, cu ochiul sângerând și cu trupul murdar, schingiuit. Câteva ceasuri i-a fost tovarășă și îndrumătoare: cu cât mai repede și mai încrezătoare pășea Candida spre necu-

noscut, cu atât mai agale, mai temător zbura și pasărea către sfârșit. În plin câmp, sub dogoarea soarelui de august și sub privirea aproape înghețată a Candidei, pasărea s-a prăbușit. Cu ultimele puteri, după cea din urmă zvârcolire, și-a îndreptat privirea însângerată spre cer și a scos un țipăt prelung ce s-a împrăștiat în toată împrejurimea. Acest sunet a amuțit parcă întreg pământul, dar prea târziu... Zbuciumul de dinainte de tăcere a pierit. Cu inima sa de copil, Candida nu a putut părăsi trupul păsării care îi deschise drumul, care îi deschise viața... A înfășurat-o și a luat-o cu ea; la un moment dat avea să găsească un loc unde să o îngroape.

După trei zile în care a mers fără oprire, fără hrană, fără apă, Candida a poposit într-un sat sărăcăcios, cu oameni amărâți. Nu departe de sat, cam la jumătate de ceas distanță, era o apă curgătoare care însă abia mai susura, abia își mai aduna undele spre vale. Pe mal, și de o parte și de alta, era mulțime de oameni care, mai mult decât necăjiți, păreau a fi învrăjbiți asupra apei. Apropiindu-se, Candida le-a spus:

- Am venit de la drum lung și anevoios și mi-ar fi cu bucurie să-mi astâmpăr setea din puținul vostru.

- Mergi, dar, și caută-ți de băut în altă parte! Puținul pe care ni-l ceri tu e picătura ce ne trebuie nouă, i-a spus cu răutate adâncă-n ochi un bărbat cu fața suptă și arsă de soare.

Candida a înțeles că nu aici era pământul acela bun, curat și tânăr dar, văzând disperarea celor de pe mal, nu se îndura să plece fără să îi ajute.

- Puținul pe care mi l-ați fi dat mie v-ar fi fost răsplătit cu apă din belșug, o apă învolburată de limpezimea cerului. Dar, chiar și așa, va curge apa aceasta și acum și întotdeauna, însă nu vă veți bucura de ea pe deplin, căci va fi cimitir soldaților voștri căzuți în război.

Zicându-le acestea, Candida a plecat cu gândul că mergând mai departe va găsi și acel loc care îi fusese descris.

Așa, în tăcerea vremii, în neștiința timpului, din vorba dulce a Candidei a izvorât Dunărea, care avea să-și continue cursul pe meleaguri care mai de care mai deosebite.

Drumul fetei a fost presărat cu neajunsuri și cu greutate, însă scopul era clar: locul acela sacru unde istoria urma să se îpletească cu spiritualitatea. Deja toamna, în graba-i specifică, îmbrățișase meleagurile pe care Candida le străbătea. Într-una din înserările lui octombrie, fata a poposit în satul numit Aqua. Ciudat lucru, întrucât în acest loc singura sursă de apă era un fir subțire izvorât din inima munților și care susura la câțiva kilometri depărtare de sat. Când deja soarele-și închidea floarea-n asfințit, Candida a găsit loc unde să-și petreacă noaptea: în casa unor oameni binevoitori. Dorind să o primească așa cum se cuvine, să împartă puținul lor cu dânsa, au trimis pe cei doi flăcăi după apă. Primul a primit cu resemnare și a pornit la drum. Însă fratele său a răspuns zicând:

(continuare în pag. 37)

- Mergând noi singuri, fiecare pe calea lui și în puterea nopții fiind, multe se pot abate asupra-ne. Și nici apa din două ulcele nu ne va ajunge, ci dacă mergem împreună, mai bine ne împlinim nevoia.

Și, într-adevăr, în drum spre apă, fratele dintâi a fost atacat de hoți, ucis și aruncat în râu. Înțelepciunea și ascultarea se întâlniseră... Însă cu ce preț? Umbra ascultării a luminat înțelepciunea, moartea uneia a răsădit podoaba celeilalte... Nu împletise încă hazardul cele două fire de mătase spre dănuirea armoniei...

Plecând din acel loc mai abătută-n cuget, Candida își simțea acum menirea ca pe-o povară mult prea grea pentru conștiința sa încă timidă, încă fragedă. Din sângele ascultării avea oare să se nască „lacrima Cerului”, sau din ascuțimea-nțelepciunii? Îi era greu să judece și să aleagă.

În fiecare noapte, de câțiva timp, somnul Candidei era tulburat de sunetul unui fluviu ce curgea năvalnic și care, în drumul său, îneca oameni și curma vieți. Candida se temea, șovăia... Tinerețea minții sale o împiedica să vadă calea. Într-un moment de zbucium a hotărât să se întoarcă, să trăiască iar în brațele naturii cu neputințele și cu micile sale bucurii. Pasărea, sau mai bine zis trupul rece al morții înaripate, trebuia acum lepădat. Deși cu greu, fata, în amurgul rece al unei zile de noiembrie a slobozit viețuitoarea lângă o stâncă singuratică. Acum și ochii, și fruntea, și mâinile, în pofida vremii reci, se umpluseră de o sudoare caldă. Lacrimile au început să străpungă corpul rece al pășării, iar suspinele trezeau văzduhul amorțit. De nicăieri, din tremuratul vântului toamnă, a apărut un bătrân. Era un bătrân frumos, cu chipul ca un soare, cu ochii plini de lumina înțelepciunii și cu păr albit de amarul vremii. Apropiindu-se nu a zis nimic, ci a luat pasărea și mângâind-o pe aripă i-a redat viața. Aceasta a zburat mai sus ca niciodată și apoi s-a contopit cu ultimele raze de soare. Candida aștepta acum o vorbă, o dojană, o mângâiere, orice... Bătrânul însă, plin de seninătate, s-a așezat pe stâncă și i-a zis:

- Știi oare de ce lupii urlă în puterea nopții? Știi oare de ce păsările zboară tot mai sus spre slava cerului? Gândești că sunt doar instincte, dar, de fapt, ei caută chemarea... Și tu? Nu ți-am spus oare să mergi și să păzești „lacrima Cerului”?

Candida își simțea ochii ca de plumb, și nici că putea să ridice privirea. A răspuns însă înăbușit:

- Să o păzesc mi-e cu bunăvoință, dar să o găsec e cu adevărat departe de puterea mea.

- Cum grăiești astfel? Deja ai și găsit-o! Ai pus început bun și binevoiești a vedea sfârșitul, dar între cele două e un hău... Dimineața trezește și mângâie întreg pământul, în timp ce seara-l răcorește și-l adoarme, dar între cele două este munca, sacrificiul zilei... Te-ai speriat de încercări? Nimic greșit, dar întoarce-te pe calea bună... În tine stă puterea de-a privi la întunericul din urmă sau la lumina din zare. Cugetă în simțire mai adânc decât ai simți în cuget!

Candida a ridicat privirea spre cel ce vorbea, însă acum nu mai era, pur și simplu dispăruse... Doar o rază din apus mai lumina locul de lângă stâncă. Privirea ei încerca să străbată văzduhul, căuta cu

cu înfrigurare locul, acel loc.

După ce a petrecut noaptea în liniștea câmpului, a hotărât ca dis-de-diminează să apuce drumul spre cele două coline din apus. Nu după mult timp a ajuns în fața unor ziduri. La poarta orașului străjuia un bărbat cu brațe groase și privire pătrunzătoare. Apropiindu-se i-a zis:

- Am venit cu gând de pace să poposesc la voi câteva zile...

- Poștește, e suficient din toate! De când așteptam oaspeți... La noi... la noi arareori se abate cineva...

Candida a intrat și mare i-a fost uimirea când a văzut atâta lumină în jurul său: chipuri tinere, trupuri zvelte plesnind de sănătate, ziduri trainice și case curate; un locaș al primăverii veșnice. Intrând în una din case, a găsit o bătrână cu ochii stinși și aproape negri de tristețe.

Care-i gândul tristeții tale? Vin de departe și de peste tot, și nicăieri nu am găsit atâta belșug ca aici, iar în mijlocul raiului, tu plângi și te necăjești?

S-a pierdut fratele în istorie. Nu am cu cine să împart belșugul și nu-mi este astfel cu niciun folos... În mijlocul raiului, cum zici tu, noi suntem singuri, pentru că nu avem cu cine împărți cele ale noastre... Din bogăția apelor ce ne împresoară am vrea să dăruim întregii lumi, dar nu e cu putință. Cel ce trece zidurile cetății nu iese decât orb, secăt de viață și de simțământ, dar în schimb, de aici, de pe tărâmul apelor, ia cu el și darul a oferi prosperitate pământului. Dar prețul e...

Nu e prea mare... Eu de asta am venit. Am fost oarbă și lumina mi-a fost străină încă din copilărie, așa că nimic nu mă-nspăimântă.

Ești încă o copilă! O copilă care nu știe ce vrea.

De-ai ști, bătrână maică, prin câte am trecut, nu te-ai mai îndoi de vrerea mea!

Fie ție după cum voiești. Să mergem!

Unde?

La Salcie, la inima apelor. Oare nu ea își plânge dorul pe malul fiecărui râu, nu ea acoperă fiece val al fluviului albastru, nu sub ea se odihnește apa în călătoria-i nesfârșită?

Bătrâna se mișca agale, cu pas domol și calculat, cu privirea mereu înainte, în văzduh, și cu gândul mereu la alte lumi. Candida ar fi vrut să mai vorbească cu ea, să mai afle lucruri ce i se păreau fascinante, chiar înainte de a le ști. Însă nu avea curajul să o mai tulbure pe bătrâna care mereu ofta și se adăncea în cuget. Deodată, femeia s-a oprit lângă o fântână:

Vezi?! E apă din belșug, o apă limpede și rece, dar ce folos când în afara zidurilor astea nu e decât secetă și uscăciune?

Candida nu mai rezistă în tăcere și o întrebă:

Dar de ce? De ce nu zdrobiți zidul, de ce nu ieșiți să împărțiți și cu ceilalți belșugul? De ce stați închiși aici?

Bătrâna a oftat prelung și a scos un geamăt asemănător cu cel al pășării călăuzitoare. Pe loc, Candida a rețrăit momentul în care mica sa

(continuare în pag. 38)

tovarășă de drum și-a dat suflarea în mâinile sale... Încă o dată, pe nesimțite, acea pasăre o îndreptase spre orașul dintre cele două coline. Aici era cugetul simțirii!

Tu ai venit ca singură nădejde și ne cercetezi pe noi? Aici e „lacrima Cerului”, aici e locul bun, curat și tânăr... Și tu ești cea care ai venit să-l răspândești, însă cu prețul...

Cu prețul luminii... Știu, dar nu mă înspăimântă asta, ți-am mai zis. Mai e mult până la bătrâna salcie?

Cam două ceasuri. Dar eu nu mai merg... Am obosit și mai mare tulburare îți aduc de vin cu tine, așa că apucă drumul tot înainte și vei găsi călăuzitori pe cale... Mergi în pace!

Fii fără grijă! Mă întorc îndată!

Încet, cu vocea tremurândă, bătrâna a zis ca pentru sine:

- Te vei întoarce prea târziu...

În privirea Candidei părea să strălucească acum atâta speranță și atâta curaj, încât nimic nu i se mai putea împotrivi; nimic din cele de mai înainte nu o mai spăimântau: nici întunericul, nici noaptea, nici singurătatea...

După mai bine de un ceas, zarea albastră a născut în ochii Candidei o pasăre albă, mai albă decât spuma mării, mai gingașă decât un prunc... Era, după spusele bătrânei, călăuzitoarea sa. Din foșnetul zborului mlădios, pasărea a poposit pe mâna palidă a Candidei. La gâtul zburătoarei însă era un pergament legat c-o floare de măr, al cărui scris rotund și patinat grăia astfel:

„Candida, din dor chemarea-i auzit-o, din dragoste ai împlinit-o. Apă mare, fără margini sau hotare dăru-vei lumii-ntregi. DUNĂREA se va numi pe veci apa sfântă și curată și din slavă binecuvântată!”

Pasărea albă s-a întors îndată în slava cerului, iar Candida a rămas iarăși singură... Și totuși se simțea vegheată de lumina-naltului. Nu după mult timp a văzut bătrâna salcie de pe malul râului, cea de care îi vorbise femeia din oraș. S-a apropiat șovăielnic și temător. Deodată, un glas înfundat, dar armonios ca o melodie a naturii s-a auzit în urechile Candidei:

Ai venit! De când de așteptam! Ai zăbovit atâta amar de vreme prin alte și alte locuri...

Dar cu folos, îți spun... De nu aș fi văzut răutatea și zgârcenia, înțelepciunea și ascultarea, nu aș fi fost vrednică să ajung până aici, la...

„Lacrima Cerului”... E drept că adevăr grăiești... și totuși m-am temut că te vei rătăci pe drum.

Și acum că am sosit, dă-mi har să împlinesc porunca!

Dar prețul este...

Îl știu! Dau cu bucurie lumina ochilor pentru belșugul lumii... Nu-mi trebuie să văd, căci am pasările înaltului care mă călăuzesc, nu-mi trebuie să disting culori și forme, căci am natura alături care îmi descrie totul... Doar spune-mi cum să fac să împlinesc porunca...

În suflet îți sticlește armura vitejiei și-n ochi tăișul înțelepciunii. Apleacă-ți aurul bălai spre coroana-mi plângătoare...

În acea clipă s-a întunecat și cerul, și pământul. Liniștea a asurzit întreg ținutul. Un strigăt alb a străfulgerat îndată văzduhul și în lumină s-a transformat totul. Candida zăcea acum întinsă pe iarba molatecă de pe mal. Când și-a venit în fire, și a deschis ochii era întuneric. Se întorsese în noaptea sa... Își rotea capul cu disperare în căutarea luminii, în căutarea unui chip, dar nu... În ochi i se citea acum aceeași rătăcire, același zbcium al neputinței împletit cu acel calm al inocenței... Ar fi vrut să plângă, măcar pentru o clipă, dar în ochi simțea durerea rătăcirii. Măcar să vadă ce s-a întâmplat cu „lacrima Cerului”, cu Dunărea.

Salcia, plecându-și glasul asupra Candidei i-a răspuns:

Prin lumina ta, Candida, ai unit cerul cu pământul, ai dat lumii DUNĂREA, căuș în care s-a adunat toată lumina ochilor tăi! Acum străbate meleaguri și meleaguri, hrănește darnici și zgârciți, unește lumi și plămădește în albia sa istoria omenirii.

Foșnetul văzduhului iarăși a murmurat și cele două păsări: cea neagră, rănită și cea albă și gingașă au venit la sânul Candidei. Începând cu acel moment aveau să-i fie călăuzitoare ale întunericului său. De atunci fata, împreună cu cele două zburătoare hoinărește pe malurile Dunării în lung și-n lat, păzind „lacrima Cerului”.

De aceea mergem când vrem să ne regăsim liniștea în singurătate aproape de Dunăre, aproape de lumină... De aceea când vrem să împărtășim un lucru tainic, pașii noștri se îndreaptă către Dunăre, către tăcere și liniște... Noi mergem la Candida, cea în care s-au întâlnit învolburarea și pacea, tăcerea și zbciumul, lumina și întunericul, neantul și mărginirea, cea prin care-naltul a cântat așa:

„Timp, pecete-ndreptătită,
Dar ai dat din dor șagalnic:
Un fluviu lumii ca ursită,
În curgere cu-avânt năvalnic.

Privesc agale către valuri
Și mă-nconjur cu-a nopții stele;
Aștept molatecă pe maluri,
Cântând cu dor Dunării mele.

Și iar privesc încet văzduhul
În gând și-n cugetu-mi adânc,
Căci lumina străină mi-ntunecă duhul
Și oarbă rămân cântând:

„Vino, Dunăre candidă,
Vino, plâns al cerului albastru,
Susură-mi iară-n surdina
Cu-al tău glas măiastru.”

Pe malul tău, Dunăre-nvolburată,
Îmi scriu pecetea vieții:
„Dau lumina ochilor îndată,
Chiar din negurile tinereții.”

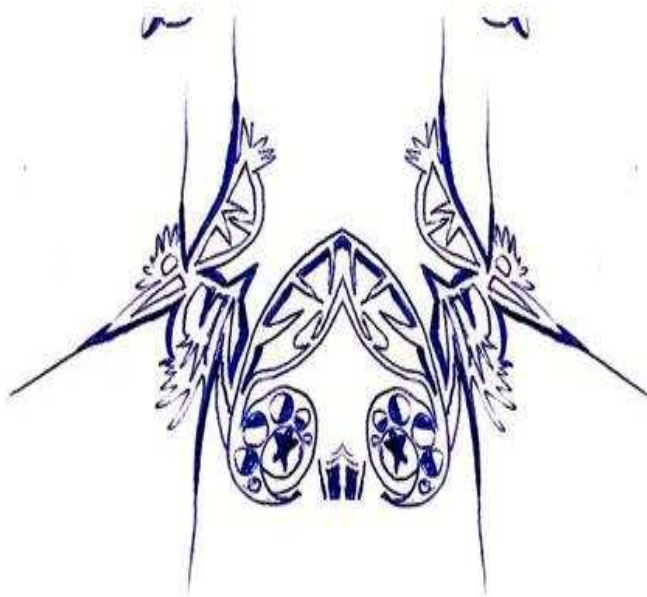
(continuare în pag. 39)

Izvor de viață și credință,
Liman de vitejie pentru acest pământ,
Tu a cerului sentință,
Fluviu sacru, fluviu sfânt!"

În curgerea istoriei, Dunărea a fost corabie pusă la grea încercare în marea vieții. Și lupte, și atacuri, și izbânde de tot felul, pe toate le-a găzduit sub imensa sa pânză tulburată de vânt. Pe de altă parte, ne-a fost și pâine, și adăpost, și mândrie, și comoară, și liant în trecerea anilor. A adunat și a unit de pe fiecare mal cununi ale culturii, corole ale spiritualității și buchete de oameni.

Dunărea a scris în paginile istoriei fie cu sânge de martir, fie cu lumină de geniu. Prin fiecare ținut pe care l-a străbătut și-a lăsat amprenta tulbure în conștiința neamului. O cântă întreg glasul omenirii și-o grăiesc poeți de geniu. În culoare-și odihnește cursul tânăr, gol sub soare, în file roase de-a vremii curgere își întinde istoria, în hărți și schițe-ntortocheate șerpuiește-ntreaga Europă. A fost o Dunăre albastră, un cântec al conștiinței unui neam, dar, în graba timpului devine din ce în ce mai albă și mai ștearsă, din ce în ce mai mică și mai afundată: avem ochi, dar nu-i vedem lumina, avem urechi, dar nu-i auzim susurul albastru, avem și mâini, dar nu-i facem vrednicie, atunci... dă-ne Doamne cuget în simțire!

Lucrare premiată pentru originalitate la Concursul de creație literară pentru elevi "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", ediția a III-a a Târgului de Carte "Axis Libri", Galați, iunie, 2011.

desen de Elena-Liliana Fluture

Tucă CIMPOERIU

Fiat Lux

Întunericul
nu există cu adevărat.
Este doar un loc
unde lumina e stinsă
și poate fi aprinsă
în speranța întunecimii sale
când se va arunca
un mănunchi de scânteii
din marele foc al vieții
în locația singurătății cosmice,
disipând începuturi de infinit
și integrând shakesperianului „a fi”
să poată purta crucea
de a ști
pentru a iubi.

Dincolo de fereastră

Mă ții de mână, iubito
Dincolo e viață
o vezi?
Dincolo de fereastră.
Rămâi cu mine de partea asta
Nu fugi, te vor prinde
Uite o lacrimă din ochiul meu
A căzut pe mâna ta
N-o șterge, e darul meu
Lumină din geam
Alte lacrimi
Nu am.

Ea știe

Soarele nu iubește veșnic
Se știe
Irisul lui cândva
Roșu va deveni
Apoi alb disipând vidul.
Jurământ etern nu va face cu nimeni
Doar jumătate din „te iubesc”
Va spune
Nu plânge
Primește doar
Jumătate din logodna inelului
În semicerc de curcubeu
Soarele nu iubește veșnic .

Gheorghe A. STROIA

Pictorul iranian Iman Maleki

sau

„Fascinația artei - dusă până la perfecțiune”

În rotunda lume contemporană, în perspectiva omului modern, devine, din ce în ce mai mult, stereotip - arta ce repugnă, arta ce înfioară, arta ce mortifică, arta ca refulare a tuturor ororilor umane ce au marcat existența Terrei. O artă decadentă, inferioară oricărei noțiuni de valoare ori de act cultural - în esență tare. Destul de rar, însă, albul imaculat al ghiocelor, deși se confundă cu albul zăpezilor omniprezente, tinde spre lumină, tinde spre căldură, demonstrând cu vivacitate sensul vieții. Și mai rar, peste câmpiile înnegurate ale minții umane, într-un zbor primejdios și misterios în același timp, faliile eruptive ale sentimentelor zguduie din temelii firea umană, arătându-și forța și maiestru-zitatea.

Din îngemănările divine de lumină și culoare, dezvăluind lumii întregi o altă fațetă a realității, se nasc picturile lui Iman Maleki. Răscolit de intemperiiile lumii în care s-a născut, dar pe care nu dorește s-o abandoneze, pictorul iranian extrage - din cețuri, din fărâmele rămase în urma unor deflagrații, din firele nevăzute ale intrigilor ori răutăților lumii înconjurătoare - esențe, așternându-le pe pânză precum psalmii

închinați divinității: liniștea, calmul, abstenența, tăcuta inspirație, zborul, speranța, visul, credința și - de ce nu - încrederea în puterea omului de a-și resuscita ființa amorțită de incontroleabilele fibrilații existențiale.

Deși o prezență silențioasă pe scena picturii universale - așa cum îi stă bine unui geniu, a cărei principală calitate trebuie să fie modestia - Iman Maleki recunoaște că : „...mă regăsesc în tot ceea ce fac, fiecare centimetru de pânză reprezintă o întregă lume, pentru mine. Sunt unul dintre fiii unui minunat și viteaz popor. Sunt persan și văd, în fiecare zi: lacrimi amare, suferințe, orori, mânie, întuneric. Mă tem cel mai tare de întuneric. Cred că mi-e teamă doar de întunericul din sufletele oamenilor. De aceea, poate, pânzele mele „vorbesc” - mai ales - despre SPERANȚĂ”.

Pornind de la cuvintele de o simplitate cuceritoare dar, evident-altruiste, putem spune că pictorul iranian redă, prin pânzele sale, eternul protest al artei, specific epocii în care trăiește artistul, un protest la: decadentă, război, suferințele oamenilor, neliniștea și nesiguranța din ochii copiilor, durerile nesfârșite ale mamelor sau la orice altă durere provocată de abuzuri și/sau violență. Folosind tehnici de lucru diferite, Iman Maleki se dovedește a fi un magician al culorilor, un maestru al luminii, redând cu foarte multă versatilitate și pricepere caracteristicile luminii, atent studiată și redată printr-o artă desăvârșită. O frumusețe similară a **luminii/evadare**, manifestată în opera pictorului iranian, mai poate fi întâlnită și în opera celui mai bine vândut artist american în viață - **Thomas Kinkade** - pictorul **luminii/poveste**.

Pictura lui Iman Maleki reușește să facă lumină chiar și între pereții unei temnițe întunecoase. Iată, de exemplu, pânza sugestiv intitulată **The window** (Fereastra), care prezintă un contrast absolut între întunericul dinlăuntru și lumina din afară. Un contrast izbitor și mortificator, care sugerează (pânza obligând la o perspectivă dintre interior spre exterior): starea de evadare, eliberarea de întuneric, teamă, angoasă, suferință, spre o lume care poate găsi și accepta lumina ca pe

(continuare în pag. 41)

un bun propriu și necesar. Cu siguranță, este vorba despre singura geană de lumină a unei închisori, prin care se poate observa o locuință așezată la poalele unui masiv muntos, ce sugerează iminenta dorință de echilibru, pace, liniște, ca o confirmare a apartenenței la o familie.

Lumina, în opera pictorului iranian, capătă o importanță deosebită, regăsindu-se ca trăsătură esențială a unora dintre pânzele sale. Fie că este vorba despre intrarea unei locuințe, sau de umbra dedublată a amurgului, de lumina care însoțește portretele sale feminine sau cea care conturează portretele masculine, lumina sa este unică: prin cromatică, prin realism, prin volatilitate, prin forța expresiei. Caracteristici evidente unor lucrări, precum: **A sad Mom**, **A Tar Player** (tar - instrument muzical tradițional, o lăută cu gât lung - specific Iranului, Țărilor Caucaziene și Asiei centrale), **A custodian's house**, **All alone** sau **Portrait of a man**.

Multe dintre pânzele lui Iman Maleki reconstruiesc portrete de femei, bărbați sau de copii, în diverse scene ori situații existențiale, pictorul dovedindu-și, astfel, elogiul pentru frumusețea umană - în general, ca mesaj „militant” de „remodelare” a arhitecturii umane interioare, de renaștere spirituală, pentru crearea unei lumi mai sigure și mai bune. Regăsim în opera lui Maleki, realistă, prin excelență, omul. Fie citind (**Omens of Hafez**, **Sisters and book**), studiind (**Studying**), scriind (**Sunlight**) sau rememorând amintiri scoase dintr-un vechi album (**Old album**). Redate în luminile calde ale amurgului, portretele sale surprind liniștea dată de cufundarea în lectură, aflarea unui univers propriu, o imaginată lume a viselor împlini-

te. Potretele de copii (fie ei asiatici sau europoizi) sunt de o rară frumusețe și expresivitate, incumbând sentimente diverse, cu mesaje clare : dorința de lumină și de liniște (**Wish**), relaxare și respiro după furtunile emoționale (**End of examination**) sau de maturitate și implicare (**Fishmonger**).

Rafinamentul detaliilor este extraordinar. Fiecare pânză este - de fapt - o fotografie, o reconstruire a realității până în cele mai intime amănunte (**A girl by window**). Panorama construită de pictor este foarte largă, oferind o claritate stratificată până spre fundalul pânzei, probând abilitatea maestrului de a îmbina desăvârșit planurile și culorile (**Dizziness**, **Memory of that house**).

Parfumul inspirat al operelor lui Maleki este unul oriental. În acest sens, stilizat, discret și elegant, el așază în peisajele ori alături portretelor sale, elemente ale tradiției și culturii persane: covorul cu motive tradiționale, voalul cu ciucuri, turbanul, tar-ul, satul-stup, coloanele cu arabescuri. Culorile favorite ale pictorului sunt galbenul, ocrul, albastrul, purpura, și verdele. Culori pe care le adună într-un melanj realist unic, pentru ca apoi să le covertească în ansambluri picturale de o frumusețe incredibilă. În pânzele pictorului iranian, nu se regăsește nimic din cea ce repugnă sufletului uman. Aratând - în speță - o tristețe profundă, personajele sale sunt pictate cu o extraordinară decență și o fabuloasă eleganță. Practic, prin opera sa, se reconfirmă valențele pe deplin cunoscute ale mesajului artistic, în general: pozitivism, încredere, optimism, frumusețe.

Se poate concluziona - fără nici un motiv de dubiu - că pictorul iranian dovedește, prin stil, rafina-

(continuare în pag. 42)

ment, precizia cromatică, finețea incredibilă a detaliilor: **GENIALITATE**. Dar, nu mai puțină genialitate și nici mai puțină valoare decât precursorii săi, aparținând realismului francez: Gustave Courbet (1819-1877), Honoré Daumier (1808-1879, cunoscut pentru litografiile ce reflectă scene de pe străzile pariziene) și Jean François Millet (1814-1875). Cu siguranță, timpul va confirma și reconfirma acest lucru, deja unanim împărțit de o mare parte a criticii de artă contemporane. Prin efort, studiu, concentrare și o deosebită grijă pentru detalii, Iman Maleki este, deja, unul dintre cei mai valoroși pictori ai vremurilor noastre. Mesajul său limpede exprimat – un apel făcut pentru renașterea spirituală a umanității - va face ca, prin fiecare pânză, să strălucească flacăra speranței, a încrederii și credinței într-o lume mai bună.

Dacă ar fi să reamintim câteva repere din biografia pictorului irakian, atunci ar trebui să spunem că, la cinsprezece ani, a început să învețe pictura cu primul și singurul său profesor, pictorul Morteza Katouzian, considerat cel mai mare hiperrealist din Iran. Între timp, Maleki a început să picteze profesional. A urmat apoi cursurile Universității de Arte din Teheran, secția Design Grafic pe care a absolvit-o în anul 1999. **Începând cu anul 1998, Maleki a participat la mai multe expoziții, cele mai importante fiind:** Expoziția Sabz Gallery (1998), Expoziția de pictură realistă iraniană de la Muzeul de Artă Contemporană din Teheran (1999), Expoziția de la Sa'ad Abad Palace (2003). La competiția internațională Art Renewal Center, Maleki a câștigat premiile: "William Bouguereau" și "Chairmanas Choise". **Imam Maleki s-a născut în anul 1976 la Teheran.**

Ionuț IANCU

Anularea libertății în *Biserica neagră*

Romanul *Biserica neagră*, de A. E. Baconsky, aduce în discuție problema atât de controversată a deceniului scurs în timpul comunismului, descriind în mod direct anumite trăiri, reacții, comportamente.

Printr-o multitudine de metafore, autorul transformă creația sa într-o operă de artă, titlul vrând să sugereze locul negru (trist, funebru, încărcat de pesimism) unde se aduce ofrandă Conducătorului.

Întreaga acțiune se petrece în jurul bisericii și mării, locuri ce trimit în mod direct spre libertate și spiritualitate. De data aceasta, biserica devine toposul unde slujbele se oficiau noaptea, trimițând în mod indirect spre o slujbă adusă necuratului, duhurilor aspre și lucrurilor tainice, nepermise. Astfel, rugăciunile au ca preponderență înmormântari, tanathosul fiind motivul ce domină întreg romanul. La un moment dat, personajul principal, progenitura unei importante figuri istorice, este pus responsabil peste morminte, meseria de gropar fiind una de mare cinste în vremea respectivă. Se transmite astfel ideea amorală că cel ce îngropa pe celălalt era pus în fruntea obștei. Totodată, ascultarea de a îmbrăca veșminte bisericesti și a oficia slujbe fără vreo pregătire teoretică sau chemare divină, scoate în evidență că lucrurile divine și-au pierdut complet valoarea fiind călcate în picioare.

Marea, universul ce se face simțit în întreg romanul, toposul ce dă naștere intrigii, își pierde complet rostul de a fi. Ea este îngrădită, ziduri înalte fac imposibilă evadarea pe mare, farul devine locul de unde paznicii urmăreau orice urmă de mișcare, astfel încât marea apare ca o tentație a libertății, ca un paradis spre care omul tinde, dar nu poate nicidecum să îl cuprindă.

Aceste îngrădiri construite sunt urmate de altele mult mai numeroase, ce sunt gândite cu o atât de mare exactitate, încât pătrund până în intimitatea sufletelor. Oamenii devin cerșetori, violează intimitatea cetățenilor, sunt atât de ascultători încât parcă sunt transformați în mașini. Unelte folosite la muncă, cerșetorii pot reprezenta tăierea oricărui avânt de a lupta, de a munci, de a te zbate pentru o viață mai bună. Banul devine principalul mijloc de comunicare, iar manipularea atât de evidentă, încât indivizii aud aceeași predică la nesfârșit, spre acțiunea conform sistemului în care trăiesc.

Violența verbală este urmată de cea comportamentală, misterul romanului aducând ceva din universul preferat de Dan Brown în desfășurarea epică.

Într-o astfel de lume, valorile își pierd complet orice reper, mai marele judecătorilor devenind portar ascuns printre haine, ceea ce trimite nu doar la coborâre, ci la o lipsă de atitudine fermă. Astfel,

(continuare în pag. 45)

Olimpiu Vladimirov**Grabă**

Sleit de puteri,
îmi biciuiesc grăbit gândurile,
să închei odată
confruntările nesfârșite
cu mine însumi!

Disputa care urmează
nu-mi dă nicio emoție
veșnicia e sora mea.

Înțelepciune

Nașteri oarbe
lângă adevăruri nebănuite:
Să primești pomană.
de la cei pe care îi urăști;

Firimitură de înțelepciune
dintr-un munte.

Crochiu

Verdele bălții încă mustește
între zdrențe de argint picurat;
În vintirele rupte adâncul dospește
palidul rai răsturnat.

Povară de timp. De val tremurat.
Vâsle-n odihnă. Liniști se-nclină.
Vodca îngână iubiri. Pe-nserat
luna înalț-o lacrimă lină.

Corabie

Silueta scoicii trece sub lună
înălțând pânze din fir de păianjen,
o corabie crescută cu teamă
peste lacomele guri în furtună

Câte catarge își leagă fruntea
lângă luceferi, prin porturi umile?
Nu mă întreabă nici cerul, nici marea,
când părul tău leagă prova cu țărnul.

Nostalgie

Vă strângeți așa sus, așa departe,
chipuri de sfinți de-un omenesc aparte,
doar Raiul vă mai ține încă parte
la câte se mai pot, prin rugi, împarte.

Plecați cu-atâtea semne de-ntrebare
lăsând câte-o icoană la răspântii,
să nu v-ajungă clipa care doare,
să vă prelingeți, alb ecou pe pârtii

Poate-ați găsit înalta armonie
în curcubeul cel din Paradis;
Povara lumii crește târzie
pe umeri de îngeri – și cerul e vis.

Sentimentală

Piciorul meu de lemn înmugurește;
nu știe că viața-i o povară,
îi place, totuși, omenește
să-i spun că e un ram, seară de seară

Așteaptă doar în vis o primăvară
seve din adâncuri să le soarbă,
clipele ce vin să nu mai doară
lângă privirea care trece oarbă

Mă duce și m-aduce cu-umilință
și-mi cere să mă sprijin în condei;
Căci are, dumnealui, veche credință,
e-un lemn de rezonanță. Ce mai vrei?

Mărturisiri

Mă lovesc de privirile tale,
ninsori nevăzute și orbitoare;
Zâmbete reci se surpă în cale
capcane ascunse, amețitoare.

Doar ochii ți-i ferești. Sunt puri și dor
sub lumini strânse din golfuri astrale;
lerni răvășite la margini de frig
aprind colinde în nopti ireale

Mărturisiri amare nu au loc...
Vorbele mari au rămas doar poveste;
Cine imploră oare un noroc
care-a trecut printre noi ca și-o veste?

Sărbătorit

Durerile mă caută mereu...
E-un dat al zeilor, din răni târzii;
Lumini și umbre își împart cu greu
uimirele-adunate-n poezii.

Ce treieră nisipu-n vânt pustiu
sunt dimineți și seri. Nu pot să tac,
am trupul sângerat de când mă știu,
închis în vise și-n rostiri sărac.

Sărbătorit mă vreau, măcar un an,
cu nebunia vinurilor negre;
Aripile nu-s desfăcute-n van, -
taie zboruri înalte și integre.

Mă îmbată piatra

Rup stâncile din munte ca un râu
cioplindu-le doar alte fețe reci,
să te grăbești mereu să le petreci
sub visele ce nu-ți pun nici un frâu.

Uimite de răsfăț urcă-n statui
spre înaltul unei catedrale;
Câteodată ți se-aștern în cale
piciorul cu încredere să-l pui

Mă-îmbată piatra și îi sorb tăria
ce crește-n calendare veșnicia!

Iulia SURIANU

Fluviul de vis

Ușa se închise în urma ei. Voia să uite totul...

Se trezise cu soarele mângâindu-i trăsăturile fine ale feței doar ca să fie șocată de aspectul... camerei ei!? Se afla într-un loc foarte luminos, într-un pat pătrat cu așternuturi albe care... levita? Închise ochii îngrozită de ceea ce i se întâmpla. Cum se putea să se fi trezit acolo? Era un fel de viitor ciudat? Oare visa? Se afla într-o altă dimensiune? Spera că visează. Se gândea la familia ei și la tot ceea ce pierduse din senin.

Își amintea tot trecutul fericit petrecut în orașul de pe malul unduitor al Dunării, unde viața - vibrantă și colorată, scăldată în soare, căldură și praf - pulsa în locuri care de care mai pitorești: în port, între casele orașului vechi, în parcurile de la periferie sau în autobuzele care se mișcau lent. Orașul bătrân trăia în inima ei cu aroma specifică de măr amestecat cu praf și iarbă proaspăt tăiată. Mirosul acela bogat, leneș și apăsător, de care doar uneori devenea conștientă.

Locul natal părea că îi împrumută stările. În fiecare anotimp își dezvăluia alte laturi, alte sentimente, pe care le inducea cu ușurință și subtilitate tuturor celor care, plimbându-se pe străzi, percepeau cu adevărat ce vedeau. Se schimba și ea odată cu anotimpul și cu vremea de afară, cu felul în care razele soarelui se filtrau printre crengile copacilor. Niciodată orașul nu păruse supărat vara, nici chiar în timpul ploilor torențiale, cărora le aștepta cu un fior ud și nerăbdător finalul. Amândoi știau că după asemenea descărcări de energie se vor simți revigorați. Ea percepea diferit culorile orașului după un astfel de moment: totul era viu, pur și umplut până la refuz de viață. Până și pereții de beton păreau mai veseli. Vedeau cum furnicarul amortit pentru o vreme revenea la viață lipăind prin bălți limpezi și cum totul revenea la normal într-un interval de doar câteva minute.

Miracolul citadin o fascina. Ea, o mică parte a unui organism uriaș care-și executa mișcărilor aparent browniene într-o ordine desăvârșită, împărtășea stările marelui suflet comun format din mii de oameni la fel ca și ea. Totul gravita însă în jurul Dunării, pulsațiile sufletului colectiv devenind mai puternice odată cu apropierea de fluviu și ajungând la cote maxime pe malurile apei.

Uitându-se la cotul pe care îl făcea Dunărea în dreptul orașului ei, putea experimenta cea mai variată gamă de trăiri. Se putea simți proaspătă ca un copil ce abia învăța să meargă sau obosită și înțeleaptă ca una dintre femeile bătrâne și liniștite care se uitau melancolic la luciul apei în asfințit. Cotul acela strâns făcut de Dunăre numai acolo, avea o însemnătate aparte pentru ea, chiar dacă nu înțelegea de ce. Privindu-l, se simțea la fel de protejată ca în brațele tatălui ei, și destul de puternică pentru a se apăra de orice pericol. Era ca și cum ar fi putut cuceri lumea îmbrăcată în pijamale...

Cu această imagine în minte, se hotărî să exploreze lumea nouă în care fusese aruncată, pentru a se întoarce cât mai repede cu putință acasă. Niște panouri imense de sticlă lăsa lumina soarelui să pătrundă din abundență în ceea ce presupunea că ar fi fost camera ei. Se decise să își înceapă căutările de acolo, de unde nimeni nu o putea vedea.

Coborî din pat și constată, spre surprinderea ei, că podeaua ce părea rece și dură era de fapt făcută dintr-un burete moale, cu o temperatură plăcută. Se duse la oglinda mare de lângă pat și își observă înfățișarea: purta o cămașă de noapte din in, lungă și bej. Avea aceleași trăsături, numai că părul castaniu închis îi depășea cu mult umerii, iar ochii verzi și pătrunzători erau acum mai rotunzi. Părea să aibă aceeași vârstă. Începu să studieze pereții unde recunosc un lucru familiar – desenul pe care îl făcuse pentru admiterea în clasa de pictură a Liceului de arte. Acesta stătea ca de obicei atârnat la loc de cinste în camera ei. Îl privi cu atenție și observă că în locul numelui ei era semnat Aya. Acela era noul ei nume? Probabil că da, doar era scrisul ei. Reuși să-și găsească noptiera care cobora lin și rapid din tavan la o simplă apăsare de buton și fu mirată de faptul că mica mobilă levita spre ea la fiecare pas, așezându-se în poziția potrivită pentru a umbla în el în orice moment. După ce apăsă la nimereală butoanele de pe telecomandă, reuși să-și trimită noptiera înapoi în tavan și se îndreptă către șifonier. Era fericită să găsească un element de normalitate în camera aceea străină. Dar avu parte de o nouă surpriză, întrucât în spatele ușilor mari de lemn sculptat găsi un ecran tactil gigantic. Începu să caute printre ținutele pozate tridimensional pe ecran. Era ușurată că nu trebuia să fie un as al tehnologiei ca să poată umbla cu respectivele aparate. Își alese ceva ce credea că va putea purta cu o oarecare grație și eleganță: o rochie cu fusta croită inegal dintr-un material cu imprimeu floral. Când selectă această ținută, rochia pluti și se așeză lângă mâna ei. Își scoase cămașa de noapte și aruncă rochia pe ea. Îmbrăcămintea purtată anterior alunecă grațios în sus, retrăgându-se prin tavan.

Deși evitase mult timp acest lucru, își aruncă privirea pe geam. Imaginea ce se întindea la picioarele ei era tulburătoare. Trebuia să iasă din camera aceea! Dar dacă o părăsea cum își va mai găsi drumul înapoi spre casă? Dacă constata că avea o familie care o aștepta cu micul dejun compus din lucruri pe care nici măcar nu știa cum să le mănânce? Dacă era ilegal să iasă pe străzi? Nu știa nimic despre noua lume. Trebuia să afle totul din mers. Asta își spunea Aya în timp ce încerca să părăsească încăperea. Constată că nu trebuia să iasă nici prin tavan, nici prin podea și că locuia într-un soi de hotel. Voia să uite totul, toate grijile, și să pară un locuitor obișnuit al acelei lumi pentru a afla cât mai multe despre modul de viață de acolo...

(continuare în pag. 45)

De cum ajunse afară, ceva ciudat de familiar o învăluie, deși nu știa ce era acel ceva. Străzile își făceau drum printre clădirile grațioase, înalte și cu fereste foarte mari. De fapt, nu existau drumuri de pământ, asfaltate sau pietruite, ci doar râuri care păreau a converge spre un anumit punct. Oamenii se așezau pe plăci de sticlă duse de curenți în direcția dorită. Pluti timp de câteva ore pe diverse bulevarde acvatice alese la întâmplare, admirând apa limpede plină de peștișori foarte colorați, rombici sau hexagonali. Zgomotul predominant era zumzetul vocilor (cărora spre surprinderea ei le înțelegea limba) și susurul alert al apei. Stând pe placa ei trecu fascinată prin piețe umbrite de copaci imenși cu frunze mari, crețe și frumos colorate în nuanțe de verde, brun, galben și portocaliu. Văzu clădiri zvelte și impresionant de înalte, cu o arhitectură surprinzătoare, multe din ele unite prin poduri grațioase și trecu pe sub restaurante cu terase ce păreau că plutesc și unde oamenii aveau în față pahare cu licori argintii sau roșii ca focul.

Contemplarea îi fu însă întreruptă de zgomotul vocilor care se amplifică pe măsură ce se îndrepta spre un anumit punct. Râul devenea tot mai aglomerat de plăci cu oameni ce păreau foarte fericiți. La un moment dat începu să audă glasuri din ce în ce mai entuziasmate: "Fluviul Sacru", "Fluviul Sacru"! spuneau toți cei din jur. Se ridică în picioare pe placa ei pentru a vedea ce îi făcea pe colegii de trafic atât de exaltați. Când reuși să prindă o vedere bună a peisajului, deveni conștientă de acel ceva foarte familiar: mirosul bogat, leneș și apăsător de mâl amestecat cu praf și iarbă proaspăt tăiată...

"DUNĂREA!" exclamă când văzu cotul pe care îl făcea apa în fața ochilor ei. Era atât de fericită, găsisese calea pentru a se întoarce acasă. Nu observă însă faptul că expresia de pe fața celorlalți se transformase din exaltare în groază. O placă de oțel, strălucind rece, levita cu mare viteză către ea și două persoane o apucară violent de brațe. Tocmai când era cu adevărat fericită, i se întâmplase o asemenea nenorocire! "Ai dat un nume Fluviului Sacru!" urlau ei amenințător. "Trebuie să fii nebună! Vei fi internată într-o clinică specială." Plângea și se zbătea, iar întrebările o năpădiră din nou: Cum va reuși să se apere? Cine va crede că venea din altă lume și că nu cunoștea legile? Ce căuta ea acolo? Cum ajunsese acolo?

Autoritățile o închiseră într-o cameră antifonată dintr-o instituție publică pentru cetățenii cu probleme psihice. Începu să țipe cât de tare putea, susținându-și nevinovăția. Bătu în pereți, se zbătu, încercă să smulgă ușa camerei. Totul era în zadar. Închise ochii și se lăsă pradă lacrimilor.

- Andreea, Andreea! Ești bine?
- Unde sunt?
- Pe faleză. Ai căzut cu rolele...

Lucrare premiată pentru stil la Concursul de creație literară pentru elevi "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", ediția a III-a a Târgului de Carte "Axis Libri", Galați, iunie, 2011.

noastre! **"Deșteaptă-te, omule!"** - ... sau, dacă istoria rămâne un dat implacabil, **"samsaric-renăscător"** - **"NAȘTERE-MOARTE-RENAȘTERE"** (de fapt, stimulată de forțe ocult-infernale terestre, să renască și să prolifereze și să se fortifice - aparent... într-o veșnicie!) care trebuie judecată în toată complexitatea lui și "la rece": **"Sculați, voi, oropsiți ai vieții"** ...și ai destinului impus de alții, mereu de alții...și nu mai... **"vegetați blandianic!"**

...Altfel...ia ascultați ce scrie autorul, pe Co-perta a IV-a: **"...addig kell utni az olahot a mig var csepeg csontjabal..."** (ADICĂ): **"...valahul trebuie atâta bătut, până îi curge sânge din ciolan..."**.

Mda. Chiar așa! De **aici** încolo (dacă nu vom fi atenți) va începe, prin Tragedia Uitării – **Tragedia neamului și a omenirii - ...Călăii lumii (mereu... "re-născuți")! abia așteptați!!!**

¹ -Dan Sandu, **Amintiri din Samsara**, Editura Ateneului Scriitorilor, Bacău, 2011.

² - **"Oana Orlea, născută Maria-Ioana (Oana) Cantacuzino** (născută la 21 aprilie 1936, România), este scriitoare și fostă deținută politică, aflată în exil în Franța, unde locuiește din anii 1980. Oana Orlea este pseudonimul literar al Mariei-Ioana Cantacuzino, fiica aviatorului legendar Constantin "Băzu" Cantacuzino și a Ancăi Diamandy. Este nepoata prin alianță a lui George Enescu și legatară sa testamentară. În 1952, la numai 16 ani, ca elevă în clasa a X-a, este arestată și condamnată la patru ani de închisoare, sub acuzația de complot și acțiune subversivă împotriva statului, pentru că a distribuit manifeste anticomuniste și execută pedeapsa de închisoare până în 1954. În această perioadă fost deținută la Văcărești, la Jilava, într-un lagăr de muncă la Pipera, în croitoria pușcăriei Târgșor, în pușcăria de la Mîslea, la Malmaison etc. În timp ce Oana se afla în închisoare, George Enescu este invitat de primul ministru Petru Groza să susțină un concert la București. Enescu respinge această invitație atâta vreme cât Oana nu va fi eliberată de acest regim. După ce a ieșit din închisoare, nu i s-a permis să-și continue studiile și a trebuit să-și câștige existența ca sudor pe șantier, ca taxator de autobuz, să spele pe cap clientele unui coafor. A fost mereu supravegheată de Securitate și, în 1960, a fost arestată din nou pentru câteva luni în procesul atacării furgonului de bani al BNR. În perioada de relativă deschidere din a doua parte a anilor '60, Ioana Cantacuzino a reușit să publice șapte cărți - proze scurte și romane - sub pseudonimul Oana Orlea. În anul 1980 se stabilește în Franța. Cele îndurate în închisoare au ajutat-o să scrie o carte autobiografică despre tinerețea sa furată publicată la Editions Seuil, din Paris. Ea își semnează cărțile cu numele său de căsătorie, Oana Orlea – cf. Orlea, Oana, **"la-ți boarfele și mișcă!!"** - interviu realizat de Mariana Marin, Editura Cartea Românească, București și cf. wikipedia.

(urmare din pag. 42)

personalitatea umană pierde noțiunea de libertate, finalul fiind edificator în acest sens: **A înțelege înseamnă însă, mai mult ca oricând, a muri - și în timpul morții, ca și după moarte, se instaurează mai întâi un lung întuneric...** Poate de aceasta, Biserica neagră devine un ecou al efectului manipulator al unor politici duse greșit înspre anularea ideii de libertate individuală ce devine automat, pierderea libertății unei societăți aflate într-o continuă schimbare.

Melania CUC

Victoria Fătu Nalațiu și BEȚIA DE NECTAR

Editura Eikon, 2011

Pictoriță și scriitoare împătimită de frumos, Victoria Fătu Nalațiu s-a dedat în ultimii ani la „nectarul” florii de cireș-japonez.

Sensibilă și băntuită de metaforă ca puțini dintre noi, ea reușește să își facă un loc al său distinct în sfera celor care scriu *haiku*.

Laureată a mai multor concursuri de gen din țară dar și din străinătate, Victoria Fătu Nalațiu scoate, recent, de la tipar o plachetă elegantă ca grafică și pe care o întitluează „**Beția de nectar**”.

Într-un paralelism de bun augur sunt așezate în cele 90 de pagini, poeme în stil haiku și lucrări de pictură semnate de autoare. Originalitatea lucrării constă în temeinicia cu care a fost redactată cartea, - fiecare dintre poeme beneficiind de traducerea în limba engleză datorată profesoarei Gabi M. Rusu care excelează în acest spațiu cultural în redarea stărilor emoționale și filosofice a textului original.

Într-o triadă mai puțin obișnuită în literatura noastră contemporană, Victoria Fătu Nalațiu își configurează lucrarea editorială în speță, cu un fel de „concluzii” în japoneză, aici rolul de traducător revenindu-i lui Avram.

Așadar, în acest elevat și interesant context lingvistic, - completarea textului poetic și cu o seamă de explicații - detalii privind termenii de literatură specifică japoneză (*haiku*, poem într-un vers și *senryu*) aduce o consistență aproape didactică frumuseții intrinseci a cărții. Patima Victoriei Fătu Nalațiu pentru Carte, ca obiect cultural se desăvârșește aici prin contopiri defel întâmplătoare de lirică aproape grafică, în stil nipon, și tușe de pictură păduroasă, autentică, de sorginte transilvană. Deși la prima vedere nu ai crede că portretele de bătrâni carpatini și natura moartă, care reprezintă interioare de case ardelenesti ar putea duce la un întreg prin alăturarea lor cu stampele lirice japoneze, iată că, prin echilibrul pe care li-l conferă autoarea în paginile acestei plachete, vedem că nimic nu este imposibil atunci când faci un lucru cu mintea, inima și mai ales cu înțelepciunea.

Victoria Fătu Nalațiu este un creator, așa cum ea însăși se autodefiniște în preambulul Cărții: „Creatorul / Trezește liniștea dintre cuvinte”.

Apoi, în oglindă, face trimitere la măriile sa, cititorul: „Cititorul / Caută liniștea în metaforă și simbol”.

Victoria Fătu Nalațiu și Melania Cuc

Victoria Fătu Nalațiu și „**Beția de nectar**” sunt un întreg, un gest cultural clar, care nu se mulțumește doar să despice firul în patru în spațiul local. Victoria Fătu Nalațiu a prins aripi și și-a luat zborul imaginar spre cultura milenară din Țara Soarelui Răsare.

Un gest salutar și care ne arată că poeziile sunt păsări care, imaginare, zboară din colivie.

Samson Iancu scrie ca și cum ar creșta carnea obrazului în brici

“Am să te îmbrac în aur Finlandooooo!” fie și numai la atât s-ar putea reduce această odesea de nomad de după 1989, asta dacă această carte ar trebui simplificată la o singură sintagmă.

În fiecare dintre noi mai trăiește copilul care și-a dorit cândva să plece cu șatra țigănească ori cu ciroul. Necunoscutul fascinează, libertatea asumată este ca o capă roșie dinaintea taurului din arenă.

Chiar dacă nu toți avem curajul să luăm în răspăr drumurile Europei, să trăim cu dragoste și durere aventura, suntem tentați s-o facem comod, livresc, îmbibându-ne cu acel exotism plin cu bube-dulci și nestemate veritabile.

Cartea lui Samson Iancu este o radiografie pe un segment social complex dublată de un talent nativ și putere aproape hipnotică de a atrage cititorul pe text.

Țigani! O seminție fascinantă prin colorit de foc de tabără, libertatea cuțitului care spintecă în carnea iubitei, galopul cailor sălbaticiți în galopuri... totul este trecut prin metamorfoza cumpenei de milenii și redat în tușe sigure, într-un portret colectiv

(continuare în pag. 47)

de un primitivism care se ciocnește de civilizația opulentă a Europei de la începutul Mileniului Trei. Poate fi, de ce nu, și un document de epocă.

Căutam să plecăm în vacanță în lumi vechi, în locuri ca și inexistente, dar nu știm prea multe nici despre Țiganii care au rupt frânghia frontierelor fizice și culturale.

În cartea **“Țiganii, aurul și diamantele”** Samson Iancu ne aruncă în “groapa cu lei” a contemporaneității.

Recunosc, nu am citit niciodată până acum o carte scrisă în mare parte în jargon, o carte prin care să mi se deschidă breșă clară către o societate despre care nu știam decât ceea ce mi s-a oferit prin documente oficioase sau prin știrile din ziare.

Tot acel furnicar, ca într-un stup bine coordonat prin legi universale, dar situat de noi în lestul vieții, peisaj de care am fost învățați să ne ferim ca de molima contagioasă, lumea pestriță care a emigrat imediat după 1989, este preluat în cartea lui Samson și disecat la sânge. Așa, ca pe o masă chirurgicală, sunt scoase viscerele personajelor, analizată situația și, apoi, totul este repus la locul său în întreg. Trupul omului este ridicat pe picioare și învățat să meargă. Adică, să facă ceea ce știa dintotdeauna.

Am găsit interesante paralelismele, aparent fără afinitate cu subiectul cărții, amintirile autorului cele mai pregnante, pe care le-a purtat în „rucsac” de-a lungul și de-a latul continentului, în lagăr, în încăierare sau în momentele de dragoste. Poarta Sărutului, suflul de bibliotecă, prezența mamei... fragmentele din viața „normală” sunt postate ca într-o peliculă în jocul de creație al cărții, - realizând nuanța, diferența dintre Alb și Negru, dintre Bine și Rău, asta doar dacă Pozitivul și Negativul mai au relevanță într-o lume în care apatridul, fugarul, emigrantul... pot supraviețui din amintiri, aur și diamante...

Samson Iancu expune o lume nebună din chiar interiorul acesteia. Este ca într-o eliberare, scrie cu voluptate, folosindu-se de jargon cu bucuria unui puști care a dat iama în vitrina cu acadele. Sparge tabu-uri și legi nescrise, scene de viață extraordinară ca vitalitate, sunt aduse dinaintea cititorului care este, pe rând, surprins, oripilat, fascinat, tentat să se pună în locul personajelor.

De-a lungul lecturii am găsit scene de un realism magic, hilar, tragic. Eliberări de energie antheică pe care, recunosc, nu o bănuiam că ar putea exista într-o falie socială pe care o ignorăm, nu o priveam, din teamă, cu toată seriozitatea. Ei nu sunt ca mine! Fandam.

Acum mă întreb: Care e cel bun? Care e cel rău? Nimeni nu știe.

Libertatea în sine, în cartea asta, devine litera Legii universale și banii, nestematele, aurul... sunt doar detalii reduse pe rând la perpetuarea speciei unei seminiții atât de puțin înțeleasă. În lumea asta, până și dragostea-i năbădăioasă, bărbat și femeie, care pe care, se luptă și se împreunează precum panterele în savană.

Schimbarea de mentalitate, puterea de adaptare, mimetismul câștigat prin exercițiul supraviețuirii, forța de-a îndura destinul cu orice riscuri, sunt teme pe care autorul le abordează cu o sinceritate debordantă fără să se teamă că ar putea deranja cititorul.

Lumea este ca lumea, și lumea lui *Samson Iancu* este precum carpa de pe peretele unei case de mahala - o țesătură în care femeia oacheșă și cu cercei din aur-sadea, retează în incisivii ca de sălbăticiune tânără, tija unui trandafir sângerând. Roșu!

Durerea nu mai contează.

Patima mustește, se învârtioțește în cartea de față. Există o “faună” în care personajele au nume dintre cele mai ciudate, fără să aibă acte de stare civilă și nici convenții legiferate - este un *loc* - miracol.

Pulsul clipei se zbate în jugularea copilului care crește fără acoperiș deasupra capului, pulsul mișcă laptele în sânul femeii care face dragoste în apele Senei, așa ca la începutul de lume. O femelă și un mascul sfîndînd civilizația și regulile impuse prin codurile de conviețuire într-o Europă ca o Doamnă bătrână.

Dincolo de instinct și supraviețuire, personajele cărții își trăiesc “visul-american” aruncând în jocul vieții toate “cărțile”. În dragoste și lupta pentru bani totul este posibil. Personajele se bazează nu atât pe hazard cât pe intuiție, pe atracția pe care o au pentru metalele și pietrele scumpe, din generație în generație, de-a lungul migrației lor, ca neam, de peste o mie de ani. Universul lor este la degetul mic al scriitorului, care observă, notează, îi nemurește prin carte, așa cum sunt, cu viciul și talentul pe care îl poartă fără fandoșeală, fără frică de păcate.

Cartea nu poate fi povestită, ea trebuie citită, și pe fiecare pagină cititorul să facă un exercițiu de toleranță pentru personajele care ar putea fi, de ce nu, eșantioane din realitate.

Dar, cine este *Samson Iancu*? Cum reușește un scriitor să performeze în redarea unei lumi pe care, nici măcar Eugen Barbu, în “Groapa” din mahalaua Oatului nu a reușit să o illustreze cu

(continuare în pag. 48)

atâta veridicitate? Cine este omul care a vrut și a reușit să trăiască în mijlocul unor oameni vicleni ca șarpele, iuți la mânia ca mânzul sălbatic?

Cum nu am avut privilegiul să-l cunosc personal pe Samson Iancu, voi cita pentru dvs. din postfața cărții.

„Autorul s-a născut la București, în data de 23 aprilie 1953. Absolvent al unui liceu de istorie-filologie la Craiova. A fost crescut într-o casă de copii din Târgu-Jiu, fiind bibliotecarul casei timp de șase ani și având atracție pentru artă și literatură. De altfel, această pasiune se va converti mai târziu într-un mare interes pentru bijuterie și gemologie (pietre prețioase), fascinat și extrem de curios de un domeniu aproape inexistent în România: studiul pietrelor prețioase și semiprețioase.

Participant la Revoluția din decembrie 1989. Presa locală - după cum putem citi în „Revoluția, văzută și trăită de presa locală” de Șerban Comănescu (articol apărut pe site-ul www.editie.ro/LIBERTATE) - citează printre componenții Consiliului Județean Dolj al FSN personaje precum: „generalul Dumitru Roșu, Ion Licu (director la Eletroputere), Tudor Gheorghe, Mugur Mihăescu (Vacanța Mare exista și pe atunci, doar că nu apărea la televizor!), Constantin Șerbănoiu (nedevenit încă Dilly), Iancu Samson (un privatizat precoce, din comunism, deținător al dughenei de încărcat brichete de pe Lipsșani), Marin Vrapcea (socrul lui Rodion Cămătaru și director la IUG)”.

După revoluție, emigrează odată cu sutele de mii de români plecați împreună la bine și la rău, cuprinzând în fapt toate categoriile de cetățeni români și de etnie țigănească. Este emoționant episodul plecării, cu băiatul cel mic luat în rucsac, cu doar 11 dolari în buzunar etc. Aventurile sale și ale altor cunoscuți cu care se intersectează fac obiectul acestei cărți.

Ambițios, iubitor de arta bijuteriei și antichități, reușește în cele din urmă să se integreze în Franța, să muncească și să câștige foarte bine, devenind un cunoscut expert în pietre prețioase.

Iubitor al pietrelor prețioase și al literaturii, începe să scrie primul său roman autobiografic în 2008. El va fi urmat de o altă carte în care sunt povestite alte întâmplări din viața emigranților, care ne pot face să înțelegem mai bine tabloul Europei de azi și, în general, al lumii în care trăim sau, mai exact, al părții sale nevăzute și necunoscute marelui public. Așadar, alte evenimente senzaționale vor reține cititorii în romanul ce se află în pregătire”.

Iată o biografie, prin ea însăși devenind o pagină de roman de aventuri furtunoase.

Samson Iancu este scriitorul care împrăștează literatura contemporană cu poveștile care, dacă nu ar fi spuse... am crede că nici nu au existat.

Felicitări, Samson Iancu!

„Înapoi la viitor”, de Nicolae Băciuț

Editura Nico, 2010

Nicolae Băciuț este unul dintre cei mai efervescenti creatori pe care îi are astăzi patria Limbii Române. Poet, publicist, editor, promotor și artizan al diferitelor evenimente culturale cu răsunet național dar și internațional, Nicolae Băciuț reușește ca puțini alții dintre colegii sciitori să scoată în raftul librăriilor carte după carte.

Făcând rabat la confortul personal, scriitorul alunecă printre lentilele travaliului zilnic, scapă din mașinăria societății care îi cere obolul și scrie. Scrie.

Ceea ce face Nicolae Băciuț este nu doar un travaliu de rutină, un exercițiu de împlinire a unui destin literar clar, ci o meserie de credință. Spirit și trup colaborează în această ctitorire de pagini de literatură, care are marele merit de-a fi nu doar redată într-un stil literar inconfundabil, dar care, prin fiecare lucrare editorială demonstrează că vivacitatea talentului său nu și-a pierdut din esență. Viața în starea sa lucidă, cu apoteotice scipiri de filosofie intelectuală și acel praf de polen de duh, care vine și îi dă poetului ce-i al Poetului, fac deja din opera lui Nicolae Băciuț o avere publică.

Pagini de Istorie literară, secvențe de critică lucidă cum numai un filolog sadea ca domnia sa poate să elaboreze - poeme, articole sociale, monografii și portrete de oameni... Iată un puzzle de armonii livrești ce poartă semnătura: Nicolae Băciuț.

Pentru acest răgaz de lectură, am ales „Înapoi la viitor”, un titlu care cuprinde sub umbrela evident modernă, 234 de pagini tipărite și care se împart între dialoguri intelectuale, eseuri, întâmpinări de-o eleganță rară, până la cărțile colegilor de breaslă, la fulgurații de gânduri și tușe de portrete ale unor Oameni care își au locul lor garantat în galeria marilor români.

Nicolae Băciuț este, printre extrem de puținii scriitori pe care îi cunosc, curat, necontaminat cu morbul ranchiunii, a invidiei și luptei pentru a fi în “topul” cărților săptămânii. Scrie despre colegi cu bucurie! Nu e puțin lucru. Dăruiește pentru că are de unde dăruia.

În volumul „Înapoi la viitor” găsim o superbă spovedanie de scriitor. Nicolae Băciuț răspunde întrebărilor unor elevi de liceu. Încă din start autorul declară “Nu mi-ar fi plăcut să mă nasc într-o altă limbă”...

Concret, clar! Dar Nicolae Băciuț răspunde zi de zi la această întrebare, prin ceea ce face și, mai ales, prin ce și cum scrie. Stăpânește cuvintele printr-o afinitate evidentă cu Limba Română și ele, cuvintele, i se supun, îi devin complici de nădejde în alcătuirea frazelor de o rară frumusețe dublată de înțelepciune. Nicolae Băciuț are disciplina scrisului, și acest exercițiu iese ca uleiul la suprafață în alcătuirea textelor. Tot ce scrie este literatură. Bună.

(continuare în pag. 49)

În cele opt interviuri pe care le consemneză, (cei supuși "tirului" fiind, în ordine alfabetică: Melania Cuc, Daniel Drăgan, Romulus Feneș, George Filip, Valentin Marica, Lucan Vasiliu și George Vulturescu), autorul lasă spațiu larg pentru cel pe care dorește să-l "radiografieze". Nu-i scapă detaliile, nuanța și aici, aș crede că meseria de jurnalist de rang internațional și-a demonstrat cu prisosință valențele. Textul curge ca de la sine, fără hiatusuri între personalitățile celor doi - subiect și interviewer.

Este o sărbătoare să dialoghez cu Nicolae Băciuț, omul și scriitorul deopotrivă.

Mai departe, pe "firul" paginilor, ajungem la o seamă de cronici literare. Aici, verbul se rotunjește, autorul devine insistent pe frază, adesea insistă pe forma și consistența cărții pe care o prezintă sau o recenzează.

Stilul este inconfundabil.

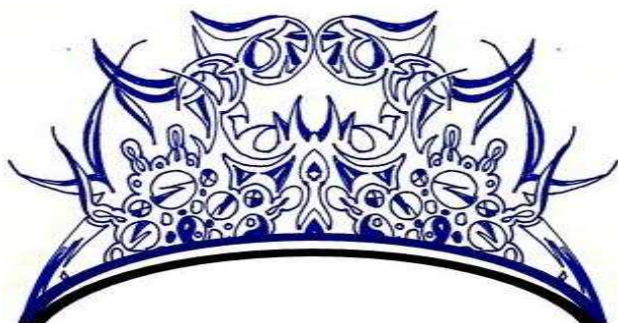
În speță, beneficiază de atenția criticului Nicolae Băciuț cărțile semnate de: Serafim Duicu, Lazăr Lădăriu, Elena M. Câmpănuș, Liliana Moldovan, Florica Z. Costea, Grigore Avram, Gheorghe Nicolae Șeican, pentru ca, mai apoi, să se aplece cu atenție și generozitate asupra unei game întregi de "producție" editorială de dată recentă, analizând și promovând antologii, anuare, scriind despre evenimentele culturale la care a participat și care, dacă nu ar fi fost consemnate în carte, ar fi ieșit sigur din memoria colectivă. Nicolae Băciuț are darul de-a nemuri Clipa cea repede.

În ultima parte a volumului autorul adună, într-o interesantă "Poiană a lui Iocan", spații, personalități, spirit creator - totul ridicat la un standard de literatură modernă, cu ștaif vizual și capabilă să pună cititorul în legătură directă cu lumea reală.

Cu cartea "**Înapoi la viitor**", Nicolae Băciuț a mai pus o "cărămidă" la edificiul cultural pe care îl slujește prin ceea ce face și prin ceea ce scrie.

Document și lectură agreabilă, cartea de față își are locul ei pe rafturile bibliotecilor, în școli și centre de cultură din țară și din diaspora românească. O traducere a cărții, în una din limbile de largă circulație, ar fi potrivită pentru promovarea României Culturale în lumea cea mare. Un fel de pașaport al ideilor care ne leagă și care ne despart, ca națiuni, în acest creuzet infernal al globalizării galopante.

Timpul nu este încă trecut.

desen de Elena-Liliana Fluture

Adrian BOTEZ

Timp nesimțit

trece timpul ca nebulul: nu mi-a aruncat - niciodată - nicio privire: a năvălit doar - orbește - în viața mea - a pângărit-o și sfâșiat-o - nătâng și fără-ntrebare - și-acum vrea să plece - nesimțitul - umblă ca turbatul - să spargă ocnița pieptului meu coșcovit - să fâlfâie (neuzit criminal) surd și-nfundat - precum bufnița - fâl-fâl-fâl - și să dea buzna - nesățul canibal și mitocan - iar în alte grădini - uscându-le secătuindu-le - părăduind minuni - ofilind nădejdi - stingând credințe - muguri de vise - fremătând fărâmând

nu - nu te las să scapi - să-ți faci iar - unde vrei și cum vrei tu - de cap - timp nesimțit și nebun: nu-nu

vei sta - nemernic pângăritor - aici cu mine: te voi lega butuc - cu toate beteșugurile mele - fără de număr - și vom putrezi - amândoi - ca doi siamezi: om și timp - timp și om

nu se va mai întâmpla nimic în lume - dar nici tu nu-ți vei face damblaua - peste hoituri de îngeri și peste colb de pribegi - prin smerite inimi de pelerini - cu focul zării în ochi - toate - hoituri pulsând de instinctul drumului - fermecătoare

...și - astfel - omenirea și viața vor căpăta - prin mine un biet măscărici de mahala - nemurirea

...n-o vor - poate - dar o vor avea: trebuie făcut și timpul ăsta nesimțit - să-și plătească toate crimele - prin cineva

(continuare în pag. 50)

Liedul metamorfozelor

ar fi fost bine să plouă-ntreaga noapte
să mă înece în florile de rod:
așa – doar voi privi de pe înaltul pod
cum faclele se sting – discret – în șoapte

cumplitul lied mă urmărește-n stele
orbesc privind la șarpele uitării:
de-atâtea-ncolăcirii se rup ostroave
oprindu-l pe Ulysse-n gura mării

e cântul bolii zborului de flutur
e cântecul seminței prinsă-n brazdă:
din fâlfâiri – târâș fără de gazdă

din moartea zânei – florile se scutur...
...marea morții unduie-n coroane:
răsare luna – cap punând la zvoane

Cântând în vie

licăre și flacăre – în ploile nopții
flecăreli de trubaduri - îngeri din adopții!
latră câini în subpământ – huhuie comori
e un timp ca să trăiești – zorii-s ca să mori...

nu veniți cu nunți prin munți – călăreți de spaimă
vi-l știu tropotul sașiu și a voastră faimă:
mai bine scâlțați în vin miezul cel de noapte
să plutească-n el – cu lin - stele tot mai coapte

și un greierel din vii pună-n strună visul
s-o convingă pe „cumătra” – prima oară-n ere
că nu-i asudat de munci – ELCRIN – paradisul

și că lenea din lumini dă oricui putere!
...tresării din cântu-mi beat - un butuc cu coarde:
Hrist se ghemuie-mi în pălmi - ori piron mă
arde?

Din suferință

din suferință se forjează soarta
când chip de Om ia omul - plânge Gaia!
din trăsnet se dezlănțuie-n nori ploaia:
semințele se-nmoaie – și dau Cartea!

din răstignire naște Mântuirea
din sfâșieri de sân se schimbă firea:
umpleți mansarda lumii - crud - cu geamăt
și genii vor plodi-n al mării freamăt!

nu râdeți de monahii-n rugăciune:
doar ei știu taina lumii – și-o durează!
scoțând din oase oarba spurcăciune

veți căpăta – din nou – trupul de rază!
...lepădați ceas – lepădați gând și vrere:
învățați de la pomi - din flori – putere!

Meniri și dezlegări

radiind precum îngerii
greoi – mirosind a
pământ – copacii-și țin palmele
întunecat-verzi – încăpățânat
netranslucide – peste
pântecul plin – de
rod tainic

toate crugurile de stele – trecând peste
grele - nocturne coroane – îi
binecuvântează și le
menesc – fructe mistice
precum fumuri și arome de jertfe
nepământene

...numai păsările văzduhului – povârnit de
presimțirea belșugului – și
copiii din uliți – trag cu ochiul
ciudoși – dar cu
ascunse nădejdi: poate
totuși – nu se va împlini
întrutotul – cereasca menire – ci va
fi - mai terestră - dezlegare firească - și la
ciugulire

Liniștea lumii

e liniște pe crengile mării
liniști de soi - că-și uită și Grădina
solemnul cânt lunar al nemuririi
...mugure-ntârziat își plânge vina

e liniște pe crengile mării
însuși Hristos visează într-o stea
târâșul și-l amână solul firii
șarpelui înțelept i-e limba grea

nu știu de-i clipă sau e promisiune
nu știu de-i rai sau doar o pauză-a vieții
duhul din mine uită de misiune

și-aplaudă – în delir – pe cântăreții
îngerii – bolnavi de roua dimineții...
...nu-i cine și nu-i ce din răni s-adune

Supraidentitate

pe măsură ce scriu - Dumnezeu
citește - aflând
cine este

n-are nevoie - în noaptea neștiinței și
aflării - de
feștilă: slovele - în țepoșate rânduri
împungând agresive - cu junghere de fulger și
suliți - străji credincioase până la
veșnica viață - Îi luminează
și-L învelesc cu
milă

Maria TIRENESCU

Ziua învățătoarei mele

Eram mică, dar știam că în 30 iunie sunt sărbătorite acele ființe sensibile și harnice, care își ofereau o parte din sufletul și energia lor pentru a-i învăța pe copii să scrie, să citească, să socotească, să gândească și să se poarte. Era *Ziua învățătorului*.

Îmi vin în minte întâmplări din veacul trecut, întâmplări care au legătură cu prima mea învățătoare, Maria Mihalca. Prima zi de școală a anului școlar 1956-1957. S-au schimbat uniforme. Îmi amintesc că aveam o rochiță pepit, încheiată la spate cu nasturi, cu guler alb detașabil și șorțuleț negru cu volănașe. Pentru ca toți părinții să știe cum este noua uniformă, directorul școlii a invitat câțiva elevi pe scenă. Doamna învățătoare m-a trimis și pe mine. Despre această întâmplare am povestit, în glumă, că m-a ajutat să fiu model, încă din prima zi de școală.

Îmi amintesc cu plăcere de primii ani de școală, de multe dintre activitățile pe care le organiza învățătoarea noastră. Îmi amintesc de lecțiile obișnuite, la care participam cu tot sufletul, de activitățile practice, de plimbările de la sfârșitul fiecărui an școlar, de modul în care aplană conflictele dintre elevi. Îmi mai amintesc de lecțiile deschise la matematică din clasa a doua, de educație fizică din clasa a treia, lecții la care au participat învățătorii din fostul raion Vișeu. Îmi mai amintesc de repetițiile la cor, la spectacolele la care participau formațiile clasei noastre. În clasa a treia, aveam corul clasei, cu solist.

Centenarului Unirii Principatelor Române a fost, pentru doamna învățătoare, ocazia de a ne învăța și pe noi, copii de maramureșeni, să cântăm și să jucăm Hora Unirii. Doamna învățătoare nu era numai o persoană foarte pricepută, cu mult tact, care reușea să stăpânească niște copii jucăuși, neastâmpărați și cu idei, era și un exemplu de gospodină și mamă iubitoare.

Într-o zi, m-a trimis mama să aduc lapte de la doamna învățătoare. Am văzut-o cum a muls vaca, cum a strecurat laptele și cum mi l-a turnat în sticlă. Mi-a arătat atunci și grădina de legume, și animalele pe care le avea în gospodărie.

În vacanța de vară, conduși de domnul Mihalca, cu cei șase copii ai familiei lor, am fost pe Arșița, dealul de la sudul orașului Vișeu de Sus, după cireșe amare. A fost o excursie plăcută, am avut bucuria de a vedea o livadă frumoasă și îngrijită, am adunat și cireșe mici, care nu ne-au plăcut la început, ne-am mirat de gardurile din crengi și drumul pe care rar trecea câte o căruță.

În lipsa unui profesor de specialitate, doamna învățătoare a acceptat să predea muzica la liceul din oraș, care avea în componență și clase de gimnaziu.

Eram în clasa a cincea. Îmi amintesc de lecția deschisă la muzică, în cadrul cercurilor pedagogice. Apoi, de corul elevilor claselor V-VII.

La spectacolul anual pentru părinți, doamna profesoară a organizat un grup vocal cu cinci elevi din clasa a șasea, în care m-a inclus și pe mine. Am cântat

Cântec de leagăn de Schubert, pe trei voci. Am fost foarte mult aplaudați. Nu știu cine a avut ideea să cântăm o strofă în limba germană, dar acest lucru a fost apreciat de țipțerii din oraș.

Când eram în clasa a șasea, corul condus de doamna Maria Mihalca era candidat la un loc fruntaș pe regiune. Îmi amintesc că am învățat atunci **Cuc, cuculeț** de Nelu Ionescu. Împreună cu o colegă din altă clasă, am cântat partea de solo. Ne completam foarte bine. Ea se auzea mai bine la sunetele joase, iar la cele înalte aveam eu mai multă putere. Chiar a fost foarte inspirată doamna profesoară, când a făcut această combinație. Știu că am fost foarte bucuroși. Corul nostru luase premiul al doilea, după corul liceului de muzică din Baia Mare.

Eram în clasa a șaptea. Mama îmi promisese un acordeon, dacă învăț să cânt la acel instrument. Aveam o experiență cu pianul pe care nu l-am primit, pentru că era mai urgentă construirea unei case proprii. Un acordeon era mai ieftin, mai ușor de purtat...

Am fost la câteva ore de acordeon, la doamna Mihalca. Aveam unele avantaje: știam teorie de la școală, știam câte ceva din studiul pianului, dar știam, în mare parte, cântecele de la difuzorul pe care îl auzeam aproape tot timpul liber în casa noastră.

La ce mi-a folosit faptul că am învățat să cânt la pian și acordeon? La îmbunătățirea memoriei auditive și la priceperea de a folosi în același timp cele două mâini în mod independent.

La serata pe care am organizat-o la absolvirea clasei a șaptea, doamna învățătoare, acum profesoara noastră de muzică, mi-a propus să cânt la acordeon. M-am codit puțin, dar doamna m-a încurajat. Apoi, am insistat să cânte și Adrian, colegul meu, fiul doamnei profesoare. A interpretat câteva cântece.

După ce gheața a fost spartă, am antrenat și alți colegi la microfon. Împreună cu Livia, și ea fiică de învățători, am cântat **Două viori** și **Prima poezie**, cântece la modă. Livia știa foarte bine să secondeze.

În vacanța de după reușita la admiterea în liceu, corul casei de cultură se pregătea pentru etapa pe regiune. Concursul avea loc la Satu-Mare. Doamna Mihalca îmi propune să cânt în cor, alături de mama și de multe cadre didactice.

De la Satu-Mare, corul s-a întors cu un premiul al II-lea. Din acea dată, doamna Mihalca a preluat rolul de dirijor al corului pe care, până atunci, fusese condus de Ion Furnică.

Am început clasa a opta. Corul liceului avea prima repetiție. În sala de clasă erau mai mult de 60 de elevi. Doamna profesoară deschide cartea cu partitura și, ajutată de acordeon, cântă o parte din corul țăranilor din opera **Cavaleria rustică** de Mascagni. Recunosc linia melodică auzită la difuzor.

În pauză cartea rămâne pe banca în care

(continuare în pag. 52)

stăteam eu. „De ce nu cântăm și partea asta?” întreb. „Puteți?” „Cred că da”. Încercăm. Se găsesc imediat câteva fete care pot lua acutele din recitativ.

Spectacolul școlii, concursul anual al formațiilor liceenilor... Chiar și acum mă întreb cum a îndrăznit doamna profesoară să aleagă acea partitură dificilă, dar sunt foarte bucuroasă că reușea să încante sala oriunde se prezenta cu noi. Era categorică și pretențioasă când era vorba de lucruri dificile și foarte bucuroasă când vedea că eforturile îi sunt răsplătite cu aplauze și premii.

În decembrie 1963, formațiile artistice ale casei de cultură participă la inaugurarea clubul muncitoresc din Borșa. Puteam eu să lipsesc? Am cântat în cor. Spectacolul avea loc seara, iar în cor erau mai mulți dintre profesorii mei.

În clasa a zecea, am învățat istoria muzicii. Orele erau mai bogate în audii; unele lecții le țineam în laboratorul de fizică.

Urma să vorbim despre compozitorii români. Doamna profesoară îmi propune să scriu câteva cuvinte despre Ciprian Porumbescu. Pentru a mă ajuta, îmi dă notițele unei eleve din altă clasă. Eram în perioada tezelor și doamna nu voia să îmi deranjeze programul. Îmi spune că la biblioteca liceului este cartea **Cânta la Stupca o vioară**. În recreația mare am fugit la bibliotecă și am cerut cartea.

Ajunsă acasă, am citit în fugă ce scrisese colega mea. Nu mi-a plăcut. Așa că, am hotărât să citesc cartea. Teme scrise nu aveam, în timpul orelor eram atentă la lecția nouă... Aveam, e drept teză în acea săptămână, dar la matematică.

Am citit cartea în două zile. Am scris trei pagini, cum mi se spusese, dar am cerut permisiunea de a povesti episoadele care mi-au plăcut din carte. Și nu erau puține...

În clasa a unsprezecea nu mai aveam ore de muzică. Dar pe doamna învățătoare o întâlneam în școală. Cea mai mare dintre fiicele doamnei Mihalca era studentă la Limba română. Am aflat că și doamna Mihalca a reușit la facultate. Această veste ne-a bucurat foarte mult.

Eram studentă. În vacanță m-am dus cu mama la repetiție la corul casei de cultură. Voiam să fiu sigură că o revăd pe învățătoarea mea, dar și pe multe din învățătoarele din oraș. Corul se transformase în cor de femei, pentru că era greu să se găsească bărbați dispuși să participe la repetiții de două ori pe săptămână. Învățătoarele erau nu numai libere seara, dar era un loc foarte bun de întâlnire și o activitate plăcută. Să nu mai spun de premiile și aprecierile în urma participării la diferite evenimente.

Cred că învățătoarele, în ciuda trecerii anilor, nu se schimbă prea mult. Încărunțesc puțin, dar rămân la fel de vioaie, spirituale, cu un deosebit simț al umorului și la fel de dispuse să ajute pe oricine are nevoie. E drept că vorbesc mult, repede, fac și multă gălăgie, dar, la semnul dirijorului, se face liniște și repetiția decurge firesc.

Ultima mea întâlnire cu doamna profesoară a fost în 30 aprilie 1983, la primăria orașului Vișeu de

Sus, la căsătoria civilă a fratelui meu. La eveniment a participat tot personalul Școlii Ajutoare și multe cadre didactice din oraș. Doamna Maria Mihalca absolvise facultatea și predă limba română la școala la care tatăl meu fusese director, după plecarea de la casa de cultură. Era neschimbată: aceeași persoană zâmbitoare, comunicativă, energică.

După ce tinerii au fost declarați căsătoriți, conform obiceiului, toți cei prezenți cântă. M-am apropiat de doamna profesoară și am tras cu urechea.

„De când cânti tu alto?” mă întrebă. „De când călătoresc noaptea cu trenul și nu pot să le cer celor din compartiment să nu fumeze. Am și laringită cronică. Creta e vinovată.”

În 1994, doamna Maria Mihalca, deși era pensionată la limita de vârstă, predă muzică la Școala Nr. 7.

Sunt zile în care ne amintim de cei care ne-au fost modele, de cei cu care am vrut să semănăm. Sunt zile în care dorim să le spunem și celor care vin după noi cum am trăit, ce am învățat, cum am gândit.

Pe cei de la care am luat câte ceva din modul în care îi vedeam, pe care i-am avut ca exemple, îi purtăm în inimă. Nu pierdem nici un prilej să vorbim despre acei oameni deosebiți care ne-au marcat modul de a gândi și munci.

Printre modelele pe care am considerat că trebuie să le aleg nu e numai doamna Maria Mihalca, dar azi am considerat că e cel mai bun exemplu.

Faptul că nu numai eu sau colegii mei din școală, ci întreaga comunitate din orașul Vișeu de Sus, a văzut în doamna profesoară Maria Mihalca un exemplu de dăruire și de activitate și-a găsit expresia în acordarea titlului de **Cetățean de onoare** al orașului Vișeu de Sus.

1 Mai 1958

Claudia ADAM

Echitație

mi-aleargă prin vene
sireapă în spume
cu coama în dublă spirală,
la poarta din piept
gonește-ntr-o clipă
nechează și scurmă-n abrac
răstimp cât ai zice tic-tac
se-adapă din ploaia de ieri
și paște pe creste
prin iarba de mâine
e veșnic aceeași
și-i alta mereu
sireapa în spume din sufletul meu.

Dor de ducă

Duce-m-aș și m-aș tot duce
inimă fără răscruce
într-o piatră de granit
să mă pierd în asfințit
pe o apă curgătoare
cum se pierde roua-n soare.

Duce-m-aș fără de știre
fără dor, fără iubire,
doar cu cerul peste gene
și la piept cu sânzâiene
să mă prind în a lor horă
drăgaica să-mi fie soră.

Când mă vei căta, iubire
să știi că m-am dus cu zile
și-am lăsat dorul în tindă
să-ți vezi ochii în oglindă
și să-i simți cum te usucă
până-ți vine dor de ducă.

Necuvinte

Cuvintele învolburate
se sparg de talazurile conștiinței
purtând ecouri ancestrale
gândurile - acești soldați fără țel
pe câmpul de bătălie
al haosului ce-i hrănește
îmi construiesc castele de nisip
la margini de neființă.
Doar universul mai sângerează-n necuvinte
chemând izvoarele-napoi
dar cine oare le mai simte
când morții-și dorm mormintele în noi?

Naiadă oarbă

am să lipsesc puțin
din viața mea
ține-mi locul
arătare veștedă cu ochii-namorați
când voi reveni
am să-ți povestesc
unde începe și unde se termină
roata asta nebună
între-ale cărei spițe ai răsărit
o să-ți arăt lumea de pe marginea prăpastiei -
lumea aceea în care te scalzi naiado
poate atunci ai să-nțelegi câți zei au pierit
sub tălpile tale iubire.

Implozie

există o linie
dincolo de care
poezia se devorează pe sine
cu-atâta masochism
încât poetul se prăbușește
într-o implozie
de cuvinte

e o altfel de tăcere
peste care nici un cuvânt
nu poate țese veșminte.

Adevăr absolut

M-am săturat de toate definițiile
singurul meu adevăr absolut
stă în felul cum luna
își oglindește raza
în ochiul ce-o privește acum
în tic-tacul ceasului din perete
și într-un greiere
ce-mi cântă veșnicia
sub fereastră.

Sculptură amorfă

tăcerea nu te poate alunga
din sânge
cum nici cuvântul
nu mi te-aduce mai aproape

ești forma nenăscută
a zborului închis în piatră
și ochiul meu
doar el te vrea aripă

te voi sculpta sub pleoape
la fel ca-n prima zi
când îmi păreai aieva
o zbatere de aripi
a păsării măiastre

Tănase CARAȘCA

LA FILM

fragment din vol. „Descult prin urzici”

Caravana cinematografică era o mașină cu o cașcarabetă în spate care, cam o dată pe lună, în anotimpurile accesibile, venea în sat și, într-o sală de clasă sau vara, în curtea școlii, direct pe un perete văruit, proiecta un film, de regulă rusesc, pe care îl vizionam în mod deosebit noi copiii, ce ne așezam direct pe dușumeaua clasei, care mai tot timpul era îmbibată în motorină, probabil pentru conservare și folosință îndelungată, sau în curte direct pe pământul bătucit de atâtea picioare ce călcau zilnic pe el. Cei mai în vârstă care erau amatori de asemenea ocazii, chiar dacă unii erau obosiți după o zi de muncă, stăteau, cât rula filmul, în picioare, ținându-și în mâini felinarele date „la mic”. Cei mai cu stare, sau puținele personalități ale satului, cum erau popa, învățătorii sau coana moașa, își aduceau scaune de acasă, sau, dacă erau în relații bune cu directorul școlii, acesta le oferea locuri pe un dulap gros din brad, cu un preș pe el adus de femeia de serviciu de la școală, care și ea era o personalitate a satului, este adevărat cu grad ceva mai mic, dar era.

Intrarea era un leu, dar noi cei mici mai intram cu un ou, câteva nuci sau fructe de sezon, sau dacă eram iuți de picior și eram primii la sosirea caravanei pentru a da o mână de ajutor la căratul aparatelor și întinsul cablurilor era și mai bine, pentru că nu mai plecam de acolo, aveam ocazia să ne băgăm în seamă, să fim de ajutor și încă ce ajutor, ce poziție extraordinară să vorbești cu oamenii aceia care veneau cu caravana cinematografică. Uneori, aceasta avea un megafon mare instalat pe mașină și circula prin sat, iar la intersecții oprea și anunța evenimentul: “Caravana cinematografică a venit în satul dumneavoastră pentru a vă prezenta filmul sovietic de mare succes cutare și cutare, având eroi principali pe Serghei și Olga, eroi ai marelui război pentru apărarea patriei împotriva fascismului. Vă așteptăm în astă seră la școală. Nu scăpați ocazia, veniți cu mic cu mare la film”. Când auzeam așa ceva, nu ne mai trebuia mâncare, nu tu joacă, ținta pe care o urmăream era doar filmul. Se crea o efervescență tipic de sărbătoare și în scurt timp, tot satul afla de eveniment, discuta despre el, se pregătea și participa măcar cu un membru al familiei. Alteori, mașina nu se mai deplasa prin sat, oamenii aceia scoteau o măgăoaie mare care se deschidea, de fapt era difuzorul prin care se reda sunetul filmului, dar folosit pe post de propagandist, puneau muzică mai ales indiană care putea fi recepționată în tot satul și acesta era semnul că a venit caravana cinematografică.

Printre filmele rusești, mai apărea câteodată și câte un film indian care făcea mare vâlvă, de se înghesuia tot satul. În aceste situații, cererea fiind mare, filmul se mai proiecta o dată, ca să-l poată vedea toți, de data asta nu se mai rupeau bilete, de, mai făceau și operatorii aceia câte un mic ciubuc, iar noi, cei mici, profitam de aceste ocazii rare și ne strecuram în sală prin fel de fel de tertipuri, sau, la evacuare, ne

ascundeam prin mica sală de clasă, mai ales, dacă aveam norocul să fie încropită vreo scenă pentru cine știe ce serbare școlară, sau pur și simplu, după ce începea filmul, eram lăsați să intrăm cu toții și năvăleam în sală ca hunii, strecurându-ne printre cei mari, ca să ne ocupăm locurile din față.

Primul film pe care l-am văzut în viața mea a fost un film sigur rusesc, pe care de fapt nu l-am văzut. Sigur că sună ciudat, dar atunci, fiind un țânc, m-am rugat mult de fratele meu, Nelu, să mă ia și pe mine la film, am plâns, l-am amenințat că îi spun mamei despre cine știe ce șotie făcută de el și îmi ceruse să nu spun, dar nu a cedat decât atunci când mama i-a spus:

- Dacă nu-l iei și pe el, nu te duci nici tu!

Văzând că mi-a reușit tertipul, plânsul mi-a trecut ca prin minune iar el, mai mult obligat, a trebuit să mă ia și pe mine. Neavând nevoie de compania mea, a considerat că și-a făcut datoria dacă m-a dus până la școală, iar după ce m-a băgat în sală, m-a abandonat și a dispărut printre mulțimea de oameni care stăteau în picioare cu felinarele atârinate în mâini. Trebuie să fac precizarea că pe atunci nu exista curent electric în sat, ca sursă de iluminat pe stradă erau folosite felinarele cu petrol, iar ca sursă de energie pentru aparatele de proiecție, un generator care funcționa cu benzină undeva în curtea școlii, și al cărui păcănit strident se auzea în sală, dar asta ce mai conta? Neexistând, deci, o altă sursă de lumină, am văzut o rază proiectată pe deasupra capetelor oamenilor și m-am luat după ea, numai că am luat-o în sens invers și am ajuns, normal, la locul de unde aceasta pleca. Pentru că filmul începuse, din acele aparate am văzut că străbat în sală și alte raze subțiri de lumină, zgomote ciudate, niște cârâituri produse de pelicula ce trecea prin diferite angrenaje, și toate astea mi s-au părut deosebit de interesante, dar nu înțelegeam de ce oamenii stau cu spatele la ele. Am lăsat toate întrebările deoparte și m-am concentrat la film, de fapt la acele aparate, care păreau destul de interesante cu luminile și zgomotele lor. L-am urmărit cu mare atenție pe omul care, la un moment dat, a băgat în acele aparate o roată, a desfăcut din ea o bucată mare de panglică, a răsucit-o, a aranjat-o pe după niște roticele, după care a închis niște capace, s-a așezat pe un scaun și a ațipit. După un timp, care a coincis aproape cu finalul filmului, m-am cam săturat de atâta film și am plecat în căutarea fratelui meu, să-i propun să mergem acasă. Printre picioare și felinare, am înaintat și deodată m-am pomenit în față cu imaginea unei fete blonde, ce se vedea doar de la bust în sus, tunsă scurt, probabil eroina partizan, cu niște lacrimi enorme ce i se rostogoleau pe obrajii bucălați, de care se lipeau șuvițe de culoarea lanului de grâu copt. După asta, pe un pătrat luminos au scăpărat câteva zigzaguri de culoare mai închisă, după care totul s-a terminat. Felinarele au prins a lumina și l-am reperat imediat pe fratele meu, care încă mai stătea cu ochii lipiți de peretele care până mai adineaori

(continuare în pag. 55)

ținuse loc de ecran. L-am atenționat că ar fi timpul să plecăm acasă, pentru că filmul se terminase. Cum de pe atunci îmi sclipea mintea, am realizat că ceea ce văzusem eu proiectat pe perete era de fapt filmul și mergând spre casă, m-am antrenat în aprecieri la adresa aceluia pe care tocmai îl vizionasem. Știam că dacă le spun adevărul, că toată seara am căscat gura la aparatele de proiecție, ar fi răs cu toții de mine și m-ar fi batjocorit, așa că m-am dat cât mai rotund posibil, să nu pic de prost, am întărit cele spuse de ceilalți, am ascultat cuminte și am aflat subiectul și a doua zi am participat la dezbateri cu ceilalți copii, ba chiar eram în stare și l-am și povestit unora care nu au putut să-l vizioneze, lăsându-i cu gura căscată și cu gustul amar că pierduseră ceva extraordinar.

Uneori, la film se mai și dormea, dacă subiectul devenea neinteresant, sau dacă zbenguiala de peste zi ne ajungea chiar în timpul vizionării, și mi s-a întâmplat și mie, și nu o dată. Pot spune că este unul dintre cele mai dulci momente de somn odihnitor și benefic, dacă se petrece cu mulți spectatori în jur care nu se sinchisesc de nimic în afară de ceea ce se proiectează pe perețele vărui.

O dată, la un film, am mers cu mama și cu sora mea, Dorina, într-o sală de clasă, ca de obicei, unsă proaspăt cu motorină. Caravana a venit probabil la sfârșitul unui trimestru școlar, când aveau loc serbări școlare, sau era vreo sărbătoare națională, că în sala de clasă era încropită o scenă din dulapi, așezați pe băncile din clasă. Deasupra scenei, pe perete, era locul unde se proiecta filmul din acea seară. După ce am intrat în clasă, ne-am despărțit de mama, pentru că nu aveam cum să stăm între oamenii mari, că ar fi însemnat să nu vedem nimic și ne-am strecurat la locurile noastre din față. Acolo puteam sta liniștiți în fund sau întinși după cum v-am povestit, direct pe dușumeaua îmbibată cu motorină, fără să deranjăm pe nimeni și fără să fim deranjați. În hărmălaia care s-a creat în mica sală, eu am pierdut-o din ochi pe Dorina, care era destul de mică, să fi avut 5-6 anișori, dar mi-am văzut liniștit de film, că doar de asta venisem, nu să o păzesc pe ea, că unde putea să se ducă? După ce filmul s-a terminat, am ieșit în curtea școlii, unde m-am întâlnit cu mama. M-a întrebat dacă știu unde e Dorina, dar normal că i-am răspuns că a plecat de lângă mine și nu știu unde s-a dus. După ce am mai intrat o dată în sala de clasă, care acum era complet goală, și am verificat sumar dacă nu cumva o fi rămas pe acolo, mama a hotărât să plecăm acasă, pentru că, probabil, "fetei i s-o fi făcut somn și a plecat să se culce". Ajunși, am constatat speriați, mai mult mama, că Dorina nu e nicăieri. M-a trimis pe la vecini, pe la nana ei de botez, care nu avea copii și o mai lua uneori, când era singură, să doarmă cu ea dar nicăieri, nimic. Nimeni nu știa nici un amănunt legat de sora mea și cu cât informațiile se adunau și răspunsurile erau negative, îngrijorarea mamei creștea, până și-a prins capul în mâini și a început să plângă. După ce a verificat și epuizat toate posibilitățile, mama m-a luat de mână (nu știu de ce, în seara aceea eram doar noi doi acasă) și mi-a spus:

- Hai cu mine s-o căutăm!

Somnoros cum eram, dar simțind și eu o doză

de îngrijorare, sau poate chiar vinovat de neașteptata dispariție, m-am lăsat târât de mama înapoi spre școală, iar în drumul nostru ne-am oprit la domnul învățător Giurgiu, l-am trezit din primul somn, am explicat despre ce e vorba și i-am cerut cheia de la școală. Mama, cunoscând locurile cu ochii închiși pentru că uneori, când nana Maria, femeia de serviciu de la școală era ocupată, o trimitea în locul ei să facă ordine și curățenie, a descuiat ușa și am pătruns împreună în beznă din interior. A scăpărat un băț de chibrit, s-a deplasat prin toate colțurile clasei, dar nimic, sora mea parcă intrase în pământ, pur și simplu se volatilizase. Simțeam că mama este la capătul puterilor, dar nu putea ceda, după ce a mai dat odată otocolul, s-a oprit în fața scenei ascultând atentă, după care mi-a întins chibritul și mi-a spus:

- Te bagi sub scenă și scaperi un băț, dar bagă de seamă, să nu-l scapi pe jos, să-l ții cât mai sus să nu ia foc dușumeaua, și uită-te peste tot, nu cumva o fi pe acolo?

Mi-a băgat în mână cutia cu chibrituri și m-a împins cu o ultimă speranță spre scenă. Am intrat târâș-grăpiș și cu ceva teamă de ceea ce putea exista acolo, am scăpărat un băț de chibrit respectând cu strictețe instrucțiunile. Am privit printre băncile pe post de suport, am constatat că nu sunt pericole, am prins curaj, m-am târât mai departe urmărind umbrele proiectate din cauza micii flăcări și între picioarele unei bănci dintr-un colț, am dat peste surioara mea cea mică, ce dormea dusă, visând probabil continuarea filmului, ce fusese întrerupt de somnul ce o doborâse tocmai în acel loc îmbietor, unde își făcuse culcuș pentru a se odihni. l-am strigat mamei:

- Aicea e, mămică!

- Scoate-o de acolo, fi-i-ar somnul să-i fie, o să mai pupe ea film, când oi mai fi eu fată mare, am auzit-o pe mama certându-și odrasla, dar de data asta cu o voce relaxată pentru că, normal, îi venise inima la loc.

Între timp, eu am început să trag de ea, ea a protestat cu o palmă care a nimerit drept peste ochii mei, nu era timp de văicăreală, am răspuns cu o smucitură, am târât-o pur și simplu de sub acea scenă până la picioarele mamei, unde a început să se văicărească de parcă suferise cine știe ce brutalități. Mama a liniștit-o și am plecat toți trei acasă după ce i-am dus cheia domnului învățător. Pentru ceea ce făcuse, eu aș fi vrut ca mama să-i articuleze măcar câteva palme la fund, dar a scăpat nebatută spre nemulțumirea mea, pentru că îmi imaginam ce aș fi pățit eu dacă aș fi făcut așa ceva.

De multe ori ne amintim de pățania Dorinei cu dormitul sub scenă și ea face caz și mereu repetă că somn ca ăla de atunci nu a mai avut, și nici nu crede că va mai avea vreodată.

Copilării...

Valeriu VALEGI

Registru liric personal

Într-o dimineață de primăvară a acestui an, cum rătăceam familiar printre tarabele pieții cu aură basarabeană, privirea-mi fu atrasă de chipul trist, dar distins, al unui domn între două vârste ce părea a fi aterizat acolo din altă lume.

...Mi-am adus aminte că am citit, printre rânduri, un interviu al acestuia (așa-mi spunea intuiția) apărut în ziarul local în lunile din urmă, un interviu plin de obidă ce demonstra că autorul are o puternică personalitate, spusele sale fiind perfect încadrabile în profilul unui creator de bună credință.

În scurta convorbire înfiripată în acea dimineață mi s-au reconfirmat destule dintre impresiile despre autor.

Dan Cheșcu debutează în poezie cu volumul **Antidot** (Editura InfoRapArt, Galați, 2009, 80 pag, preț neprecizat) sub auspiciile unui registru liric personal, pe cât de elaborat pe atât de asumat. Lecturile bine asimilate coabitând cu darurile unei experiențe de viață dau măsura unui talent viguros.

Cele 70 de poezii ce alcătuiesc sumarul cărții respiră în perimetrul unei singure pagini, rezultând de aici regula unei rigori impusă de autor.

Cartea nu plictisește ba dimpotrivă, lectura odată începută te ispitește s-o finalizezi.

Versurile din debutul cărții („*fii sincer cu tine însuși*” - pag.12; „*cuvântul este haina de sărbătoare a poetului*” - pag.13; „*ca să vorbesc, / voi prinde păsări călătoare*” - pag.14), versuri reluate în multiple variante în paginile din cuprinsul cărții (pag.46, 56, 61), constituie adevărate ars poetica scrise pe cord deschis.

Autorul ni se revelează ca un elegiac bine temperat, ritmurile de cantilenă fiindu-i cele mai apropiate: „*din somnul invadat de teamă, /sărăcie, prostie și șomaj, / se desprind încet și-n silă / oameni fără de țel și țintă; // și trec pe străzi plutind parcă-n acvarii / în zilele ce se-ngână una câte una / exotici pești ce iau lumină drept de-acum somnul înfricoșat!*” (orașul); „*scumpii mei domni, / dragii mei tovarăși, / eu sunt atât de neoaș, / încât balade cânt... și-s singure!*” (Intermezzo I).

Nu-și trădează (memoria culturală este doar fundalul propriilor trăiri, nu-i așa?) maeștrii tutelari (Esenin, Villon, Nichita Stănescu - numiți explicit, ori Minulescu și Topârceanu - cu trimitere indirectă).

În același timp, autorul când exultă, când se bucură liniștit de compania unor prezențe cotidiene dragi de genul lui Dimitrie Lupu („*cred că ești singurul care merită să-i spun „bătrînule!” / așa cum spun frumoasei mele, „iubito!*” - cântec de provincie), Virgil Costiuc („*când vor zări acele stranii piramide / se vor gândi la „mărețul faraon” / dar, vai, greșesc: e doar Virgil / care-și ascunde trainic lacrimile de om!*” - stranii piramide) și Petruș Dăscălescu.

Antidot este cartea de poezie, cartea de căpătâi a lui Dan Cheșcu, pe care n-am ezitat s-o recuperez într-o dimineață sălcie de primăvară a acestui an, de pe taraba unei pieți mărginașe, cu intenția clară de a mă dezintoxica printr-o cură de poezie.

Poezia unui prieten

O prietenie crește și devine mai puternică și prin precaritatea/puținătatea contactelor directe.

Mărturisesc că pe Vasilian Doboș, poet, pictor și om cu o temerară cultură, nu am avut prilejul să-l contactez direct de prea multe ori ca și în cazul altor doi-trei amici ce fac parte din cercul restrâns al oamenilor rari (dragii sufletului meu!), dar de fiecare dată întâlnirile cu el în prisaca moldavului lași mi-au revigorat ființa, chiar și-n absența unor convorbiri de cotitură (tăcerile repetate în doi având tâlcul lor...).

Știu că își ordonează și cadențează cu o veritabilă conștiință artistică expozițiile de pictură, conduce de câțiva ani buni cu sârg și bucurie nedisimulată, dublată de un înalt profesionalism, propria editură și, nu în ultimul rând, că își arhivează cu har conștientizat poezia în cărți, puține la număr, adesea trecute cu vederea de critică.

În **Despățirea de Tom și Jerry** (Editura Opera Magna, Iași - 2009, 61 pagini, preț neprecizat) **Vasilian Doboș** se dovedește a fi un poet circumscris unui vizionarism înfloritor, arar sedus de gravitați ingenuie, în întregalitatea sa cu obsesia poeziei în suflet. Impresionează o cadență a retoricii pusă în scenă după un scenariu incantatoriu (vezi epopeea lui Daniil Harms în dialog cu trista lady Off, admirând privighetoarea din hotelul „Existențial” și de pe terasa „Cimitirul elefanților” ori meditând „parodic” asupra poeziilor „panglicari” Ancelin Roseti și Marian Constandache). Daniil Harms vine dintr-un spațiu contaminat de îndoielile și certitudinile poetului și survolează un areal populat de „Pasărea Închisă, Pasărea Deschisă”, „Îngerul Hieroglifă” (pag.19) ori „Privighetoarea zidită de gânduri” (pag.25). La tot pasul te izbește o stranietate, în fond starea naturală a trăirilor autorului, dificil de descifrat chiar și de cunoscători....

În fond, centrul atomic al acțiunii lirice este Terasa „Cimitirul elefanților”, locul unde se perindă, rând pe rând, personaje venerabile, unele deja intrate în istorie, precum: Daniel Corbu, Hristea, Emil lordache („un fel de Hristos prăbușit”) („purtând în spate câte un Nor”), Vasca Dascălu („lectorul bucuriilor și tristeților”), Gustavo Loria, Dorin Spineanu, Nichita Danilov și Lucian Vasiliu („Zdrențuiți de literatură, sobri și antisatirici”). Toate aceste personaje se însoțesc sau jonglează cu norii! Această stare de înourare/ințețoșare este definitorie pentru întemeierea poetului.

Actul scrierii este trăit ca o purificare, Cezar Ivănescu, un maestru asumat, luminându-i aventura poetică: „*Câtă Dragoste, Cezar Ivănescu! / Și fiindcă este atîta dragoste, Cezar Ivănescu, / nu te aflu. / Vai, vai, Cezar Ivănescu..., / dă-mi Inima Domnului, mie / să pot conviețui cu Domnul / în urmăre! / Cîta fericire, Cezar Ivănescu! / Și fiindcă este atîta fericire, / dă-mi Bunătatea Domnului, mie, / Cezar Ivănescu!*” (pag.45).

Despățirea de Tom și Jerry este o carte gândită și construită de Vasiliu Doboș - precum o bisericuță din Maramureș.

(continuare în pag. 60)

Constantin VIZONIE**Un personaj pitoresc***(fragmente de roman)*

Printre alții, inevitabil, l-am cunoscut pe Petrică, un bărbat trecut de prima tinerețe, care lucra la fermă și se ocupa cu transportul hranei soldaților. Petrică era un om vânjos, cu fața arsă de soare, cu început pronunțat de chelie; purta și el o mustață deasă, în formă de furculiță. Ochii săi negri trădau un suflet bun. Mă ducea zilnic, pe mine sau pe Nicu, prin toate hârtoapele, văile și dealurile domeniului, pe care ajunseserăm, după scurt timp, să le învățăm pe de rost. Cea mai mare bucurie a mea era să mănânc cei doi căluți dolofani, pe care îi înhăma zilnic la căruță, un armăsar și o iapă. Armăsarul bălan era foarte puternic, dar cam puturos și trebuia "atins" uneori. În schimb, iapa sură era foarte harnică. Petrică nu-mi dădea hățurile decât la întoarcere, când bidoanele erau goale. Cu veselia lui reușea să mă molipsească și pe mine. Se simțea în largul lui, mai ales când mâna caii. Îi surprindeam pentru o clipă o urmă de fericire pe chip, când îl vedeam cu cât nesaț trage aer în piept, privind peisajul din jur. Lubea natura. Se simțea liber și, în același timp, legat de acele locuri. Pasiunea lui cea mai mare erau femeile. Nu pierdea nicio ocazie să facă glume pe seama lor, mai ales pe seama celor de la fermă. Cred că era cam disperat... Veselia și pofta lui de viață ne ținea moralul ridicat. Cheful lui de vorbă te făcea să uiți cum trece timpul. Îi plăcea să povestească de toate, din câte făcuse el prin armată. Se credea un erou. Câteodată îl mai simțeam afumat. Când îl întrebam, îmi răspundea scurt: Ce să-i faci, femeile!

Atunci când Petrică era ocupat, mergeam să le servesc masa colegilor mei cu unul dintre tractoarele care transportau lădițele cu marfă. Cred că cea mai mare binefacere din toată armata au fost aceste două luni din toamna lui '88. Poseștiul va rămâne pe timp nelimitat "in my heart". "These lovely places", pline de pomi fructiferi, ne-au încântat în primul rând papilele gustative și apoi stomacurile. Toată ziua stăteau băieții cocoțați în copaci, culegând de zor prune și mere de-o aromă îmbietoare. Locurile erau atât de pitorești, că meritau toată lauda. Farmecul și misterul ținutului erau sporite de urșii care mișunau în voie, mai ales noaptea. Aș fi vrut totuși să nu dau nas în nas cu vreunul, chiar și în plină zi. Unii speculau, spunând că au găsit balebă de urs în fața dormitorului. Bănuiam că erau doar zvonuri, stâmba, ca nu cumva să plece vreunul noaptea cine știe pe unde. Cred că inginerul, dar mai ales ofițerii care erau cu noi, s-au îmbogățit de pe urma noastră. Norma de pe două zile, trebuia s-o facem într-o zi: o sută de lădițe. Băieții cădeau ruși de oboseală, după masa de seară. De multe ori soldații nu reușeau să facă norma, iar pentru asta erau duși în pas alergător, cu târășuri și culcături până la dormitor. Eu, cel puțin, m-am luptat în aceste două luni și jumătate cu cratițele la bucătărie, sau cu spartul lemnelor. Plitele electrice nu făceau față volumului mare de găteți. Uneori se oprea curentul. Mă luptasem cu căratul apei și al hranei, dar mai ales cu soldații înfometați, cărora trebuia să le împart în așa fel porțiile, încât să le ajungă. Ca să mă asigur că n-am probleme, luam întotdeauna bidoanele pline. La câmp se mânca din marmite.

Studenta de la engleză

Mi-aduc aminte cu tristețe, când au venit cei de la Securitate. Au coborât din două Dacii negre, cu număr scurt de capitală. Știam că vin, pentru că primisem un telefon cu puțin timp înainte. Au încercat să pătrundă în perimetru, neînsoțiți de comandantul gărzii. Mă aflam la primul post, la intrarea în perimetru. Când au pus mâna pe poartă ca s-o deschidă, am strigat puternic:

- Stai! Înapoi! Am luat poziție de avertisment, cu arma în mână, ținută oblic.

- Ia uite, domnule! Sunt instruiți totuși... Nici măcar nu ești bărbierit, soldatul!

Dar cine-l băga în seamă? Așa era. Una din marile mele probleme din armată, era să mă bărbieresc. Aveam lame proaste și, în plus, mă bărbieream mai întâi în răs-păr, adică de jos în sus, ceea ce mi-a provocat mari probleme. Țin minte că, odată, ofițerul de serviciu de la poarta unității m-a întors din drum, când plecam acasă, spunându-mi că sunt nebarbierit. Îmi făcusem obiceiul să mă bărbieresc la două zile. După un timp, am schimbat tehnica și m-am bărbierit normal... Asta nu m-a împiedicat să-mi fie rușine să-l mai somez o dată, când au mai încercat să pătrundă:

- Stai! Stai că trag! Înapoi! N-aveți voie!

Și i-am amenințat cu arma, prefăcându-mă că bag cartuș pe țevă.

- Stai, măi, nebunule, că plecăm! Ne mai vedem noi!

Le făcusem impresie "bună". Mai târziu, s-au întors însoțiți de șeful gărzii. Îi uram, pentru că știam că ne vor schimba curând. Dar n-aveam ce face.

Toate astea se întâmplaseră din cauza unei "amărâte" de fete... Într-o seară, a fost prinsă în apropierea perimetrului și adusă la corpul de gardă. De serviciu era sergentul major N, care a și luat-o în primire la interogatoriu. Era beată, probabil că o îmbătase cineva. Umblau vorbe că ar fi fost și violată de un tip care era căsătorit și, pare-mi-se, avea și doi copii. Toate astea, poate că nu s-ar fi aflat mai departe pentru că, "gagica" părea fugită de acasă. A doua zi dimineață o văzusem și eu. Părea mahmură. Nu cred că ar fi urmat să spună ceva părinților ei... dar al nostru căpitan, când a venit a doua zi să preia schimbul și a aflat povestea "și-a băgat coada" și a întors-o din drumul spre gară.

Tipa spunea că era din București. Arăta destul de bine. Părinții ei nici nu știau că fugise de acasă. Să fi fost domnișoară? Totuși, individul a fost suspectă. Ce căuta ea la acea oră din noapte, în zona perimetrului nostru? Spusese că s-a rătăcit pe drum, că a luat-o prin pădure, în timp ce căuta adresa unei prietene... greu de crezut, fiindcă locul era izolat. După ce a fost legitimată, am auzit o vorbă, că s-ar fi putut să aibă o legătură cu o ambasadă străină din "capitalism". Am aflat că vorbea limba engleză foarte bine... Dar câți nu vorbeau engleza bine în România? Vrând, nevrând, a spus părinților ce i s-a întâmplat. A venit la față

(continuare în pag. 58)

locului pentru reconstituire, după un timp. Așa s-a iscat scandalul, care a ajuns la urechile comandantului de regiment, și mai departe... ne-au preluat cei de la "secu", la începutul lui mai. Totuși, îmi părea rău de ea. Fără să vreau, m-am gândit la melodia Madonnei, "Like a prayer". Videoclipul făcuse furori pe vremea aceea.

Câte am mai făcut și-n garda asta! La început, ne-am făcut serviciul excepțional, fiind instruiți beton. După ce am învățat "mersul treburilor", ne-am cam făcut de cap. După o lună și ceva, din cauza frigului, ne-am "plictisit".

Ne adunam, cu excepția câtorva camarazi din punctele cheie, la cabina portarului, în schimbul de noapte. Făceam planton cu rândul la ușă, ca să auzim dacă apare cineva în raza primului post. Primul post ne dădea de "șase", somând foarte tare. Așa ne-am petrecut destule nopți. La căldură, jucând cărți, sau spunând bancuri. Ziua ne vedeam de treabă. Dar ulciorul...

Într-o noapte, aproape toți din schimbul meu, au fost prinși la cabina portarului. Ce se întâmplase?

Comandantul găzii păcălise primul post, sărind prin altă parte gardul de pe perimetru. Aflase el ceva...

Eu am scăpat printr-un noroc chior. Dacă ar mai fi venit la postul meu, cu siguranță m-ar fi găsit dormind. Mai înainte să intru în post fusesem jos, în oraș. Pe acolo am făcut ce am făcut... și am amestecat berea cu puțin coniac. N-am gustat mult, dar m-am întors mai mult alergând, de teamă să nu întârzii în post. Masa am luat-o pe fugă. Când am ajuns la postul meu, n-a trecut mult și a trebuit "să dau la boboci"... Simțeam cum totul se învârte cu mine. După aceea, m-a luat somnul și, abia într-un târziu, m-am trezit ca prin vis, că aud pași. Așa era. Venea colegul meu să-mi spună că i-au prins.

O parte dintre noi, prinși în flagrant, au fost tunși "bec" și consemnați să nu mai plece acasă sau în oraș. Cât am riscat atunci! Nu-mi vine să cred că n-am pățit nimic.

Odată, unul dintre noi s-a jucat cu arma în post. Se plictisise. Asta a fost noaptea, când schimbul meu se afla la odihnă. A tras câteva focuri aiurea și a dat alarma. Apoi ne-am pus neică pe efort și stres, cu echipa de intervenție. Am alergat de "mi-au ieșit plămâni". Pe moment, cu capul greu de somn, m-am gândit că ne-au atacat spioni, sau echipe speciale ale securității, care voiau să ne încerce vigilența. Câteva schimburi am stat câte doi în post, cu cartușul pe țevă, foarte atenți. Părea că tensiunea nu se mai sfârșeste. Când am aflat toată tărașenia, l-am înjurat pe vinovat împreună cu ceilalți. De aflat nu s-a aflat mai sus.

- Bravo, bă! Am îndurat noi și asta din cauza ta. Dar ai procedat bine. Bravo, oltene! Noroc că ne-am mișcat bine... ne-au lăudat ăștia marii!

A fost ca o alarmă adevărată. Dar dacă deștep-tul ar fi spus că, "i-a venit lui pe chelie" să tragă cu arma, atunci...

- Tata arestu, tata regimentu'... Adio acasă în permisie! Frumos, bă! Bine că nu te-ai împușcat...

Altă dată, un individ care lucra în incinta obiectivului, a încercat să mă mituiască, să-mi dea un pachet de țigări, ca să-l las să sară gardul, motivând că, trebuia să prindă trenul. Pe acolo ar fi fost, chipurile, mai scurt traseul. Ce-i drept, mă rugase cu mai mult timp înainte.

Când a venit să-mi ceară voie, cu o pungă suspectă în mână, i-am spus să se ducă pe unde venise. Nu mă interesa pachetul lui de țigări. A insistat, a încercat să sară gardul, dar când a auzit că dezasigur arma, că bag cartuș pe țevă, s-a potolit.

Noaptea cea mai lungă

Lunga coloană de blindate și motorizate se puse în mișcare. Plecam la drum, luând de braț inocența noastră. Pe poarta unității ieșeau "one by one", atu-urile noastre pentru "petrecerea din noapte", ce avea să vină. Inițial, grupa mea a fost repartizată pe un T.A.B. În ultimul moment, însă, un alt ordin ne-a trimis ca să-i ținem companie unui bătrân "Carpați", plin cu muniție și unelte genistice. Am realizat imediat pierderea suferită. De la adăpost, direct pe bombă!...

Ce să-i facem, ordinul nu se discută, se execută! N-aveam timp de mofturi. Cineva trebuia totuși să urce în acest camion. Și-apoi nu eram singurii. Mai erau mulți în situația noastră. Când cineva pleacă la război, important e să ajungă la "meeting", chiar și călare pe-o mârțoagă!

"Șarpele" nostru se întindea lent peste doi kilometri. Stăteam înghesuiți. Abia încăpusem toți douăzeci în camion. Cântam de mama focului, pregătindu-ne sufletește pentru "distracție". Noaptea era senină, iar prin puzderia de stele străjuia o lună plină... Unul reuși să-și aprindă o țigară "Carpați". Mirosul înțepător și puturos îmi irită simțurile. "Aruncă dracului țigarea aia, sau dă-mi și mie una!" "Tu, mă? Te-ai apucat? De când?" "Din clipa asta!" Stresul mă învinsese.

La auzul motoarelor, lumea ieșea de peste tot, strigând și îmbărbătându-ne: "Armata e cu noi!", "Haideți, băieți, curaj!"

Aventura începuse. Noi răspundeam prin cântecele noastre: "Suntem armata țării", "Iubiți cu toți dreptatea", "Deșteaptă-te române!"

Câțiva kilometri motorul a tot tușit, dând rateuri dese, dar am mers fără să ne oprim. Inevitabilul s-a produs atunci când nu ne așteptam. Bătrân și obosit, sub povara noastră și a "sculelor", hârbul n-a mai vrut să tragă, transformându-se în măgar. Așa am ajuns în coada plasamentului. După eforturi și chinuri repetate, am reușit să-l facem să înțeleagă că avem nevoie de el, ca să ne ducă la destinație. D-l "Carpați" părea că a devenit băiat cuminte. Chiar se așternuse bine la drum. După ceva timp am prins convoiul. Eram încă departe de capitală, când rafalele și loviturile de A.G. se făcură simțite. Mașina frână brusc, pentru că nu mai putea să înainteze. Convoiul se oprise... O lovitură puternică de A.G. căzuse foarte aproape de mașina noastră. Căpitanul Șatohin, noul nostru comandant de pluton ordonă:

- Repede, jos! Toată lumea în șanțuri!

Urmară câteva minute de panică și nedumerire. Un zvon îmi șuieră pe la ureche: pe aproape se afla o unitate de securitate. Am băgat cartuș pe țevă și ne-am asigurat armele. Din fericire, n-a fost nici un pericol. Ne-am reluat locurile în camion puțin șocați. Da, de acum trăiam pe viu "the party".

(continuare în pag. 59)

- Toată lumea jos!...

Iar?...Altă belea! "Moșul" adormise și nu-l mai puteam urni. Cu chiu, cu vai, după ce l-am împins câteva zeci de metri, am reușit să-l trezim și hai la drum, bătrâne! Am prins repede viteză, însă rămăsesem singuri pe șosea. Ceilalți nu se mai zăreau. Cu mine se întâmplase ceva ciudat. Toată armata nici nu simțisem nevoia, iar acum... începusem să "smocăi" țigări, una după alta. Fumam și făceam vocalize. În noaptea asta, doar eram soliști! Dar acum, rămași singuri, deveniram mai prudenți, mai suspicioși. Ne apropiaram de Otopeni. Primul, al doilea, al treilea bloc... Poc! Poc! Poc! Se auziră trei explozii mai mici, urmate de un "Bang!" puternic. Sunase verdictul... Chiulasa luase foc. Iată-ne rămași singuri în noapte, în compania Otopenilor. Săracul nostru "Carpați", arsesse înainte de război...

- Jos, toată lumea, dădu iarăși ordin căpitanul nostru, dar în șoaptă. Șoferul coborî grabit din cabină, să examineze motorul. "Mort", spuse după câteva clipe. N-avea cum să-l repare. Căpitanul ne puse să supraveghem toată zona dintre blocuri și casele vecine. Ne-am împărțit în grupe de câte patru. Câțiva au rămas lângă camion ca să-l apere și să nu ne surprindă cineva dinspre curți. Am format un fel de arc de cerc. Drumul principal era bine luminat. Pe stradă nu se zărea nimeni.

Un puternic miros de praf de pușcă ne sufoca. Puțin mai devreme, aici se trăsesse serios! Ne-am postat pe lângă garduri, mascați de tufișuri și de semiîntuneric. O parte dintre noi s-au ascuns pe după coloanele blocurilor, prin gropițele de la marginea drumului. Am așteptat așa, în tăcere, mai mult de un sfert de oră. Aici domnea o liniște stranie, dar în București era urgie. Bubuituri, rafale, răpăieli, se auzeau tot mai des. Șoseaua era pustie. Între timp, căpitanul și "driverul" ne-au făcut o mică surpriză. Au făcut rost de un alt camion. Ne-am pus pe treabă imediat, transbordând toată "marfa" în celălalt camion, care n-avea prelată. Steagul găurit în mijloc, luat la plecare, flutura din nou.

Am pornit, însă după câteva zeci de metri, mașina s-a oprit. În fața noastră, la vreo alte două sute de metri, se zărea podul baricadat de mașini. Căpitanului i-a fost frică să mai înaniteze. Până să apucăm să ne dăm jos, dinspre pod au apărut în viteză două autobuze. Stăteam pe vine și ne mișcam foarte greu, dar eram protejați de ambele părți de lăzile cu muniție și de ranițele puse deasupra. Am pus armele în poziție de tragere. Casca îmi căzuse peste ochi, mâinile mi se încleștaseră pe arma mută și rece, care fremăta sub apăsare. A fost o nebulie curată. N-am avut încotro. Dacă în cele două mașini care trecuseră în trombă pe lângă noi s-ar fi aflat dușmani, ori noi am fi fost praf, ori ei...

Câteva clipe, căpitanul a stat nehotărât. Apoi ne-a dat ordin să coborâm. Nu știam cine formase barajul la pod. Dacă mai înaintam, riscam să se tragă asupra noastră, chiar dacă aveam steagul arborat pe camion. Căzusem la mijloc. În scurt timp, focurile s-au încrucișat din mai multe părți, cel puțin pe deasupra. Deși șoseaua era luminată bine, în întunericul din jur, plutea moartea, groaza, neliniștea. Vuietul de la București îmi spărgea timpanele. Am format iar un semicerc, pe partea stângă a camionului. Doi pușcași se instalează în față și doi în spatele mașinii. În stânga noastră se afla câmpul semiîntunecos, mocirlos și rece... Ne-am instalat lângă

camion și în curtea din apropiere. Totuși, de ce hotărâse căpitanul Șatohin să rămânem aici? Motivul principal a fost că, în fața noastră, la câțiva metri, se aflau două "Dacii" 1300 ciuruite. Pe fundalul nopții continuau să se proiecteze zeci de luminițe de A.G. și trasoare sau rachete de semnalizare. De asta simțisem noi mai înainte mirosul specific... Am tresărit brusc. Unul dintre cei patru pușcași apăsase pe trăgaci, în direcția podului. Răsunară două rafale scurte... apoi, liniște.

- Toată lumea în câmp! ne-a ordonat căpitanul în șoaptă. Am executat rapid ordinul, dar în zăpăceala, neștiința sau confuzia noastră, ne-am așezat cu spatele la câmp. Credeam că dușmanul vine pe șosea. Văzând ce gafă am făcut, căpitanul ne-a apostrofat iute:

- Întoarceți-vă cu fața la câmp! Vedeți că stați prea aproape unul de altul! Măriți distanța mai mult! Trebuia să avem distanță măcar șapte metri între noi.

Acum stăteam culcați pe pământul arat, rece și mocirlos. Casca îmi tot cădea peste ochi, iar eu căutam s-o împing cu degetul arătător, de la mâna stângă. Mă holbam, încercând să disting ceva prin întuneric. Când m-am uitat în jur să-i văd și pe ceilalți cum erau așezați, am observat imediat că ne lucesc căștile. Instantaneu, am avut un gest reflex, am băgat mâna în noroiul rece-lipicios, să-mi mânjesc casca. Nu peste mult timp, din întunericul misterios din dreapta mea, a tâșnit o rafală de trasoare, din gura unei "cățele". Tirul nu era îndreptat spre noi, ci spre blocurile în construcție din stânga. Atunci, unul dintre noi, un "biban" din ciclul septembrie '89, de emoție, a scăpat două trasoare în direcția din care se trăsesse.

Doamne! Imediat tirul furibund s-a îndreptat spre noi. În fracțiunea aceea de secundă am apucat să văd doar săgețile fosforescente, care mi-au trecut pe deasupra capului, la câțiva centimetri. Nu-mi venea să cred că se trage asupra mea! Părea atât de inofensiv jocul acesta de lumini!... Noroc că m-am dumerit că nu-i o scenă de film, că nu visez. Eroul eram chiar eu și totul era adevărat. Am încremenit cu mâna pe armă, abia îndrăznind să ridic privirea. Am stat așa un timp ce părea nesfârșit.

Cartușul aștepta ordinul meu, dar inspirația, norocul, stăpânirea și nedumerirea, ne-au făcut să nu mai ripostăm. Nici unul nu fusese atins. Deabia mai îndrăzneam să mă uit în jur, dar să mai și ridic capul. Au fost cele mai grele momente ale nopții. Simțeam pe pielea mea realitatea crudă și frica de moarte, pentru prima oară. Mă stăpânisem, deși tare aș fi vrut să trag vreo mie de cartușe în întunericul acela blestemat. Se făcuse deodată o liniște stranie. Nici vântul nu mai bătea. Doar în depărtare, rafalele dezlănțuite mușcau din liniștea nopții. Căpitanul Șatohin ne spusese grabit, în șoaptă, să părăsim imediat câmpul, să intrăm în curtea din spatele camionului nostru. Am ieșit târâș din șanțuri, traversând în fugă șoseaua. Inima mi se zbătea încă neliniștită. Căpitanul fixă mai bine tricolorul găurit și se ascunse în apropiere de noi, după ce ne dăduse ultimele ordine. Țineam legătura printr-un fel de telefon fără fir. Puțin mai încolo, mut și nepăsător, cu fața lividă spre cer, cu ochii deschiși sticloși, pe jumătate dezbrăcat, se afla

(continuare în pag. 60)

mortul. Privirea sa părea că regretă că părăsise această lume. O umbră de uimire se mai zărea pe chipul livid. Am dedus că provenea de la vreuna din "Daciile" zdrențuite de gloanțe. Cineva îi luase probabil geaca de pe el, în care se aflau actele. Era după aspect destul de tânăr. Părea trecut puțin peste treizeci de ani. Fusesse lăsat doar în tricou, pantaloni și adidași... Ciudat, acest corp neînsuflețit îmi amintea de fratele meu, mort în urmă cu ani. Imaginea lui printre cadavrele din morga Spitalului de Urgență, îmi stăruia în minte.

Unul dintre gloanțe îi pătrunsese adânc în mâna dreaptă, între degetul mare și arătător, altul se oprise în dreptul inimii, dar pe partea opusă. O pată mare, roșiatică, îi împânzise tricoul alb. Din cauza șocului eram atât de nepăsător... Multă vreme această imagine a continuat să dăinuie în memoria mea vizuală. În emoția și stresul de nedescris, pe care o trăisem, dublată de o frică teribilă, o frică de moarte, din partea unui dușman nevăzut, ce mai conta trupul acesta neînsuflețit? Era al unui terorist, sau al unui nevinovat? Cine putea să știe? Un frig nenorocit mă cuprinsese în ghearele sale ascuțite. Tot stând și așteptând culcat și aproape nemișcat, alături de ceilalți camarazi de arme, pe pământul atât de rece, neprietenos și umed, frica îmi mai trecuse. Acum îi luase loc tremurătul. Supravegheam neliniștiti, mai ales fundul curții. Casa întunecoasă mi se părea în permanență suspectă. Cineva putea oricând să ne surprindă de acolo. Din fericire a fost liniște. Oboseala și somnul nu se lipiseră defel de noi.

Orele se scurgeau fără să le percep cu adevărat trecerea. Era ca-ntr-o poveste, în care timpul rămăsese undeva suspendat, așteptând să fie dat jos de acolo. Din acel loc vedeam foarte bine mortul, care își dormea liniștit somnul fără sfârșit. Nu știu de ce, dar am avut senzația că, la un moment dat, s-ar putea trezi și veni spre noi... că piesa a luat sfârșit și el își jucase rolul foarte bine. Într-un moment culminant, ca să nu fiu nevoit să mă ridic, deși eram aproape amorțit de frig, m-am lăsat pe-o parte, ca să mă ușurez. Văzându-mă, sergentul Stoica, din același leat cu mine, râse încetșor. Ne cunoscusem din prima zi de armată. El, ca să ajungă sergent, mai întâi făcuse școala de gradați.

- Ți-e frică de glonț, Vlăde?

- Cui nu-i e frică, mă? Scuzăți, domn' sergent!

Și-apoi, dacă mă vede cineva, dă și de voi...

- Ai dreptate, soldat Vlăduț!

Când s-a luminat bine de ziuă, lumea începu să forfotească pe stradă. Dinspre București încă se mai auzeau bubuituri surde. Ne ridicarăm nehotărâți. Toate încheieturile trozneau, întinzându-ne. Tropăiam de mama focului, să ne încălzim picioarele amorțite. Steagul nostru flutura liniștit pe cabina camionului. Prin mijlocul sfâșiat, acolo unde cândva se aflase o stemă comunistă, țâșniră primele raze de soare. Primul care a trecut pe lângă camion a exclamat:

- Tii, ce de muniție!

Bucuria interviului

Am avut șansa să particip la prima ediție a Festivalului Național de Poezie „Emil Botta” care s-a desfășurat în orașul Adjud, în zilele de 20, 21 mai 2011.

Favorizați de vremea însorită și de spumoasa ospitalitate a gazdelor, participanții la acest eveniment cultural au avut reale motive de satisfacție și împlinire spirituală.

Principalul câștig a fost prezența vie la un dialog peste inerții și peste idei preconcepute, participarea, sintetizând, la un turnir al ipotezelor scriitoricești.

S-au făcut și refăcut alianțe și confrerii literare de tot respectul, mai presus de toate tronând la loc de cinste prețuirea reciprocă. În vâltoarea acelor două zile de mai (un interval de timp totuși prea scurt!) am avut plăcerea de a schimba câteva impresii cu profesorul și scriitorul de sorginte vrânceană **Culiță Ioan Ușurelu**, în a cărui companie, alături de alți participanți, mi-am oglindit neliniștile și certitudinile... Desigur că a avut loc și tradiționalul schimb de cărți, dar în principal a contat acel dialog.

În **Convorbiri esențiale** (Editura Andrew, Focșani, 2010, 279 pagini, preț neprecizat) Culiță Ioan Ușurelu ne mărturisește bucuria interviului luat unui număr de 24 de scriitori în ordine alfabetică (începând cu Nicolae Breban, Leo Butnaru, Radu Cârnelci, Teodor Codreanu și finalizând cu Paul Everac, Nicolae Manolescu și „ultimul pe listă”, însuși autorul cărții).

Așa cum susține și în „Cuvântul înainte”, autorul este preocupat „doar de chestiunile foarte importante sau foarte grave, care au precedat, iar ulterior au urmat după anumite opere sau evenimente primordiale ale activității scriitorului”.

Printre intervievații remarcați amintesc pe următorii: Nicolae Manolescu, Ionel Necula, Liviu Ioan Stoiciu și Eugen Simion.

Nu vreau să scad cu nimic din aportul de idei și fapte expuse de ceilalți, dar factorul subiectiv-electiv își cere dreptul în alegerea făcută.

Recunosc că nu mă dau în vânt după mărturii șocante (nu sunt un „pescuitor” de perle existențiale) legate de viața personală a unui scriitor, ci mai degrabă urmăresc să aflu mecanismele ascunse care au declanșat o creație anume.

Cele redate, selectiv, mai jos mi-au atras atenția în mod deosebit, prin asta facilitând eventualilor cititori întâlnirea cu ineditul lor.

- „Nu-mi amintesc să fi spus că N. Breban ar merita Premiul Nobel. Premiul cu pricina se acordă după alte criterii decât acelea de valoare. Dacă ar fi după mine, N. Breban l-ar merita. Chiar dacă, din lipsa spiritului critic, nu e un mare romanțier... Liviu Ion Stoiciu nu e marginalizat. E un poet adevărat. Indiferent de diferențurile dintre noi” (Nicolae Manolescu, pag. 129, 130);

(continuare în pag.78)

Tănase Carașca**Tasta Enter**

Trăim într-o lume nebună
sau poate eu...
Privesc
tasta *Enter*
cea care comandă
ceea ce gândesc
prin păienjenișul megaelectronic
imagini, înscrisuri, mișcări haotice
sau ordonate
și dacă dau
click pe ceea ce declanșează
acest sistem informatic,
totul se transformă
într-o realitate
iluzorie, ipotetică, virtuală
care mă afundă
într-o lume ce am visat-o
cândva,
cu multe semne de întrebare.
Noi,
cei ce am trecut
prin ciurul florilor de mușețel
și am pășit în
materialismul
figurilor de ceară,
suntem
tasta *Enter*.
Firul de bumbac
din creștetul
figurilor de ceară
va picura
pe mozaicul timpului
țesătura măiastră
ce va deveni
a opta minune a lumii,
numită simplu
tasta *Enter*,
ce va domina pământul ca un mare
Stăpân al inelelor

Negociere

Eu,
promit pielea ursului
din pădure
curată, parfumată, strălucitoare
pe pragul tău din lut
bătucit de
alunelu, aluion, aluvasile
și restul satului
ca să-ți arăt cât de
bine o să-ți fie
când soarele
va fi în umbră.

Tu,
mă privești cu interes
dar simți sub picioare
praful lutului rece
presat de talpa crăpată

În călcâiul plat,
te uiți la mine timp
și începi să
speri.

Tu,
care mă ascuți
parcă simți mirosul
de urs brun
și te vezi călcând
pe strălucitorul moale
ca mohairul chinezesc
cu o senzație de căldură
solară dar
rece.

Tu,
știi că ursu-i în pădure
dar începi să visezi
frumos
și te angajezi
cu fruntea-n pământ.

Eu,
am semnat un contract
cu un program fixat
în Triunghiul Bermudelor
Tu,
ai semnat o sentință.

Odă mării

Ești îngerul meu păzitor
Și de speranțe ziditor,
Ești floarea dragă ce mă-mbie
S-ating inflorescența-i vie

Tu ești iubirea-nsoțitoare
De lună plină sau de soare,
Tu ești secretul meu divin
Ce îmi strecori gândul senin.

Tu ești incandescența vie
Și flacăra mereu zglobie
Ce seamănă într-una dor
Și-așteaptă doar culegător.

O, Mare fii și-a mea un pic
Și scoate-mi dorul din nimic,
Din apa-ți vie de cleștar
Cu dulce gust sărat-amar.

Prin timp

Mi-e dor de clipa ce-a rămas în urmă
Ducând cu ea o parte din vecie,
Mi-e dor de clipa care va să vie,
S-aline dorul ce ființa-mi scurmă.

Ne-amestecăm cu clipa care-n timp
Se-ascunde după paravanul erei
Sorbind nucleul aromat al Terrei
Odată cu eroii din Olimp.

O clipă poate-aduce mult noroc
Când vine-n diminețile senine,
Când raza soarelui îți face bine
Și când scadența este la soroc.

(continuare în pag. 62)

Abia acum văd clipa care vine,
De ieri și până azi am învățat
În fața clipei să nu stau plecat
Și nici s-aștept să vină ea la mine.

Facerea

E miezul nopții...
Miezul nopții
este numai al meu,
pentru că
s-a oprit lângă mine,
în grădina mea
și m-a întrebat
dacă îl vreau
și i-am spus,
Da.
Apoi am plâns,
iar lacrimile mele
au închis pleoapele stelelor.
Și s-a făcut
Lumină.

Personificare

Ești limpede ca Izvorul Mureșului
În căușul său virgin.
Ești curățenia Crișului Negru
În Munții Pădurea Craiului.
Ești zglobie ca Oltul,
de la început,
până la vărsare.
Ești turbure ca apele
ce taie Bărăganul
și se prăvălesc
în Dunărea ce ajunge la noi
Tăvălug
și se varsă prin trei guri
că una era prea puțin.

Nu-i așa că tu întruchipezi
Marea?

Reciclare

Credeam că nu o sa
mai vină
să perforeze cotidianul
ziua aceea care
separă utilul de inutil
aducându-ne aminte
de realitatea că
toamna frunzele
se desprind și
una câte una
cad și mor legănate
până acolo unde
se trec în eternitate
dând impulsul
viitoareii
deșteptări de primăvară.

Reflecții / Reflexii

Dacă roua dimineții m-ar atinge ca un mir
Cu arome dulci culese din boboci de trandafir,
Atunci fruntea mea brăzdată s-ar destinde ca o mare
Ce-oglindește-n ea seninul din străfund privind spre
soare

Dacă valul Mării Negre, de stabilopozi izbit
Și-ar pulveriza culoarea pe părul-mi de ani albit,
Aura de curcubeie încurcată-ntre inele
S-ar preface-n arc cu vârful-n steaua visurilor mele.

Dacă Dunărea străbună ar căra mărgăritare
Aduse din vârful de munte, presărate-n fund de mare,
Din oglinda circulară tot împinsă înspre larg
Rază călăuzitoare ar țâșni înspre catarg.

Și din fundul Mării Negre ce ar lumina eterul
Gravitând în sus spre soare, dezlegând invers misterul,
S-ar preface în cascadă revărsată din genuni
O tornadă împletită de tineri și de străbuni.

Din vârful înfipt în cerul străjuit de zări sihastre
Să privesc oglinda vie croind căile albastre,
S-arunc ancora acolo unde scapă din strânsoare
Apa Dunării române revărsându-se în mare.

Și să văd cum încleștarea dintre dulce și sărat
Într-un semicerc ce crește înspre largul înspumat
Ne trimite drept răsplată cântec dac purtat de Istru
Cu arome carpatine, de la Tisa până la Nistru.

Din tripla încrucișare înfrățită-n apa mării
Drumul presărat cu inimi plânse-n geamătul durerii
Steaua larg să lumineze fără paravan sau stor
Ca să pască miorița în Insula Șerpilor.

Pași

Mă mișc în ritmul infernal
Al fracțiunii de secundă
Când acul este magistral
Iar noaptea e tot mai plâpândă.

Străbat distanțe coolosale
Prin noul scos din piatră seacă
Cu ce mi-am meșterit la foale
Din avuția mea săracă.

Apoi mă-ntorc acasă unde
Am stat și-am căutat mereu
Și cu puterea de-a pătrunde
Separ ce-i bun de ce e rău,

Și-n fracțiunea următoare
Trec pragul înspre alte zări
Lumină călăuzitoare
În scufundări și înălțări.

Dan Ion SANDA

Pipăind dolarii

La câțiva ani după revoluție mai eram încă săraci și cinstiți, dar începuserăm cu matrapazlăcuri. Umblam cu moneda americană. Toți dolarii de început îi procuram alergând scheaun pe la piața neagră. Sub privirea severă a oamenilor, umpleam prin autoserviri coșuri întregi cu urâciuni de scrumiere la doi lei bucata, cu căței sluți din porțelan, cu câni calitatea a treia, sau cu pahare cu buline zăcute pe rafturi prin prăvălii jechoase date cu motorină pe dușumele. Aceste produse nu le mai cumpăra nimeni, dar le luam noi ca să îi păcălim pe alții cu ele.

Exploatham diferența de preț la produse similare din diferite țări. Ca să ne maximizăm câștigul cutreieram să luăm en gros cât mai ieftin și să dăm cu amănuntul mai scump pe la bulgari și mai ales la turcii amărăți, care umblau și ei după chilipir prin bazaruri unde vindeau românii duși pe acolo pe la ei. De dolari aveam nevoie ca să ungem pe la vămi când duceam ciobăraie și caiete dictando în Turcia, sau mai apoi, după ce ne făcusem cheag, să îi investim în marfă tot la ei, sau în Polonia, Thailanda, Egipt, să îi înmulțim iar și iar. Indiferent pe unde am fi umblat ne înfioram de gustul ațâțător al ilegalității...

Cu primii bani străini umblam ca și cu fotografiile de familie la care te uiți cu drag.

Simțeam un ghimpe-n inimă și ne dureau bojugii când urma să schimbăm vreo bătrână, că era mult pentru timpurile acelea.

Ne uitam la hârtia verde de o sută de dolari cu hipiotul pletos de Benjamin Franklin și la "die Blaue", adică albastra de 100 DM, ca la poze cu femei în pielea goală.

Stăteam în pat cu burta în sus și picioarele în părți ca și gravida ce își așteaptă sorocul, și le țineam deasupra întinse, în ambele mâini, și le tot priveam ca pe radiografie.

Le îndreptam spre lumină să vedem filigranul din structură. Suta de mărci avea capul femeii albastre pe când dolarii ba. La bancnotele de dolari căutam cu înfrigurare firisoarele de mătase pe care le mai văzuserăm anterior ici colo pe suprafața hârtiei - semn că nu sunt false. Era o desfătare nemăsurată încă și încă o revizuire a autenticității fiecărei bancnote în parte.

Când ajunseserăm deja să umblăm cu mai multe, înainte de a pleca după marfă, le puneam pe cele sigure în partea dreaptă și în stânga pe cele „picnite” - mai șifonate și slăbite pe linia îndoiturii. Le țergeam apoi cu miez de pâine sau cu guma, apăsate temeinic pe blatul biroului cu degetele și dat cu mare atenție. Le călcăm uneori sub basma sau tifon în două că altfel prindeau luciul ca și pantalonii dacă dai direct cu fierul.

Unii indicau o metoda mai invazivă, să motolești bancnota în palmă, și când îi dădeai drumul ea trebuia să își revină la planeitate. Cu zece sau douăzeci mai treacă meargă, însă suta era prea valoroasă.

Nu îți venea s-o boțești. Se întindea ea dar tot nu se mai reînvergina chiar dacă o călcai sau o țineai săptămâni între filele cărții.

Bișnițarii de valută, pe atunci, și noi, care cumpăram dolari doar de la piața neagră, ne freacam pe cărămidă buricele degetelor să ne dispară vinișoarele amprentelor și să ni se subțieze pielea ca să simțim mai fidel gofrarea când pipăiam bancnotele. După ce "aranjam" sutele, era un deliciu să le privim pe alea impecabile. Alegeam una favorită pe care o priveam cu tandrețe ca pe un chip frumos de femeie. Le puneam pe căprării. Uneori le schimbam dintr-o grămadă în alta, căci le descopeream cusururi. Tot jucându-ne de-a verificatul adesea se întâmpla să nu le mai găsim defectele depistate anterior, că deveneam mai înțelegători cum devine cu jumătatea ușor, ușor orice bărbat și femeie, dacă nu sunt amândoi foarte proști încât să ajungă să își mănânce fizații unul altuia.

Făceam planuri de investiție, adică să ne rotim capitalul circulant și, la gândul succesului, ni se aprindea mintea, și vedeam rezultatele ca și reale și „averea” înmulțită.

După ce verificam în mai multe rânduri dacă e întoarsă Yala, ne tolăneam iarăși cu fața-n sus pe pat, și întindeam brațele în lături ca și Cristos pe cruce, și, uneori, simțindu-ne deja bogați și mulțumiți, le aruncam în sus, ca să cadă apoi peste noi precum confetti. Tresălta inima-n noi când apucam să vedem grămadă vreo patruzeci - cincizeci de hârtii de o sută, și le răspândeam în jur pe saltea, și le-mpingeam în lături, și ele glisau unele sub altele ferme ca și cărțile de joc, na, bani americani, nu ca bălceștii noștri scriși, subțiați, mototoliți!

La unii dintre noi a tresăltat de tot și le-a și pocnit, și i-au dus în locul ăla liniștit și cu verdeață, dar nu se prea bagă de seamă, căci omul, deși știe, supunându-se stresului de a se căpătui, și-o face cu mâna lui, căci e programat să ignore că și el e la fel de plâpând ca și alții care au dat deja în primire. Uneori ne jucam cu degetele peste gramadă, sau pe dedesubtul ei, și ne imaginam cam ce ar însemna „să întorci banii cu lopata”. Dădeam cu mâna ca atunci când calci pe frunzele căzute, și le lovești cu bombeul pantofului, toamna, precum în sintagma „hai să mergem pe Kiseleff să dăm cu piciorul la frunze”.

Ne lăsam uneori chiar furați de somn cu teancul pus pe covorul comunist de iută, sau pe piept direct pe piele, ca să îi simțim greutatea...

Alteori, cum stăteam așa total relaxați cu fața spre tavan și cu ochii închiși, așa pe dibuite, cu efort minim, mai luam câte o bancnotă de pe saltea sau de pe piept și o curbam între degete cum faci cu un film radiografic să iei o pulbere de pe masă, și iar deschideam ochii și o priveam și o apropiam până ce pierdeam focalizarea.

O centram să stea singură în echilibru pe nas și bărbie, și făcând vid, o sugeam cu gura ca pe bănuțul sfârului.

(continuare în pag. 68)

Raluca POLODEANU

Zbor peste ape

Vânturile ridică din apele fluviului secate legiuni de vieți microscopice, ce spulberă albastrul azurii al cerului. Din zarea depărtată se desprind norii ca o rană fragedă ce freamătă de mireasma citrică din umbră, descoperind un soare arzător. Se deschid ferestre infinite spre cer, îmbrățișând vidul albastru.

Mă aflu la vremea dintre doi aștri ce și-au ciocnit uzinele de lumină izvorând iubirea. Aripile îngerilor sunt îndreptate spre cer, anunțând moartea sau nașterea stelelor, la care noi suntem părtași, chemați sau nechemăți, depinde de zei. Slăbiciunea pământului se simte, vibrează în secunde de lumină și se varsă în memoriile noastre murdărite de apusuri albe nenumărate...

Voi culege lacrimile de la poarta iadului și-mi voi face cuib în ele și-ți voi aduna umbrele în amurgurile mele. Pentru a reuși să transmitem ritmul vieții, trebuie să fim noi înșine creatori de viață. Trăim un război unic în fiecare zi, ne luptăm cu moartea, intrăm în vârtejul vieții amăgitoare. Ne lăsăm fermecați de vraja fericii, neștiind că este doar o fată Morgana.

Din gara timpurilor, un tren trece în viteză dar reușesc să-mi zăresc totuși anii copilăriei, visele mele fragede, neîmplinite, Dunărea și, la sfârșit, o mare de oameni care vorbesc toți în același timp, în limbi diferite și nu înțeleg nimic. Capul mi se învârtă în spirale de lumini stinse. Aud doar zumzet surd, ochii îmi sunt împăienjeniți și simt că mă scurg din viață și cad pe marmura în care se vede reflexia lumii. La care dintre voi mi-e copilăria?

Adolescența miroase a apă. Peste umerii ei trece un parfum de primăvară ce mă doboară rostogolindu-mă ca o emoție între buze. Îmi dansează inima și trupul îmi este adăpost pentru îngeri. Mă deschid în fiecare dimineață către soare, căutând nerăbdătoare clipa de veșnicie. Casa mea e orașul dintre ape, lăcaș pentru suflet în mijlocul furtunii vieții.

Te voi aștepta aici, chiar aici... pe banca tuturor amintirilor noastre înghițite de Dunăre, până când luna va urca pe umărul meu stâng, iar stelele îmi vor săruta pleoapele. Te voi aștepta aici, în întuneric, să vii, să mă răpești pentru totdeauna, dar nu uita, riști să-ți pierzi viața! Tu crezi în viața de dincolo de timp? Trăiesc nostalgia unei existențe înmuiate în mireasmă de trandafir roșu, cu clinchete de clopoței, cu zâmbet de copilă... Îmi amintesc că uneori nu îți vedeam decât brațele înno-dându-se în taina nopții, îmbrățișându-mă mecanic. *„Să luăm Dunărea acasă, îmi șopteai, să o ținem pe balcon și să ascultăm cum dospesc valurile-n noi, să bem vinul acela ieftin și în scoici s-auzim pielea nisipului cum se sparge de tine, de mine...”*. Râvneam la ceasul când voi putea să-i croșetez apei o poșetă ca să o port oriunde mă duc, să-i povestesc despre mine, despre tine, despre gând și iluzie, despre vis și eternitate.

Cum iubesc oare îngerii? Dezveliți de aripi, desenați în alb, lângă un gramofon vechi, într-un apus pe pământ, într-o gaură de cer? Trupuri înălțându-se din adânc se aștern ca niște zei cu aripi perfecte în palma ta stângă și tu îi strivești ca un orb. Am hotărât să îmi arunc inima în apă... E prea tristă ca să o mai pot folosi! Poate îi va fi de folos ei. Face un bâldâbâc în apă și apoi se scufundă ca o corabie ruginită.

Îmi arunc și trupul! Cui e de folos un trup obosit, ridat și cu picioare neghioabe? Nimănui! Poate fluviului îi va fi de folos. Când îi e foame, se va hrăni din carnea mea, pe care tot el a crescut-o, când îi e sete, va bea din mine, când va fi obosit se va întinde pe pieptul meu și va dormi, iar atunci când o furtună crâncenă îl va lovi, se va ascunde sub mine și eu îl voi ocroti.

Păstrez pe mal doar sufletul copilului din mine. Va străbate străzile goale și se va ține de mână cu prieteni pe care nu am avut șansa să îi cunosc. Iar ochii mei vor sta undeva, în umbra valurilor.

Azi, primăvara mea a plâns cu lacrimi de zăpadă. Azi, și ultima speranță s-a dus. Mă întreb cine a aranjat stelele pe bolta infinitului? Vreau să știu pentru că atunci când voi ajunge acolo și voi șterge praful de pe ele, îmi va fi teamă să nu le stric ordinea.

Privesc destinul în ochi și văd mărețele false, copilăria pe care mi-a furat-o atunci când nu eram atentă, preocupată de șotron, ca un hoț care-ți intră sub piele și se înfruptă din aroma sângelui proaspăt al inocenței. I-am văzut reflexia în oglindă... purta o mască întruchipând fericirea fără margini. Decojea stele atunci când cerul gemea a noapte și căuta să mă găsească printre ele, dar nu știa că eu nu eram o stea, eu aveam doar un loc printre ele.

Viața are glas, răgușit ce-i drept. Am fost prea surdă să-l aud, m-am lăsat cuprinsă în brațele întunericii ce încerca să-mi răpească simțurile. Eram absorbită de mirosul lui. Parcă m-a îmbătat în umbra unui brad și m-a dus la el acasă. Unde-i casa întunericului?

Mi se clădesc ziduri în piept și nu mai simt nimic. Am uitat cum să iubesc viața, brațele mele nu mai urcă spre cer, rămân undeva agățate de un timp oarecare. Ecoul gândurilor mele face valurile să vibreze...

Trupul meu e ars de spaimă, mâinile mele nu se mai ascund sub aripile protectoare ale apei. Simt frigul printre dinți și clipele se opresc în clepsidră. Acum cad în genunchi, mă agăț de piciorul neantului și nu reușesc decât cu gândul să-mi pun trupul în mâinile lui.

Și mă simt ca într-un sanctuar al viselor, unde pasărea deține controlul între cer și pământ, având puterea supremă. Pe aripile mele se țes pânzele lumii, zbaterele valului de iluzii care ascunde cruda realitate... Acea realitate nemiloasă, în care noi ne luăm la întrecere cu Dumnezeu. După un timp, viața începe să nu se mai vadă la orizontul sufletelor.

Privim toți o stea. Într-a mea s-au tocit bucăți de soare, s-au topit de-a lungul anilor în ciocolată arsă. Îmi voi aminti totul, voi purta în suflet stelele, cele care se văd de jos, iar pe cele de lângă mine le voi iubi pentru toată eternitatea. Ceața plutește printre degete, trece chiar și prin inima care-a devenit sărată. S-a transformat într-o epavă și se stinge încet. Mă cufund în inima Edenului și ard cu fiecare por diluat din fericire.

În fiecare zi mă despart de câte o clipă și zbor peste ape, fapt unic în miezul de tăcere eternă.

Lucrare premiată pentru originalitate la Concursul de creație literară pentru elevi "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", ediția a III-a, Târgul de Carte "Axis Libri", Galați, iunie, 2011.

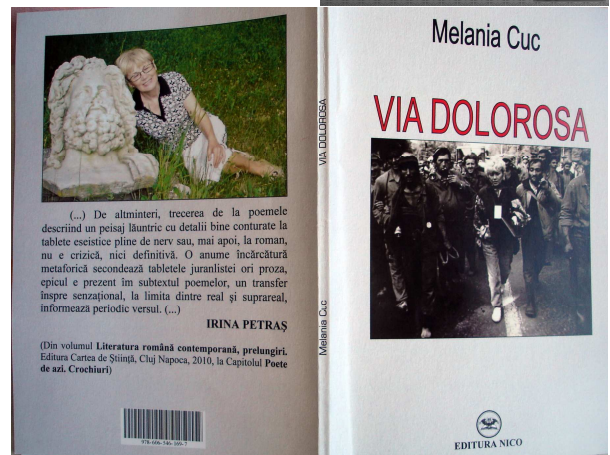
Elena M. CÎMPAN

Via Melania Cuc

Melania Cuc a scris și editat în ultimul an trei volume de versuri - „Autoportret”, Ed. Nico, „Lebăda pe asfalt”, Ed. Anamarol, și recentul „Via dolorosa”, Ed. Nico. Recordul înregistrat de scriitoare nu este doar unul cantitativ, ci și calitativ. Cele trei cărți au și linii comune – ca întindere, sunt poeme de-o pagină/dintr-o pagină, compozițional, dau libertate neîngrădită cuvintelor, cu flux de imagini ce lovesc, dar și mângâie, strategic, înregistrează o fugă permanentă de sine și îmbrăcarea unei mantii aspre care să adăpostească sufletul de zăpadă, dar și trasee diferite, asumate, ca oferte pe care cititorul să le probeze, în primul rând situându-se titlurile, ce anunță, compact, identitatea dorită a cărților, și apoi inspirația de moment ce dă înălțime creației, în care se produc atâtea expuneri de gânduri, toate supuse legii gravitației.

Oricât ar survola Melania Cuc aerul tare, periculos, riscant, al zborului de agrement literar, ea tot revine de fiecare dată cu picioarele pe pământ. Poemele ei sunt ca focuri de artificii, mai estompate sau mai spectaculoase, la ocazii mari sau mici, degrabă a se aprinde și a se stinge iar, atât cât ține spectacolul. Spectaculosul din textele Melaniei Cuc este unul la nivelul gândului care se retrage în colțuri diferite, deodată sau pe rând, care abandonează și reia o idee, care se petrece într-o fracțiune de secundă în cuptorul de coacere a poeziei, dar de cele mai multe ori, gândul coboară/ține în cuvinte și rămâne acolo cât îl țin puterile, în ordonarea concentrată de sintagme propuse. Dacă am încerca să înțelegem, nu ajungem nicăieri, destul că simțim fiorul liric, pe care Melania Cuc îl trimite dezinvolt, ca un violonist ce cântă ce vrea pe strunele lui: „Degeaba aș pune prețul cel mai bun / Pe felia asta de întâmplare ce ține / De turla bisericii și / De sfârșitul de limbă niciodată vorbită.” Pe fragmente, senzualitatea degajată din poezie e una bine dozată, cerebrală, cu puțin sarcasm: „Altă divă anonimă zace cu buzele sparte / În crăpătura din călcâiul țărâni”. „Sfârșitul de limbă” și „călcâiul țărâni” sunt culmi ale expresivității poetice, în maniera Melaniei Cuc, cu putere de-a vizualiza sentimente, stări, trăiri.

Ceea ce caracterizează din plin cartea Melaniei Cuc e abundența personificării, figură de stil preferată, de parcă poeta ar trăi într-o lume ce-i oferă în permanență trimitere la ființă: „gazonul e plin cu mingi de fotbal desfigurată”, „îngerii vând șofran”, „ceața ridică din umeri, ca o nevastă tânără și neștiutoare”, „plantele sunt tunse la zero”, „inima pulsează nesăbuită ca o slujnică”, „statuia e serioasă”, „ceasornicul scoate limba de aur la cetățeni”. Libertatea de-a da viață lucrurilor, de-a le însufleți, are și reversul, prin care ființa e redusă la tăcere și preia din atributele obiectelor: „Am promis că voi rugini ca o monedă de colecție, / Tăcută ca potcoava răstignită / Între punctele cardinale.”

Când scrie, Melania Cuc are în față un destinatar anume, un portret-robot al celui căruia i se adresează, cu bună-știință, cunoscându-i gusturile. Acest prototip al cititorului poate fi din sfera sentimentală, a legăturilor („la subsioara scrisorii pe care ți-o scriu”, „tu ai fost singurul bărbat care mă lăsa / să-i trag cizmele de vânatoare”), din cea ludică, a jocului („ca un puști care toarnă zahăr / în carburatorul unei limuzine”), sau a figurilor de ceară stabilite în timp („trec convoaie de nume celebre”).

Dimensiunile poeziei Melaniei Cuc nu sunt nici largi, prea strâmte, ele corespund întocmai modelului, fără să uite să surprindă de fiecare dată prin instantanee de limbaj poetic, bine croit, ajustat, gata să ofere plus de frumusețe, acel „ceva” aparte, individual și original. Imagini precum „Satul meu a urcat la cer”, „eu vând aparate de netezit inima” și „pe Câmpia libertății de opinie”, fac trimitere la o filozofie de viață expusă în câteva linii, sumar, ca niște capitole insuficient explorate, dar care tulbură materia poetică, neliniștesc prin prezența lor. Instantaneele, care par a fi de suprafață reprezintă în fapt dureri adânci, nebănuite, în lupta dintre bine și rău, dintre acceptare și renunțare („trag fermoarul ferestrelor de la casele vechi”, „și drumul se topește ca săpunul cel bun”), pentru că ce este altceva încă o Via Dolorosa dacă nu calea spre lumină, de data aceasta prin poezie.

Toate aceste cercuri concentrice, mai mult sau mai puțin mișcătoare, alunecoase, ca nisipurile, formează un univers rotund, compact, pe care poeta îl cunoaște și îl stăpânește și ni-l oferă alternativă, dacă nu chiar drept, de-a visa.

„Via Dolorosa” e o capodoperă în trei puncte: trecut - „Sunt unitatea de măsură a tuturor lucrurilor / În care am crezut”, prezent - „Stau la masă cu toate / Zilele mele de naștere” și viitor - „Nu da vina pe mine, prietene! / Eu sunt numai poetul pentru care / S-au certat zeii de odinioară”.

Cristian Petru BĂLAN

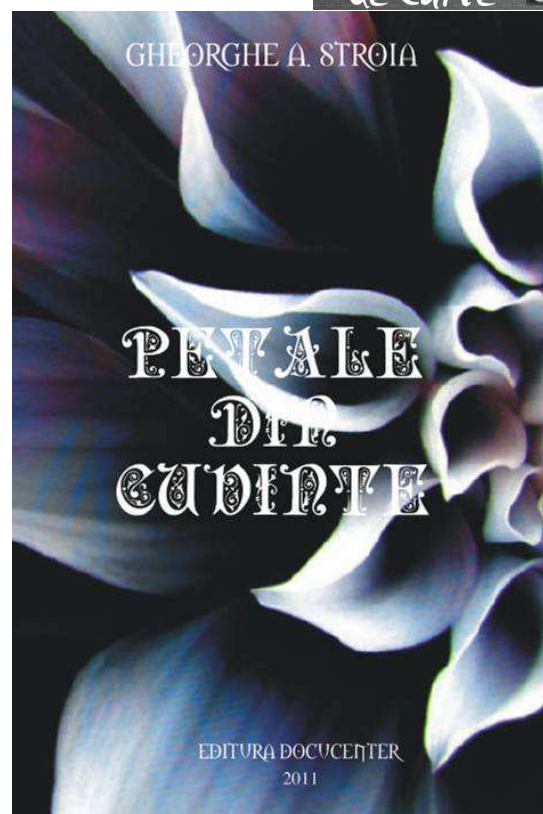
**"Petale din cuvinte" de Gheorghe A. Stroia,
sau arta de a stimula interesul cititorilor**

Nu întotdeauna paginile de analize literare ale criticilor noștri sunt scrise neapărat pentru marea masă a cititorilor și, uneori - mai rar, ce-i drept - autorii acelor pagini le scriu pentru ei înșiși, simțind probabil nevoia să și le adauge impresiilor de adnotări personale, spre a fi folosite mai târziu în diverse studii. De aici sinceritatea și originalitatea lor. Neîndoios, din această categorie face parte și volumul de 150 de pagini, lansat recent de tânărul și prolificul scriitor adjudean Gheorghe A. Stroia, editor (redactorul-șef al bogatei reviste de creație și atitudine "Armonii culturale") și critic român, o carte frumos editată și frumos intitulată *"Petale din cuvinte"* (Editura Docucenter, Bacău, 2011), lucrare destul de doctă pentru un asemenea debut pretențios, în care autorul trece cu responsabilitate în revistă un număr de 25 de creații ale diverșilor scriitori, poeți și artiști plastici, mai mult sau mai puțin cunoscuți. Unele titluri au mai fost publicate anterior prin diferite reviste din țară sau de peste hotare.

Deși Gheorghe A. Stroia, în prefața cărții sale, subliniază faptul că în acest florilegiu de splendide consemnări critice a încercat să exprime: *"nu neapărat aspecte critice legate de scrierile pe care am avut plăcerea de a le lectura, ci mai curând de a nota și adnota păreri, opinii, impresii și mai mult - de a motiva impactul pe care scrierea respectivă l-a avut asupra propriei mele persoane (ca cititor)"*, afirmând cu sinceritate o asemenea intenție, cititorii sunt surprinși să descopere că, în realitate, au de a face cu un unghi nou de a privi creațiile artistice de orice fel, iar așa ceva îi entuziasmează, cu atât mai mult cu cât ei află că acest cercetător pasionat nu are o pregătire de profil filologic, fiind inginer de mecanică fină.

Adevărul este că, după căderea comunismului, în baza libertății de expresie a cuvântului tipărit, au apărut puzderie de autori noi și de cărți noi, din toate domeniile, încât numărul scriitorilor l-a depășit cu mult pe cel al criticilor. Așa stând lucrurile, s-a ajuns la situația că... interpreții din orchestrele literare nu prea mai au dirijori de prim rang... Ei sunt mai necesari ca oricând, mai ales acum, când librăriile și tarabele cu cărți existente în toate marile așezări ale țării sunt, zilnic, tot mai pline cu zeci și zeci de titluri proaspete, multe foarte îmbietoare, cu coperti frumoase și cu tematici diverse. Ca să nu mai vorbim de cele existente pe internet, o bună parte din ele lansate în speranța de a aduce bani autorilor și editorilor. De aceea, virtualii cumpărători sunt puși într-o mare încurcătură, neștiind a face o alegere valoroasă sau, cum s-ar spune, „din cauza pādurii ei nu vād copacii...”

Se subînțelege că este o serioasă dificultate pentru un autor al zilelelor noastre să se afirme cu ușurință prin cele scrise și, de aceea, chiar genial dacă ar fi, rămâne totuși o reală problemă să-și impună imediat o operă de excepție.

În asemenea situații, salvarea ar putea veni, desigur, din partea criticilor, cu condiția ca aceștia să fie buni profesioniști, lipsiți de exigențe subiective, ceea ce vedem că se întâmplă tot mai rar. Criticii noștri, din păcate, (mai cu seamă aceia care sunt - să le zicem - de rang academic ori cu titlaturi universitare), în tendința lor justificată de a reduce numărul excedent al nechemaților din lumea literelor, nu se dau în lături de "a tăia în carne vie" toate produsele celor considerați neaveniți, recurgând la pretenții de multe ori exagerate, demolându-le din capul locului, fără drept de apel, prin caracterizări anihilante și caustice. Procedee de genul acesta pot avea, fără îndoială, succes, deoarece le taie orice elan multor debutanți și tineri condeieri, ucigându-le pofta să mai publice vreodată ceva, dar, există și în asemenea cazuri o marjă de risc, dacă ne gândim că în istoria literaturii române și universale au existat și cazuri când scriitorii, deveniți, ulterior, mari pe parcursul vieții lor, au debutat cu creații slăbuțe, lipsite inițial de cine știe ce valoare.

Din fericire, Gheorghe A. Stroia nu aparține acestei categorii de critici literari, ci se apropie de verbul plin de calinitate a marelui Perpessicius care încuraja mai totdeauna pe tinerii debutanți. Cel puțin așa reiese din prefața cărții sale unde declară limpede: *"Aș dori să vă împărtășesc o idee proprie - și anume: a scrie despre oameni fără să ai iubire pentru ei, nu este tocmai potrivit statutului de "critic". A scrie despre cărțile altora, fără să găsești aspectele pozitive ale scrierii și să le evidențiezi doar pe cele negative, este un lucru meschin. A te așeza în postura de a arăta cu degetul spre alții, fără să încerci să observi efortul de a scrie - cu siguranță nu-ți va aduce nici cinste și nici prestigiu. A ignora cu*

(continuare în pag. 67)

bună știință valorile eticii și profesionalismului, a călca în picioare picăturile de rouă ale unei munci susținute, pot fi extrem de periculoase. Și așa după cum Creangă îi îndemna pe alții "ie pana în mână și dă la iveală altceva mai bun, că eu atâta m-am priceput", tot așa subscriu și eu ideii generale că prin criticile neconstructive putem face un deserviciu imens literaturii."

Într-adevăr, autorul nu se dezmințe câtuși de puțin, iar "notele lui de lectură" strălucesc prin iubirea și atașamentul față de operele autorilor analizați, fără a scăpa totuși punctele de vedere nefavorabile care, după caz, au fost amintite "într-o manieră echilibrată - cum zice criticul - menită să pună în valoare atuurile, să scoată în evidență punctele forte ale scrierilor analizate".

Parcurgând până la capăt impresiile notate despre cei 19 autori descriși cu un exces de decență și de subtilitate analitică, parcă ne pare rău că lista lor nu este mai lungă, deși criticul ne promite că va căuta să ne prezinte, pe același ton explicit, și alte nume valoroase, în viitorul apropiat. În ordinea cuprinsului, au fost prezentați următorii autori: Speranța Miron, Ionel Marin, Năstase Marin, Anca Bulgaru, Paul Spirescu, Vasile Sevastre Ghican, Ramona Sandrina Ilie, Ion Croitoru, Bortă Ovidiu Ambrozie, Cristian Petru Bălan, Ioan Agache, Gheorghe Chirtoc, Ion Lazăr da Coza, Maricica Lepădatu, Marin Moscu, Thomas Kinkade, Calistrat Costin, Severin Constantin și Vasile Buruiană.

Aflat în postura de lector-analist, Gheorghe A. Stroia mărturisește că absolut toți subiecții - și fiecare în parte - l-au impresionat prin câte ceva remarcabil, care merita cu prisosință a fi consemnat, în primul rând ca o fermă recomandare pentru cei care vor să le cunoască mai în amănunt operele. De pildă, el demonstrează, ilustrând prin citate, că a fost impresionat de melodicitatea poeziilor Speranței Miron, în care distinge unicul sens al redescoperirii esențelor pure ale sufletului, dar și "tandrețea unui destin poetic, îmbogățit de noua simbolistică a tăcerii", după cum în versurile lui Ionel Marin descoperă un incontestabil gnostic al liricii profunde, exprimând axiomatica unui destin transformat în puncte peste veacuri... Poetul Paul Spirescu este înțeles ca un calofil aflat la porțile îndumnezeirii... Versurile lui Vasile Sevastre Ghican deplâng starea de agonie a planetei Terra, devenind liricile contrarii ale unui univers poetic... Epigramele lui Ion Croitoru par "zâmbetele unui condei hazliu", având un umor special, mucalit, bine dozat, cu o savoare în fiecare frază... Opera poetului Vasile Sevastre Ghican, remarcabil prin prolificitatea lirică, este sintetizată ca "un fatidic amalgam al umbrelor și luminilor vieții, parte din profunzimea unui univers liric"... Nici poezia pentru copii nu este uitată atunci când ni se recomandă cartea Maricicăi Lepădatu, "Pe aripile copilăriei", care ascunde în aripile copetilor ei "magia și speranța retrăirii unei vârste ireversibile și reminiscente" - copilăria, cu întâmplări desprinse din bagheta unui magician - expert în educarea preșcolarilor... Poetul Calistrat Costin devine, în

accepția criticului, un Don Quijote modern care, "îmbrăcat în platoșa sa medievală, participă la turnirurile artei, din care va ieși - cu siguranță - mereu învingător"... Bine conturată mi s-a părut și analiza versurilor Ramonei Sandrina Ilie, "Farul de la capătul tuturor lumilor", văzute ca o eclectică poveste cu oameni și iubire, toate poemele ei fiind, de fapt, strigătele impresionante ale unui suflet nobil plin de dragoste curată. (Personal m-am întrebat, destul de mirat, pentru ce oare această tânără cu nume atât de frumos, chiar splendid - Ramona Sandrina (!) - și-a semnat cartea cu pseudonimul "Lady Allia" (copiat jumătate de la Lady Gaga și jumătate din limba latină "allium/allia", care înseamnă usturoi? Ce bine ar fi dacă autoarea s-ar semna numai cu cele două nume poetice și pline de o reală și muzicală rezonanță!). Cartea "Glasul inimii" a poetului focșănean Vasile Buruiană încheie ciclul poeziilor trecute în revistă, fiind inclus în categoria versurilor pline de tandrețea unei poezii adolescentine, proaspete și stenice.

"Petale din cuvinte" nu abordează numai lumea poeziei, ci și subiecte scrise în proză ori prezentări ale unor opere de artă plastică. Două monografii de localități i-au reținut atenția autorului: "Monografia orașului Boldești-Scăieni" sau "Meleagul viselor ce trebuie împlinite", scrisă de Cristian Petru Bălan (autorul romanului "Răzbunătorii" care demască actele de corupție din România contemporană) și monografia "Calapodești (Vultureni) sau Punte peste veacuri", de Ioan Agache, o carte interesantă care insistă asupra valorii documentare a unei rescrise istorii a plaiurilor berhecene din județul Bacău. O deosebită noutate găsește Gheorghe A. Stroia în cele cinci povestiri ale lui Năstase Marin, din "Jurnalul unei ucenicii de școală nouă" sau "Domnișoara Iulia" (povestire inclusă în carte).

Cu multă deferență este analizată cartea "Întoarcerea ultimului erou", de Gheorghe Chirtoc, doctor stomatolog, despre un veteran din cel de al doilea Război Mondial care își deapănă impresionantul memorial al unor nescrise pagini de istorie. Interesante, de asemenea, i s-au părut criticului și cartea de povestiri "Crucea umbrelor", a lui Ion Lazăr da Coza, talentat autor vrâncian, cu nume amintind de autorii portughezi sau brazilieni, însă cu subiecte neaoș românești ce urmăresc construirea valorilor unui destin pe reverberanta noblețe a propriilor rădăcini valahe. O carte de proză scurtă este "Calea pustie", scrisă de matematicianul Marin Moscu și prezentată ca o descoperire realist-magică a societății românești prinsă în mrejele unei ludice ficțiuni.

Între copertele "Petalelor..." sunt descrise și operele plastice a doi pictori români și unul american, existând și câteva reproduceri alb-negru din picturile lor. Despre splendidele pânze peisagistice ale Ancăi Bulgaru criticul Gh. A. Stroia scrie că ele îngemănează sclipirile divine ale unui destin pus în slujba artei, făcând sincere

(continuare în pag. 68)

reverențe în fața unei cariere de excepție. La fel de talentat este înfățișat și pictorul Bortă Ovidiu Ambrozie (BOA) care face o "excelentă radiografie a clasei politice românești", plus o serie de aprox. 4000 de caricaturi, prezentând pe marii români din trecut și de astăzi. Cât despre pictorul american Thomas Kinkade, supranumit și pictorul luminii, opera lui peisagistică, plină de noblețea perfecțiunii, are scripuri de geniu, prezentând frumusețea creației divine transpusă într-o cromatică de lumină și basm.

Cine survolează paginile "*Petalelor de cuvinte*" va descoperi că este vorba nu doar de un volum de simple adnotări critice, de impresii personale, ci de remarcabile prezentări elaborate cu o scriere lină și calmă de la un capăt la altul, făcute de un autor care evită să folosească „mătura și fărâșul” atunci când lecturează texte dintre cele mai diverse; el recurge la un fel de laser al unei logici care dozează gradat detaliile semnificative. Punctările lui aduc un plus, ce obligă mesajul analitic să curgă firesc. Totdeauna, semnificativul textului analizat se simte bine stăpânit de un control inteligent, neaccentuându-se detaliile nesemnificative și rezolvând cu calmitate inconvenientele prin abordări lexicale acceptabile. Analizând textele autorilor mai puțin cunoscuți, criticul intuiește că dificultățile acestora, de obicei, cresc exponențial, înțelegând ambiția și setea de perfecțiune a tinerilor autori. Cartea lui Gheorghe A. Stroia descrie etape, ipostaze, direcții - uneori limpezi, alteori mai nebulose, inerente începuturilor onora din acești autori.

În tot ansamblul ei, "*Petalele din cuvinte*" nu numai că nu se vor ofili niciodată, dar au șanse să fie percepute, dacă nu ca un model absolut, atunci ca un aparat peren de selectare care își va păstra ritmul radiografiilor tridimensionale, grație citatelor bine alese. Noi salutăm această regie bună și această formă de expresie a interesantului slalom printre sinele diverșilor autori din care au fost extrase citate din cele mai esențiale, care întregesc tablourile alternativ, introduse prin lianți logici bine găsiți, legitimând, de fapt, creațiile scanate inteligent de talentatul și tânărul critic.

În concluzie, cititorul nu poate fi decât fericit să întâlnească o asemenea carte plină de solicitudini optimiste, departe de a fi un simplu meniu amalgamat de subiecte literare și plastice, ci un aparat solid de selecțiuni valoroase, un complex de impresii convingătoare, unde întâlnim cadre mobile, schimbări și alternări de lumină cu mici umbre evanescente care ne dau în final senzația unui reflector proiectând o rază ce se mișcă peste vârfuri de construcții noi, pentru a le evidenția cromatică vibrărilor de la baza lor.

Așteptăm cu nerăbdător interes continuarea acestui volum.

Se mula curbată pe buze și dădeam finuț pe dedesubt cu limba, cum fac ăia care verifică dacă sunt droguri. Uneori o pupam pur și simplu ca pe vreun pictorial cu blonda năucitoare, Dana Săvuică, pe când era play mate - puică vaporosă în șal de fulgi, nu acum când s-a băbit și stă tolănită în decor roșu, lubric, și prezintă emisiuni în care se dezbat intimități de cuplu și șmecherii ajutoare, despre pompa de vacuum care ajută erecția, despre necesitatea oferiți felăției de către soție soțului sau iubitelui, și altele la fel de bune... și noi bărbații o iubim iarăși, și mai și, că ce vorbesc ele acolo ne fac pe noi fericiti, că le învață de bine...

Iar ridicam bancnota, și o țineam cum ții cartea când tocești în pat cu fața-n sus, și repetam sintagma de pe chenar ca pe lecție, cu glas tare și cu ochii strânși. Ziceam otova: ingaduitrast, apoi cu accent, și schimbându-l: in'gaaduitrast, ingad'uuitrast, și ne cuprindea așa o bucurie nemaîntâlnită. O fluturam după aceea cum dai cu evantaiul să îți faci vânt. Ne șfichiuiam în viteză buzele, sau ne-o frecam pe gură cum face negustorul la începutul zilei cu banii de safta. El freacă pe barbă nu pe buze, ca să nu își bage zi de zi microbi și germeni direct în gură.

Avea dreptate împăratul Vespasian când la propunerea lui de a se lua taxe pe latrinele romanilor consilierii au protestat că ce se fac cu mirosul, și el le-a replicat că "bunii nu au miros!". Așa e, că doar ajungeau la el cifrele nu banii fizici. Acum mai nou nu au miros conturile. Totuși, „hârțile” au, și sunt și populate de ființele acelea dintr-o singură celulă-bacteriile, de la tot felul de mâini murdare prin care trec, de la locuri de ascuns: sub preș, între filele putregăioase ale unor cărți, în chiloți, în șosete, în pantofi, între sâni, și de la modurile de a-i înmâna, la toples show sau la dansuri din buric - înfipti sub elasticul fustiței sau al bikinilor, la lăutari - udați cu scuipat și lipiți pe fruntea lor, la șanteoze vârați în decolteu. Bani, bani, dolari și Euro!

Dar cine să-i mai sorteze și să îi ia la puricat? Acum se mai încurcă să caute fire de mătase, sau se uită după filigran doar amărății ce cumpără și ei câteva bancnote pentru a le da, căci e la modă șpaga în valută.

De pipăit e chiar periculos, căci prostimea nu știe, dar nu e bine deloc să lași amprente pe banii de dat șpagă că ți se poate organiza un flagrant, și cazi tot tu de fraier, căci se pedepsește și datul, și chiar și tentativa. Sau, dacă ești puiandru ce iei încă șpaga cu mâna, e recomandat, când primești, să nu atingi bancnotele, ci să apuci teancul ca pe CD, căci pot fi "prăfuite" cu pulbere de capcanare.

Cei care au făcut avere adevărată, dând și luând, că nu se poate doar să iei, ci se dă en gros celor dinspre vârful „lanțului trofic”, acum dau și primesc „comisioane” mutând sumele în conturi, și nu mai umblă cu cărămida. Umblă cu carduri, și nu își mai țin portofelul doldora, și nu mai bagă în seamă fiecare bancnotă.

Mai abitir cei care s-au silit să se îmbogățească, dar, într-un final ajungem toți să căutăm fire, nu pe bancnote ci albe la tâmpale, și să ne pipăim de acum ridurile.

Dumitru SCORȚANU

Patria noastră, GOOGLE, sau jocul la ofsaïd

Jocul la ofsaïd înseamnă în mintea mea că, atunci când te lovești de obtuzitatea conaționalilor, nu-ți mai rămâne decât evadarea în nori, ca în visele copilăriei, când făceam salturi uriașe, sărind la cer și apoi plutind încet prin văzduh, deasupra lor, scăpând astfel de răutatea lumii înconjurătoare.

Nu credeam că am să ajung să scriu prefața unei cărți autobiografice a lui Ionuț Caragea. Este un fel de răsturnare a derulării normale a timpului. Sau poate că poezii, arzând mai intens decât noi, ceilalți, se consumă mai repede? La drept vorbind, eu am cunoscut la început doar poeziile autorului de pe Google, acolo unde el s-a născut ca poet. Se pare că amândoi fiind din zodia berbecului, deci persoane cu o intuiție foarte ascuțită și cu multă inițiativă, capabile să-i mobilizeze și pe cei din jurul lor, am avut din prima clipă încredere unul în celălalt, așa încât colaborarea noastră a dat fructe imediat. Abia după ce i-am publicat primele două volume de poezii l-am cunoscut și personal, la o lansare de carte la Iași, în martie 2007. Ulterior, ca într-un puzzle, s-a construit încet-încet, cu fiecare volum, cu fiecare colaborare dusă la bun sfârșit, și o imagine a omului Ionuț Caragea, pe măsură ce așezam, când și când, câte o piesă, compunând un chip și o istorie umană, un destin ca al oricărui dintre noi toți, cei născuți pe plaiul mioritic. Ceva-ceva intuisem din chiar volumul de debut, căci nu oricine putea avea curajul să scrie în anul 2006 poezie patriotică (era ceva *à contre-courant*), iar aceasta să-i iasă așa de bine: „dragă mamă, / tu știi că te privesc / de fiecare dată când soarele răsare / pui streășină palma la ochi peste hotare / aștepti un semn și soarele apune iară și dispăre // la mine-n această cămară / vorbesc pe-o altă limbă cu pereții / aceștia-mi sunt profesii / care-mi vestesc că astă-seară / va curge sânge-n călimară / și eu pe mine mă voi spovedi: / est-ce que c'est la fin du monde aujourd'hui?” („Statuie cu fața la Est”, *Delirium Tremens*, ed. Ștef, Iași, 2006, p.120), sau: „priveam cerul oftând norii îi atingeam cu degetele desenând avioane / când ești singur înconjurat de străini Dumnezeu este mai aproape de tine / sunt pasăre călătoare izgonită de existența steapă pe alte continente / aș vrea să zbor deasupra Tomisului / lingându-mi sarea de pe răni / sărutându-l pe Ovidius pe frunte / scrijelind o poezie de dor // te-ai gândit vreodată la patria ta ca la un cimitir de cuvinte pierdute / printre atâtea limbi covârșitoare devii o limbă mută” („Voyage, voyage”, ed. cit., p. 125). Sau, apoteotic: „Tu, Sfinte Laurențiu, nu ai aceleași vine / Ca ale mele brațe ce-au îndurat mânia, / N-ai cunoscut Carpații, câmpiile Rovine / Sau Marea mea cea Neagră ce scaldă România. // Tu, Sfinte Laurențiu, nu ești un cheag de sânge / La margini de imperii și năvăliri barbare, / N-ai cunoscut durerea românului ce plânge / Lovit de patru vânturi cuprinse de turbare. // Tu, Sfinte Laurențiu, nu vei afla vreodată / De sora ta bătrână ce curge-n răsărituri, / Dar vei cunoaște dacul cu fața sa brăzdată / Și ochii săi albaștri, lipsiți de licărituri” („Tu, Sfinte Laurențiu”, *M-am născut pe Google*, ed. Ștef, 2007, p. 25).

Din start mi-a fost clar că Ionuț Caragea nu se sfiește să numească realitățile sau să-și exprime dragostea de locurile natale, că suferă de dezrădăcinare,

că întreține o strânsă legătură cu divinitatea și că primele două teme sunt cu predilecție moartea și dragostea. De asemenea, că are în sânge știința comunicării, nu numai prin cuvânt, ci, mai ales, prin metafore. Într-un cuvânt, un potențial mare poet.

Cred că *aspectul național* m-a impresionat în primul rând la acest tânăr rugbist plecat în Canada înainte de vârsta la care românii își puneau până mai ieri pentru prima dată întrebarea perfect justificată: „De ce naiba mai stau aici în țară, să-și bată joc *ăștia* de mine?” E adevărat că între timp minunata noastră tranziție politică spre democrație ne-a adus o schimbare: tinerii noștri speră să emigreze încă de pe băncile școlii. În curând vom auzi și la grădiniță: „Vleau să plec în lumea mea...” Între timp universul pare să-și fi lărgit, în mod obiectiv, orizonturile, am evoluat de la autarhia autosuficientă a anilor '80 la o societate deschisă globalizării, în sensul că la noi guvernează acum kitschul, grandomania noilor îmbogățiți și cinismul omului politic de tip nou. Securitatea, atât de temută și lucrând în subterane, a ieșit la lumina zilei (direct sau prin copiii securiștilor) și nu se sfiește să pretindă conducerea pe față a țării. E firească deci la tinerii români disperarea lipsei oricărui orizont, dublată de agresiunea publicității propagandistice occidentale, începută cu filmele artistice preamărind petroluștii din Dallas și pe mujahedinii cei buni, talibanii afgani care-i alungau pe rușii cei răi, continuând astăzi cu minciuna unei Europe Unite din care de fapt românii sunt excluși sau acceptați doar la spălat podelele sau fundurile moșnegilor și babelor abandonate de proprii copii. Singura noastră consolare este gândul că am trimis și noi pe cineva acolo ca să ne reprezinte, persoană demnă de respectul Europei. Se pare că alegătorul român nu e așa de prost cum îl cred unii.

Al doilea lucru care mi-a plăcut la Ionuț Caragea a fost *autenticitatea trăirilor sale poetice*: într-o lume bolnavă de plictiseală, acest tânăr avea de comunicat o mulțime de lucruri grave și își perfecționa mereu mijloacele de comunicare poetică, experimentând mereu alte și alte mijloace pe care intuiția sa le extrăgea, lămurindu-le, din vastele sale lecturi, făcute într-o viteză de necrezut, sau exploatarea filonului nou al Internetului, al comunicării virtuale, tehnificate. Referindu-se fără să vrea, poate, la firea sa intuitivă, el spune: „Port ochelari / Să nu-mi violeze realitatea retina / Închiriez amintirile orbilor / Ei nu disting culori / Ei nu visează / Cai verzi pe / Pereți” („Până când moartea”, *Delirium Tremens*, ed. Ștef, Iași, 2006, p.188); sau, invocându-și celălalt Eu prin sonoritatea redescoperită a unor cuvinte meșteșugit alese, anunțând parcă iminenta apariție a volumului „Analfabetism literar”: „cu palma mușcând din palma întinsă o palmă pământ / în ochiul de apă în ochiul de sticlă deochi te cuvânt / în frunte răsare în frunte pășește înfruntă ce-i sfânt / sub talpa fierbinte talpa iadului sub talpă rai frânt / osul miroase oasele roase arsele oase frământ / bol de nimic nimic bolnav bolnav te descânt / ultimul suflet suflecă su-

(continuare în pag. 70)

flarea-n mormânt / mai sunt?“ („Invocarea celui alt Eu“, ed. cit., p. 145). La Ionuț Caragea subtextul vibrează mai intens decât cuvintele, iar pauzele impuse de ritmul ales de poet (neîntâmplător) marchează expansiunea timpului produsă de singurătatea apăsătoare, cuvintele nemaifiind decât suportul firav care menține ici-colo pânza prinsă de simeză, poemul devenind parcă o pânză semnată Dali: „Ceasul rămâne stană pe perete / Cu limba prinsă într-un cui / Privindu-mă ca o pecete / Iscălitura nimănuil / Patul mă-mbracă în veșminte / Croite lungi pân' la pământ / Albe ca neaua pe morminte / Și reci ca ultimul cuvânt“ („Ultimul cuvânt“, ed. cit., p. 155). Alteori, imaginile sunt idilice, așa ca în versurile pline de prospețime: „aseară ți-am aruncat cu bulgări în geam / inimi fulguiau într-o iarnă pustie / mă gândeam unde o fi inima mea / printre atâtea alte o mie / tu stăteai ascunsă după perdele / te făceau mai frumoasă / îți aruncam cu bulgări în geam / poate cândva vei răspunde / să ne iubim cum se cade online / măcar două secunde“ („Iubire offline“, *M-am născut pe Google*, ed. Stef, 2007, p. 69). Sau: „aș vrea să visez dar visul revărsă / prin genele zilei și ultima farsă / îmi scutur costumul de praf și de scrum / și merg cu tristețe pe ultimul drum / încerc să găsesc răspunsul la toate / și cad – mă ridic – și mă târâi pe coate / aș vrea să știu ce se află la capăt / să știu ce-am pierdut și ce n-am să recuperez // din când în când îmi mai scapă o rimă / aceasta îmi este materia primă / tușesc și mai trag din țigară un fum / și merg cu tristețe pe ultimul drum“ („Pe ultimul drum“, *Negru sacerdot*, ed. Fides, 2008, p. 53).

Al treilea lucru care mi-a plăcut la Ionuț Caragea a fost preocuparea extrem de atentă de a livra *texte fără greșală*: chiar dacă nu reușește întotdeauna - *errare humanum est* - măcar face tot ce-i stă în putință, știind instinctiv că *perseverare autem diabolicum*. Este, pesemne, meritul anilor petrecuți în compania calculatorului, singurul dascăl capabil a ne învăța semenii că pentru a pretinde corectitudine trebuie mai întâi să oferi corectitudine. Nu poți cere cuiva care îți face cinstea să te citească să îți treacă erorile cu vederea. Nu poți pune într-o pagină de Internet sau în paginile unei cărți cuvinte stâlcite sau combinațiile de semne care au luat locul limbii române pe bloguri în ultima vreme. Sau poți s-o faci, dar aceasta denotă lipsă de respect pentru tine însuși și pentru cititori. Or, Ionuț Caragea, fost sportiv de performanță, autoconvertit în om de litere, ar putea să constituie și astăzi un exemplu pentru alte persoane, cu studii foarte înalte, cu titluri foarte înzorzonate, care mi-au dat spre publicare, la o editură sau alta, manuscrise aflându-se într-un hal fără de hal. Și nu mă refer numai la erori de dactilografie, ci și la o minimă documentare înainte de a pune pe hârtie un text.

Ca orice berbeci, orgolioși, noi am trecut întotdeauna în planul doi viețile personale, având o relație strict profesională. Multă vreme am tot sperat că dacă eu nu-l pot ajuta să trăiască din poezia publicată la editura mea, măcar am să-l pot provoca să scrie din ce în ce mai bine, să-l ajut să fie mai „vizibil“, până când va fi preluat de vreo „instanță superioară“... O dată chiar l-am rugat să-mi permită să-i finanțez eu apariția, din veniturile mele personale, ca inginer profesionist. S-a cam codit, dar a

acceptat. Deunăzi mi-a amintit, plin de orgoliu, că nu țin eu bine minte, că au fost două volume care... Or fi fost, mai știi?...

Mi-am mai spus apoi că poate va abandona românismul și va fi asimilat de canadienii de limbă franceză. Dar nu, râia aceasta, o dată ce s-a prins de tine nu se mai duce... Nici măcar volumele de poezie în limba franceză (*La Suprême émotion*, ed. ASLRQ, Montréal, 2009, și *Déconnecté*, ed. Elmis, Iași, 2009) nu l-au putut extrage pe Ionuț Caragea din matca românească.

Ce putem face, dragă Ionuț? Unii, foarte tineri, încă mai pot emigra, încă mai pot să se lase asimilați. Altoră, fie prea bătrâni, fie prea îndărătnici, nu le-a mai rămas decât să emigreze direct pe *toile* - cum spun francezii plini de romantism, căci rimează cu *étoile* - adică pe Internet, pe Google, de exemplu, unde ne-am putea „trage“ o Patrie așa cum o visăm cu toții... Și, la drept vorbind, asta și merităm, dacă în România pot fi încurajați cu bani de la stat poeți care se culcă „O noapte cu Patria...“

Dar dacă am face cu toții, deodată, pasul la ofsaid? Dacă am face, așa cum visa generația mea, la începutul anilor '90, un nou stat canadian, o mică Românie fără guvernării și politicienii cu care ne-au pripocisit marile puteri la „revoluție“?

Se pare însă că așa este dat să fie, poezia autentică trebuie *dăruită* publicului, ca orice altă operă de artă adevărată. De îndată ce intervine banul, arta devine brusc artizanat, și este preluată de misiți sau de fanarioții care conduc o anumită dregătorie a țării, reglementând pe truda noastră ceea ce este artă și ceea ce nu. Iar dacă nu ai „șansa“ sau „știința“ de a te face acceptat de aceștia, poți doar să-ți vinzi creațiile pe marginea trotuarului, pe un ziar întins pe asfalt, precum studenții de la arte plastice care vând măștișoare de 1 martie, ca persoanele care vând tablouri pictate cu tușe groase de ulei, în relief, în fața Teatrului Național din Iași. Ori postezi versurile pe un sit Internet, sperând că vreun alt suflet de om visător va fi mișcat de suferința care te-a îndemnat să scrii sau de meșteșugita ta împletire de cuvinte românești.

Căci aceasta este nefericirea sau norocul nostru, al celor care ne-am născut români, fie că acest lucru ne place, fie că nu, vorbim o limbă destul de rară și avem în spate o istorie foarte lungă (prea lungă) și tristă, iar conducătorii noștri, cu excepția câtorva voievozi, au pus dintotdeauna mai mult preț pe o iluzorie „ființă statală“ (ce le garanta lor poziția de conducători și un mare număr de plătitori de impozite) decât pe construcția unei conștiințe naționale puternice, cum au făcut alte popoare mai mari, precum polonezii, germanii, francezii sau englezii.

„Dar poetul mai are un as în mânecă. Își va tortura dușmanii imaginari și va transforma moartea într-o adevărată muză, iubind-o bestial. Este surprinzător felul în care Ionuț Caragea reușește să treacă de la o stare sufletească la alta, schimbându-și în același timp și stilul poetic, fie ancorat în clasicism, fie în post-modernism, fie în lumea informaticii. Care sunt limitele nonconformismului său? Poetul Ionuț Ca-

(continuare în pag. 71)

ragea este născut pe Google, nu făcut. Nașterea sa poetică s-a produs în vârtoarea suferinței. În definitiv, din această luptă de-a lupta între tânărul și Marea, câștigătorul sunt eu. Am prins în plasă micul mare peștișor de aur" (fragmente din prefața volumului "M-am născut pe Google", ed. cit.) - așa spunea George Filip în decembrie 2006, anunțându-ne că a apărut un nou poet.

Ionuț Caragea m-a anunțat în mai 2011 că publică ultimul său volum de poezie. M-am gândit imediat la ce e mai rău, apoi, aflând că nu-i grav bolnav de nimic, m-am liniștit: așa-s poeții... au sindromul *mal-aimé*... Mi-am zis: când îl va băntui iarăși muza pe înserat, nu va mai avea încotro și va creșta din nou vena născătoare de poezie, ca *donator universal* ce este...

Dar apoi am fost revoltat: de ce tocmai el? De ce nu renunță cel care, asistat de forurile culturale române, are vise erotice și perverse cu Patria? De ce nu renunță ăla? De ce nu renunță ăia, cu toții? De ce nu ne lasă să trăim în țara care ne-a dat viață? *De ce nu emigrează ei?* Asta era întrebarea - greșită în fond - pe care mi-am pus-o și eu în vara lui 1990, când am renunțat să plec. Mare greșeală... *Cui prodest?*

Să știi, Ionuț, că noi toți așteptăm să te întorci la masa de scris!

Poetul... minte !

George FILIP

Desigur, și Vezuviul își reproșează modul în care și-a scuipat lava peste oameni și locuri, dar din cenușa lui n-a renăscut pasărea cu aripi de foc. Și Marea Neagră a făcut corăbiile țândări în ghearele valurilor, a dat cu pescărușii de țarmuri sau a pus delfinii să plângă, dar niciodată nu și-a clătit voalul veșnic albastru în lacrimile nevestelor și ale pescărițelor văduvite de furtuni. Nici Dunărea nu și-a schimbat cursul veșnic, întorcându-se din aval spre amonte, origini iscate din germanica Pădurea-Neagră.

Aheii, adesea mârșavi și puternici, au ars și ruinat cetăți vestite punând temelii ale altor noi culturi. Macedon, Gînghis Han, Hitler nebunul, Stalin etc. au pîngărit pămîntul cu hoardele lor cotropitoare și așa, tâlhărește, au rămas în istorie. Numai dacii și urmașii lor și-au apărât *sărăcia și nevoile și neamul* cu spada lor de crez.

Dar prin voia Celui de Sus, spre muntele rațiunii cosmice, s-a născut Hristos, dumnezeul pămîntean care a schimbat din țâțâni tarele lumii. Și L-am bătut în cuie și nu s-a supărat. Atunci de ce s-ar supăra Ionuț Caragea care ne amenință că abandonează poezia? *Minte!* Poetul războiului cu propriul gând din oglinda fermecată a minții își propune un răgaz pentru a se întoarce pe frontul suferințelor. Spovedania lui este o palmă menită să-i trezească pe cei ce dorm cu volumele lui de poezie pe genunchi.

Noi, mereu de veghe prin vămile vieții, îl iertăm și vi-l divulgăm ca pe un cert ultrastrănepot de-al grecului Ulisse, care încearcă să ne vâre în cetatea culturală un nou cal troian. Suntem siguri că Ionuț Caragea nu ne va trăda. El va renaște din spuza cuvintelor rătăcitoare și va fi căpitanul unei noi generații prin oceanele poeziei.

Sic... non transit gloria mundi!

Constantin STANCU

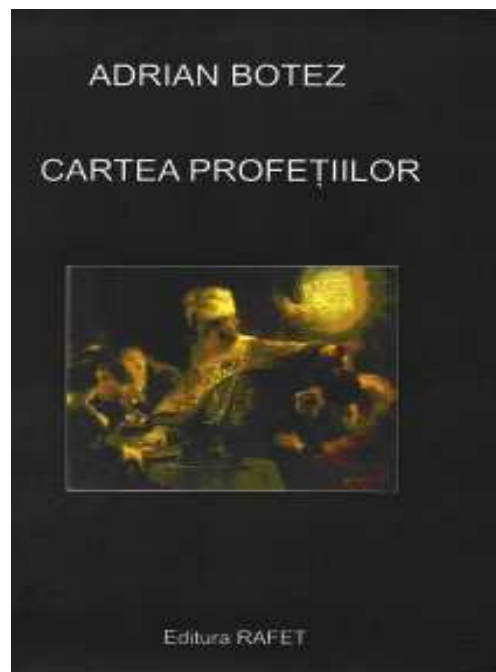
Când diamantele se fisurează

Adrian Botez prezintă sensurile existenței în volumul de versuri *Cartea profețiilor* (Editura „Rafet”, Râmnicu Sărat - 2010), acele sensuri care luminează ființa, o înobilează și deschide noi perspective sufletului dornic de inițiere. Este un curaj spiritual ca în vremuri din urmă, vremuri de cădere, să mărturisești despre profeție, despre taina ei, despre perpendiculara pe gând, pentru a da forță gândului.

Poemele scriitorului vin dintr-o convingere profundă în valorile creștine, asimilate prin prisma personalității sale, modelate de suferința proprie, de boala proprie, de luminarea care luminează pe oricine caută matricea, esențele - *dimensiunea Cristică*.

Toate sunt dinamizate prin mijloace literare aparent clasice, atinse de formele moderne ale revoltei artistului, împinse la ultima limită: MANE, TEKEL, FARES („Numărat, cântărit, împărțit”).

Zicerea aceasta de **veghe** se structurează unitar în patru părți: *Cartea profețiilor, Cartea glasurilor, gesturilor și tăcerii, Cartea descântecelor, Cartea apocalipsei*. Este o structurare cu semnificații, sunt patru Evanghelii canonice, ființa de lângă divinitate are patru fețe, lumea are patru dimensiuni, patru sunt direcțiile pămîntene pentru a focaliza în direcția verticală a credinței.

Profeția este despre cel născut într-un timp precis, despre judecată, înger, zi-noapte, Hristos-Viața, flori sub cenușă, armonia divină, lucrătoare.

Dinamica lumii vine din zicere, din gest, din mărturisirea simbolică și una liniară, culminând

(continuare în pag. 72)

în **tăcere** ca mărturie deplină a celui care zice luminos. Iar glasurile sunt glasurile apei, liliac cu gară pustie, om, moarte, artă, moartea și forma supremă a zicerii: tăcerea, motiv preluat din Scriptură (Cartea Ezechiel), cu profunde trimiteri spre viitor.

Descântecul, ia locul psalmului în **Ținutul Carpatic**, e legănarea naturii, a munților, atingerea umbrei de brad, tristețea realității, prezența Divină...

Ultima carte este cartea pedepsei, dar și descoperirea perfectă a lui Hristos, bazată pe stâlpii de rezistență a creației: voința, ordinea, iubirea, cântecul la margine de lume.

Mesajul de ansamblu a întregului volum este arborescent, trimitând la copacul vieții și al morții, la copacul cunoașterii binelui și răului. Versul pendulează între tandrețe și imprecizie, adună cuvinte luminoase și vorbe de lut, uneori de noroi, revolta artistului în fața căderii este reală, bucuriile simple umplu poemul, marile motive ale culturii române sau universale sunt prelucrate atent și necesar într-o profeție necesară. Din acest punct de vedere Adrian Botez își asumă riscul de a merge la limită, acolo unde poemul poate exploda în vocale sau consoane. Există la acest poet energii pozitive, dar și unele negative, profeția nu este una comodă, scriitorul are menirea de a zice, de a tăcea, de a mărturisi cumva adevărul și frumosul, de a accepta judecata divină, ca ultimă instanță, depășind instanțele umane... Se pune o presiune extraordinară asupra celui care trebuie să zică lumii taine. E vremea împărțirilor, a cântării inimilor, a numărării celor dedicați... Dumnezeu este activ în poem și-n lume... O mână, brusc, scrie pe inima ta verdictul din care nu poți ieși, sentința-cerc din care nu poți evada, cuvinte venite din altă lume pentru lumea aceasta în petrecere, în fast și glorie mundană...

Simplu, poetul dedică acest volum familiei, celor de lângă el, persoanele din Edenul de totdeauna, este semnul întoarcerii la zicerea primară... „*nimeni nu a mai văzut atâtea / punți de lumină – între / peticele întunericii lumii – nimeni / nu a mai văzut atâta / speranță - între cei care deja / pleaseră capul - pentru izbitura / finală*” - **Despre cel născut atunci, acolo...**

Deși cartea se deschide profeției, aceasta este concretă, vine prin om ca zicere divină. Sunt în lumină necesitatea jertfei, carnea care doare, povara durosă, în acest drum pe pământ doar Hristos, călăuză...

Viziunea poetului se împletește cu cea a profetului: „*da va veni - curând - din nou / vremea - când vei privi - deodată – cu / toate cele patru / fețe ale / nașterii tale - în mistica / țară din nori – cum / numai Dumnezeu – acum / mai poate*” - **Cu toate cele patru fețe.**

Poemul este dens, simbolistica profundă, străbate istoria credinței și istoria lumii, văzătorul devine desăvârșit, cum numai Hristos ESTE. Vederea aceasta în patru dimensiuni este de natură divină, poetul o prinde în cuvinte, atrage atenția asupra viziunii, e posibil ca omul să vadă până la urmă, dacă își asumă starea perfectă, în adevăr...

În economia zilelor există o **săptămână a patimilor** care frânge ritmul vieții, una de șapte zile,

atunci lumina atinge spinii cununii lui Isus, neînțeleas atunci, neînțeleas acum, dar lumea a fost armonizată prin El: „*împlinit este miezul în meri / chiar înainte ca mugurii să-și / astâmpere frica vădirii*” - **Săptămâna patimilor.**

În lume există lucruri desăvârșite, floarea are o taină a albului desăvârșit, învierea vine din izvoare, e o nuntă mistică în nori, comoara armoniei divine se mărturisește în nuntă, în fecioară: „*copaci Grădinii, răstigniți în floare, / împrumutatu-ți-au și mâini și sânge, / iar Învierea vine din izvoare - / dar nimenea de Tine nu s-atinge! / Maria a răzbit printre zăvoare: / în noaptea-sfântă-a Florii - nu mai plânge!*” - **Taina florii.**

Este un glas al apei, apa curgătoare de la lume la lume... poetul scrie pentru creație în ansamblu, e un scris cosmic, literele sunt îngeri...

Zicerea metafizică este prezentată în poemul **Rezolvarea metafizicii, lăuntru** care este taina, toți dau din umeri, nu înțeleg, dar sunt intrigați de metafizica interioară a omului atins de har...

Și mereu, argumentele artistului sunt din natură, liliacul dă măsura. În aceste poeme se simte lirismul unui poet pătruns de vers: „*scăpărând misterios – malițios / liliacul – cutie cu bijuterii / acest animal purtând blana tuturor / constelațiilor primăverii - s-a suit / dintr-un singur salt / pe ramura / arcuită - a cerului*” – **Liliac.**

Poemele au grafia modernă a celui care se revoltă pe realitatea imediată, cuvinte fără literă mare, versul frânt, modelat de durerea nespusă, dar în prezența numelui divin scris corect cu literă mare, aduce în mod clar la stilul vechilor profeți, care dădeau cinste Creatorului, iar în limba ebraică veche, se știe, existau cuvinte speciale, folosite doar pentru a mărturisi pe Dumnezeu, era ceva tainic, devoțiunea celui care scria era perfectă, smerită, o smerenie necesară, pentru ridicarea din noroiul vorbelor zilnice...

Sunt unele poeme care au versuri grele de plumb, puțini scriitori au capacitatea de a întinde zicerea poetică până la limită, cuvintele par a nu avea doza de lirism necesară pentru a se așeza în structura poemului după rigoarea literară general acceptată.

„*voi rămâne ca un avorton azvârlit de / curva de mă-sa - abandonat la / containerul de gunoi - până la / Judecata de Apoi...*” – **Recapitulare de statut.** Acest exemplu ar putea intriga pe unii critici, sau lumea academică, dar, evident, Adrian Botez, pornind de la modul de a fi a unui profet, merge până la capăt în volumul acesta, exemplele sunt preluate din Vechiul Testament, din scrierile prorocilor mari sau a prorocilor mici, influența este penetrantă, acolo imaginile sunt mult mai șocante, pentru a se pune în lumină voia divină. De fapt, specific scrierilor profetice, este modul de a privi lucrurile, prin Ochii

(continuare în pag. 73)

lui Dumnezeu și, atunci, se poate observa nivelul căderii, a păcatului care face ravagii în ființa umană. Pentru poet, însă, este necesar a se reazeza pe viziunea creștină a Noului Testament, de a vedea lucrurile prin Ochii lui Hristos, iar Adrian Botez depune acest efort vizionar, trimițând mereu la Mântuitor, ca Salvator Universal. Dar, până la urmă, totul este perfectibil...

Volumul merită un studiu mai atent, temele, motivele, zicerile și tăcerile artistului sunt calculat puse în operă, chiar dacă există un dezechilibru al stărilor în unele zone, instinctul de văzător al lui Adrian Botez nu-i dă pace, este instinctul poemului încarnat...

Sunt legături de cuvinte care dau forță poemelor: catedrala nerostitului cântec, nu e pace: e prea multă depărtare, miros de zei la masă, streășină de suflet, miros de stea, buzele arzând de tăcere, furtuni de păsări, cutremure de verde, e atâta beznă în gândul zilnic, matematica ordine a cântecului...

Vine vremea: MANE, TEKEL, FARES! Poetul nu pune pe nimeni să i se închine, este fulger și devotat al Luminii de Spadă, cade universul real care împiedică privire, apoi se deschide panorama, de dincolo de realitatea imediată...

Volumul se încheie cu preludii vechi, din lumea veche: „*diamante se fisurează - pe linia / melancoliei: e gata / alunecarea luminii în / scrâșnet*” - **Preludii hiperboreene.**

Temele finale se dezvoltă: nunta, cavalerii eterni, moartea fără de nume moarte, profetul pierdut, speranța, eonii... Profetul își găsește locul într-o lume fără de profeți, poemul l-a preschimbat, lumea este eonul...

Adrian Botez ține să-și regizeze volumul înserând câteva opinii asupra scrisului său, să lase un scurt „**Curriculum Vitae**”, argumente pentru o cunoaștere mai apropiată a scriitorului pierdut în profeții, regăsit în poeme, echilibrat de spiritele iubirii.

Mircea Dinutz scrie: „*Ambițios, profund, cu gust pentru textul cu anvergură cărturărească, Adrian Botez respiră lejer în aerul tare al ideilor...*”

Roxana Sorescu, cercetător științific principal I, Institutul de Istorie și Teorie Literară „George Călinescu” - București; notează: „*În critica literară românească nu există, deocamdată, lucruri de acest tip. Prin lucrarea “Spirit și logos în poezia eminesciană”, dl. Adrian Botez este un precursor. Pe drumul pe care înaintea se vor buluci multe persoane, ce vor confunda bolboroseala extatică, cu foarte severele discipline, care sunt Mistica și Inițierea...*”

Despre Spiritele Iubirii (Serafimii), Adrian Botez are revelația: „*peste iubirea de Dumnezeu - doar / misterul adânc: Dumnezeuul Fețelor / Trei*”...

Florina DINU

Punct

Azi pun punct
la tot răul lăsat
în urma ta...
Mă spânzur
de scheletul trecutului
cu ultima ta privire
de adio
uitată pe pragul ușii.

Din pământ

Lubite,
din pământ am fost creată,
da, din pământ...
Te rog
plantează-mi în suflet
un bob de iubire,
un bulb de dragoste,
o rădăcină de încredere
și un lăstar de iertare.
Lasă-le să crească,
udă-le cu lacrimile tale,
protejează-le cu căldura sufletului tău
în fiecare zi
și astfel se vor înmulți
și-ți vor da rod bogat.

Ziua despărțirii

Azi, în prag de seară,
îmi amintesc
ziua despărțirii.
De dragul amintirilor
mă îmbrac cu vorbele
cândva spuse de tine
prind în mâini
poza ta
și cu lacrimi
o descompun
ca să beau
otrava ascunsă în ea.

Adio

Ți-am zis "adio!"
dulce copilarie
într-o primăvară verde.
Am desfrunzit codrul sufletului
de glasul inimii fragede
de râsetele zglobii
și-am lăsat loc liber
sincerității, corectitudinii și
maturității să înmugurească.

Andreea Georgiana SEMCIUC

Galați, orașul dintre ape

Hei, mă numesc Andra și am doisprezece ani. Dacă acum trei minute m-ați fi întrebat cine sunt și cum îmi consider familia, aș fi știut ce să vă răspund. Dar, acum sunt puțin derutată, căci nu știu dacă o să mă credeți sau nu, de șapte nopți visez același lucru.

Probabil nu o să vi se pară ciudat, deoarece sunt sigură că vă gândiți la același lucru care mi-a trecut și mie prin minte, că subconștientul meu lucrează și totul este o nălucire. Ei bine, nu. Zile la rând am văzut și văd umbre sinistre pe pereții dormitorului meu. Sincer, sunt puțin speriată. Mai ales după ce am auzit părerile prietenilor mei, care sunt visători și plini de imaginație. Ei cred că o forță extraterestră îmi vrea sufletul pentru a-l pune într-un flacon sigilat și a-l trimite spre studiu șefilor malefici, iar din pielea mea să facă genți pentru firme gen: Guggyextrasto, Adidascovera și Pumextra. Și, asta nu e tot, au presupus că scheletul meu ar fi nemaipomenit pentru niște tineri studenți marțieni de la facultatea de anatomie. Wow, asta am zis și eu.

Și, ca totul să fie perfect, când am ajuns acasă, părinții mei se comportau ciudat, ba chiar înfiorător. Erau îmbrăcați în niște costume albastre cu galben, mama avea pe mâini brățări de aur așezate până pe umeri, iar tata purta pe cap o căciulă, dar pătrată. Când am intrat și am văzut acestea, i-am întrebat ce se întâmplă și ei mi-au răspuns foarte calm că așa vrea Meteza. Cine mai e și asta?!

Speriată, m-am dus în camera mea, care era un fel de sanctuar pentru ceremonii. Foarte uimită de comportamentul părinților mei mi-am luat ghiozdanul în care am îndesat chipsuri, o sticla de suc și o feliu de pizza rămasă de seara trecută. Și am fugit, și am tot fugit până am ajuns în centrul orașului, unde stăteau niște prieteni de-ai mei. Nu știam cum să le spun că aș vrea să stau la ei, deoarece ar fi sunat foarte ciudat explicația gen: părinții mei s-au transformat în zombi. Tu ce ai face? Exact asta ziceam și eu, așa că m-am răzgândit. Eram conștientă că nu aveam unde sta.

Și, acum? Acum revin, dacă în urmă cu trei minute m-ați fi întrebat, blah, blah, blah... vă anunț că de când scriu în jurnalul meu a trecut un sfert de oră. Pfff, pe bune chiar nu am nici o idee. Dar ce-ar fi dacă aș profita de faptul că afară e frumos și m-aș duce să mă plimb un pic pe faleză. Poate așa îmi limpezesc puțin mintea. Știu că o să sune ca o reclamă de prost gust, dar umilul nostru oraș, Galați, este învăluit de o frumusețe aparte, care îți evidențiază apele care ne înconjoară, adică Prutul și Siretul care se revarsă în Dunărea albastră, plină de mister. Și să nu vă mirați de unde știu asta. Ei bine, ce să mai lungesc vorba, ador geografia la fel de mult cum îmi place pictura și literatura. Acum o să mă opresc din scris timp de zece minute, pentru că vreau să-mi mănânc feliuța de pizza (.....).

Gata, dacă nu știți de ce am făcut o paranteză în care se află o grămadă de puncte, o să vă spun eu: m-am plictisit în timp ce îmfulecam, așa că am mângâlit

ceva. Acum, că am terminat de mâncat, aș vrea să dorm undeva. Dar nu prea știu unde. Poate ar trebui să întreb așa zișii oameni ai străzii, pentru că ei sunt obișnuiți cu asta. Îmi este milă de ei, dar nu am nici o putere pentru a-i ajuta. Oh, cred că ar fi bine dacă aș sta pe o bancă. Poate că e destul de confortabil pe acel beton rece. Sau poate că o să treacă și ziua asta mai repede. Acum văd că am rămas fără rezervă la stilou, așa că alerg până la librăria din colț să cumpăr două rezerve și trei "tăciuni de cărbune" pentru graffuri.

Observ că seara se apropie cu repeziciune și eu tot nu am unde înnopta. Gândindu-mă, îmi dau seama că nu am unde să dorm, chiar nu-i o glumă ceea ce mi se întâmplă. Poate este un semn, poate că... Ce tot vorbesc? Am înnebunit de-a binelea. Am luat-o razna... sau, sau poate că visez și peste câteva minute o să mă trezesc. Nuuu, mă amăgesc singură. Am intrat într-o mare belea fără voia mea și nu știu cum să mai ies. Totul îmi este confuz. Știți, mă gândesc că, în timp ce merg, o să mă împiedic și o să mă lovesc la cap și nu o să mai fiu implicată în asta.

- Auuuu, nu vezi pe unde mergi? am spus eu unui băiat. M-a făcut să te scap din mână, dragul meu jurnal.

- Scuză-mă, nu am vrut, zice el. Îmi pare rău, dar ce să faci când ai tăi te izgonesc.

- Știi exact ce simți! Ceva asemănător mi s-a întâmplat și mie. Doar că mult mai exagerat.

- Păi dacă ai fi dispusă să-mi povestești, ai vedea că nu este mai exagerat decât la mine.

- Bine, dar să nu te sperii!!! Totul a început când în fiecare noapte visam că cineva are nevoie de mine și că este din altă lume. Mai mult...

- Stai, tu ești aleasa?

- Aleasa la ce?

- Uite, te rog nu mă urî pentru asta, dar dacă ai cunoscut-o pe Meteza te anunț că eu sunt fiul ei.

- Ce? Acum mă vei lua ostatică sau vei face ce ți-a ordonat mama ta malefică și fără scrupule?!!!

- Știi că așa gândești, dar diferența dintre mine și mama este faptul că eu nu sunt la fel de malefic, eu nu sunt cum crezi tu, te pot ajuta să-ți eliberezi părinții din transă.

- Și tu chiar crezi, că m-am născut ieri, nu?

- Nuuuuu, uite. Dacă vrei să-ți demonstrez că nu te mint, o să-ți spun de ce cred eu că tu ești aleasa. Ce zici?

- Te ascult.

- Acum mult timp, când pământul era o minge de lut, un tânăr viteaz pe nume Galați, care locuia în altă lume, plecase la plimbare alături de frații săi, Siretul și Prutul. Și cum mergeau ei pe pegașii imensi cu aripi de foc, au întâlnit o ușă făcută din argint cu o oglindă atașată de aceasta. Cel mai mic, adică Galați, a atins oglinda și a ajuns pe Terra. Aici, acesta avea puteri magice și începuse să dea viață plantelor, să facă case și când vrea să creeze și apele, o ființă rea, plină de ură pe nume Poluatica a aruncat o vrajă ca tot ce făcuse viteazul nostru să dispară și în locul acestora să apară copaci despicati, pământuri uscate pline de deseuri și multe mlaștini, urât mirositoare.

(continuare în pag. 75)

(urmare din pag. 74)

Atunci frații acestuia au prins-o pe vrăjitoare și au forțat-o să îndeparteze vraja. Poluatica, pentru că nu avea o altă alegere, îi asculta atentă pe băieți, dar când aceștia nu au fost atenți, ea a șoptit un blestem: "Tuuu, Galați nemuritor, o să te transform în Ea sau El sau tot așa... într-un oraș ce-ți va purta inima!!!! Iar voi, necutezători, că ați îndrăznit a-mi lua vraja de pe acest meleag... poc și pac în ape vă veți transforma!!!" Și asta nu este tot. Ea a avut o fată care, după cum îți dai și singură seama, este mama mea, Meteza. Ea, de când eram mic, îmi tot zicea că bunica este un model atât pentru mine, cât și pentru ea. Multă lume a crezut că este un pic "crazy", dar nu a fost așa. Se zice că prin vene îi curge sângele Brateșului, un văr îndepărtat cu sînge murdar, mlăștinos, unsuros...

- Stai, și cu visele mele?

- Păi, asta este opera mea. M-am gândit să-ți cer ajutorul prin vise, căci alfel m-ar fi prins mama și nu vrei să știi ce s-ar fi întâmplat. Și, daaa, era să uit, umbrele din camera ta erau niște semne pe care ți le trimiteam pentru a fugi din casa aia.

- În primul rând, tu ai fost în camera mea mereu? Chiar și când mă schimbam? Și, în al doilea, de ce să-mi ceri ajutorul?

- Păi, nu, pentru că eu puteam să vorbesc cu tine în vise, dar nu te puteam vedea. Și, dacă mama reușește să pună mâna pe acest pământ, eu, deoarece sunt fiul ei, trebuie să te omor.

- Dar, de ce eu?

- Pentru că tu ești moștenitoarea Galațiului... și trebuie să-l aperi de Meteza, care după cum ți-ai dat seama, folosește deșeurile de orice natură pentru a distruge lumea asta și oamenii o ajută fără să-și dea seama.

- OK, mi-e puțin frică...

- Nu trebuie, căci te voi ajuta.

- Vei lupta împotriva mamei tale?

- Da, cred că da! Și, apropo, mâine la miezul nopții se va deschide o poartă către o lume paralelă și dacă am reuși s-o închidem acolo ar fi perfect.

- Foarte bine. Dar eu nu mai am bani și nici pachet. Și nu am nici unde înnopta...

- Aș putea sta cu tine toată ziua, pardon noaptea. Mama nu ar avea de bănuț, pentru că am cincisprezece ani și pot spune că sunt la un prieten.

- În mod normal aș zice nu, dar acum o să-mi iau inima-n dinți și o să răspund afirmativ. Dar unde o să stăm?

- Păi, putem sta aici, pe faleză, în skate park.

- Bine, altceva nu avem ce face. Și sincer mă bucur că te-am întâlnit.

- Și eu... știi, mai bine dormi, că eu mă uit pe aici să văd dacă vine cineva.

- Bine și, hei, este miezul nopții, cine să vină?!!

Nici bine nu m-am culcat că aud mobilul fârrr... și, ce să fac? Răspund.

- Alo, alo, alo!!! Dar nimeni nu răspundea.

Atunci am auzit o șoaptă: "Fiul meu este cu tine? Dacă da, adu-l până nu va fi prea târziu!" Sincer, nu știam dacă să-i spun sau nu lui Dragoș. Îl enervează să-i zică cineva Dragoș. Lui îi place mai mult Matei, dar, în fine. Cred că este mai bine să nu aflu că a fost căutat.

- Hei, ce faci? Cu cine vorbești?

- O, cu nimeni.

- Daaa, păi sunt sigur că vorbeai cu cineva sau singură, nu știu, dar...

- Uite, știi, nici măcar nu am vrut să apar în povestea asta. Și tu nu ești în stare să te legi la șireturi singur. Și vrei să mă ajuți?! Mai bine du-te acasă la mămică. Nu vreau ca din cauza mea să-ți pierd pe ai mei și pe tine.

- Despre ce vorbești? Zi-mi ce ți s-a întâmplat!

- "I hate you" dacă înțelegi ce vreau să spun. Îmi pare rău că ne-am cunoscut așa, dar cred că tu ar trebui să mergi acasă la tine, iar eu mă voi descurca cumva.

- Dacă asta vrei... dar îți promit că dacă voi avea ocazia, te voi ajuta cu tot ce pot.

- Bine!

Și așa îmi continui drumul fără un bun prieten. Nu știu cum mă voi descurca fără el, dar mă gândesc că așa este cel mai bine pentru toți.

Sincer nici nu știu de ce mai scriu. Oricum, dacă va vedea cineva asta, o să zică că nu îndeplinesc toate funcțiile mintale specifice unui om normal. Aș vrea să renunț, dar mă gândesc că părinții mei sunt hipnotizați și totul e din vina mea, că sunt eu "aleasa". Nu înțeleg de ce i-a băgat și pe ei în asta. Dar dacă eu chiar aș putea salva orașul, lumea și chiar aș putea îndeplini visul Prutului, al Galațiului și al Siretului? Sper să pot duce toată lupta asta de una singură. Dacă stau să mă gândesc puțin, sună a fantezie. Dar sunt sigură că totul este realitate și trebuie să o înfrunt, chiar dacă pare ceva nebunesc. O să câștig lupta asta cu Meteza și o să-l fac pe Galați mândru de mine.

Acum cred că ar fi bine să mă documentez de istoria acestui oraș, care la cât este de frumos începe să mă înspăimânte. Și să văd cu ce mă pot înarma. Ce noroc mai am și eu, că până ajung la stradă trebuie să merg pe jos!!! Pffff! Și acum merg și merg și am obosit să scriu și să mă mișc. Nu mai sunt în stare de nimic, dar nu mai are rost să mă plâng pentru că aproape am ajuns. De fapt, am intrat înăuntru la V.A.Urechia și pun pariu că o să găsesc ce-mi trebuie, căci este o bibliotecă. Și, uite, o văd pe doamna bibliotecară.

- Bună ziua, mă scuzați că vă deranjez... știu, știu că este devreme, dar numai aici pot găsi informații despre orașul nostru.

- Sigur. Uite, vezi? Mergi pe hol drept înainte și faci la dreapta.

- Vă mulțumesc. Nici nu știți cât de mult mi-ați fost de folos...

Și așa mi-am continuat drumul pe coridorul imens care nu credeam că se va termina. Dar totul are un început și un sfârșit. Și văd că sunt foarte multe articole, dar nimic care m-ar putea ajuta. Totul era monoton, aceleași cărți și aceleași rubrici.

Așa că m-am gândit să mă mai plimb pe-acolo, poate mai găsesc ceva. Și, când credeam că totul este în zadar, am descoperit într-o carte de colorat o scrisoare. Pentru că nu vreau să vă țin în

(continuare în pag. 76)

suspans, o să v-o arăt și vouă: "Îmi pare rău că ne-am cunoscut așa. Vreau să știi că te iubesc foarte mult! Nu vreau ca din cauza mea să pățești ceva rău. M-am gândit ca mâine la ora 00:00 să plec de pe acest pământ. Mă voi întoarce acasă, dar nu te voi uita niciodată. Sper ca tu și Matei, fiul nostru, să fiți fericiți. Te rog, să ai grijă de el. Am luat această decizie, pentru că nu vreau să fac rău fără a-mi da seama și pentru binele tuturor ferește-te de sora mea, Meteza. Ea nu are scrupule și ar fi în stare de orice pentru a ne face rău. Cu drag, Aurora..."

Când am citit asta am rămas surprinsă. Oare este vorba de Dragoș, alias Matei. Poate că acesta este motivul pentru care preferă să i se spună Matei. Acum totul are logică, de aceea, și e data, ziua și ora în care acel portal se deschide către o altă lume. Probabil a fost crescut în minciună în tot acest timp. Înseamnă că Meteza este de fapt mătușa lui, dar are și un tată, nu? De ce acesta nu l-a protejat? Sau poate că această diabolică ființă l-a răpit. Și totuși, ce s-a întâmplat cu tatăl acestuia? Cum aș putea afla mai multe detalii despre acest om? Trebuie să existe ceva despre el. Un document sau știi eu ce? Și atunci mi-am adus aminte că în casa părinților mei, mai exact în camera mea, când mă uitam exagerat de ciudat la părinții mei spălați pe creier, am văzut un poster cu niște litere tăiate din ziare și atașate pe foaie. Ele formau cuvântul Dunăre și pe poster era chipul unui bărbat, iar lângă el era o femeie extraordinar de frumoasă, care era tăiată cu markerul roșu. Dacă stau să mă gândesc, cred că amândoi semănau destul de bine cu Dragoș sau cu Matei, după preferințe. Cred că ar fi bine să mă duc acasă pentru a-l vedea. Atunci i-aș spune adevărul. Mai bine fug, căci se întunecă și nu vreau să mă pierd prin oraș. Noroc că am abonament.

Și cred că a fost noroc chior sau o simplă întâmplare, că în acel moment m-am întâlnit cu el în autobuz.

- Hei! Chiar vroiam să-ți spun ceva. Ceva foarte important. Dar ce ai? Pari supărat...

- Nimic, dar... mă plimbam prin oraș, am ajuns pe faleză, unde eram noi și mi-am adus aminte că de fapt înainte să te întâlnesc pe tine nici nu știam cu adevărat cine sunt. Și, deodată, m-a apucat plânsul și nu mă mai puteam opri, nu știam de ce. Mă uitam la Dunăre și parcă mă chema cineva. Vroiam să mă arunc în apă, dar o forță m-a oprit și o voce mi-a șoptit: "Nu, nu te voi lăsa. I-am promis Aurorei".

- Wow. Eu vroiam să-ți spun că am descoperit o scrisoare ce cred că te-ar interesa. Poftim!

- Ce? Totul a fost o minciună? O farsă ce nu-și are rostul? Acum nu știi cum să reacționez. Am rămas blocat. Îmi vine să, să...

- Nu, stop! Nu vei face nimic. Mai bine ne gândim cum s-o distrugem pe Meteza. Până acum a făcut numai rele. Distruge tot din jurul ei.

- Nu știu, dar cred că trebuie să coborâm.

- A, da!

- Păi, ce nu-i place Metezei?

- Pe mine mă întrebi? Doar ea te-a crescut.

Și, atunci o forță malefică se revarsă asupra noastră. Un El sau o Ea. Era atât de înfiorător, era ca atunci când rămâi înțepenit și nu poți realiza ce se întâmplă cu tine, când nu știi ce este bine și ce este rău, când nu știi ce ești sau cine ești. În acea clipă mi-am văzut părinții alături de Meteza, am simțit o trădare din partea lor. Mă uitam în ochii lor și știam că acolo undeva ei se luptă cu ei înșiși. Țipam și ceream să-i lase în pace. Dar ea râdea și tot râdea și îi vedeam privirea plină de ură. Mă rugam să nu le facă rău, dar ea, cu cât o rugam să-i lase în pace, cu atât mai multă răutate îi chinuia. Înverșunată, m-am dus la ea și i-am zis:

- Tu, tu, ființă fără milă! Tu, vrăjitoare! Ce le-ai făcut? De ce îi faci să sufere? O singură întrebare am a-ți pune: De ce? De ce?

- Îndrăznești a-mi pune această întrebare?

- Îndrăznesc, pentru că tu nu ești nimic și nimic vei rămâne!

- Oh, Matei, Matei! Semeni leit cu mama ta. Tot trădător ca ea ești.

- Trădător? De ce trădător?

- Cum de ce? Ea a uitat de ce am venit noi pe această planetă. A uitat scopul, care nu era altul decât să îndeplinim visul Poluaticii. A uitat tot și s-a îndrăgostit de muritoarea aia, Dunărea sau Dunărea Albastră, cum i se mai spunea. Ha!!! Așa că m-am răzbunat. Cum? Simplu. Știam că cea mai mare nenorocire a unei mame este să-și piardă copilul. Și asta am și făcut. Doar că prostul acela a încercat să mă oprească, așa că l-am transformat într-o apă curgătoare, ca să poată să-și plângă durerea în propriul suflet. Acum gata cu joaca, nesuferiților. O să vă distrug.

Atunci, eu și Matei ne-am luat de mână pentru a muri împreună, dar ultimele noastre cuvinte au fost: "Dacă vrei să strici lumea și s-o murdărești cu mâhnirea și tristețea ta, fă, dar peste cadavru nostru". Și, deodată, se cutremură pământul și apele se revărsară cu furie și satisfacție asupra Metezei.

Se pare că în acest moment moare, moare o persoană de-a dreptul distructivă și se naște o poveste de dragoste. Nu știu dacă ce am așternut pe acest pergament este un vis sau realitatea pură...

Lucrare premiată pentru stil la Concursul de creație literară pentru elevi "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", ediția a III-a a Târgului de Carte "Axis Libri", Galați, iunie, 2011.

Nicolae CIOBANU

donDofitorCasap'

DonDofitorCasap' este medic-firurg. Mai degra-bă-n *șir*, decât *urg*. Mai degrabă *sangvin*, decât *fir*. Și gros de fin diplomat..., doar cât să-i prostească pe proști. Știu că e doftor, că așa-l strigă toți, fiindcă la diplomă nu-l cătai... Ce,-l cauți la diplomă, când te doare vreun of?... Când ai de la Medicul de Familie trimitere, dar pile nu ai?... Te prezinți la Consultație, după program: 13:30 scrie, tu - disciplinat - vii cu o măcar juma-oră-naainte, ca să prinzi rând... Rând deja full! Ești înscris la rândul tău pe listă și aștepti cuminte și încrezător. Treișpetreizeci a venit, dar donDoctor n-a sosit. Stai și aștepti în picioare, 12-15 persoane într-un vestibul de nici 4, hai 6 inși normali doar să se ncapă, 'n cuurent, noroc că e cam zăduf și curentu-i parcă de bine; cu 12 scaune, dar nu ca în Ilf&Petrov, nu: cât mai incommode și mai insalubru-sliinoase, de parcă ai fi la cinema-panarama, nu-n spital. *Da', luați, domnu', loc!*... invită pansatoarea, infirmiera sau asistenta, cu masca deja pe figură și foarte activă dealfel. *Zic nu, mersi, încă mai stau pe picioare...* Comparativ cu cei prezenți, știam eu ce zic. Comparativ cu mine, zău, nici nu știam ce m-așteaptă... Priveam, doar, la cei din jur: care mai de care mai așa și pe dincolo... Doar eu, parcă și mai tânăr, și mai valid. Parcă!...

...4-5 bărbați de varii vârste cu deja operații, pentru tratament..., care de care mai pre/lungit și cu tot felul de sechele. Dar, care țineau musai să stea de vorbă și cu donDOCTOR. Cu ei, și vreo două neveste... Sper io, nu suspicioase și nu geloase, nuu: doar că nu prea aveau treabă pe-acasă, că nici la tv nu se mai dau telenovelele de-anțărț. Vreo 4, apoi 6 femei fără bărbați, deci sigur ne'ngelozite... Da' și ele insensibile la pe unde li se află soții - de-i aveau... -, ce-i aveau. Prea se vedea de pe ele că suferă și-n tăcere și cu demnitate. Poate, chiar de-nsingurare în de unul, în de doi...

...O întregă jună familie compusă din mamă (tânără brună - deși părul lor ca la lup -, dar planturos de roz-alb și tare-n cărnuri), două filiforme fetițe la doi ani distanță, dar nu mai mari de 5 ani, alături de un ins blând, șaten și aproape filiform, tuns modern și anapoda îmbrăcat, ca modernii hușchiți de azi, fapt ce se vedea și pe bieteles fetițe. Taare Sociabile și argint viu, mândcicioase și curioase și chiar cochete și, mai ales, tot mai gălăgioase, pe măsură ce ora trecea și donDofitor nu venea. Și s-a făcut și de 14, și de 14:30, și pe-aproape de 15..., dar donDofitor n-apăru..., de pe und'era au nu. (Din sigure surse, știu că unii-și rezolvă problemele personale, inclusiv piața, copiii și amanta, mai rar nevasta, ca și orele sporadice de limbi... În tot acest program solicitant de lucru, când mai pun și de un dosărel cu CV-n limbi stranii, ca să plece... dincolo! Eu, unul, nu le-o doresc..., dar - dacă tot o țin ei morțiș, iar caracuda prezidento-parlamentară la asta-i silește - duucă-se!..., că tot nu ne mai sunt de folos, la câtă minte și pe măsură obraz, mai au).

...După 14:30 dar bine trecute, urcă pe scări - cică să se întrețină cu unul deja venit după soață, dar obligat să încă aștepte -, un Ins ce se vedea de la o poștă că-i cu Altoi... Nu o buruiană, ca mine!... N-au trecut 5-10 minute și-apare și donFirurg, de pe unde era... Fără de scuze, făr'de nimic, Mareleblond bolând la suflet, pe cine, ghici, că primul l-o invitat?... Ciuperca ultim... era să spun crescută, deși doar ultim venită und la semnal tembelifonic sigur sumețită. Și care și plecă, după aproape-o juma'de ceas de cordial bla-bla, condus cu salamalec de donCordial.

Restul, donFirurg i-a pasat ca pe orezul pentru copii, la malaxor: unul pe masa de investigații, doi la birou întrun formularistică.

Așa au trecut și cei de dinaintea mea, ca și cei de după mine (și mă dribla, că-i tot stăteam în cale, dom'le, mai ceva ca parșivul ăla de Lăcătuș, la tinerețe: doar că nu mă înjura și scuipa într-ascuns de arbitru și de tribune!)... Până am rămas eu singur și-o babă neprogramată, rejectată de ins, că „de ce nu a venit la programare”... Degeaba, sârmana, spunea că *o chicat ș-o zăcut pân-acu'*... Că insu'dosu'l 'prosterior' i-a și-ntors... Ca și miel!... Și dus a fost!!!!... Nu tu “bună-ziuă”, nici “revin”... Nici măcar: “mai e cineva la consult?”... Plăvanul (că tot era blond), m-o fi crezut feciorul nefericitei țărănci, deși eu i-aș fi putut fi ei tată, iar lui (stră)bunic, de mă grăbeam la copii pe lumea aiasta...

...Și, chiar că nu m-a durut, că am așteptat, în același curent și pustiu și execrabil vestibul cu de-acum, măturătoare deja la program, ca nesimțitul să coboare de pe unde-a urcat, îiincăăă mai bine de-o jumate de ceas!

...Ce m-a durut, a fost că PlăvanuldonDofitorFirurg a expediat pentru peste o lună-două, la alt medic (și, sper că nu doftor), familia cu două fetițe aparent sănătoase, dar una se pare că nu... *Eu operez doar adulți!*..., l-am auzit boncăluind și-a închis orice ic de dialog au negociere... Și veneau din Italia, și erau pe scurt timp, și sperau, că doar aici aveau plătite asigurările și alte hangarale, să fie rezolvați omenește și - ca pentru copii - Gratis... Și-au stat și ei peste 3 ore-n așa curent, promiscuitate, chiar de pomană. Pesemne că lui donDofitorFirurg, asta nu i-o fi fost pe plac (*vin din Italia, au volkswagen ultra și, i-auzi: s-așteaptă să-i «operez» gratis!*). Poate și d-aia atât parapon într-acea zi, de azi, plină doar în săraci.

...După altă cam jumate de ceas, de unde urcase și ea cam cu treabă, coboară și Asistenta, cu crotala prinsă la buzunarul din șoldul său stâng. - *Doamnă - nu mai aștept - Cât mai aștept?... - Păi, să coboare DonDoctor...* - *De unde, Doamnă, din nesimțire?... Ochi rotunzi, gura-cască...* *Eu - cu mâna pe inimă - atât vă rog să-i transmiteți: să citească «Iapa lui Vodă» de Mihail Sadoveanu, dar fără final, că nu-l merită! - Domnu', da' vă rog, așteptați...*

(continuare în pag. 78)

Am procedat necavalerește: i-am întors spatele și am plecat... Și, mi-e ciudă pe mine, că am fost naiv, apoi masochist...: să cred într-un donDoftorGigea, precum - nu toți, dar - prea multe zeci, sute și mii din românică lu' pește-mpuțit de la Cap. Duucăăă-se, doar Aia ca el!... Acolo, unde unii - și mass-media-i minte - cred că îi așteaptă blânzi câini cu în coadă colaci. *Ăștia*, ca el, doar șuturi și bice merită, nu salarii decente. Și Nu Respect.

Chiatra-ot-Neamț, 19 gustar, 2010, după o „de(z)gustare spitalicească” de doar 3 ceasuri în van.

Nu degeaba mă jurasem cândva că - la popi, medici și avocați - să nu le trec nici silit pragul...

Dar, uite, că mai uit..., că mai iert, și tot la ei mă întorc... Ca să... ce?... Să fiu tratat cu adriano-năstasiesc ai'sictir, cu orbește-înfațat „nu-te-știi-nu-exiști”, a la humaliceanu, ori cu brucănesc dispreț suveran, de „stupid people”? Că doar *ăștia* ca ei ne conduc, de mai bine de secole două...

De pe la Epigoni, spre încoace: doar stârpituri ale acestei nații, și boșii și amploaiații!

(urmare din pag. 60)

- „Eu n-am devenit cioranian ca urmare a lecturilor, am fost dintotdeauna. „Scepticul nemântuit” a fost debutul meu publicistic. A intrat pe piață exact în ziua de 20 iunie 1995, când ziarele noastre anunțau îndoliate moartea scepticului în spitalul Broca din Paris” (Ionel Necula, pag.164);

- „Dacă sunt citit sau nu, atâta pagubă. Am tot subliniat, scrisul pentru mine are și un rol terapeutic, datorită lui nu m-am sinucis până azi (nu e o vorbă în vânt)... Puteți concepe lumea fără scriitori? Câtă vreme cuvântul se confundă cu transcendentul (logosul universal) și scriitorul îl exploatează în scrierile lui, cum să nu crezi că are o „misie specială pe pământ?” (Liviu Ioan Stoiciu, pag.226, 231);

- „Rostul pe lume al unui critic literar, repet o propoziție celebră, este să se resemneze în fața adevărului estetic... Am scris în repetate rânduri că Eminescu este victima a două fatalități, a două tipuri de paranoia: 1) una care îl supralicitează, terorizându-ne pe toți prin discursuri encomiastice și goale, insultătoare pentru poet prin lipsa lor de măsură și imaginație și 2) alta - paranoia negaționistă - ca răspuns la cea dintâi” (Eugen Simion, pag.254, 261).

Profesorul, scriitorul Culiță Ioan Ușurelu realizează prin cartea sa un mare act de cultură, adaugă o nouă piatră nestemată la propria-i arhitectură existențială.

Radu MUREȘAN

GÂNDURI

...și speranța face găuri în fericirea momentului...

Omul nu e destinat rezultatului ci doar premisei unui început...

Jurământul asupra vieții este o promisiune a omului în condițiile în care viața jură la rându-i că omul va avea timpul necesar îndeplinirii lui...

Acum e timpul... aplauze să-mi marcheze triumful și scaune pline pentru a identifica plata.

Ispita soartei ne va aduce spre a ei îndeplinire.

Tunete și fulgere în mintea noastră, lupta zadarnică de sentimente consumatoare ne distruge echilibrul închipuit al statorniciei.

Între ziduri râncezite oferta orală devine achitarea datoriei ratatei vieți.

Între zid și gratii stăm pe rând în fața plutonului din priviri executor...

Cât de nostim e un om ce se crede a fi puternic... nu e decât un gândac în carapacea unui melc fără viață.

Optimismul și plecarea capului controlează sabia de viață neiertătoare.

Realitatea este credința oarbă în existența momentului și a repercusiunilor lui.

Viața e ca un leagăn între două maluri.

Siguranța se plătește cu libertate...

Libertatea se desfășoară într-un cerc restrâns, îngărdit între reguli sub care libertatea poate funcționa.

Inteligența cere adaptare indiferent de nivelul culturii de la un anumit moment dat.

Lăsa-vom pe cei ce văd reflexia realității în apă și lua-vom pe cei ce văd pietrele.

Viața nu e decât aer îmbuteliat în corpuri, întinzând pielea ce acoperă trăirile... ne dezumflăm după ce cunoaștem adevărata viață, diferită de gândul naiv acum absent. Noi vom elibera tot acest gaz vital, ne vom micșora și vom realiza că suntem doar un punct, o părere umflată cu aer.

Lumea devine din ce în ce mai mare pe când noi din ce în ce mai mici...

În deșertul arid, avidă este mâna legată de teancul de bani, e un sicriu îngropat cu un suflet alăturat ce va duce doar mai jos glasul disperării...

Teama subjugă inteligența...

Biblioteca „V.A. Urechia”

Biblioteca „V.A. Urechia”

BOEMA

Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 47s, Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4

Telefon: 0726 337376, 0356 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro